

2024

Urząd Statystyczny
w Opolu

Rocznik Statystyczny Województwa Opolskiego

Statistical Yearbook of Opolskie Voivodship

Urząd Statystyczny w Opolu Statistical Office in Opole

Opole 2024

Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Opolu
Editorial Board of Statistical Office in Opole

Przewodniczący
President
Renata Wasilewska

Opracowanie merytoryczne
Content-related works

Urząd Statystyczny w Opolu, Opolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Opole – Opolskie Centre for Regional Surveys

Joanna Biernacka, Michał Buczyński, Beata Dzierżanowska, Małgorzata Kania, Róża Kuich, Sylwia Lew,
dr Danuta Michoń, Maria Mołodowicz, Wioletta Mulica, Wiktoria Pordzik, Joanna Rakowska

pod kierunkiem
supervised by
Hanny Sterniuk-Mościckiej

Skład i opracowanie graficzne
Typesetting and graphics
Maja Kwiecień

Zdjęcie zamieszczone na okładce
Photograph on the cover
Bazylika św. Jakuba i św. Agnieszki w Nysie – fot. Robert Kruk

ISSN 0485–3237

Publikacja dostępna na stronie
Publications available on website
opole.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
When publishing Statistical Office data – please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel. (22) 608 32 10, 608 38 10

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejne wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Opolskiego”.

Tegoroczna edycja, podobnie jak poprzednie, zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa. Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 21 działach tematycznych. Opracowanie kończą dwie tablice przeglądowe zawierające wybrane informacje pozycjonujące województwo na tle kraju w 2023 r. oraz ważniejsze dane o województwie w latach 2000, 2010, 2015 i 2023. Zamieszczony materiał statystyczny uzupełniono uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji.

Tablice statystyczne uzupełniono mapami i wykresami, które wzbogaciły zawartość merytoryczną Rocznika. Zastosowanie graficznej formy prezentacji danych pozwala na zobrazowanie rozkładu informacji statystycznych i przedstawionych za ich pomocą relacji przestrzennych.

W odpowiedzi na zachodzące od kilkunastu lat przeobrażenia strukturalne i funkcjonalne obszarów wiejskich, kontynuowana jest prezentacja Delimitacji Obszarów Wiejskich do celów statystycznych opracowana przez Główny Urząd Statystyczny. Zagadnienia z tego zakresu zaprezentowano w wybranych działach.

Rocznik w polsko-angielskiej wersji językowej dostępny jest w formie książkowej i na stronie internetowej Urzędu <http://opole.stat.gov.pl>.

Przekazując Państwu Rocznik Statystyczny Województwa Opolskiego 2024 pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom, które poprzez udostępnienie danych przyczyniły się do wzbogacenia jego treści, jak również wyrażam nadzieję, że publikacja zaspokoi oczekiwania informacyjne Czytelników.

p.o. D y r e k t o r a
Urzędu Statystycznego w Opolu

Renata Wasilewska

PREFACE

The Statistical Office in Opole is pleased to present the subsequent edition of the “Statistical Yearbook of Opolskie Voivodship”.

This year's edition, similarly to the previous ones, contains a rich set of information characterising living conditions of the society and the condition of the voivodship's economy. Detailed statistical data are grouped into 21 thematic chapters. The study concludes with two review tables containing selected information positioning the voivodship against a background of the country in 2023 as well as major data on the voivodship in the years 2000, 2010, 2015 and 2023. The published statistical material has been supplemented with general notes explaining the terminology, methodology and scope of information.

Statistical tables have been supplemented with maps and charts that have enriched the substantive content of the Yearbook. The use of a graphical form of data presentation allows to visualise the distribution of statistical information and the spatial relationships they represent.

In response to the structural and functional transformations of the rural areas, the presentation of Delimitation of Rural Areas for statistical purposes continues, developed by the Statistics Poland. Issues from this range of data were presented in selected chapters.

The Yearbook in Polish-English language version is available in the book form and on the website of the Office <https://opole.stat.gov.pl/en/>.

Presenting you the Statistical Yearbook of Opolskie Voivodship 2024, I would like to express my gratitude to all persons and institutions that have contributed to the enrichment of its content by providing the data, and I also hope that the publication will satisfy the information expectations of the Readers.

Acting Director
Of the Statistical Office in Opole

Renata Wasilewska

Spis rzeczy

Przedmowa	
Objaśnienia znaków umownych	
Ważniejsze skróty	
Podział administracyjny w 2023 r.	
Podział województwa opolskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2023 r.	

Działy

I. Warunki naturalne i ochrona środowiska	
II. Samorząd terytorialny	
III. Wymiar sprawiedliwości	
IV. Ludność	
V. Rynek pracy	
VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne	
VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania	
VIII. Edukacja i wychowanie	
IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
X. Kultura. Turystyka. Sport	
XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	
XII. Rolnictwo	
XIII. Leśnictwo i łowiectwo	
XIV. Przemysł i budownictwo	
XV. Transport	
XVI. Handel. Ceny	
XVII. Finanse przedsiębiorstw	
XVIII. Finanse publiczne	
XIX. Inwestycje. Środki trwałe	
XX. Rachunki regionalne	
XXI. Podmioty gospodarki narodowej	

Tablice przeglądowe

I. Województwo na tle kraju w 2023 r.	
II. Ważniejsze dane o województwie	
Uwagi ogólne	
Uwagi do działów	

Contents

	Str. Page
Preface	3, 4
Symbols	6
Major abbreviations	7
Administrative division in 2023	9
Division of Opolskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2023	10

Chapters

Environment and environmental protection	11
Local government	26
Justice	27
Population	30
Labour market	50
Wages and salaries. Social benefits	62
Households. Dwellings	66
Education	80
Health care and social welfare	89
Culture. Tourism. Sport	101
Science and technology. Information society	113
Agriculture	118
Forestry and hunting	127
Industry and construction	132
Transport	136
Trade. Prices	140
Finances of enterprises	143
Public finance	150
Investments. Fixed assets	155
Regional accounts	159
Entities of the national economy	161

Review tables

Voivodship on the background of the country in 2023	164
Major data on the voivodship	169
General notes	178
Notes to chapters	183

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero:	(0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit.
	(0,0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe. data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless.
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 180. categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 180.
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. indicates that not all elements of the sum are given.
Comma (,)	used in figures represents the decimal point.

Ważniejsze skróty Major abbreviations

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty zloty
szt. pcs	sztuka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt·hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt·hour
TJ	teradžul terajoule

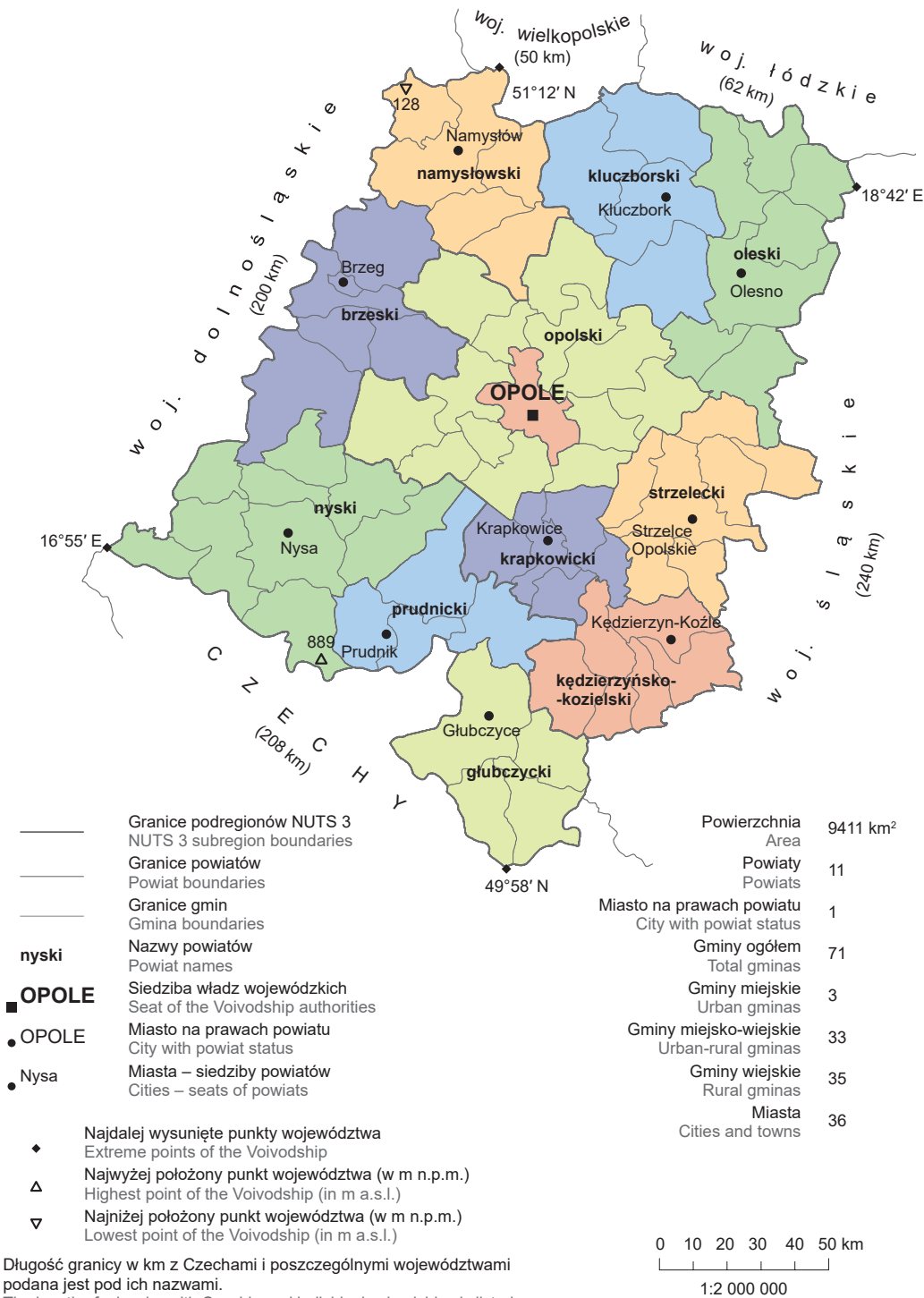
Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
°C	stopień Celsjusza centigrade
s	sekunda second
min	minuta minute
h	godzina hour
d 24 h	doła 24 hours
r.	rok
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year
art. Art.	artykuł article
dok. cont.	dokończenie continued
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level
nr (Nr) No.	numer number
pkt	punkt
p.proc.	punkt procentowy percentage point
tabl.	tablica table
ust.	ustęp
0°1'1" ←	E N S W wschód East północ North południe South zachód West
i in.	i inni
im.	imienia
itp. etc.	i tym podobne and the like
m.in. i.a.	między innymi among others

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
np. e.g.	na przykład for example
tj. i.e.	to jest that is
tzn. i.e.	to znaczy that is
tzw.	tak zwany
ww.	wyżej wymieniony
PKP	Polskie Koleje Państwowe
ZUS SII	Zakład Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Institution
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union

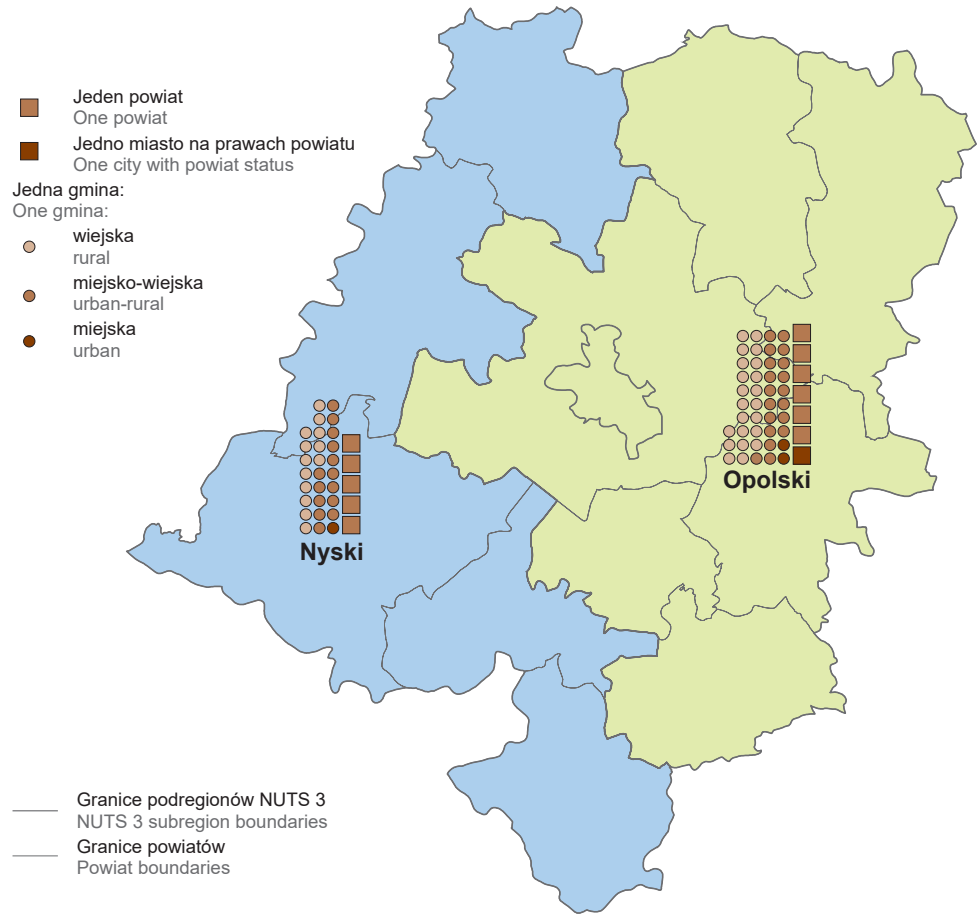
Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organisation for Economic Co-operation and Development
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations
UE EU	Unia Europejska European Union
ARiMR ARMA	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2023 R.
ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2023

Długość granicy w km z Czechami i poszczególnymi województwami
podana jest pod ich nazwami.
The length of a border with Czechia and individual voivodships is listed
under their names in km.

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2023 R.
DIVISION OF OPOLSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2023

PODREGIONY (NUTS 3):
SUBREGIONS (NUTS 3):

PL31 – Nyski

Powiąty:

Powiaty:

brzeski	(6)
głubczycki	(4)
namysłowski	(5)
nyski	(9)
prudnicki	(4)

PL32 – Opolski

Powiąty:

Powiaty:

kędzierzyński-kozielski	(6)
kluczborski	(4)
krapkowicki	(5)
oleski	(7)
opolski	(13)
strzelecki	(7)

Miasto na prawach powiatu:

City with powiat status:

Opole	(1)
-------	-----

W nawiasach podano liczbę gmin.
 The number of gminas is given in parentheses.

Dział I. Warunki naturalne i ochrona środowiska
Chapter I. Environment and environmental protection

TABL. 1. WARUNKI METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL CONDITIONS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C							
		średnie ^a average ^a					skrajne extreme		amplitudv temper- atur skrajnych amplitu- des of extreme tempera- tures
		1971– –2000	1991– –2020	2011– –2020	2016– –2020	2023	maksy- mum maximum	mini- mum minimum	
1971–2023									
Opole	165	8,8	9,6	10,3	10,5	11,0	37,9	–27,1	65,0

dok. cont.

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velo- city in m/s	Uśłonecz- nienie w h Sunshine duration in h	Średnie zachmu- rzenie w oktan- tach ^b Average cloudiness in octants ^b	
	1971–2000	1991–2020	2011–2020	2016–2020	2023			
	średnie ^a		average ^a					
Opole	622	585	550	588	749	2,5	1951	.

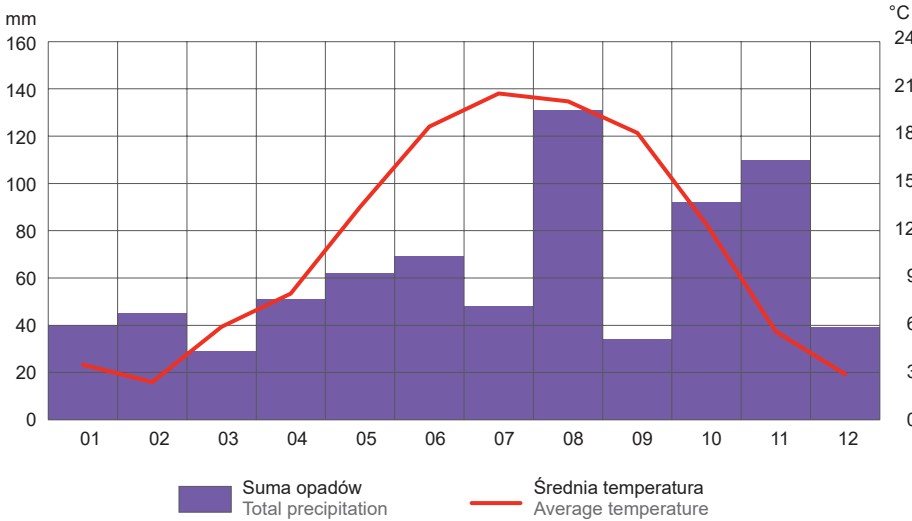
a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include annual averages for these periods. b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).
Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

WYKRES 1. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE NA STACJI
METEOROLOGICZNEJ OPOLE W 2023 R.

CHART 1. AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION AT METEOROLOGICAL
STATION OPOLE IN 2023

TABL. 2. **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA**
Stan w dniu 1 stycznia
GEODETIC AREA BY THE LAND USE
As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2023	2024		SPECIFICATION
	w ha in ha			w odset- kach in percent		
Powierzchnia ogólna	941187	941187	941160	941160	100,0	Total area
w tym:						of which:
Użytki rolne	600604	601000 ^a	600701 ^a	600202 ^a	63,8	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	262982	261534	260697	260742	27,7	Forest land as well as woodland and shrubland
Grunty pod wodami powierzchnio- wymi	13078	12991	13098	13148	1,4	Land under surface waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane	57425	58688 ^b	60280 ^b	60682 ^b	6,4	Built-up and urbanised areas
Nieużytki	3984	3922	4049	4035	0,4	Wasteland

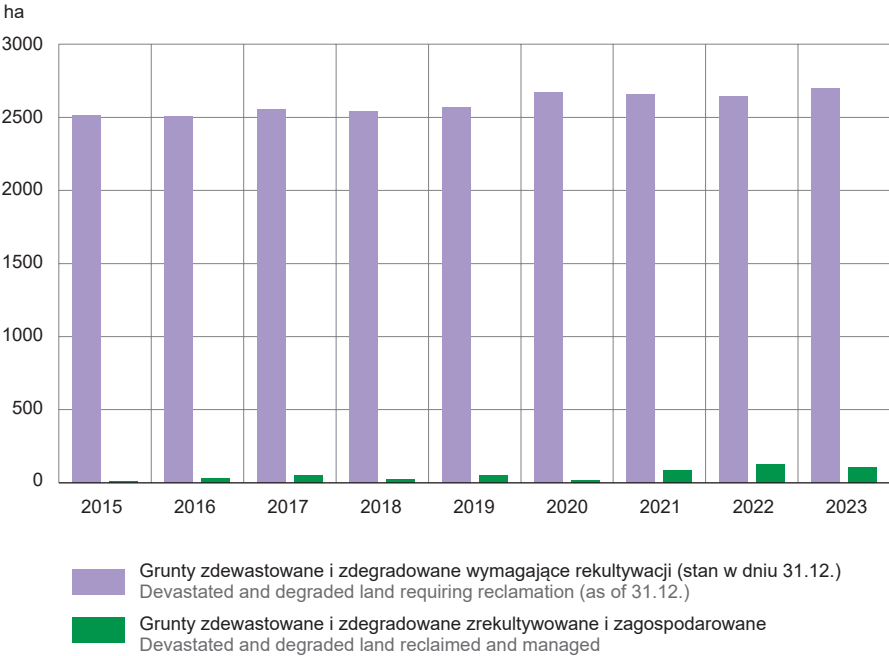
a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item "forest land as well as woodland and shrubland" until 2016. b Including areas used for the construction of public roads or railways.

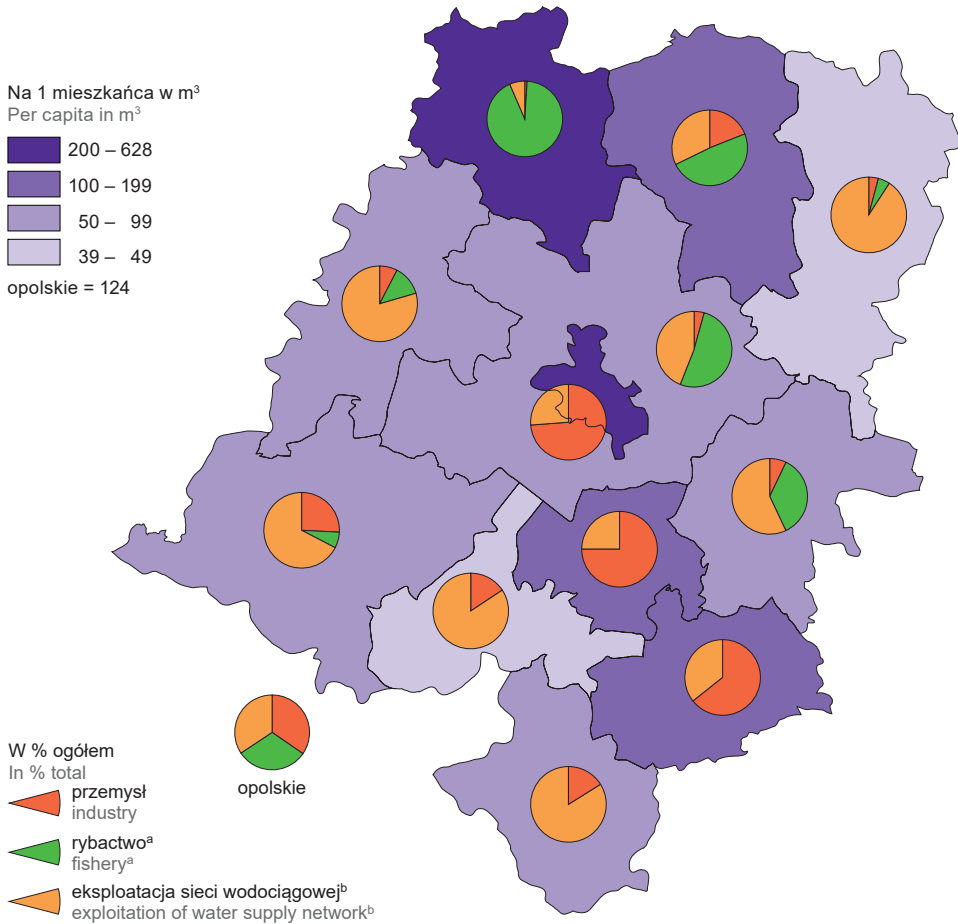
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

WYKRES 2. **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
CHART 2. **DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND**

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

MAPA 1. **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2023 R.**
 MAP 1. **WATER CONSUMPTION FOR THE NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION IN 2023**

Zużycie wody na 1 mieszkańca
Water consumption per capita

a Woda zużyta do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele technologiczne przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumed for irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO
THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odset- kach in percent	
O G Ó Ł E M	63,6	64,4	62,3	65,9	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	32,9	32,0	29,7	32,4	49,2	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	2,9	2,4	1,9	1,6	2,5	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	30,7	32,4	32,6	33,5	50,8	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	60,7	62,0	60,4	64,2	97,5	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	59,8	61,9	59,7	64,2	97,5	treated
mechanicznie	24,4	24,8	22,9	26,6	40,5	mechanically
chemicznie ^b	0,3	0,4	0,4	0,4	0,6	chemically ^b
biologicznie	6,1	5,9	5,9	6,3	9,5	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	29,0	30,9	30,5	30,9	46,9	with increased biogene removal
nieoczyszczane	0,9	0,0	0,6	0,0	0,0	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,9	0,0	0,6	0,0	0,0	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	–	0,0	0,0	–	.	discharged by sewage network

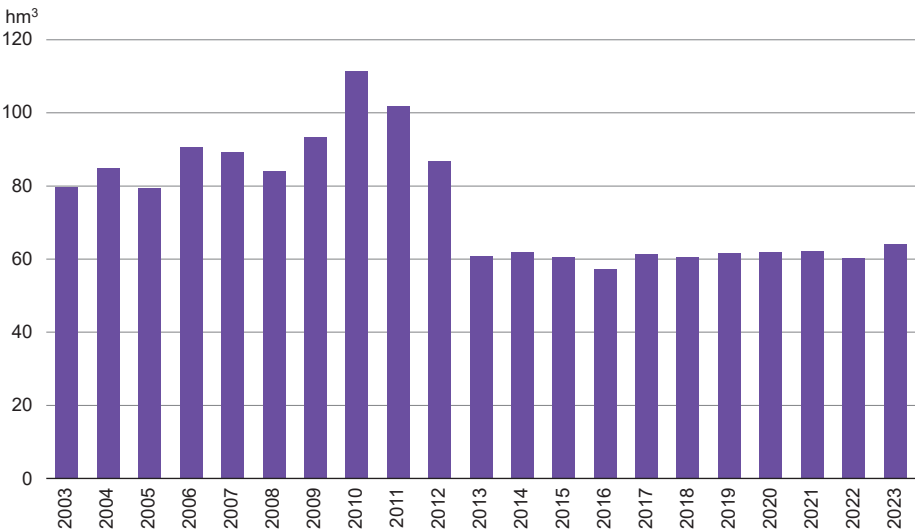
a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including cooling water and polluted water from drainage of mines and building structures as well as from contaminated precipitation water.

b Data concern only industrial wastewater.

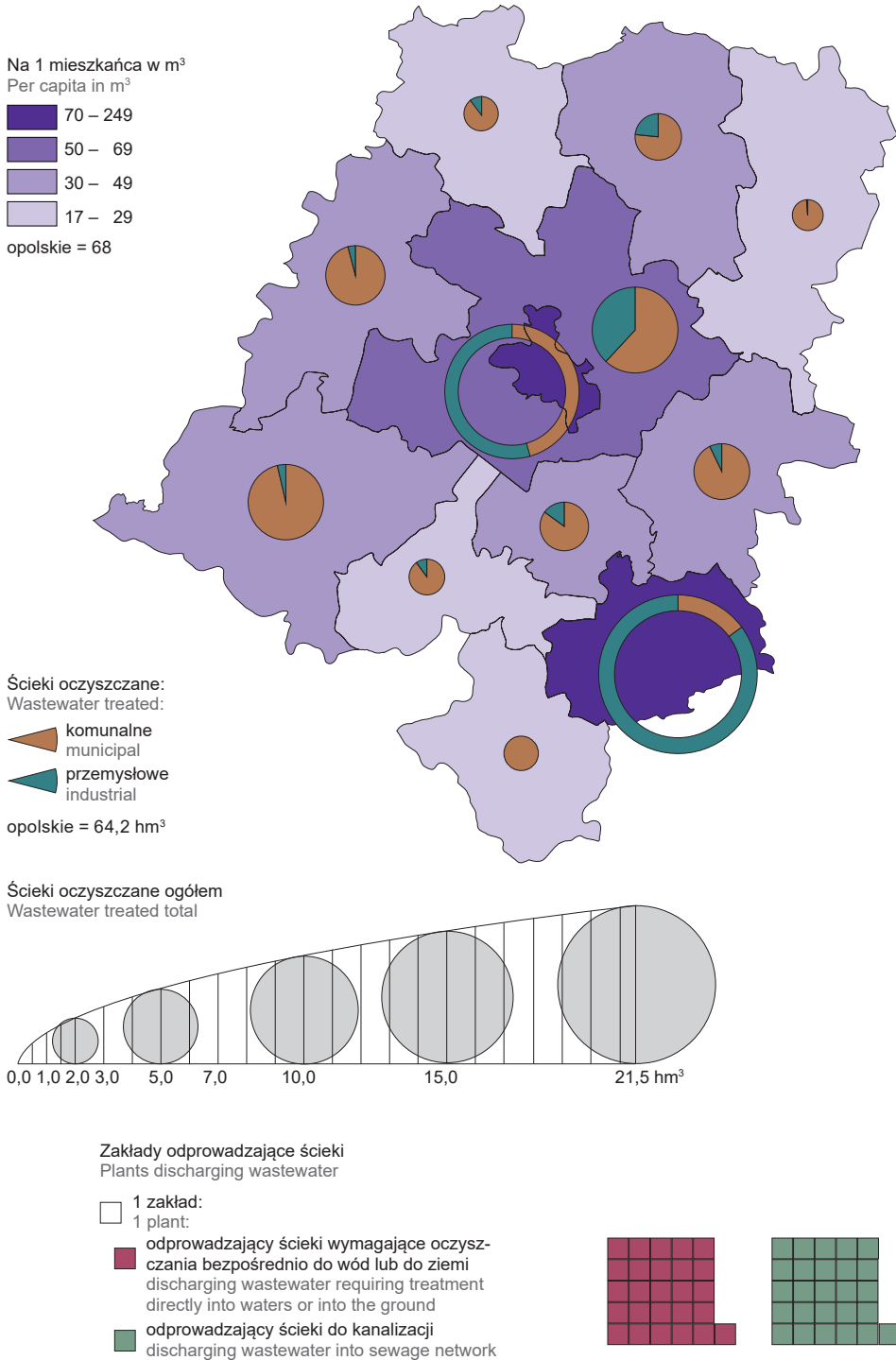
WYKRES 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

CHART 3. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED
INTO WATERS OR INTO THE GROUND

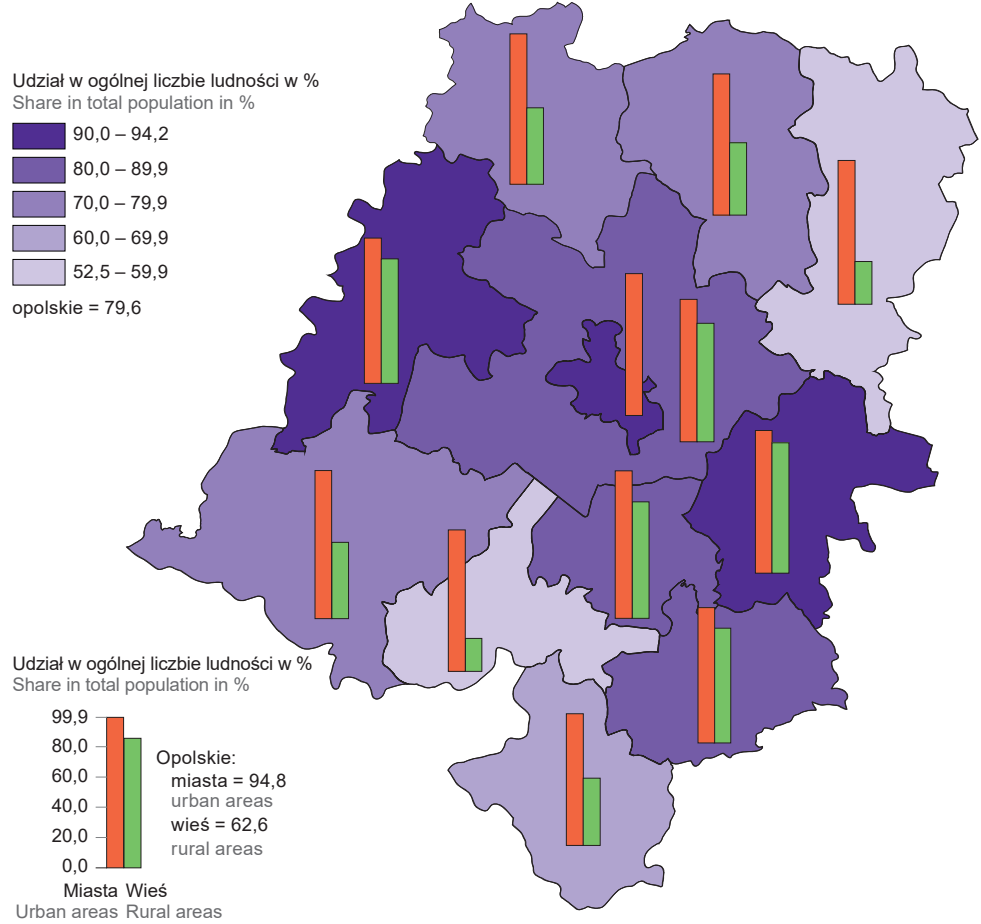

MAPA 2. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2023 R.

MAP 2. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED
INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2023

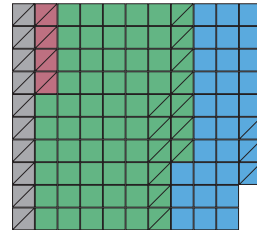

MAPA 3. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2023 R.
MAP 3. POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2023

Oczyszczalnie ścieków
 Wastewater treatment plants

- ☐ 1 oczyszczalnia ścieków:
 1 wastewater treatment plant:
- ☒ w tym 1 oczyszczalnia ścieków przemysłowych
 of which industrial wastewater treatment plant
- ☒ mechaniczna
 mechanical
- ☒ chemiczna
 chemical
- ☒ biologiczna
 biological
- ☒ z podwyższonym usuwaniem biogenów
 with increased biogene removal

TABL. 4. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	1,5	1,0	1,0	0,8	particulate
w tym pyły ze spalania paliw	0,8	0,6	0,5	0,4	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych	12370,1	16272,2	15540,2	14820,2	gaseous
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	9,0	18,3	6,7	5,8	sulphur dioxide
tlenek węgla	22,0	18,3	15,4	15,8	carbon monoxide
tlenki azotu ^a	14,3	13,6	13,5	12,3	nitrogen oxides ^a
dwutlenek węgla	12322,7	16219,9	15501,7	14784,1	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. t:					in thousand tonnes:
pyłowe	1945,4	2823,6	3924,6	3607,2	particulate
gazowe (bez dwutlenku węgla)	119,6	125,8	114,1	97,2	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,9	100,0	100,0	100,0	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	71,6	70,6	74,8	72,9	gaseous (excluding carbon dioxide)

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a In terms of nitrogen dioxide.

TABL. 5. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
URZĄDZENIA – stan w dniu 31.12.			EQUIPMENT – as of 31.12.		
Cyklony	217	161	142	133	Cyclones
Multicyklony	51	36	34	33	Multicyclones
Filtry tkaninowe	388	441	466	472	Fabric filters
Elektrofiltry	24	20	18	15	Electrofilters
Urządzenia mokre	59	43	42	37	Wet air cleaners
Inne	70	73	69	70	Others
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h			WASTE GAS FLOW in dam ³ /h		
Cyklony	2685	3727	3808	5199	Cyclones
Multicyklony	874	681	724	1755	Multicyclones
Filtry tkaninowe	7488	11095	10847	10732	Fabric filters
Elektrofiltry	8303	12718	12574	12171	Electrofilters
Urządzenia mokre	12048	16601	16500	16500	Wet air cleaners
Inne	7005	7141	7218	7243	Others

TABL. 6. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
Stan w dniu 31 grudnia
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023			SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa	na 1 miesz- kańca w m ²		
				in % of total area of the Voivodship	per capi- ta in m ²		
OGÓŁEM	256245,5	259537,4	259540,9	259583,3	27,6	2771	TOTAL
Rezerваты przyrody	936,5	968,8	1000,0	1166,3	0,1	12	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	61631,0	61506,0	61474,7	61366,2	6,5	655	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajo- brazu ^b	189626,9	193570,3	193570,4	193546,6	20,6	2066	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	19,1	16,7	16,7	16,7	0,0	0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajo- brazowe	3322,4	2620,2	2624,5	2624,5	0,3	28	Landscape-nature com- plexes
Użytki ekologiczne	709,6	855,4	854,5	863,1	0,1	9	Ecological areas

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a Data do not include information concerning the areas of the Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 7. PARKI KRAJOBRAZOWE
Stan w dniu 31 grudnia
LANDSCAPE PARKS
As of 31 December

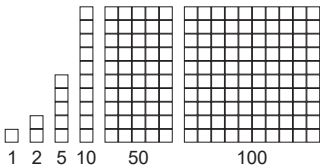
ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS AND COMPLEXES ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
			w ha	in ha	
OGÓŁEM	2015	62590,5	45745,0	14783,9	895,5
TOTAL	2020	62590,5	45745,0	14783,9	895,5
	2022	62590,5	45745,0	14783,9	895,5
	2023	62590,5	45745,0	14783,9	895,5
Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych Opolskie landscape parks		62590,5	45745,0	14783,9	895,5
Stobrawski		52636,5	41558,0	10000,9	789,5
Góra Świętej Anny		5051,0	1030,0	3553,0	46,0
Góry Opawskie		4903,0	3157,0	1230,0	60,0

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków.

a Listed according to a decreasing grand total area in the Voivodship. b Including the area of nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

WYKRES 4. POMNIKI PRZYRODY W 2023 R.
CHART 4. NATURE MONUMENTS IN 2023

Liczba pomników przyrody:
 Number of nature monuments:

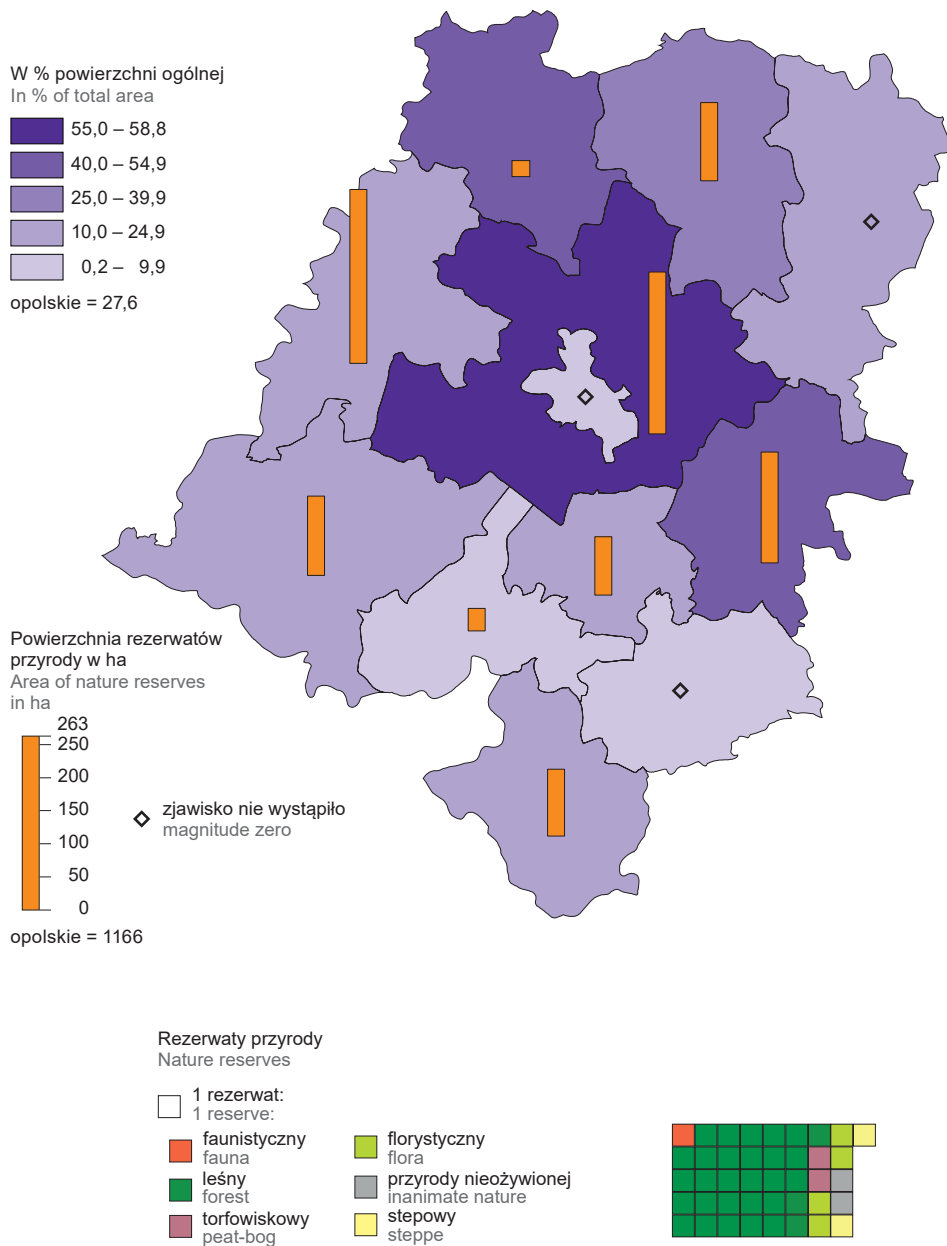

Rodzaje pomników przyrody:
 Types of nature monuments:

- pojedyncze drzewa
individual trees
- grupy drzew
clumps of trees
- aleje
alleys
- głazy narzutowe
erratic boulders
- pozostałe
others

MAPA 4. POWIERZCHNIA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONYCH^a W 2023 R.

MAP 4. AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a IN 2023

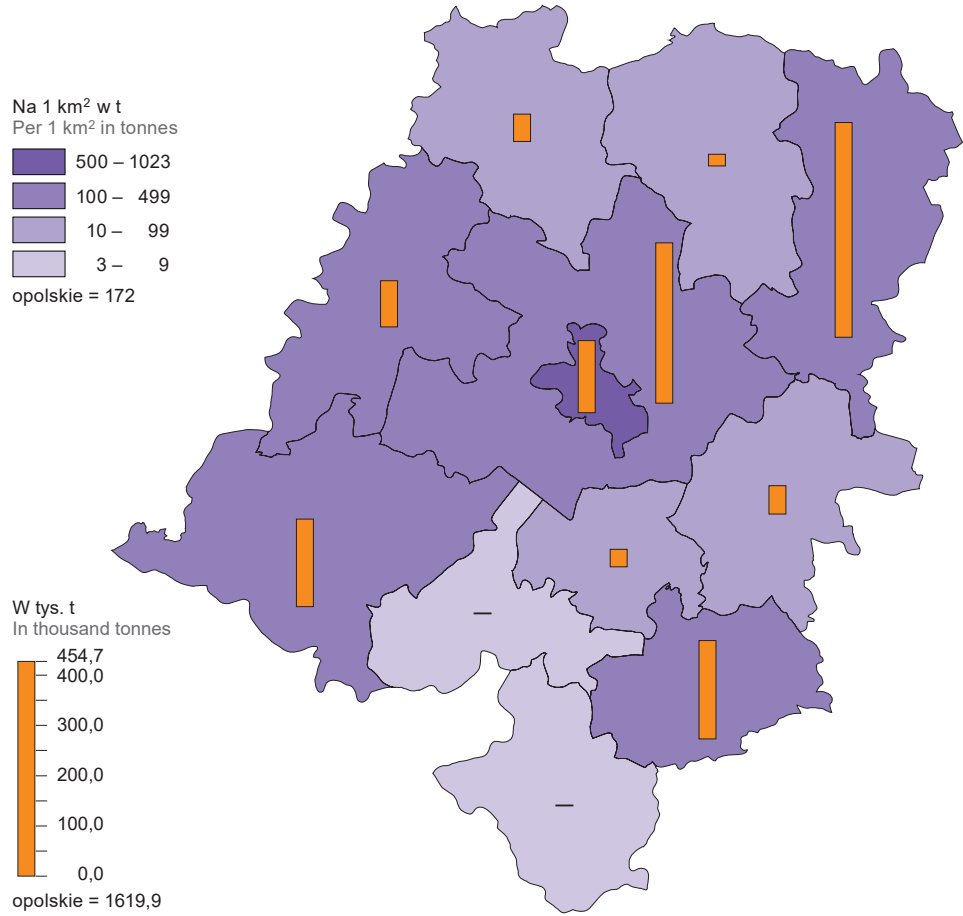

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

^a Data do not include information concerning the areas of the Natura 2000 network, data include only the part located within the others legally protected areas.

MAPA 5. ODPADY WYTWORZONE (z wyłączeniem odpadów komunalnych) W 2023 R.

MAP 5. WASTE GENERATED (excluding municipal waste) IN 2023

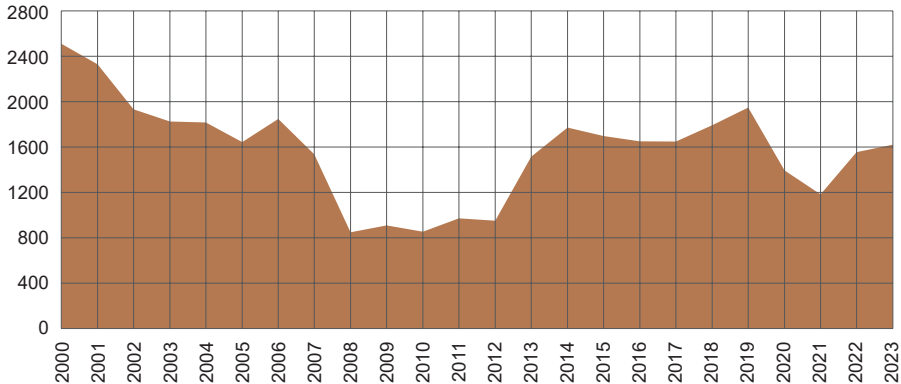

Odpady wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych)

Waste generated (excluding municipal waste)

tys. t

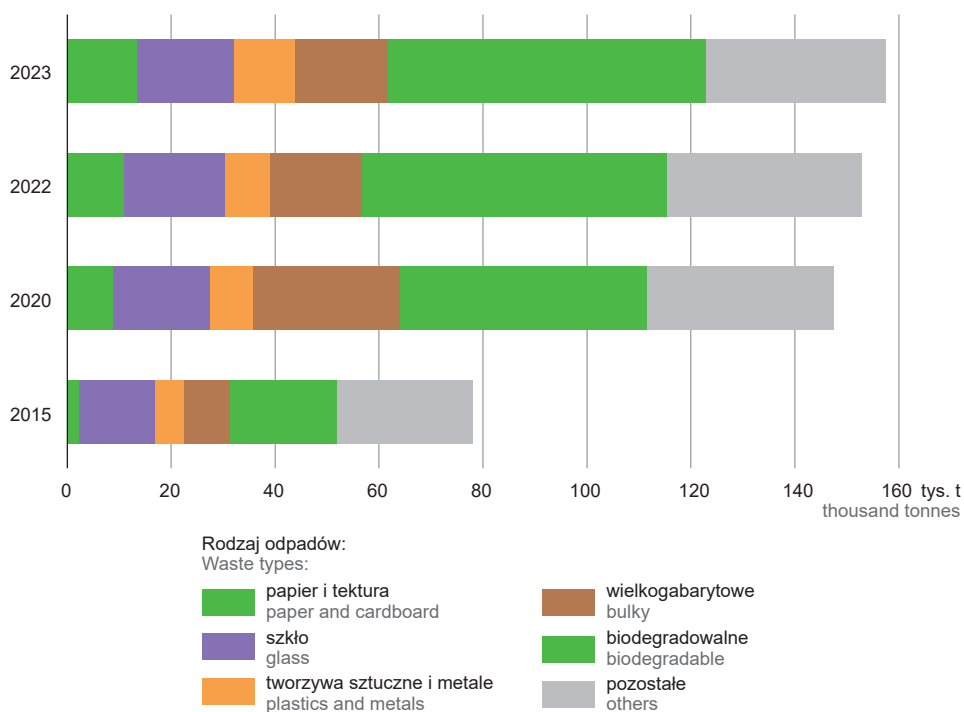
thousand tonnes

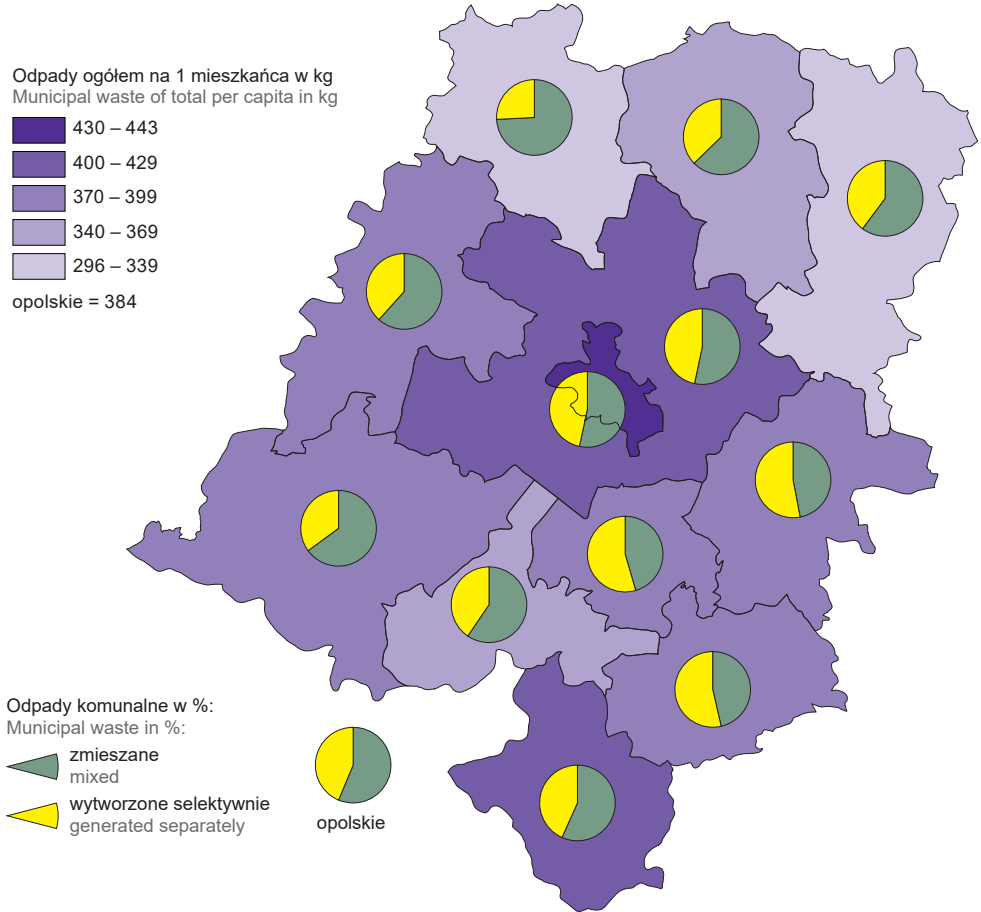
TABL. 8. ODPADY KOMUNALNE
MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	z gospodarstw domowych of which from ho- useholds	
Odpady komunalne wytworzone w tys. t	278,4	371,6	360,7	360,8	311,7	Municipal waste generated in thousand tonnes
zmieszane	200,4	223,9	207,9	203,2	166,3	mixed
miasta	115,9	126,6	118,3	114,6	88,6	urban areas
wieś	84,5	97,3	89,6	88,7	77,7	rural areas
zebrane selektywnie	78,1	147,7	152,8	157,5	145,4	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	2,3	8,7	10,9	13,4	10,0	paper and cardboard
szkło	14,8	18,9	19,5	18,8	17,1	glass
tworzywa sztuczne	5,3	8,2	8,7	11,7	9,8	plastics
metale	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	metals
wielkogabarytowe	8,8	28,2	17,7	17,7	17,3	bulky
biodegradowalne	20,6	47,6	58,6	61,3	59,1	biodegradable

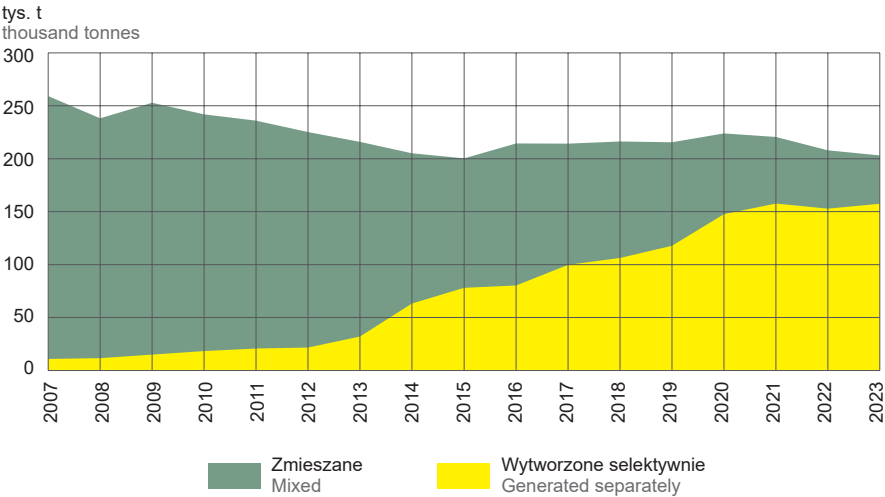
WYKRES 5. ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE SELEKTYWNIE
CHART 5. MUNICIPAL WASTE GENERATED SEPARATELY

MAPA 6. **ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE 2023 R.**
 MAP 6. **MUNICIPAL WASTE GENERATED IN 2023**

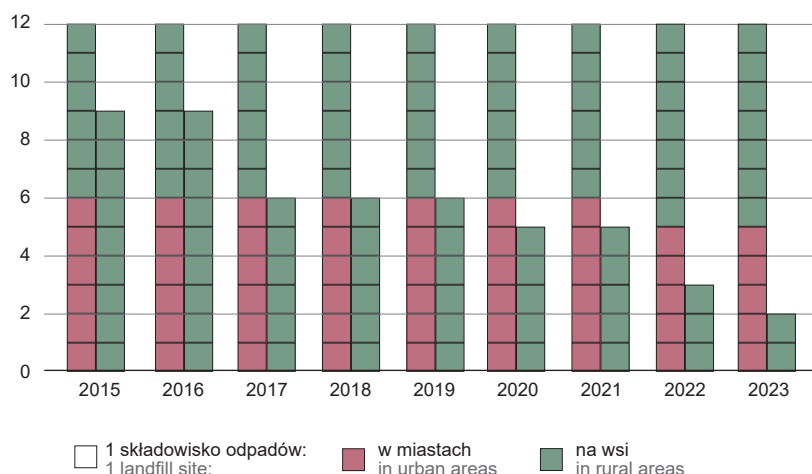

Odpady komunalne wytworzone
 Municipal waste generated

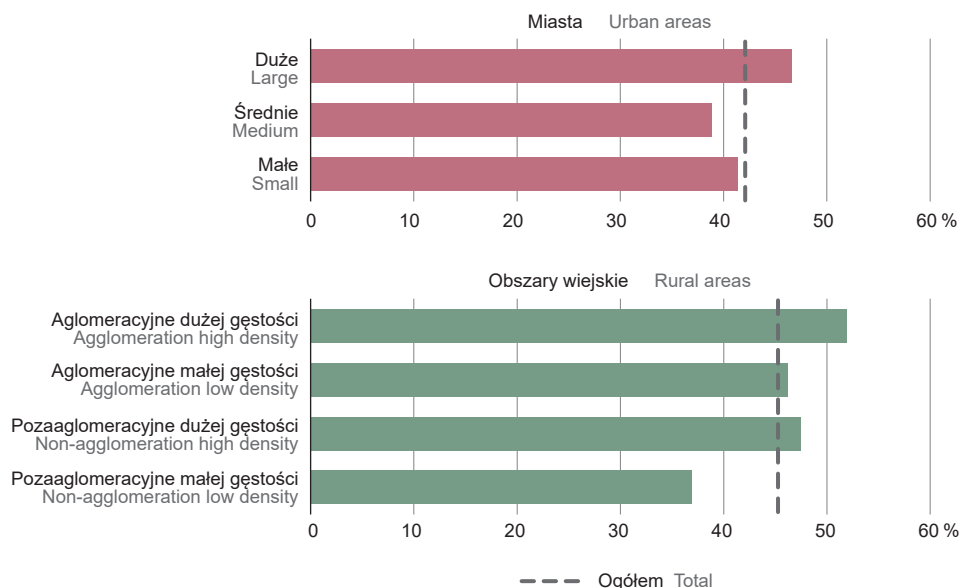
WYKRES 6. SKŁADOWISKA ODPADÓW

CHART 6. LANDFILL SITES

WYKRES 7. ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE SELEKTYWNIE W RELACJI DO ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.

CHART 7. SEPARATELY GENERATED MUNICIPAL WASTE IN RELATION TO MUNICIPAL WASTE GENERATED IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023

TABL. 9. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	414665,1	292053,9	420427,7	586780,6	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	206699,1	141246,8	196169,5	266957,2	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	142928,3	36463,9	.	.	of which outlays on modern fuel combustion techniques and technologies as well as modernisation of boiler houses and heat plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	166842,8	88108,0	158845,0	184532,9	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	26800,5	28417,8	58895,1	67609,5	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	129821,8	50728,5	83752,0	114013,7	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	22919,7	17912,8	.	.	Waste management, protection and recovery of soils, protection of underground and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	4043,1	14059,3	16424,1	21854,9	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	1044,4	7687,4	14444,1	22607,1	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	16247,6	2413,0	.	.	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	709,3	1362,6	.	.	reclamation of waste dumps, sludge storage tanks and landfill sites as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	–	3236,5	–	.	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	677,7	6085,0	2319,2	1542,5	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	241231,2	95940,2	292030,3	496391,2	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	21231,0	20709,4	26448,7	38732,3	Water intakes and systems
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	13442,4	10868,5	6534,6	10421,0	Construction and modernisation of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	170741,4	48320,3	.	.	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	18336,7	374,0	.	.	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	17479,7	15668,0	.	.	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.
b Przemysłowych i komunalnych.

a By investment location; these outlays are also included in respective sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 10. EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA			ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed reduction of air pollutants in tonnes/year:
pyłowych	418	400	–	–	particulate
gazowych	1600	10081	842	198	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	352,4	84,9	87,7	57,4	wastewater
wody opadowe	6,9	15,1	12,6	14,1	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	1	–	–	1	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	1	–	–	1	of which municipal
mechaniczne	–	–	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	1	–	–	1	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	–	–	–	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m³/d	1677	–	4750	608	capacity of treatment plants in m³/24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	1677	–	4750	608	of which municipal
mechanicznych	–	–	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	195	–	2250	608	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1482	–	2500	–	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					Wastewater treatment plants:
obiekty	437	61	69	71	facilities
przepustowość w m³/d	781	78	342	322	capacity in m³/24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial wastewater pre-treatment plants:
obiekty	1	1	1	–	facilities
przepustowość w m³/d	100	4800	18	–	capacity in m³/24 h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	–	–	–	–	facilities
wydajność w t/r	–	–	–	–	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfill sites of municipal waste:
obiekty	–	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	–	3,0	–	–	area in ha
wydajność w t/r	–	60000	–	–	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	109500	–	–	–	Capacity of waste utilisation systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA			WATER MANAGEMENT		
Wydajność ujęć wodnych ^c w m³/d	1836	462	4680	–	Capacity of water intakes ^c in m³/24 h
Uzdatnianie wody w m³/d	2836	900	2420	40	Water treatment in m³/24 h
Sieć wodociągowa w km	63,2	61,6	54,0	57,1	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m³	–	–	–	–	Capacity of water reservoirs and falls in m³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	7,7	0,2	2,0	–	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	9,2	0,3	1,9	–	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

Dział II. Samorząd terytorialny
Chapter II. Local government

TABL. 1 (11). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2024 R.
Stan w dniu wyborów – 7 kwietnia
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2024
As of election day – 7 April

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	radcy miasta w mieście na prawach powiatu city council in city with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
	OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	1110	25	217	30	TOTAL
w tym kobiety	347	10	60	9	of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	11	1	2	–	18–29
30–39	148	6	9	2	30–39
40–49	284	5	36	5	40–49
50–59	299	7	63	11	50–59
60 lat i więcej	368	6	107	12	60 and more

a Bez radnych rady miasta w mieście na prawach powiatu.
Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.
a Excluding councillors of city council in city with powiat status.
Source: data of the National Electoral Commission.

TABL. 2 (12). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT					
OGÓŁEM	10089	10071	10268	10287	TOTAL
w tym:					of which:
Administracja państwowa	3206	3284	3353	3362	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	6862	6767	6893	6905	Local government administration
gminy i miasto na prawach powiatu	4159	4232	4307	4271	gminas and city with powiat status
powiaty	1729	1634	1618	1630	powiats
województwo	974	901	968	1004	voivodship
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a in PLN					
OGÓŁEM	4445,48	5862,34	7003,38	8032,32	TOTAL
w tym:					of which:
Administracja państwowa	4497,54	6536,53	7805,59	9250,34	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	4413,11	5526,99	6604,77	7435,32	Local government administration
gminy i miasto na prawach powiatu	4470,51	5469,57	6557,59	7337,45	gminas and city with powiat status
powiaty	4043,47	5220,93	6180,72	6843,29	powiats
województwo	4824,16	6347,40	7518,54	8815,54	voivodship

a Patrz uwagi do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne” ust. 3 na str. 189.
a See notes to the chapter “Wages and salaries. Social benefits”, item 3 on page 189.

Dział III. Wymiar sprawiedliwości
Chapter III. Justice

Uwaga do tablicy 1 (13), wykresu 1 (8) i mapy 1 (7)

Dane o przestępstwach stwierdzonych w latach 2015–2023 nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Note to table 1 (13), chart 1 (8) and map 1 (7)

Data on crimes ascertained in 2015–2023 do not include punishable acts committed by juveniles.

TABL. 1 (13). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH
POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI
SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW
CRIMES ASCERTAINED BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY
PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023
	przestępstwa stwierdzone przez Policję crimes ascertained by the Police				wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w % rates of detectability of delinquents in %			
OGÓŁEM TOTAL	19927	15710	16392	15461	65,8	72,6	68,8	70,7
w tym ^a : of which ^a :								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	494	311	336	329	78,5	89,7	87,2	89,1
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	2223	1714	1833	1679	96,9	98,1	98,9	98,9
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania Against freedom, freedom of conscience and religion	692	628	666	553	91,2	89,3	85,7	88,0
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności Against sexual freedom and morals	89	75	98	84	91,0	86,7	88,8	82,1
Przeciwko rodzinie i opiece Against the family and guardianship	634	1052	826	781	98,7	99,8	99,8	99,6
Przeciwko czci i nienotykalności cielesnej Against good name and personal integrity	56	68	78	97	69,6	83,8	85,9	87,6
Przeciwko mieniu ^b Against property ^b	10696	7320	8724	8218	45,2	51,7	49,5	53,4

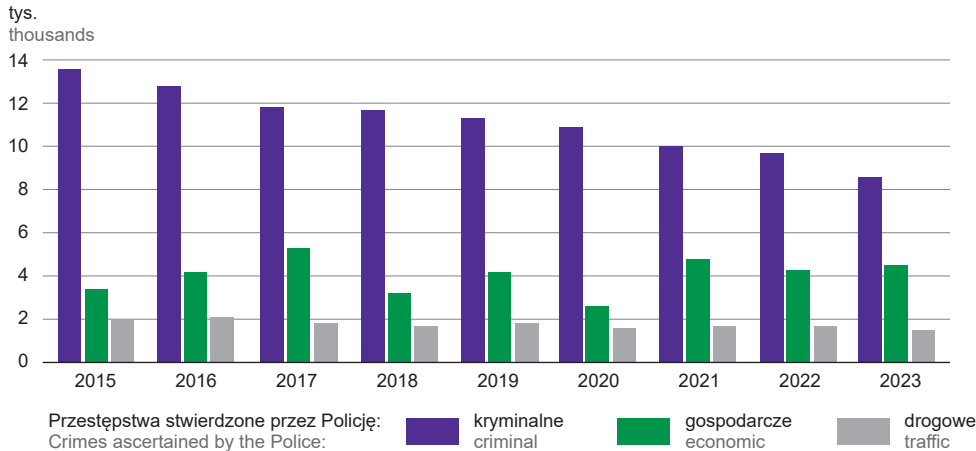
a Artykuły kodeksu karnego, patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 184. b Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a See Criminal Code articles, notes to the chapter, item 1 on page 184. b Including theft or appropriation of identification.

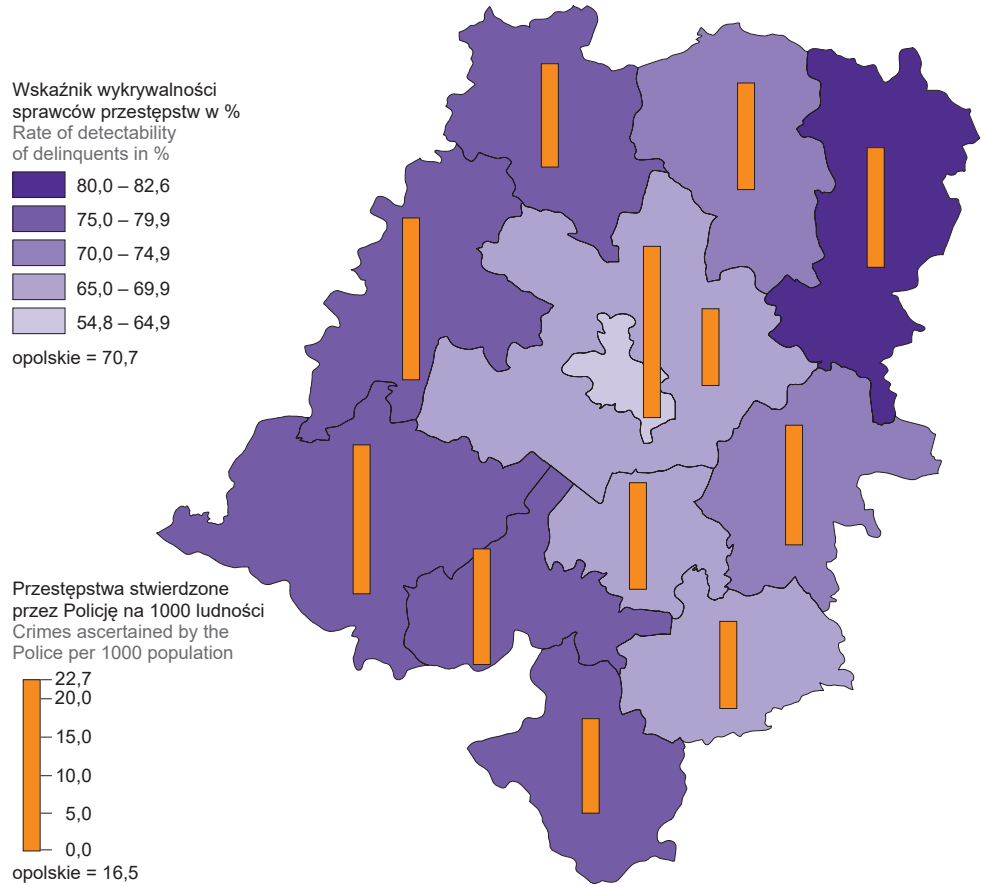
Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 1 (8). RODZAJE PRZESTĘPSTW
CHART 1 (8). TYPES OF CRIME

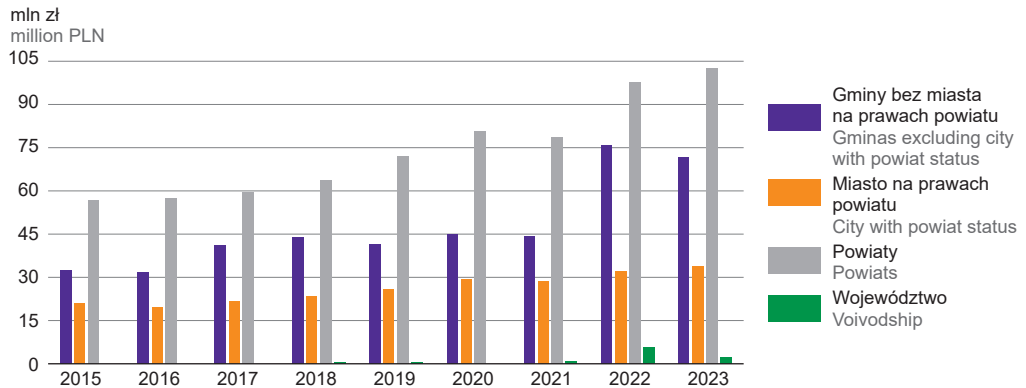

MAPA 1 (7). ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2023 R.

MAP 1 (7). CRIME RISK IN 2023

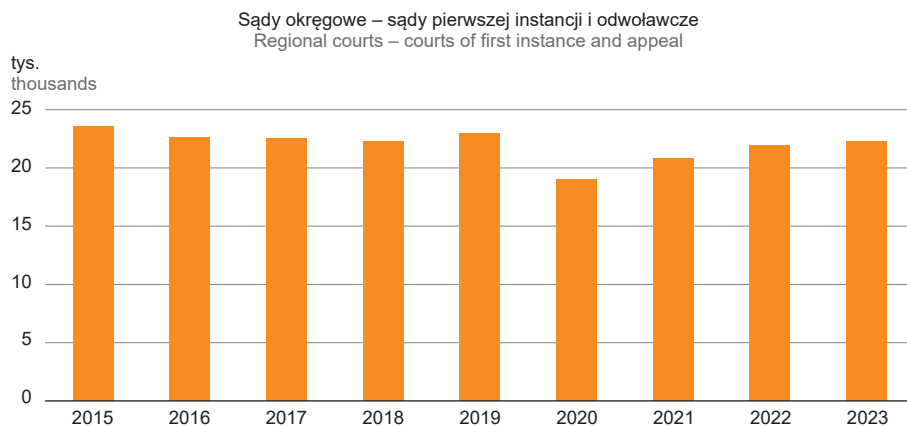
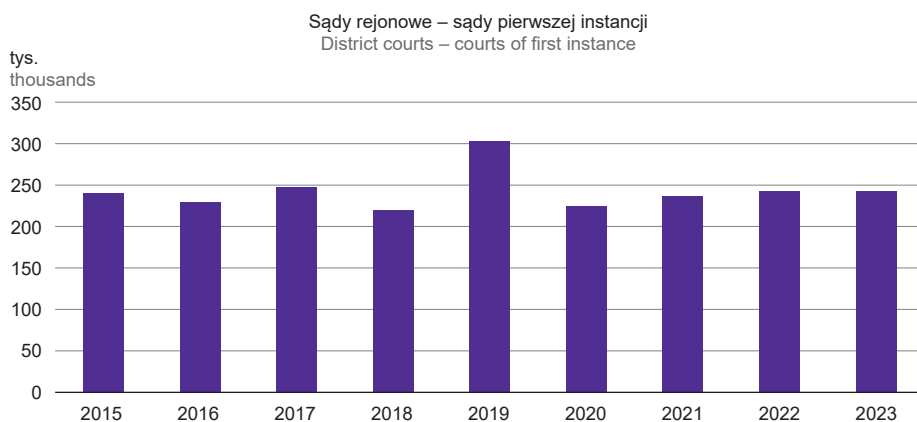

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dziale bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
Expenditure of budgets of local government units in the public safety and fire protection division

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: data of the Ministry of Finance.

WYKRES 2 (9). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
 CHART 2 (9). **INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS**

TABL. 2 (14). **ZALATWIONE SPRAWY RODZINNE**
 RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	7090	4561	4059	3574	TOTAL
O rozwód	2137	1482	1960	1816	Divorce cases
O separację	74	42	445	23	Separation cases
O alimenty	2391	1536	1654	1735	Alimony cases
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles ^a in proceedings in cases of suspected:
demoralizacji	1230	926	1090	921	demoralisation
popętnienia czynu karalnego	1258	575	703	762	committing punishable acts

^a Dane dotyczą osób.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons.

Source: data of the Ministry of Justice.

Dział IV. Ludność
Chapter IV. Population

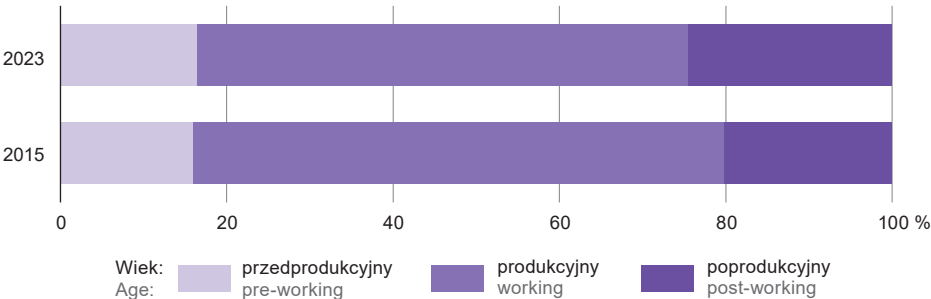
TABL. 1 (15). LUDNOŚĆ
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	996011	955844	942441	936725	TOTAL
na 1 km ²	106	102	100	100	per 1 km ²
mężczyźni	481948	462368	455521	452531	males
kobiety	514063	493476	486920	484194	females
na 100 mężczyzn	107	107	107	107	per 100 males
Miasta	517177	508616	498469	494029	Urban areas
w % ogółu ludności	51,9	53,2	52,9	52,7	in % of total population
Wieś	478834	447228	443972	442696	Rural areas
w % ogółu ludności	48,1	46,8	47,1	47,3	in % of total population

TABL. 2 (16). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM
Stan w dniu 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 December

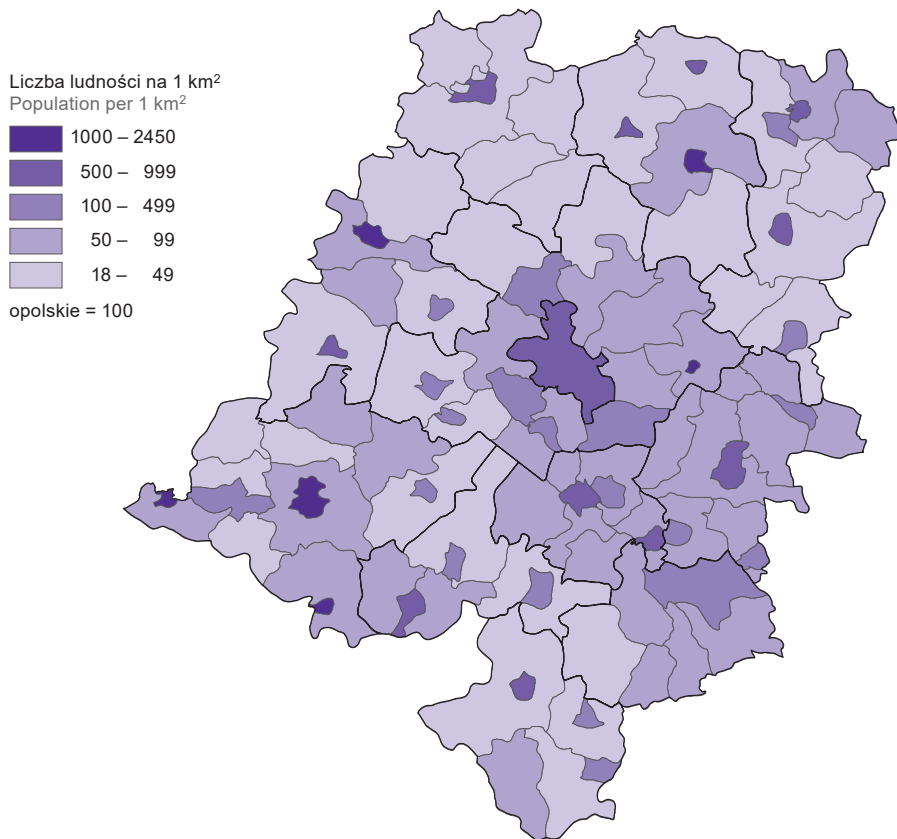
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	996011	955844	942441	936725	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	159393	158150	156725	154619	Pre-working age
mężczyźni	82111	81246	80463	79355	males
kobiety	77282	76904	76262	75264	females
Miasta	79721	80051	78610	77171	Urban areas
Wieś	79672	78099	78115	77448	Rural areas
W wieku produkcyjnym	635551	577678	560062	552484	Working age
mężczyźni	335835	307738	298232	293966	males
kobiety	299716	269940	261830	258518	females
Miasta	324227	300400	289171	284449	Urban areas
Wieś	311324	277278	270891	268035	Rural areas
W wieku poprodukcyjnym	201067	220016	225654	229622	Post-working age
mężczyźni	64002	73384	76826	79210	males
kobiety	137065	146632	148828	150412	females
Miasta	113229	128165	130688	132409	Urban areas
Wieś	87838	91851	94966	97213	Rural areas
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	57	65	68	70	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	44	50	53	54	Males
Kobiety	72	83	86	87	Females

WYKRES 1 (10). LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 1 (10). POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS
As of 31 December

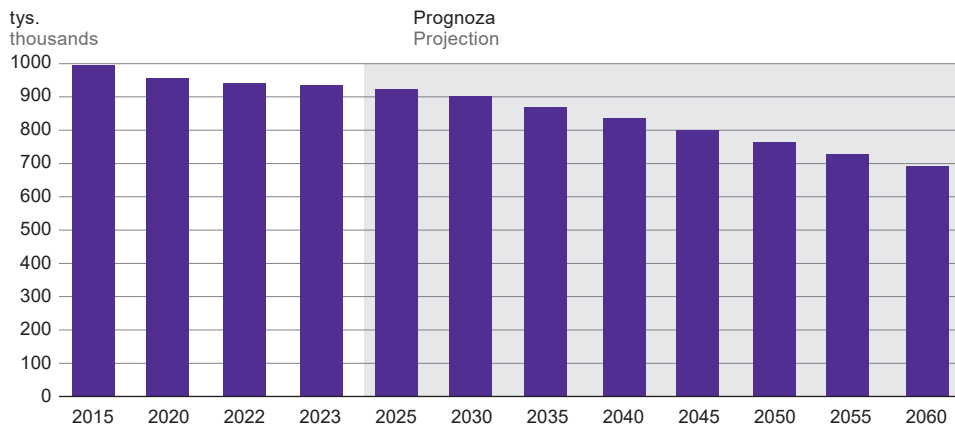

MAPA 1 (8). **GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2023 R.**

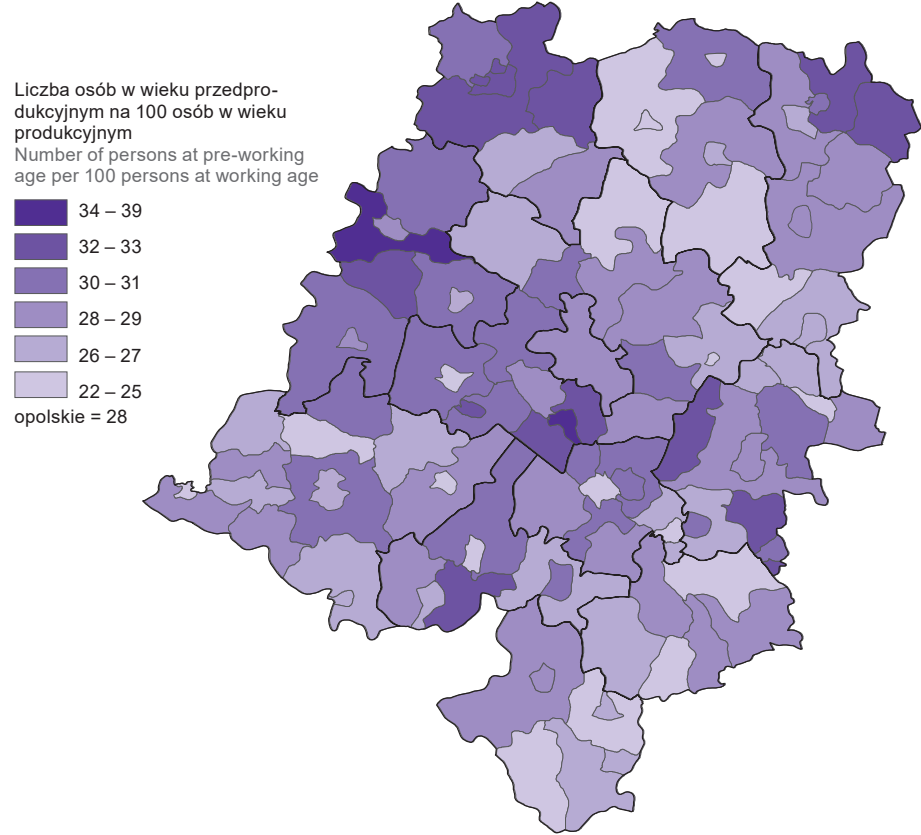
MAP 1 (8).
POPULATION DENSITY IN 2023
 As of 31 December

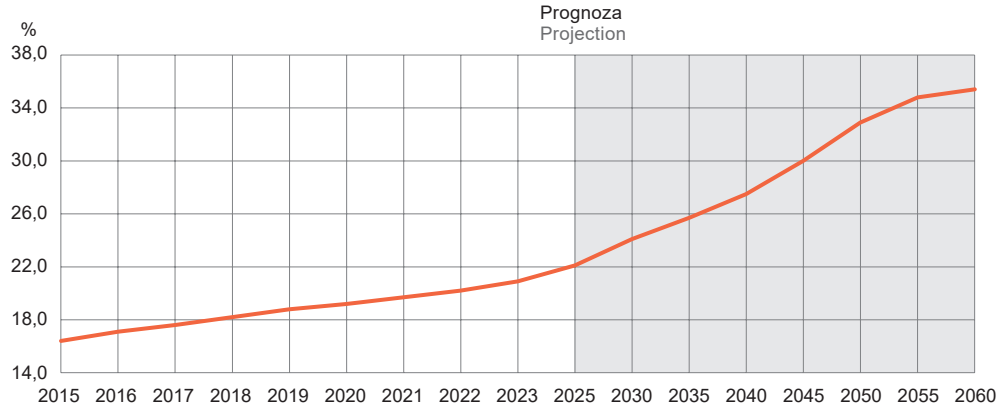
Ludność
 Stan w dniu 31 grudnia
 Population
 As of 31 December

MAPA 2 (9). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2023
As of 31 December

Współczynnik starości demograficznej^a
Stan w dniu 31 grudnia
Old age rate^a
As of 31 December

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
^a Share of persons aged 65 years and more in total population.

TABL. 3 (17). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 grudnia
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 December

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2015	35	517177	51,9
TOTAL	2020	36	508616	53,2
	2022	36	498469	52,9
	2023	36	494029	52,7
Poniżej 2000 Below 2000		2	3507	0,4
2000–4999		9	26226	2,8
5000–9999		13	85233	9,1
10000–19999		7	102478	10,9
20000–49999		3	96121	10,3
50000–99999		1	54387	5,8
100000–199999		1	126077	13,5
200000 i więcej and more		–	–	–

TABL. 4 (18). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

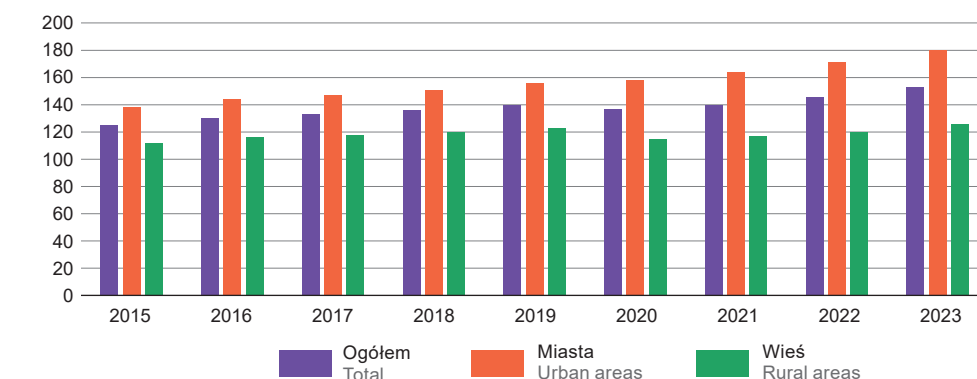
Stan w dniu 31 grudnia
GMINAS RURAL POPULATION
As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2015	68	478834	48,1
TOTAL	2020	68	447228	46,8
	2022	68	443972	47,1
	2023	68	442696	47,3
Poniżej 2000 Below 2000		1	1294	0,1
2000–4999		19	73788	7,9
5000–6999		20	118304	12,6
7000–9999		22	181472	19,4
10000 i więcej and more		6	67838	7,2

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural.

WYKRES 2 (11). **INDEKS STAROŚCI^a**

Stan w dniu 31 grudnia
AGEING RATIO^a
As of 31 December

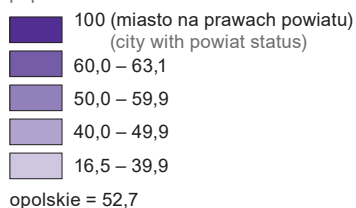

a Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.
a Number of persons aged 65 and more per 100 persons aged 0–14.

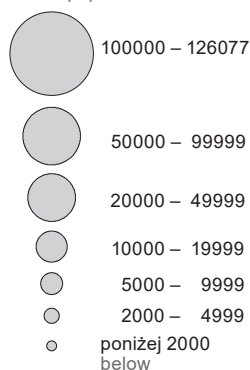
MAPA 3 (10). **WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia
URBANISATION RATE IN 2023
As of 31 December

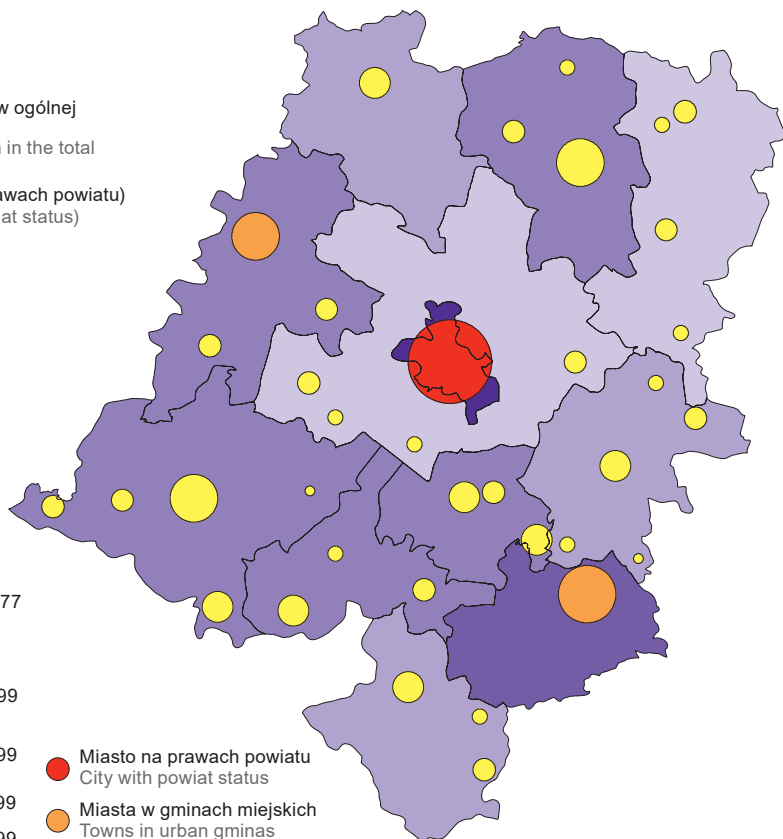
Udział ludności miejskiej w ogólnej
liczbie ludności w %
Share of urban population in the total
population in %

Liczba ludności miast
Urban population

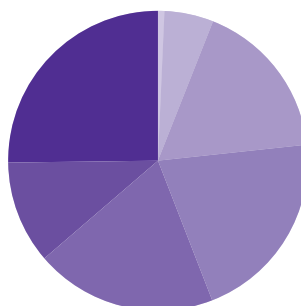
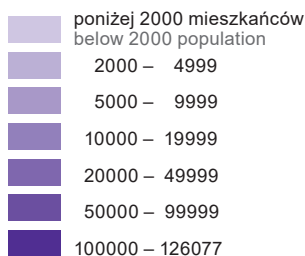

- Miasto na prawach powiatu
City with powiat status
- Miasta w gminach miejskich
Towns in urban gminas
- Miasta w gminach miejsko-wiejskich
Towns in urban-rural gminas

Ludność w miastach w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Urban population in 2023
As of 31 December

Odsetek ludności w miastach o wielkości
Percent of urban population in towns by size

TABL. 5 (19). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 December

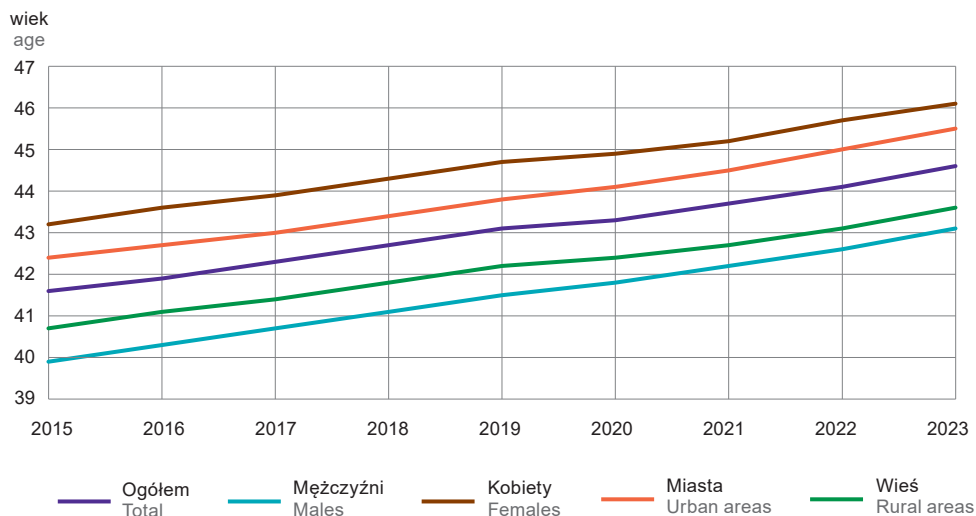
WIEK AGE	2015	2020	2022	2023					
				ogółem grand total	mężczyźni males	z liczby ogółem of grand total number			
						miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	996011	955844	942441	936725	452531	494029	233926	442696	218605
0– 2 lata	24860	24937	21906	20201	10337	10220	5261	9981	5076
3– 6	36514	35744	35451	34553	17612	16826	8557	17727	9055
7–12	52250	55616	54345	53796	27717	26545	13666	27251	14051
13–15	26450	25886	27974	28609	14661	14558	7455	14051	7206
16–18	29620	24156	25032	25862	13284	13310	6831	12552	6453
19–24	71731	54173	50906	49698	25429	24283	12273	25415	13156
25–29	74831	55959	49994	47787	24289	24381	12290	23406	11999
30–34	81991	70430	64542	61193	31119	31941	16144	29252	14975
35–39	77613	79925	77202	74239	37216	38660	19480	35579	17736
40–44	70960	76608	77218	78601	39355	42152	21038	36449	18317
45–49	67087	69064	72259	73398	36916	39163	19534	34235	17382
50–54	71147	63567	63921	64858	32185	33191	16175	31667	16010
55–59	76556	66104	63339	62275	31168	30811	14894	31464	16274
60–64	70563	70367	67730	66120	32033	33770	15579	32350	16454
65–69	54729	63428	64012	64600	29630	36391	15841	28209	13789
70–74	32275	47680	52885	54074	22886	32375	13125	21699	9761
75–79	35238	26232	28752	32143	12695	20452	7935	11691	4760
80 lat i więcej and more	41596	45968	44973	44718	13999	25000	7848	19718	6151

WYKRES 3 (12). **MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (12). **MEDIAN AGE (middle age) OF POPULATION**

As of 31 December

WYKRES 4 (13). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 grudnia
CHART 4 (13). **POPULATION BY SEX AND AGE**
As of 31 December

Mężczyźni Males

Wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny
Pre-working age and post-working age

Wiek produkcyjny
Working age

— 2015 r.

— 2060 r.

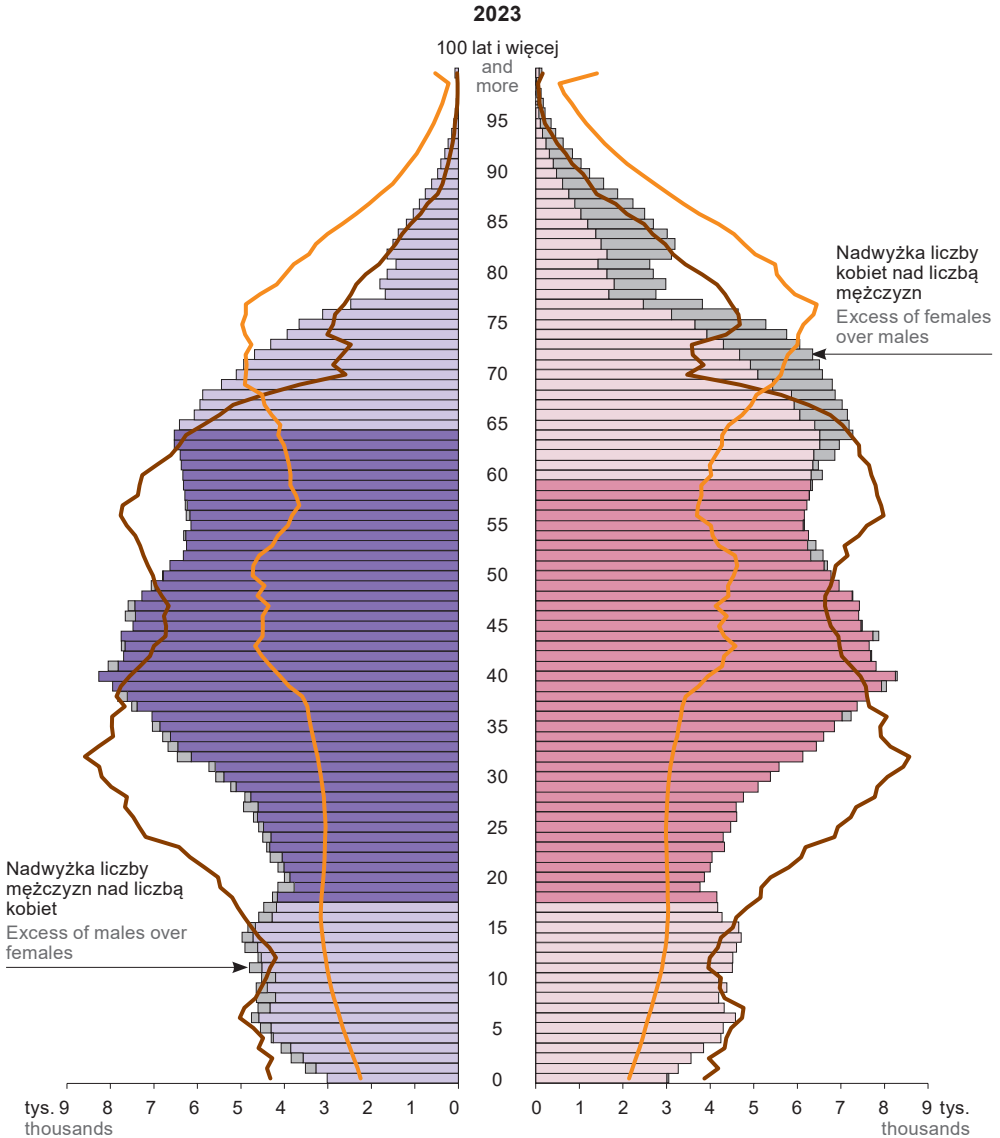
Kobiety Females

Wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny
Pre-working age and post-working age

Wiek produkcyjny
Working age

— 2015 r.

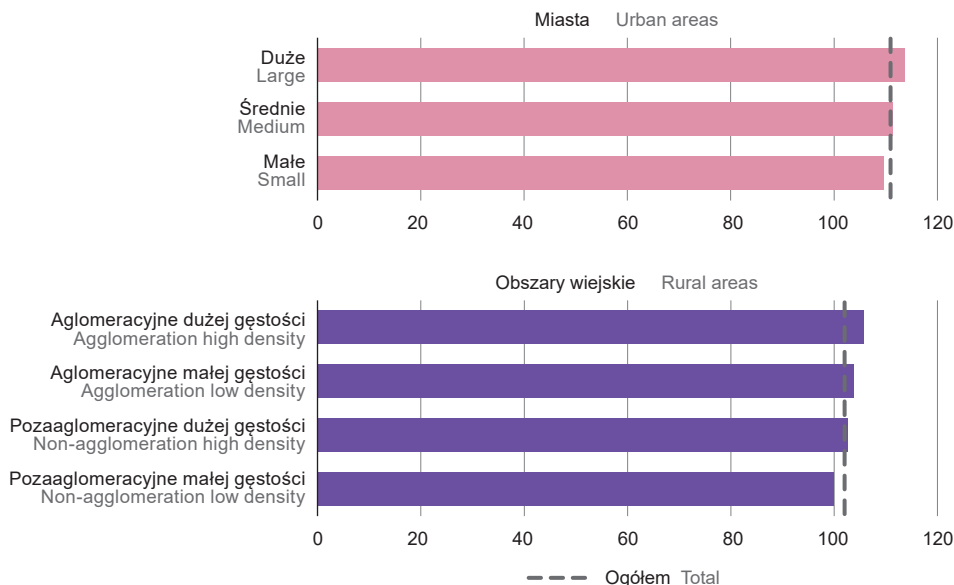
— 2060 r.

WYKRES 5 (14). **WSPÓŁCZYNNIK FEMINIZACJI^a W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 5 (14). **FEMINITY RATIO^a IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**
As of 31 December

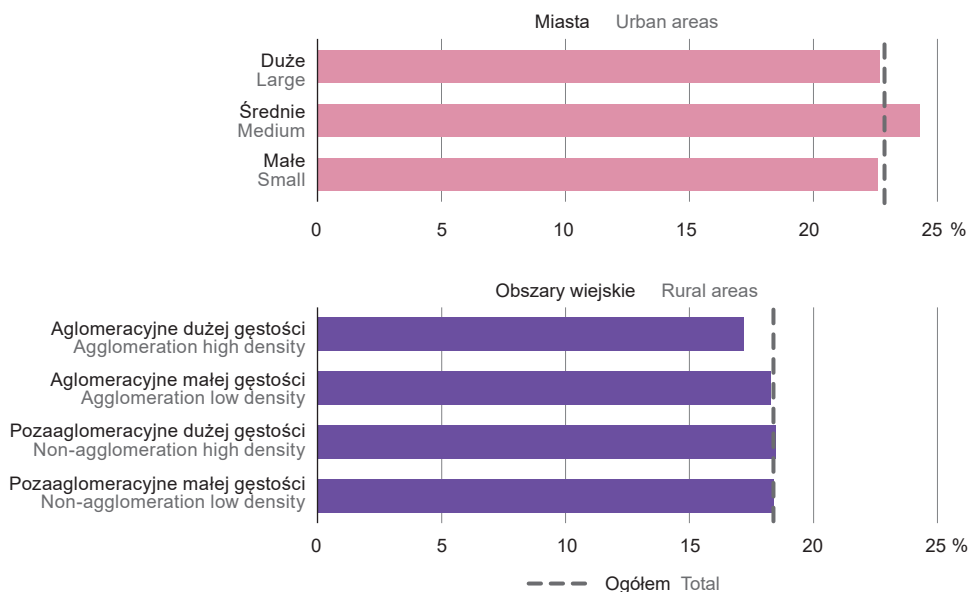

^a Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.
a Number of females per 100 males.

WYKRES 6 (15). **LUDNOŚĆ W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 6 (15). **POPULATION AGED 65 YEARS AND MORE IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**
As of 31 December

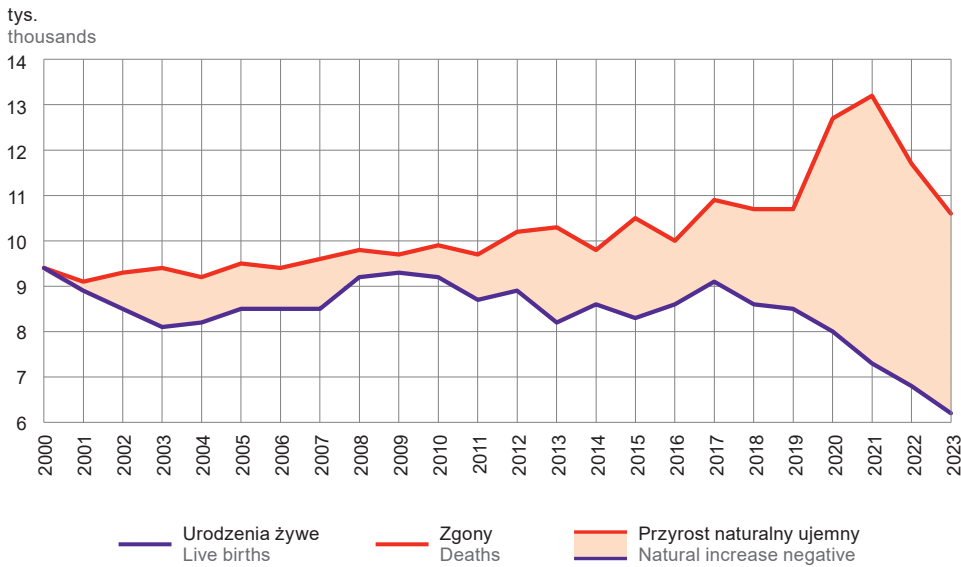

TABL. 6 (20). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Urodzenia żywe Live births	Zgony	Deaths	Przyrost naturalny Natural increase
			ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
OGÓŁEM	2015	8289	10468	34	-2179
TOTAL	2020	7951	12716	32	-4765
	2022	6788	11744	16	-4956
	2023	6177	10624	17	-4447
Miasta	2015	4311	5398	13	-1087
Urban areas	2020	4081	6674	17	-2593
	2022	3484	6306	11	-2822
	2023	3126	5816	3	-2690
Wieś	2015	3978	5070	21	-1092
Rural areas	2020	3870	6042	15	-2172
	2022	3304	5438	5	-2134
	2023	3051	4808	14	-1757
NA 1000 LUDNOŚCI ^a PER 1000 POPULATION ^a					
OGÓŁEM	2015	8,3	10,5	4,1	-2,2
TOTAL	2020	8,3	13,2	4,0	-5,0
	2022	7,2	12,4	2,4	-5,2
	2023	6,6	11,3	2,8	-4,7
Miasta	2015	8,3	10,4	3,0	-2,1
Urban areas	2020	8,0	13,1	4,2	-5,1
	2022	7,0	12,6	3,2	-5,6
	2023	6,3	11,7	1,0	-5,4
Wieś	2015	8,3	10,6	5,3	-2,3
Rural areas	2020	8,6	13,5	3,9	-4,8
	2022	7,4	12,2	1,5	-4,8
	2023	6,9	10,8	4,6	-4,0

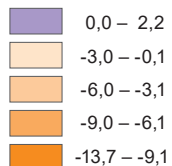
a W przypadku zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych.
a In the case of infant deaths, per 1000 live births.

WYKRES 7 (16). **PRZYRÓST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY**
CHART 7 (16). NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS

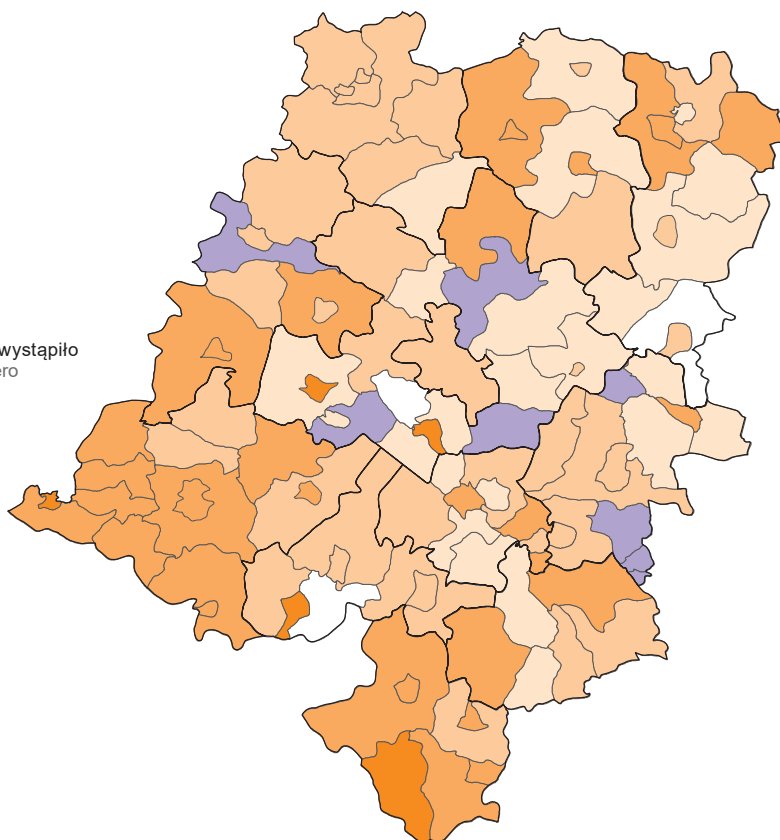
MAPA 4 (11). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2023 R.**
 MAP 4 (11). **VITAL STATISTICS OF POPULATION IN 2023**

Przyrost naturalny
 na 1000 ludności
 Natural increase
 per 1000 population

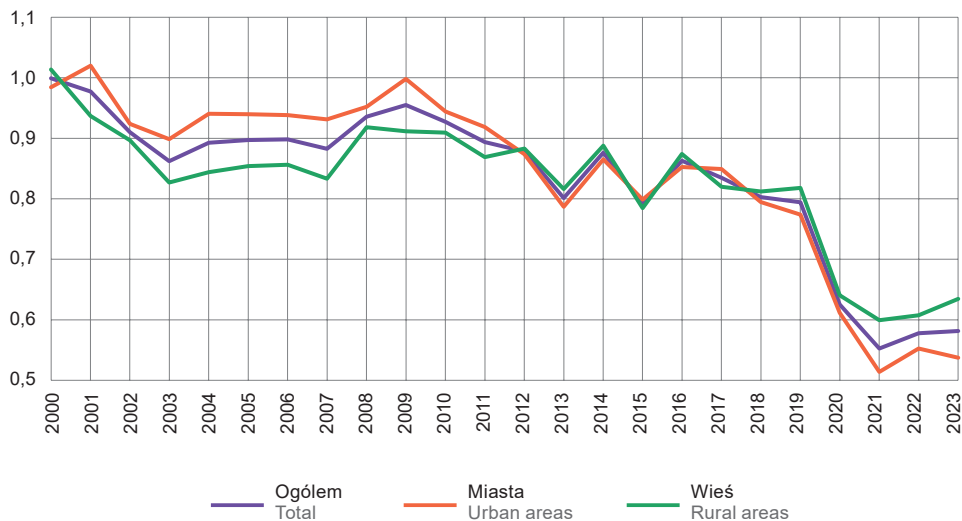

zjawisko nie wystąpiło
 magnitude zero

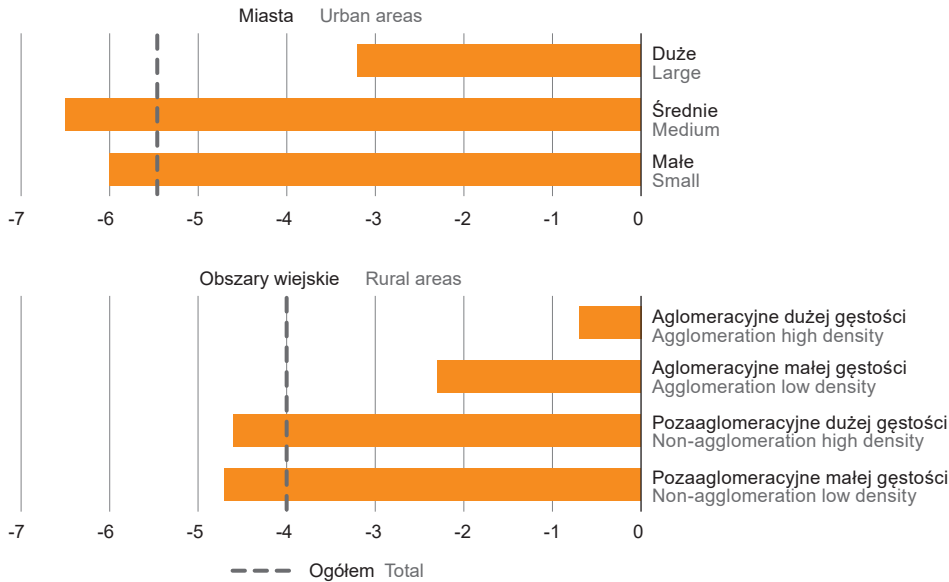
opolskie = -4,7

Współczynnik dynamiki demograficznej
 Demographic dynamics rate

WYKRES 8 (17). **PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**
CHART 8 (17). **NATURAL INCREASE PER 1000 POPULATION IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**

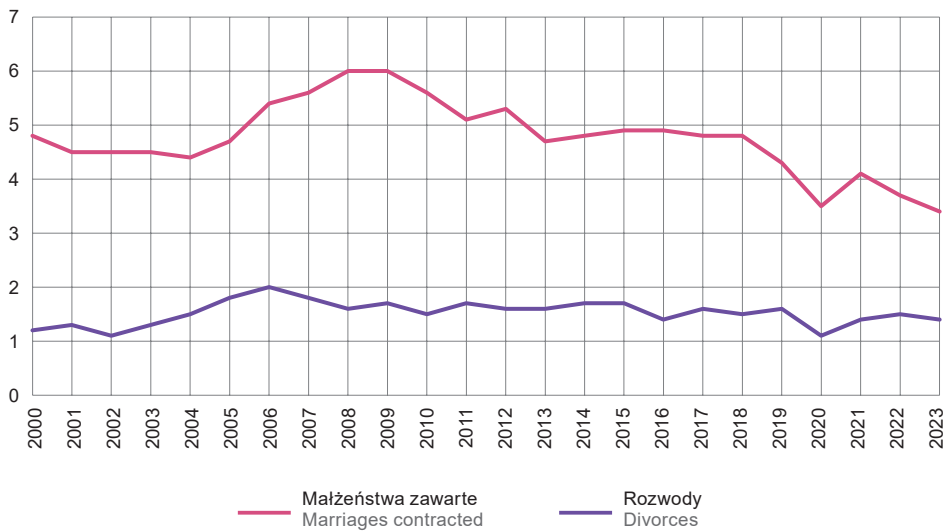

TABL. 7 (21). **MAŁŻEŃSTWA, ROZWOODY, SEPARACJE**
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a	Separacje Separations
		ogółem total	w tym wyznaniowe ^b of which religious ^b	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
				męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
OGÓŁEM	2015	4920	2953	2855	1072	1678	24,0	7,2	−1304	28
TOTAL	2020	3326	1614	3780	1335	1089	27,6	4,8	−3090	17
	2022	3467	1699	3279	1220	1371	27,0	6,3	−3531	12
	2023	3173	1409	2857	1133	1287	23,9	5,8	−2360	12
Miasta	2015	2440	1316	1473	591	1093	26,9	9,3	−1272	18
Urban areas	2020	1708	723	1967	710	758	31,1	6,9	−2118	11
	2022	1800	736	1738	675	912	31,3	8,6	−1886	8
	2023	1719	613	1595	625	893	27,9	8,0	−1825	9
Wieś	2015	2480	1637	1382	481	585	21,0	5,0	−32	10
Rural areas	2020	1618	891	1813	625	331	24,3	2,9	−972	6
	2022	1667	963	1541	545	459	22,8	4,1	−1645	4
	2023	1454	796	1262	508	394	19,9	3,6	−535	3

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. b Ze skutkami cywilnymi.
a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons. b With civil law consequences.

WYKRES 9 (18). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWOODY NA 1000 LUDNOŚCI**
 CHART 9 (18). **MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES PER 1000 POPULATION**

TABL. 8 (22). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
 LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki					Birth order	
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
OGÓŁEM	2015	8289	3840	3254	855	206	71	43
TOTAL	2020	7951	3315	3023	1116	364	80	51
	2022	6788	2805	2488	1064	295	92	44
	2023	6177	2595	2278	915	265	85	39
19 lat i mniej and less		107	94	12	1	–	–	–
20–24		719	492	183	38	5	1	–
25–29		2019	1078	709	165	41	20	6
30–34		2069	675	926	360	81	17	10
35–39		1033	212	384	279	107	35	16
40–44		223	43	64	69	29	11	7
45 lat i więcej and more		7	1	–	3	2	1	–

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
 a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

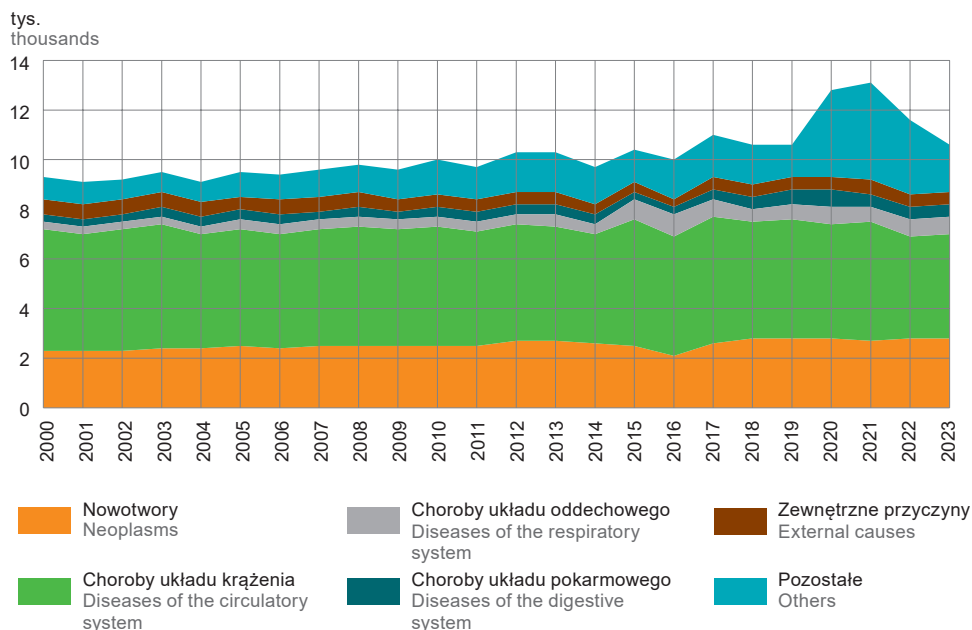
TABL. 9 (23). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 females aged:						
15–49 lat	34,3	36,4	32,0	29,5	28,5	30,6
15–19	12,2	8,7	6,5	5,2	5,2	5,1
20–24	45,2	41,3	40,6	34,6	34,1	35,1
25–29	78,0	95,4	91,2	84,1	77,8	90,9
30–34	60,3	72,7	68,3	66,8	65,9	67,9
35–39	25,9	32,1	27,1	27,3	28,4	26,1
40–44	4,9	6,3	5,2	5,7	5,9	5,6
45–49 lat	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej Total fertility	1,124	1,283	1,196	1,123	1,090	1,159
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,531	0,622	0,575	0,566	0,536	0,598
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	0,792	0,625	0,578	0,581	0,538	0,635

TABL. 10 (24). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM TOTAL	2015 2020 2022 2023	10468 12716 11744 10624	5428 6700 6103 5430	5040 6016 5641 5194	5398 6674 6306 5816	2797 3448 3254 2952	2601 3226 3052 2864	5070 6042 5438 4808	2631 3252 2849 2478	2439 2790 2589 2330
0 lat		17	11	6	3	2	1	14	9	5
1–4 lata		7	2	5	6	2	4	1	–	1
5–9		3	1	2	2	1	1	1	–	1
10–14		4	2	2	2	–	2	2	2	–
15–19		10	6	4	2	1	1	8	5	3
20–24		22	18	4	9	7	2	13	11	2
25–29		22	17	5	11	9	2	11	8	3
30–34		58	47	11	30	24	6	28	23	5
35–39		77	60	17	36	28	8	41	32	9
40–44		137	104	33	80	59	21	57	45	12
45–49		212	145	67	115	76	39	97	69	28
50–54		261	199	62	142	108	34	119	91	28
55–59		396	282	114	194	130	64	202	152	50
60–64		797	515	282	418	259	159	379	256	123
65–69		1198	798	400	694	452	242	504	346	158
70–74		1505	896	609	873	501	372	632	395	237
75–79		1232	653	579	721	369	352	511	284	227
80–84		1633	743	890	875	407	468	758	336	422
85 lat i więcej and more		3033	931	2102	1603	517	1086	1430	414	1016

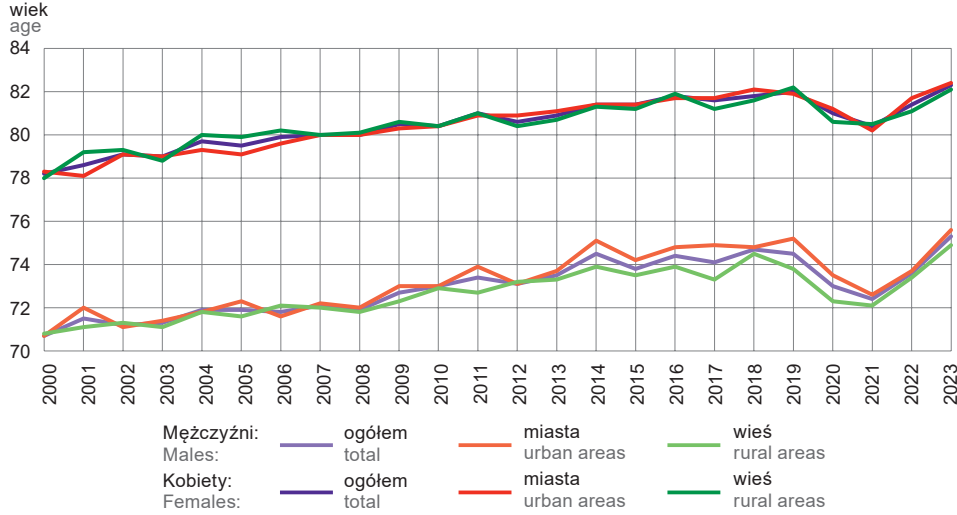
WYKRES 10 (19). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN**
 CHART 10 (19). **DEATHS BY SELECTED CAUSES**

TABL. 11 (25). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
 INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED INFANTS		Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	chłopcy males	dziewczęta females	razem total	chłopcy males	dziewczęta females
OGÓŁEM	2015	34	21	13	13	9	4	21	12	9
TOTAL	2020	32	20	12	17	11	6	15	9	6
	2022	16	12	4	11	8	3	5	4	1
	2023	17	11	6	3	2	1	14	9	5
0–27 dni 0–27 days		13	10	3	2	2	–	11	8	3
0– 6		10	8	2	2	2	–	8	6	2
w tym 0 of which 0		5	5	–	1	1	–	4	4	–
7–13		–	–	–	–	–	–	–	–	–
14–20		1	1	–	–	–	–	1	1	–
21–27		2	1	1	–	–	–	2	1	1
28–29 dni 28–29 days		–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 miesiąc 1 month		–	–	–	–	–	–	–	–	–
2		1	–	1	–	–	–	1	–	1
3		1	–	1	1	–	1	–	–	–
4		1	–	1	–	–	–	1	–	1
5		–	–	–	–	–	–	–	–	–
6		–	–	–	–	–	–	–	–	–
7		–	–	–	–	–	–	–	–	–
8		–	–	–	–	–	–	–	–	–
9		–	–	–	–	–	–	–	–	–
10		1	1	–	–	–	–	1	1	–
11 miesięcy 11 months		–	–	–	–	–	–	–	–	–

WYKRES 11 (20). PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA
CHART 11 (20). LIFE EXPECTANCY

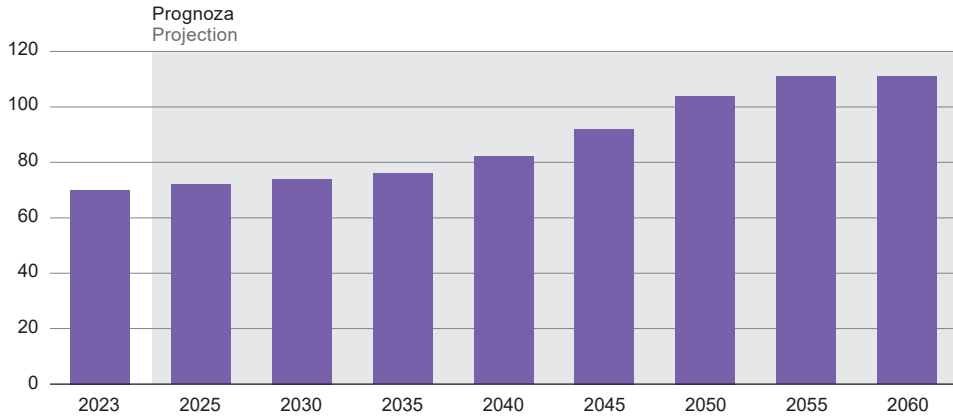

TABL. 12 (26). PROGNOZA LUDNOŚCI
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	SPECIFICATION
OGÓŁEM w tys. TOTAL in thousands									
OGÓŁEM	925,1	902,2	870,3	835,9	800,2	764,3	728,1	691,9	TOTAL
mężczyźni	446,6	433,6	417,3	400,1	382,8	365,7	348,4	331,1	males
kobiety	478,5	468,6	453,0	435,8	417,4	398,6	379,7	360,8	females
EKONOMICZNE GRUPY WIEKU ECONOMIC AGE GROUPS									
Wiek przedprodukcyjny	150,1	137,0	121,4	110,5	107,7	106,4	103,7	98,4	Pre-working age
mężczyźni	77,0	70,3	62,3	56,6	55,2	54,5	53,1	50,4	males
kobiety	73,1	66,7	59,2	53,8	52,5	51,9	50,6	47,9	females
Wieku produkcyjny	538,7	517,8	493,3	460,1	415,9	375,1	345,7	327,7	Working age
mężczyźni	286,1	273,1	262,0	247,2	226,3	204,3	187,0	176,0	males
kobiety	252,7	244,7	231,3	212,9	189,6	170,8	158,7	151,7	females
Wiek poprodukcyjny	236,2	247,4	255,5	265,4	276,6	282,8	278,8	265,8	Post-working age
mężczyźni	83,5	90,2	93,1	96,3	101,3	106,9	108,3	104,7	males
kobiety	152,7	157,2	162,4	169,1	175,3	175,9	170,4	161,1	females
BIOLOGICZNE GRUPY WIEKU BIOLOGICAL AGE GROUPS									
0–14 lat	121,5	109,9	95,2	90,1	88,9	88,3	85,5	79,9	0–14
mężczyźni	62,4	56,3	48,9	46,2	45,6	45,3	43,9	41,0	males
kobiety	59,1	53,6	46,3	43,9	43,3	43,0	41,6	39,0	females
15–64	599,2	574,6	551,7	515,8	471,3	424,9	389,1	366,7	15–64
mężczyźni	300,7	287,1	275,3	257,6	235,9	213,5	196,3	185,4	males
kobiety	298,5	287,5	276,4	258,1	235,4	211,4	192,9	181,3	females
65 lat i więcej	204,4	217,7	223,3	230,0	240,0	251,1	253,5	245,3	65 and more
mężczyźni	83,5	90,2	93,1	96,3	101,3	106,9	108,3	104,7	males
kobiety	120,8	127,5	130,3	133,8	138,7	144,1	145,2	140,6	females
WYBRANE WSPÓŁCZYNNIKI SELECTEC RATIO									
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	72	74	76	82	92	104	111	111	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni	56	59	59	62	69	79	86	88	males
kobiety	89	92	96	105	120	133	139	138	females
Współczynnik starości demograficznej	22	24	26	28	30	33	35	35	Rate demographic of ageing
mężczyźni	19	21	22	24	26	29	31	32	males
kobiety	25	27	29	31	33	36	38	39	females
Indeks starości	168	198	234	255	270	284	297	307	Ageing ratio
mężczyźni	134	160	190	208	222	236	247	255	males
kobiety	204	238	281	305	320	335	349	361	females

WYKRES 12 (21). **ŁUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM**
Stan na 31 grudnia

CHART 12 (21). **NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE**
As of 31 December

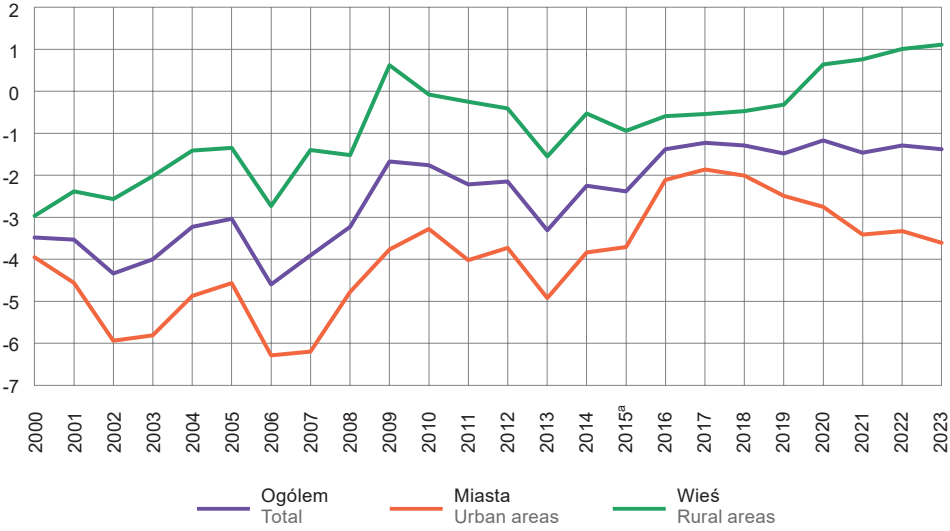
TABL. 13 (27). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE ŁUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b		Saldo migracji ^c Net migration ^c		
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas			na wieś to rural areas
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2015	.	4838	4460	.	.	5127	4981	.	-2379
TOTAL	2020	9651	4936	4274	441	10770	5068	4889	813	-1119
	2022	9830	5078	4257	495	11046	4817	5250	979	-1216
	2023	9454	5047	3881	526	10751	4893	4989	869	-1297
Miasta	2015	.	1678	2459	.	.	2314	3054	.	-1926
Urban areas	2020	4357	1662	2476	219	5764	2298	3103	363	-1407
	2022	4221	1683	2279	259	5886	2243	3216	427	-1665
	2023	4162	1739	2145	278	5953	2367	3194	392	-1791
Wieś	2015	.	3160	2001	.	.	2813	1927	.	-453
Rural areas	2020	5294	3274	1798	222	5006	2770	1786	450	288
	2022	5609	3395	1978	236	5160	2574	2034	552	449
	2023	5292	3308	1736	248	4798	2526	1795	477	494
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2015	.	4,84	4,46	.	.	5,13	4,99	.	-2,38
TOTAL	2020	10,05	5,14	4,45	0,46	11,22	5,28	5,09	0,85	-1,17
	2022	10,40	5,37	4,50	0,52	11,69	5,10	5,55	1,04	-1,29
	2023	10,06	5,37	4,13	0,56	11,44	5,21	5,31	0,93	-1,38
Miasta	2015	.	3,23	4,74	.	.	4,46	5,88	.	-3,71
Urban areas	2020	8,52	3,25	4,84	0,43	11,28	4,50	6,07	0,71	-2,75
	2022	8,43	3,36	4,55	0,52	11,75	4,48	6,42	0,85	-3,33
	2023	8,39	3,50	4,32	0,56	11,99	4,77	6,44	0,79	-3,61
Wieś	2015	.	6,59	4,17	.	.	5,86	4,02	.	-0,94
Rural areas	2020	11,80	7,30	4,01	0,49	11,16	6,17	3,98	1,00	0,64
	2022	12,62	7,64	4,45	0,53	11,61	5,79	4,58	1,24	1,01
	2023	11,94	7,46	3,92	0,56	10,83	5,70	4,05	1,08	1,11

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

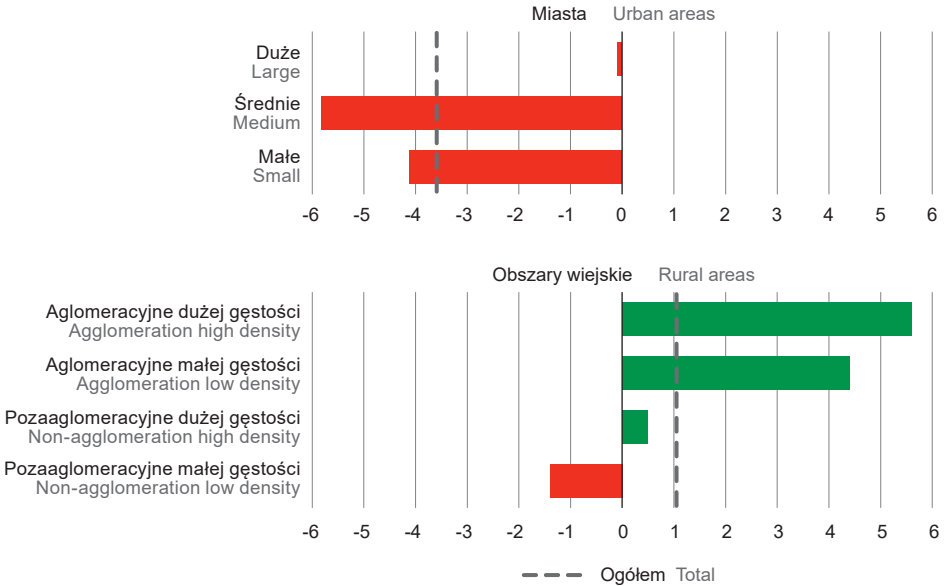
a Registrations. b Deregistrations. c In 2015 net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

WYKRES 13 (22). **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 13 (22). **NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE**
PER 1000 POPULATION

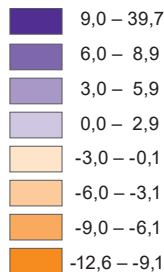
a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a Net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

WYKRES 14 (23). **SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZAGRANICZNYCH NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**
CHART 14 (23). **INTERNAL AND EXTERNAL NET MIGRATION FOR PERMANENT RESIDENCE PER 1000 POPULATION IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**

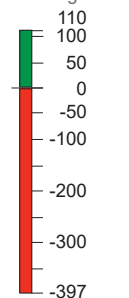
MAPA 5 (12). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2023 R.**
 MAP 5 (12). **INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2023**

Saldo migracji na 1000 ludności
 Net migration per 1000 population

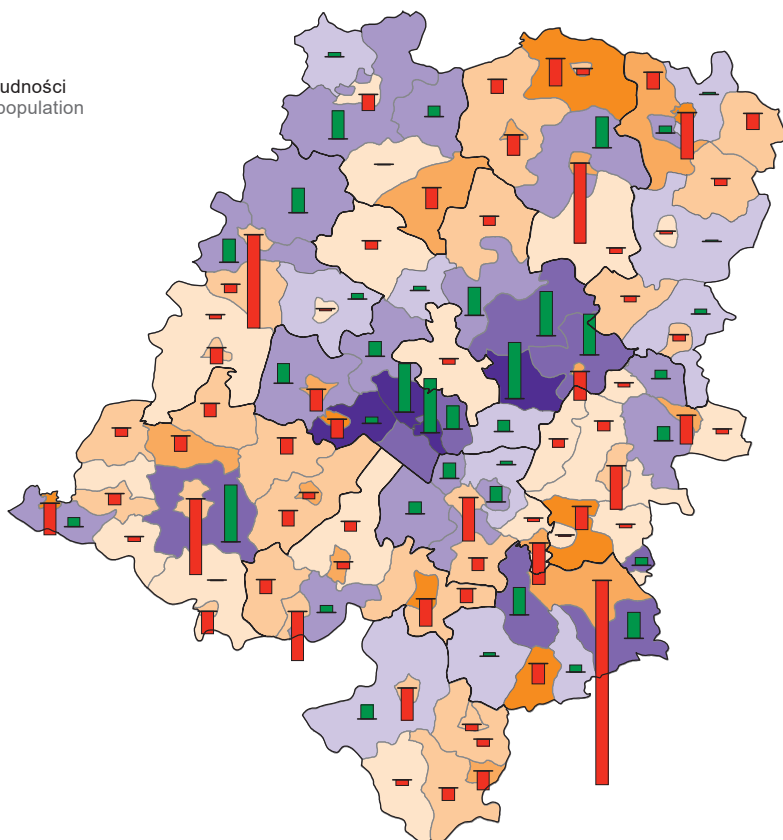

opolskie = -1,4

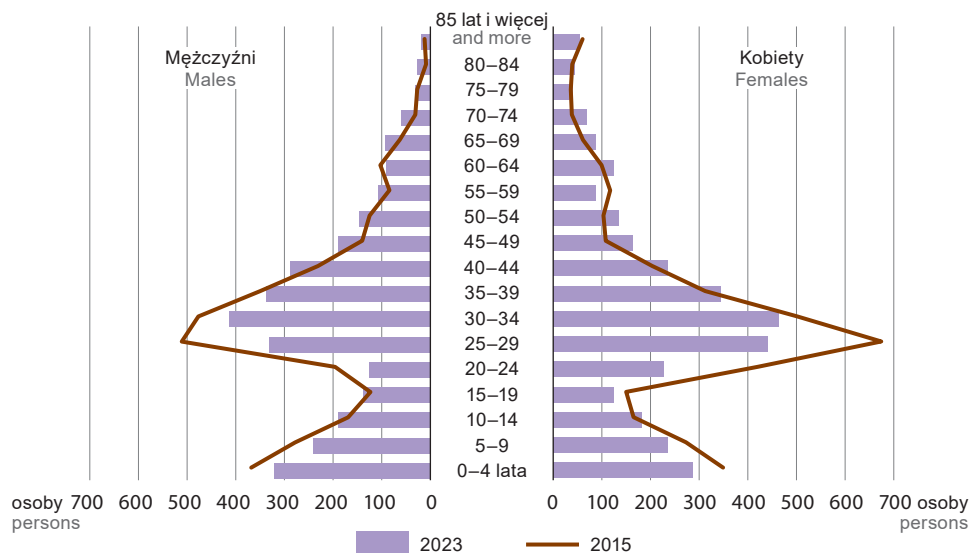
Saldo migracji
 Net migration

opolskie = -1297

Migracje wewnątrzwojewódzkie ludności na pobyt stały
 Intra-voivodship migration of population for permanent residence

TABL. 14 (28). MIGRACJE ZAGRANICZNE UDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS	WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
O G Ł Ę M	2020	441	250	191	813	414	399	-372	-164	-208
TOTAL	2022	495	255	240	979	566	413	-484	-311	-173
	2023	526	289	237	869	444	425	-343	-155	-188
	0– 4 lata	94	50	44	5	1	4	89	49	40
	5– 9	90	46	44	23	13	10	67	33	34
	10–14	34	16	18	26	15	11	8	1	7
	15–19	18	13	5	60	52	8	-42	-39	-3
	20–24	16	9	7	48	29	19	-32	-20	-12
	25–29	35	17	18	53	28	25	-18	-11	-7
	30–34	59	37	22	72	36	36	-13	1	-14
	35–39	37	21	16	106	52	54	-69	-31	-38
	40–44	39	21	18	92	38	54	-53	-17	-36
	45–49	35	20	15	89	46	43	-54	-26	-28
	50–54	18	10	8	81	42	39	-63	-32	-31
	55–59	13	5	8	60	21	39	-47	-16	-31
	60–64	13	8	5	81	44	37	-68	-36	-32
	65 lat i więcej and more	25	16	9	73	27	46	-48	-11	-37

TABL. 15 (29). REZYDENCI^a
Stan w dniu 31 grudnia
RESIDENT POPULATION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ł Ę M	952557	910302	896370	890392	TOTAL
mężczyźni	461857	440955	433628	430456	males
kobiety	490700	469347	462742	459936	females
Miasta	503128	487932	477691	473125	Urban areas
w tym mężczyźni	239991	232165	226671	224349	of which males
Wieś	449429	422370	418679	417267	Rural areas
w tym mężczyźni	221866	208790	206957	206107	of which males

a Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

a The usually resident population (residents) – comprise the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period of 12 months or more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); persons temporarily staying in the gmina with the intention of living there for a period 12 months or more, who arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

Kościóły i związki wyznaniowe
Churches and religious associations

TABL. 16 (30). **NIKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE**
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	
	jednostki kościelne ^a church units ^a				duchowni clergy			wierni, wyznawcy the faithful, adherents	
Kościół Katolicki: Catholic Church:									
Kościół Rzymskokatolicki ^b	399	400	399	399	858	839	818	848	722150
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Protestant tradition:									
Kościół Zielonoświątkowy w RP	13	14	13	13	23	22	22	20	1390
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	3	6	6	3	2	1	1	2	175
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	1	1	1	1	2	1	4	1	51
Nowoapostolski Kościół w Polsce ^c	1	1	1	1	–	–	–	–	20
Nurt badaczy Pisma Świętego: Bible student movement:									
Świadkowie Jehowy w Polsce	34	32	32	32	.	223	244	237	2997 ^d
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	.	2	2	2	.	8	9	9	45
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1	2	2	2	2	10

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. b Dane dotyczą diecezji opolskiej; wierni – ochrzczeni. c Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. d Głosiciele.

a Important in the voivodship; listed by the decreasing number of the faithful and adherents. Including, parishes, congregations, religious communities, centres. b Data concern opolska diocese; the faithful – baptised. c Church associated in the Polish Ecumenical Council. d Proclaimers.

Dział V. Rynek pracy
Chapter V. Labour market

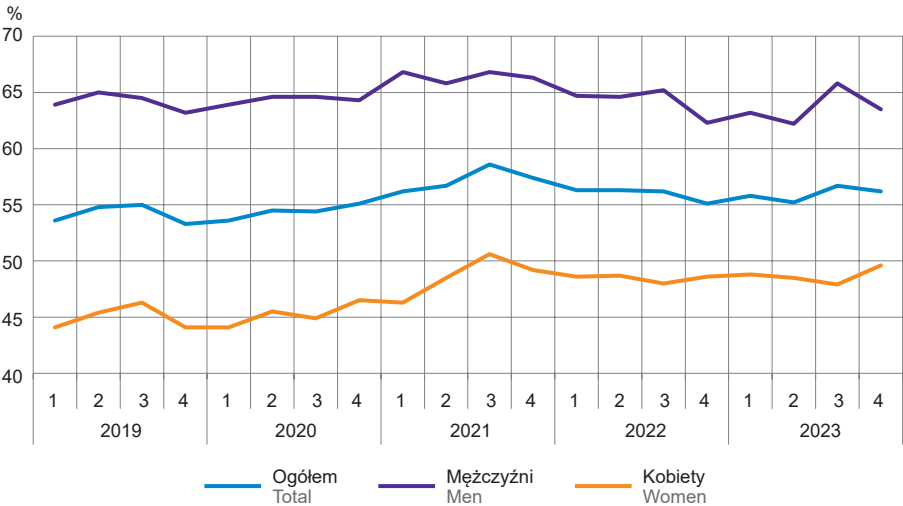
TABL. 1 (31). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15–89 LAT
– NA PODSTAWIE BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15–89 – ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	2022	2023					SPECIFICATION
	przeciętne w roku annual averages				kwartaly quarters				
					1	2	3	4	
LUDNOŚĆ w tys.	773	770	754	750	751	750	749	749	POPULATION in thousands
Mężczyźni	371	370	362	360	361	360	360	359	Men
Kobiety	401	400	392	390	391	390	390	389	Women
Aktywni zawodowo	432	431	434	431	433	424	438	429	Economically active persons
mężczyźni	245	245	238	236	236	231	244	233	men
kobiety	187	187	196	195	197	192	194	197	women
Pracujący	418	419	423	419	419	414	425	421	Employed persons
mężczyźni	238	238	233	229	228	224	237	228	men
kobiety	180	181	190	190	191	189	187	193	women
Bezrobotni ^a	14	12	12	12	14	10	13	.	Unemployed persons ^a
mężczyźni	.	.	.	.	.	.	.	.	men
kobiety	.	.	.	.	.	.	.	.	women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,9	56,0	57,6	57,5	57,7	56,5	58,5	57,3	ACTIVITY RATE in %
Mężczyźni	66,0	66,2	65,7	65,6	65,4	64,2	67,8	64,9	Men
Kobiety	46,6	46,8	50,0	50,0	50,4	49,2	49,7	50,6	Women
Bierni zawodowo	340	339	320	319	318	326	312	320	Economically inactive persons
mężczyźni	126	126	124	124	125	128	116	127	men
kobiety	214	213	196	195	194	198	196	193	women
STOPA BEZROBOCIA w %	3,2	2,8	2,8	2,8	3,2	2,4	3,0	.	UNEMPLOYMENT RATE in %
Mężczyźni	.	.	.	.	.	.	.	.	Men
Kobiety	.	.	.	.	.	.	.	.	Women

a Osoby w wieku 15–74 lata.

a Persons aged 15–74.

WYKRES 1 (24). WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15–89 LAT WEDŁUG KWARTAŁÓW
CHART 1 (24). THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15–89 BY QUARTERS

TABL. 2 (32). PRACUJĄCY^a
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym kobiety of which women	
O G Ó Ł E M	321602	311274	346727	342911	159536	T O T A L
sektor publiczny	71342	71653	80798	80780	53146	public sector
sektor prywatny	250260	239621	265929	262131	106390	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	50610	25052	30857	29766	12250	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	76329	81101	91475	89622	27784	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	68512	72944	82874	81026	26080	of which manufacturing
Budownictwo	24775	28358	27091	26571	2427	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	44746	44897	47212	46872	25737	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	15931	18424	18890	18447	4273	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5044	5559	6618	6571	4423	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2668	3147	6139	6275	2121	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5441	4782	4525	4374	3053	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3271	2988	2978	2895	1528	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8890	9244	12032	12085	6521	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	9630	10393	11133	11067	5255	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16883	17520	24730	25065	13453	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	26982	27543	27273	27385	22314	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	20862	21644	23441	23753	19807	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3335	3375	3520	3557	2243	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	6205	7247	8813	8606	6347	Other service activities

a Do 2020 r. według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; od 2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania, bez zagranicy.

a Until 2020 by actual workplace and kind of activity; since 2022 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence without data from abroad.

TABL. 3 (33). PRACUJĄCE KOBIETY^a W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED WOMEN^a IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023		SPECIFICATION
	w %	in %	
Miasta ogółem	47,6		Total urban areas
Duże	49,6		Large
Średnie	47,0		Medium
Małe	46,6		Small
Obszary wiejskie ogółem	45,2		Total rural areas
Aglomeracyjne dużej gęstości	47,2		Agglomeration high density
Aglomeracyjne małej gęstości	46,1		Agglomeration low density
Pozaaglomeracyjne dużej gęstości	45,4		Non-agglomeration high density
Pozaaglomeracyjne małej gęstości	43,6		Non-agglomeration low density

a Według miejsca zamieszkania, bez zagranicy.

a By place of residence without data from abroad.

TABL. 4 (34). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym w podmio- tach o liczbie pracują- cych 10 i więcej osób ^a of which entities employing 10 and more persons ^a	
O G Ó Ł E M^b	190010	204150	209117	209600	173232	T O T A L^b
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^{bc}	4319	4172	4048	3929	2526	Agriculture, forestry and fishing ^{bc}
Przemysł	58053	63172	64673	63692	59034	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	52787	57287	58699	57891	53457	of which manufacturing
Budownictwo	16460	18371	18685	18708	8526	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	22721	23649	23608	23670	15680	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	8713	11194	11494	11604	9615	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2662	3359	3483	3580	2234	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	940	1106	1222	1352	944	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2693	1983	1762	1722	1344	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2523	2085	2100	2065	1521	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4061	3884	4262	4078	2114	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4749	7440	8376	9681	8575	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	15404	15661	16569	16446	16444	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	25001	25702	26143	26260	25972	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16512	16891	17278	17388	16105	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2611	2495	2497	2499	2372	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2587	2987	2919	2926	227	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą. b Dane od 2020 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. c Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.

a Excluding persons employed abroad. b Data since 2020 are not fully comparable to those for previous years. c For private farms in agriculture estimated data.

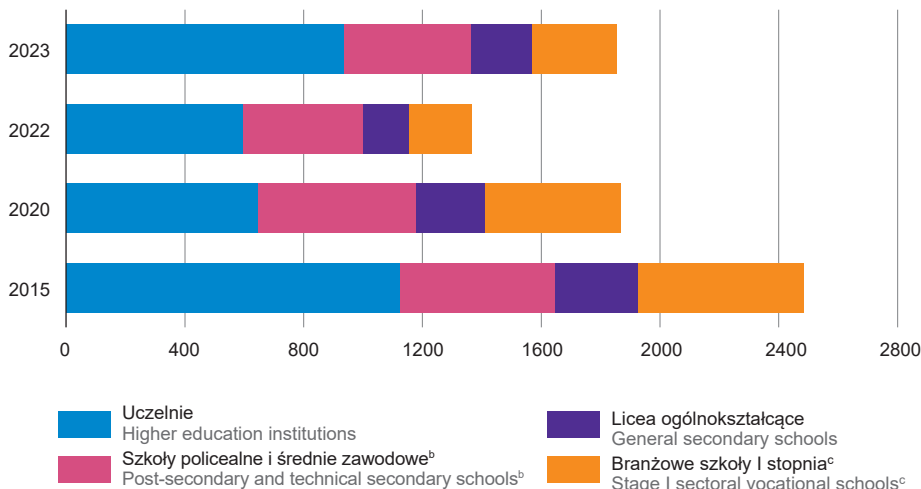
TABL. 5 (35). **PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
HIRES AND TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Przyjęcia do pracy Hires		Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %	SPECIFICATION
		ogółem total	w tym kobiety of which women		ogółem total	w tym kobiety of which women		
O G Ó Ł E M	2015	30316	11166	19,4	29055	10193	18,5	TOTAL
	2020	33870	12938	19,8	33693	12480	19,6	
	2022	38401	16035	22,3	34965	13584	20,3	
	2023	37144	15597	21,2	36861	14975	21,1	
sektor publiczny		6219	4186	9,9	6048	3969	9,6	public sector
sektor prywatny		30925	11411	27,5	30813	11006	27,4	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		283	91	12,2	290	73	12,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		10561	3270	17,5	10953	3404	18,1	Industry
w tym przetwórstwo przemy- słowe		9733	3096	17,8	10084	3211	18,4	of which manufacturing
Budownictwo		4081	275	30,7	4270	218	32,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3303	1542	21,1	3074	1439	19,5	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa		2498	284	26,5	2316	188	24,4	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		542	394	24,4	630	431	28,2	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		188	96	19,1	188	88	19,1	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		131	109	9,0	163	146	11,2	Financial and insurance activi- ties
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		193	86	11,9	323	130	19,9	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		370	196	18,2	285	160	13,9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		9421	4834	118,7	9022	4599	113,7	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		1440	926	8,3	1481	887	8,5	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		2063	1805	9,0	1983	1686	8,6	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1809	1530	11,6	1642	1387	10,5	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		219	135	10,6	202	124	9,8	Arts, entertainment and recrea- tion
Pozostała działalność usługowa		42	24	19,2	39	15	17,4	Other service activities

a Dane obejmują pełnozatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a Data cover full-time employees in entities employing 10 and more persons as well as in budgetary sphere units regardless of the number of employees.

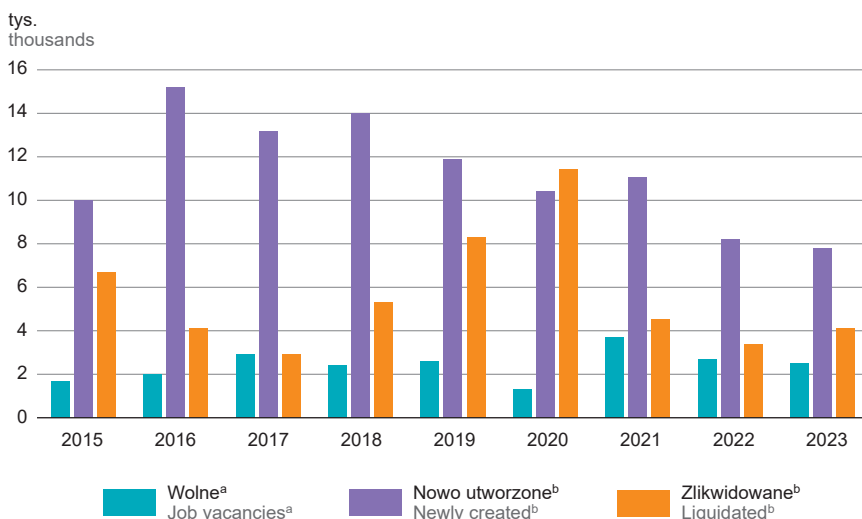
WYKRES 2 (25). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY^a**
 CHART 2 (25). **GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME BY TYPE OF GRADUATED SCHOOL^a**

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Od 2022 r. łącznie z absolwentami branżowych szkół II stopnia. c W 2015 r. – absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, od 2020 r. – branżowych szkół I stopnia.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time employees in entities employing 10 and more persons as well as in budgetary sphere units regardless of the number of employed persons. b Since 2022 including graduates of stage II sectoral vocational schools. c In 2015 – graduates of basic vocational schools, since 2020 – stage I sectoral vocational schools.

WYKRES 3 (26). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE**
 CHART 3 (26). **JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS**

a Średnia ze stanów na koniec kwartałów. b W ciągu roku.
 a Average of end-of-quarter values. b During the year.

TABL. 6 (36). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	36203	24976	20524	20309	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	19766	13815	11590	11110	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of the total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	4231	2511	2110	1977	previously not employed
absolwenci ^a	1732	773	866	758	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	11726	8363	6918	6753	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1824	1131	808	867	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	19268	12235	10688	10210	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	4782	3312	2487	2747	having benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	5937	4847	3773	3393	having at least one child aged up to 6 years
z niepełnosprawnościami	2432	1592	1875	1816	persons with disabilities

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

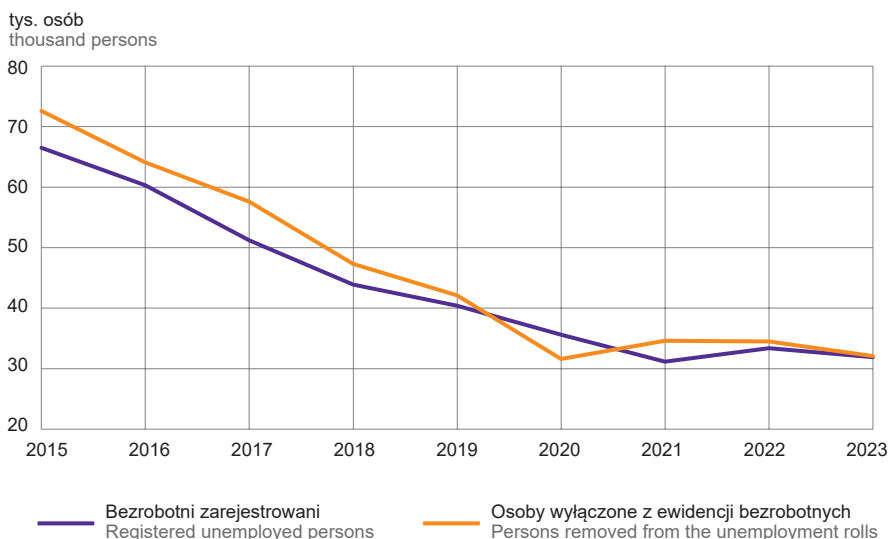
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the past 12 months, graduated education confirmed by a certificate, diploma or other proof of graduation (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or is a person with disabilities who has acquired the licence to practise an occupation in this period.

b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the time of traineeship and on-the-job training.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 4 (27). NAPŁYW I ODPŁYW BEZROBOTNYCH
CHART 4 (27). INFLOW AND OUTFLOW OF THE UNEMPLOYED

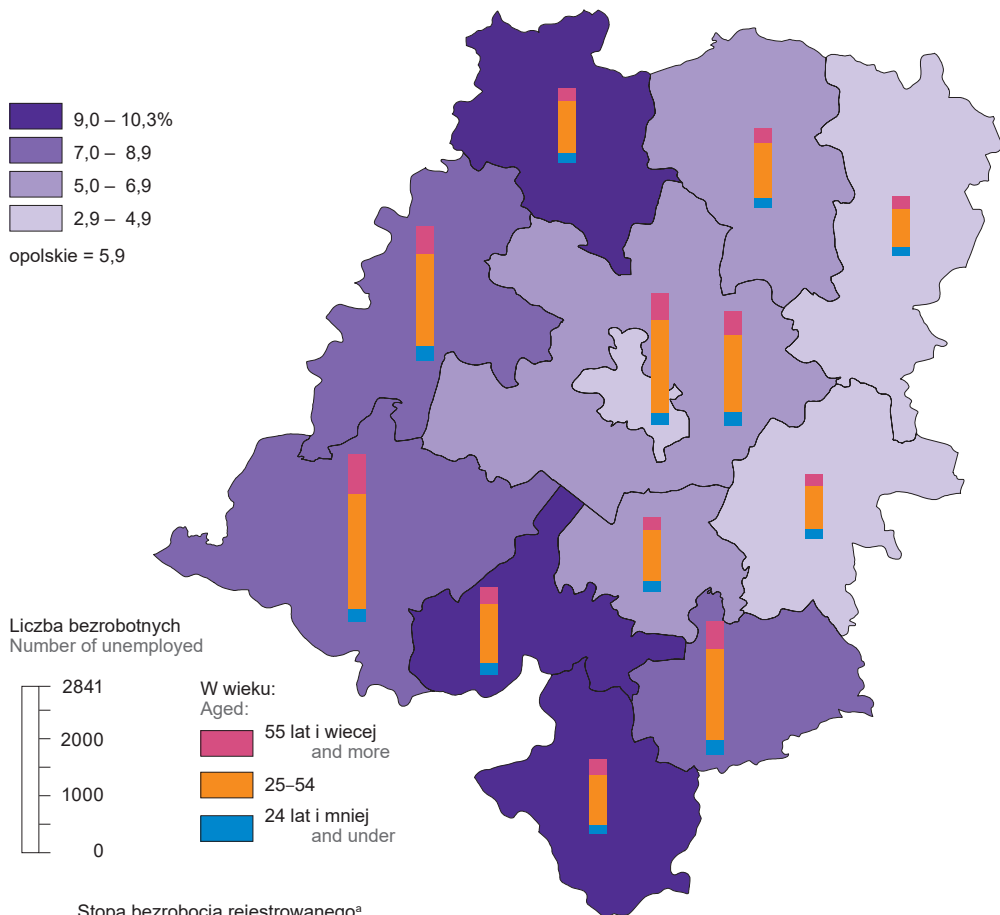

MAPA 1 (13). **STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (13). **REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE IN 2023**

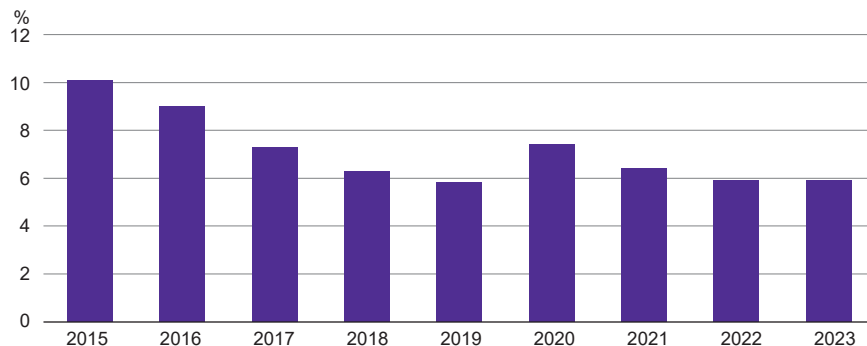
As of 31 December

Stopa bezrobocia rejestrowanego^a

Stan w dniu 31 grudnia

Registered unemployment rate^a

As of 31 December

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: do 2019 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, dla 2020 r. i 2021 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020, od 2022 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych.

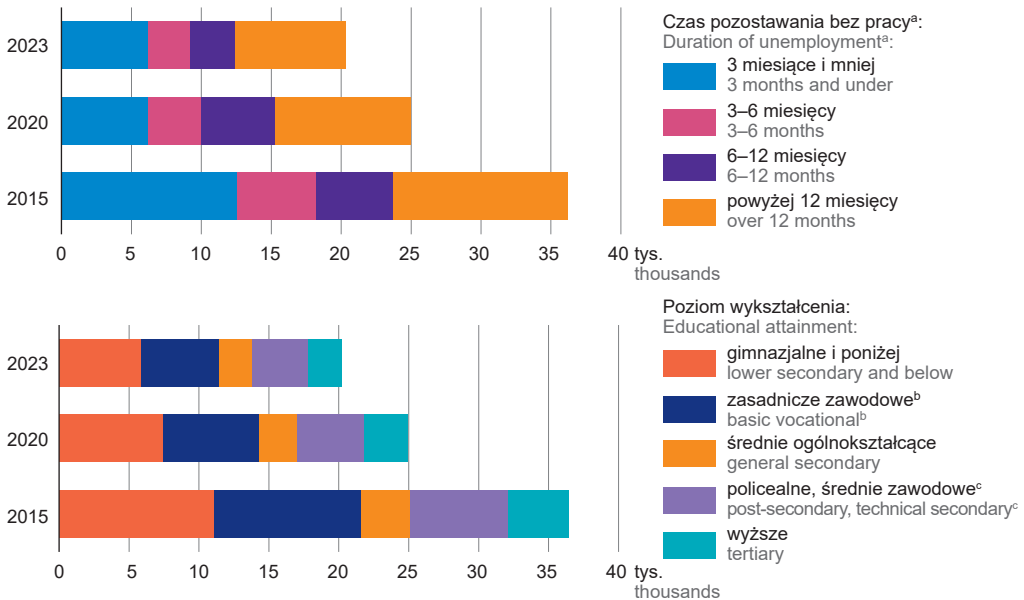
a The number of employed persons, including estimated data on persons employed on private farms in agriculture was used in calculations, using the results: until 2019 – of the Agricultural Census 2010, for 2020 and 2021 – of the Agricultural Census 2020, since 2022 – data are presented on the basis of administrative data sources.

WYKRES 5 (28). **BEZROBOTNI OGÓŁEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 5 (28). **UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL ATTAINMENT**

As of 31 December

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy. b Od 2020 r. łącznie z wykształceniem branżowym I stopnia. c W 2023 r. łącznie z wykształceniem branżowym II stopnia.

a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included. b Since 2020 including stage I sectoral vocational education. c In 2023 including stage II sectoral vocational education.

TABL. 7 (37). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	574	478	650	372	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	295	257	371	235	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	1520	492	726	461	Undertook employment in public works
w tym kobiety	721	285	506	308	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	8513	3357	4541	2495	Started workplace training or traineeship
w tym kobiety	4919	2162	2994	1567	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	1792	971	852	915	Started socially useful works
w tym kobiety	790	317	297	353	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	43226	31250	27235	20383	Number of submitted job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31.12.)	22	16	16	15	Unemployed persons per job offer (as of 31.12.)

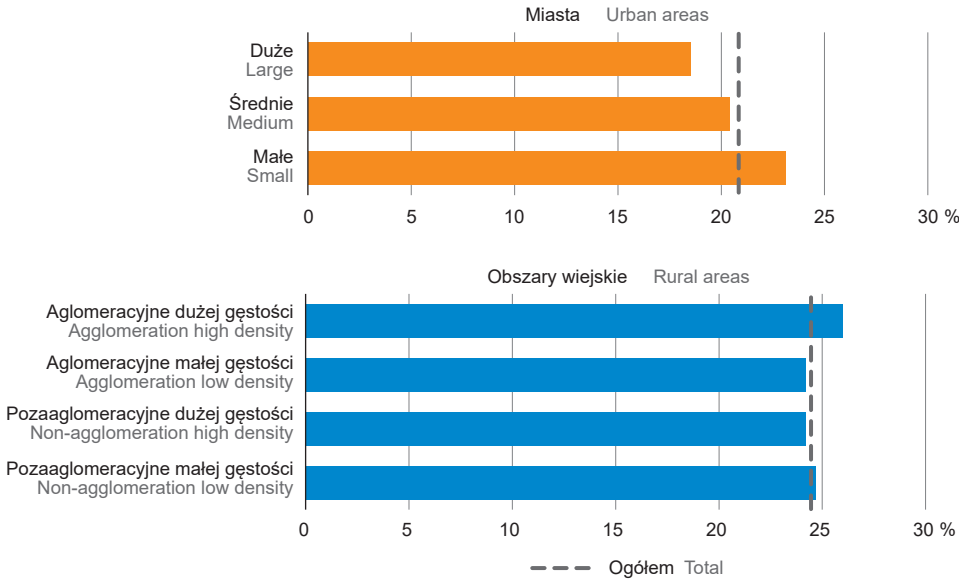
a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

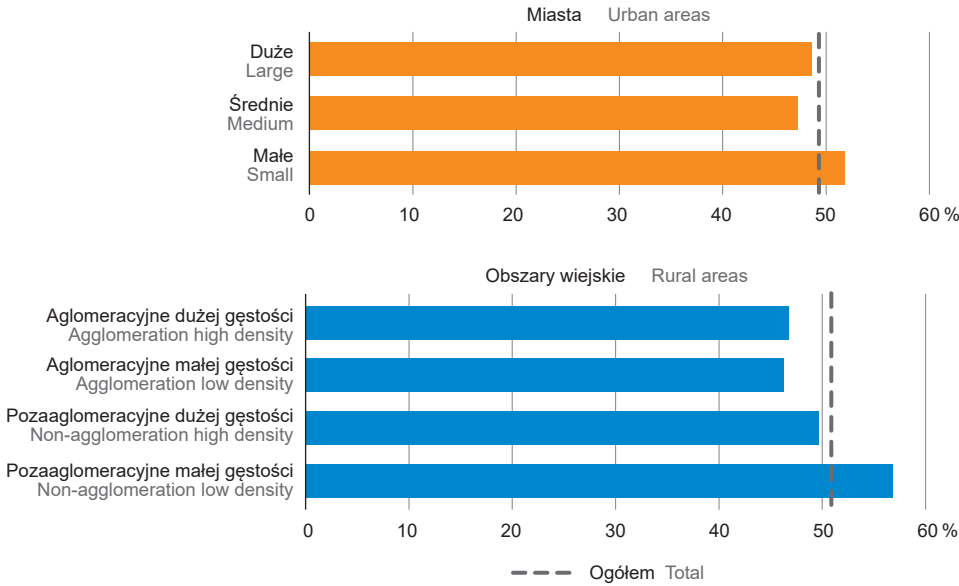
a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 6 (29). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI DO 30 ROKU ŻYCIA W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 6 (29). **REGISTERED UNEMPLOYED UP TO 30 YEARS OF AGE IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**
As of 31 December

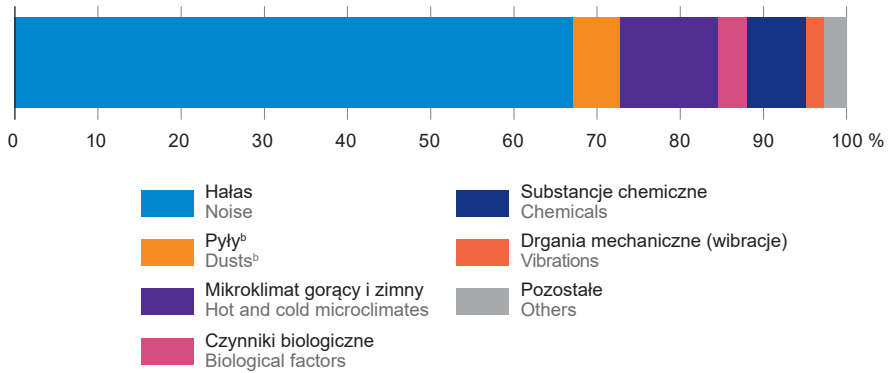
WYKRES 7 (30). **DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 7 (30). **LONG-TERM UNEMPLOYED IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**
As of 31 December

WYKRES 8 (31). **ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY WEDŁUG CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH I NIEBEZPIECZNYCH ORAZ UCIAŻLIWYCH DLA ZDROWIA W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 8 (31). **EXPOSURE^a TO RISK FACTORS ARISING FROM WORK ENVIRONMENT BY PHYSICAL HEALTH RISK FACTORS IN 2023**
As of 31 December

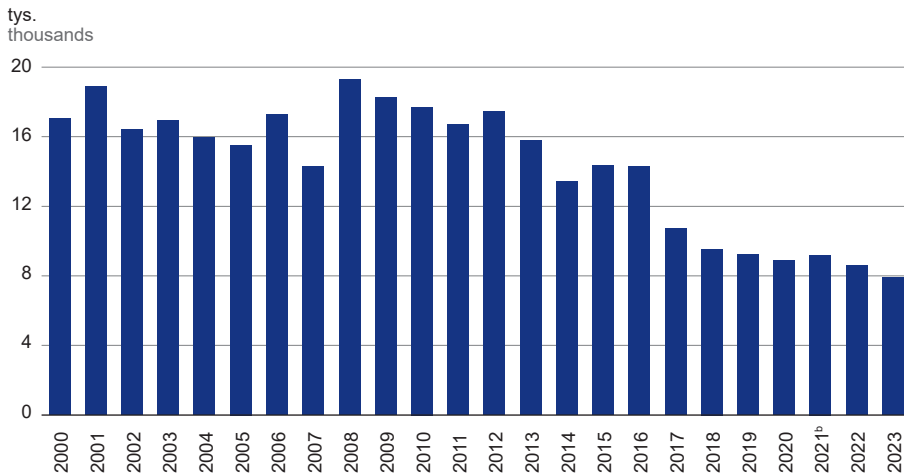

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni. b Zwłókniające, rakotwórcze i inne.

a Employees listed as many times as many risks they are exposed to. b Fibrous, carcinogenic and other.

WYKRES 9 (32). **ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA**

CHART 9 (32). **EXPOSURE^a TO RISK FACTORS AT WORK**

a Liczeni raz w grupie czynnika przeważającego. b Od 2021 r. zmianie uległa metoda badania z pełnej na metodę reprezentacyjną.

a Employees listed once by predominant factor. b Since 2021, the survey method has been changed from a full scale to a sampling method.

TABL. 8 (38). **ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY W 2023 R.**
EXPOSURE^a TO RISK FACTORS ARISING FROM THE WORK ENVIRONMENT IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia Employees exposed to risk factors					SPECIFICATION
	w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia which were, over the year				stan w dniu 31.12. as of 31.12.	
	zlikwidowano lub ograniczono eliminated or reduced			ujawniono (łącznie z zagrożen- iami nowo powstałymi) identified (including newly arisen risks)		
	razem total	zlikwido- wano lub ograniczono do poziomu zgodnego z normą eliminated or reduced to the stan- dard level	ograni- czono reduced			
O G Ł E M	3233	1829	1401	1737	5599	T O T A L
czynniki:						factors:
Substancje chemiczne	161	105	56	225	401	Chemicals
w tym:						of which:
rakotwórcze	32	32	–	121	230	carcinogens
mutagenne	–	–	–	–	–	mutagens
Pyły zwiókniające	87	87	–	68	69	Dusts fibrous
Pyły rakotwórcze	95	87	.	26	66	Dusts carcinogenic
Inne pyły	191	89	102	218	186	Dusts other
Hałas	2007	946	1058	782	3759	Noise
Drgania mechaniczne (wibracje)	63	45	18	68	117	Vibrations
Mikroklimat gorący	151	117	34	50	300	Hot microclimate
Mikroklimat zimny	48	48	–	16	363	Cold microclimate
Promieniowanie jonizujące	39	33	.	35	16	Ionising radiation
Promieniowanie laserowe	.	.	–	.	.	Laser radiation
Promieniowanie nadfioletowe	.	–	.	.	53	Ultraviolet radiation
Promieniowanie podczerwone	11	11	–	32	21	Infrared radiation
Promieniowanie widzialne	.	–	.	.	.	Visible radiation
Pole elektromagnetyczne	41	12	29	34	44	Electromagnetic fields
Czynniki biologiczne	321	239	82	165	189	Biological factors

^a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni.
^a Employees listed as many times as many risks they are exposed to.

TABL. 9 (39). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdolni do pracy ^b Of total number – persons incapable for work ^b			SPECIFICATION
			śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z innym skut- kiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM	2015	2181	10	21	2150	50	847	1176	TOTAL
	2020	1663	5	19	1639	12	689	953	
	2022	1706	5	11	1690	–	714	987	
	2023	1787	–	17	1770	84	761	942	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		24	–	–	24	–	6	18	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		859	–	11	848	28	374	457	Industry
górnictwo i wydobywanie		4	–	–	4	–	3	1	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		778	–	9	769	22	349	407	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		11	–	–	11	2	4	5	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		66	–	2	64	4	18	44	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		140	–	2	138	–	48	92	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		167	–	2	165	8	70	89	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa		135	–	2	133	3	55	77	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		18	–	–	18	–	16	2	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		2	–	–	2	–	1	1	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		4	–	–	4	1	2	1	Financial and insurance activi- ties
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		12	–	–	12	–	3	9	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		8	–	–	8	1	3	4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		23	–	–	23	1	9	13	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		84	–	–	84	5	36	43	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		128	–	–	128	11	56	61	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		156	–	–	156	24	69	63	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		17	–	–	17	1	9	7	Arts, entertainment and recre- ation
Pozostała działalność usługowa		10	–	–	10	1	4	5	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits

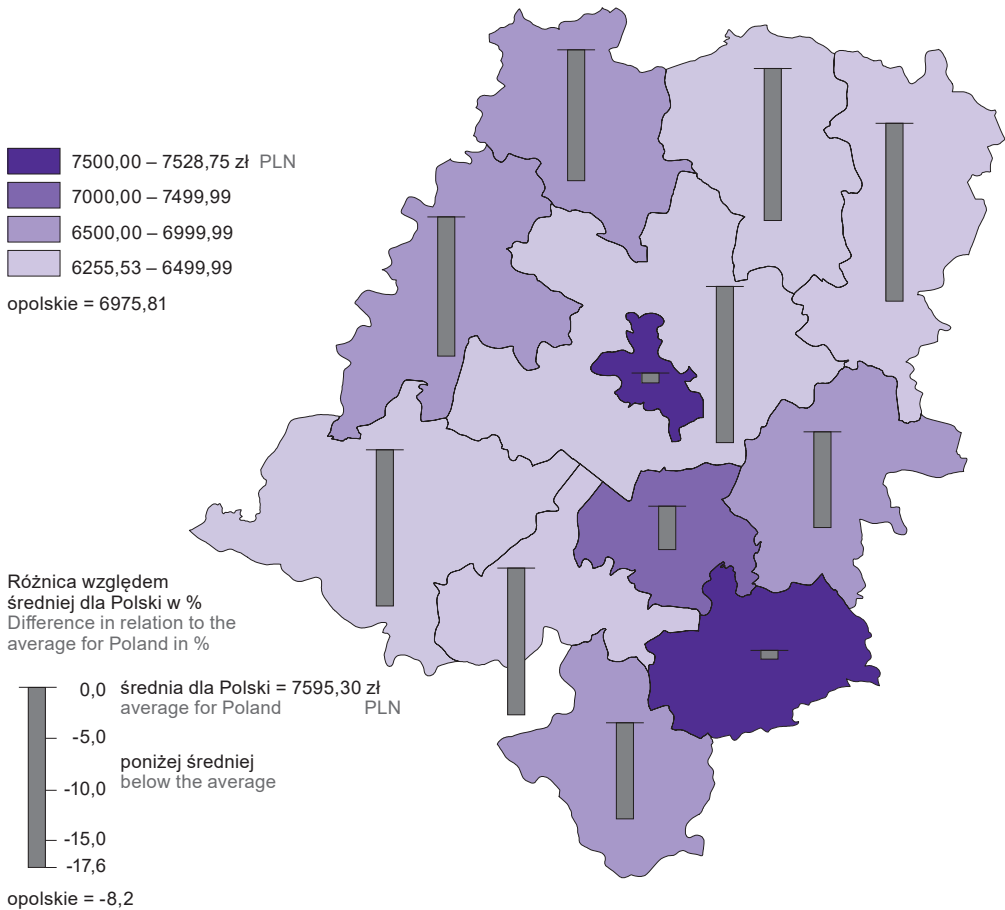
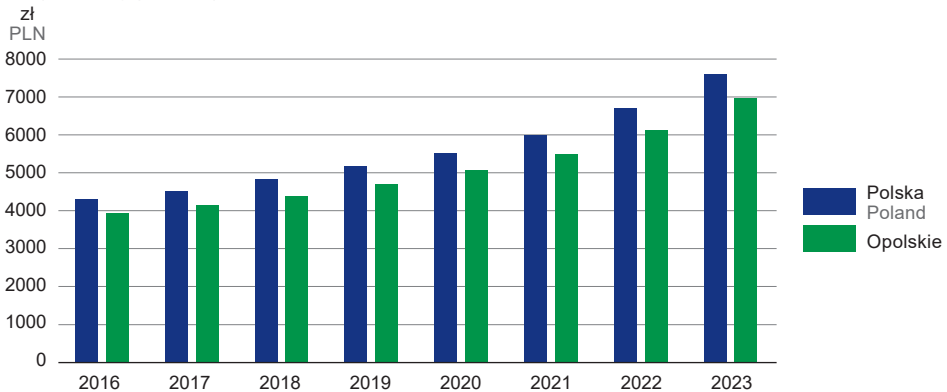
Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1 (40). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób ^a of which entities employing 10 and more persons ^a	
	w zł in PLN					
O G Ó Ł E M	3565,04	4799,76	5835,92	6629,61	6975,81	T O T A L
sektor publiczny	4182,48	5540,17	6539,76	7515,59	7515,59	public sector
sektor prywatny	3246,05	4454,11	5506,35	6213,92	6651,06	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4208,43	5425,55	6934,45	7753,67	8255,97	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3679,97	5005,13	6008,32	6769,22	6942,83	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	3617,66	4974,64	5996,93	6754,29	6938,48	of which manufacturing
Budownictwo	2939,73	3917,45	4817,84	5326,64	6091,14	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2916,84	4183,25	5233,05	5931,78	6570,18	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2826,10	3892,36	5798,65	6748,26	7241,59	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2115,50	3002,96	3724,07	4293,93	4515,22	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3981,43	5638,87	6903,75	7468,34	7371,86	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4521,85	5730,53	7645,23	9059,84	10176,13	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3543,17	4493,71	5240,04	5853,47	6110,51	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3364,43	4467,21	5577,96	6251,74	6860,55	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2791,07	3778,79	4757,85	5333,09	5358,68	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4577,35	6228,33	7189,53	8411,09	8411,09	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	4055,55	5198,33	5849,14	6578,50	6599,68	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3627,06	5226,28	6556,01	7737,80	7938,89	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3335,78	4272,75	5115,57	5835,07	5910,15	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2648,90	3702,56	4442,66	4936,73	4716,37	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą.

a Excluding persons employed abroad.

MAPA 1 (14). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W 2023 R.**MAP 1 (14). **AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN 2023**Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a
Average monthly gross wages and salaries^a

^a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.
^a Data concern entities employing 10 and more persons as well as budgetary sphere units regardless of the number of employed persons.

Świadczenia społeczne
Social benefits
TABL. 2 (41). EMERYCI I RENCIŚCI^a
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	201774	211388	208608	208809	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	176228	189305	188708	189460	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	127697	147359	148948	150983	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	15294	10160	8612	7913	disability pensions
renty rodzinne	33237	31787	31149	30564	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	25546	22083	19900	19349	Farmers

a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (42). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M		GRAND TOTAL			
Świadczenia w mln zł	4501,9	5724,4	6602,5	7789,7	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH		PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION			
Razem		Total			
Świadczenia w mln zł	4120,3	5349,7	6237,7	7351,8	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1948,36	2354,95	2754,55	3233,65	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury		Retirement pensions			
Świadczenia w mln zł	3119,4	4290,4	5074,9	6050,2	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	2035,67	2426,30	2839,31	3339,34	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy		Disability pensions			
Świadczenia w mln zł	292,4	240,1	231,6	246,4	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1593,13	1969,30	2241,02	2594,50	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne		Survivors pensions			
Świadczenia w mln zł	708,5	819,1	931,2	1055,2	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1776,36	2147,48	2491,22	2877,08	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a		FARMERS^a			
Świadczenia w mln zł	381,7	374,7	364,8	437,9	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1245,08	1413,98	1527,66	1886,05	Average monthly retirement and other pension in PLN

a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 190.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Including payments from non-agricultural social security system, in the case of merging entitlements to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see notes to the chapter, item 1 on page 190.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (43). ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE I KARTA DUŻEJ RODZINY
CHILD-RAISING BENEFITS AND LARGE FAMILY CARD

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze ^a :				Child-raising benefit ^a :
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie w tys.	134,2	147,2	152,3	average monthly number of children in respect of whom families receive the benefit in thousands
wypłaty świadczenia w tys. zł	863921,3	928285,6	924490,0	benefit payments in thousand PLN
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	23482	35858	45687	Families Large Family Card holders

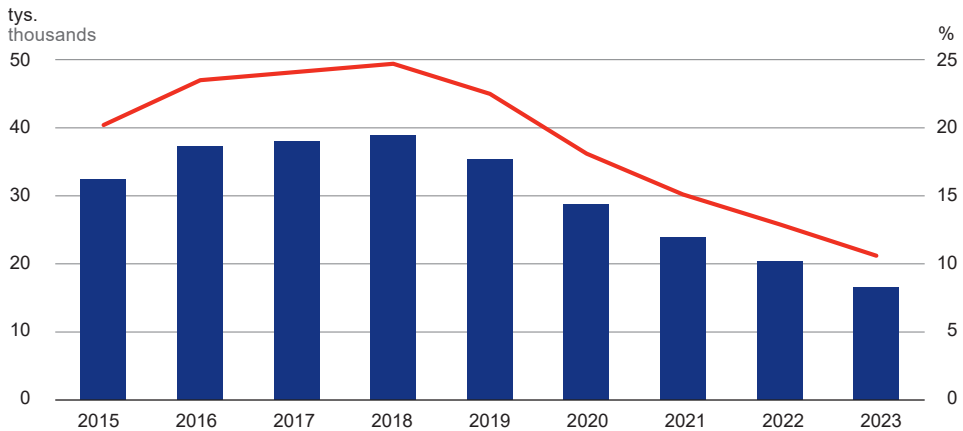
a Patrz uwagi do działu, ust. 8 na str. 190.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a See notes to the chapter, item 8 on page 190.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 1 (33). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH
CHART 1 (33). PERSONS RECEIVING FAMILY BENEFITS

- Liczba dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (w tys.)
 Number of children aged under 17 in respect of whom parents receive the family allowance (in thousands)
- Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (w %)
 Share of children aged under 17 in respect of whom parents receive the family allowance in the total number of children in this age (in %)

Dział VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania Chapter VII. Households. Dwellings

Budżety gospodarstw domowych Household budgets

U w a g a. Dane od 2021 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie, patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 190.

N o t e. Data from 2021 are not fully comparable with the ones for previous years, see notes to the chapter, item 1 on page 190.

TABL. 1 (44). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

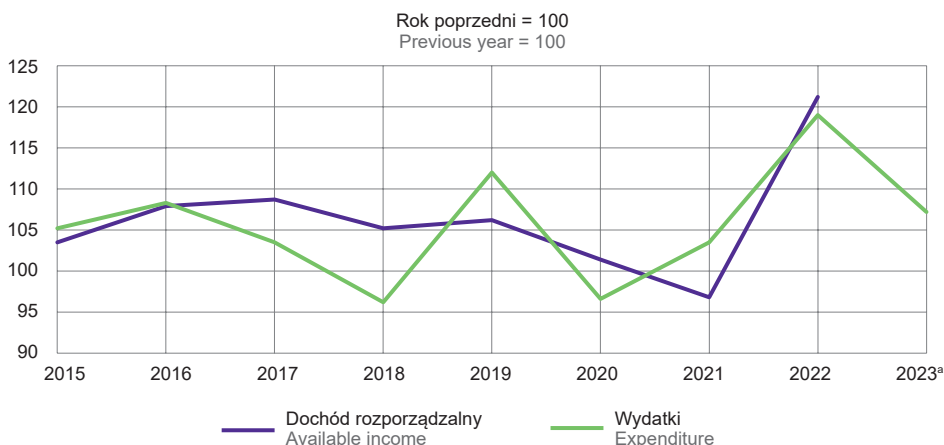
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1005	936	1007	1015	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,70	2,65	2,45	2,39	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,08	1,07	1,01	0,97	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,86	0,88	0,84	0,83	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,74	0,75	0,73	0,72	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu ^a	0,70	0,64	0,55	0,53	dependants ^a

a Od 2020 r. łącznie z dziećmi w wieku 15–18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze z programu „Rodzina 500+” (program funkcjonuje od 2016 r.).

a Since 2020 including children aged 15–18 receiving the child-raising benefit from the “Family 500+” programme (which has been operating since 2016).

WYKRES 1 (34). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

CHART 1 (34). **AVERAGE MONTHLY INCOME AND EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS**

a Patrz uwagi do działu, ust. 3 na str. 191.

a See notes to the chapter, item 3 on page 191.

TABL. 2 (45). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023 ^a	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1288,74	1711,34	2006,94	.	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1233,27	1653,76	1932,41	.	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	691,16	871,68	994,49	.	from hired work
z pracy na własny rachunek	80,72 ^b	130,04 ^c	123,99 ^d	.	from self-employment
ze świadczeń społecznych	434,52	619,15	669,83	.	from social benefits

a Patrz uwagi do działu, ust. 3 na str. 191. b–d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: b – 10,24%, c – 14,99%, d – 15,27%.

a See notes to the chapter, item 3 on page 191. b–d Relative error of estimates exceeds 10% and equals: b – 10.24%, c – 14.99%, d – 15.27%.

TABL. 3 (46). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

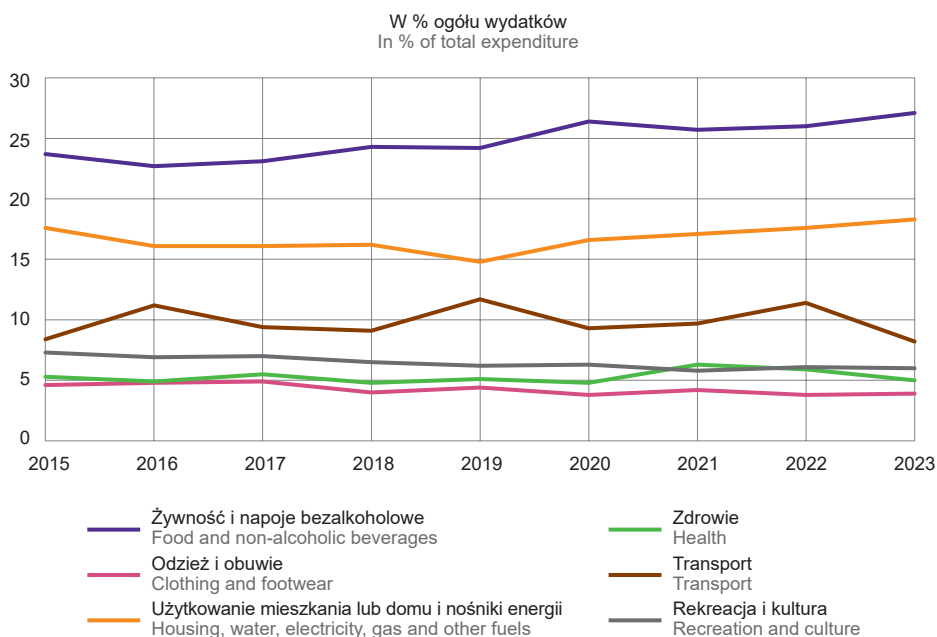
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^a	1102,99	1287,33	1584,86	1699,17	Total expenditure ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	1047,52	1229,76	1510,32	1631,12	of which consumer goods and services ^{ab}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	261,26	339,48	411,77	459,89	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	30,39	41,31	42,87	49,86	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	51,13	49,23	59,55	65,83	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	194,05	213,93	279,28	310,72	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	54,88	77,83	72,68	95,11 ^e	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	57,98	62,15	93,55	85,80	health
transport	92,13	119,75 ^f	180,28 ^g	138,64	transport
łączność ^c	51,75	61,00	66,66	64,66	communication ^c
rekreacja i kultura	80,41	80,99	96,78	101,75	recreation and culture
edukacja ^d	9,97 ^h	10,25 ⁱ	9,04 ^k	14,12 ^l	education ^d
restauracje i hotele	49,36 ^m	50,32 ⁿ	68,73	80,28 ^o	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	75,73	94,33	108,16	139,46	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista	31,51	40,28	50,89	59,13	of which personal care

a-d Łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, c – wydatkami na usługi internetowe, d – wychowaniem przedszkolnym. e-o Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: e – 10,07%, f – 13,15%, g – 13,28%, h – 11,02%, i – 24,05%, k – 16,67%, l – 20,47%, m – 11,63%, n – 12,07%, o – 12,84%.

a-d Including: a – expenditure on life insurance, b – pocket money not considered in items by types of expenditure, c – expenditure on Internet services, d – pre-primary education. e-o Relative error of estimates exceeds 10% and equals: e – 10.07%, f – 13.15%, g – 13.28%, h – 11.02%, i – 24.05%, k – 16.67%, l – 20.47%, m – 11.63%, n – 12.07%, o – 12.84%.

WYKRES 2 (35). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 2 (35). AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

TABL. 4 (47). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

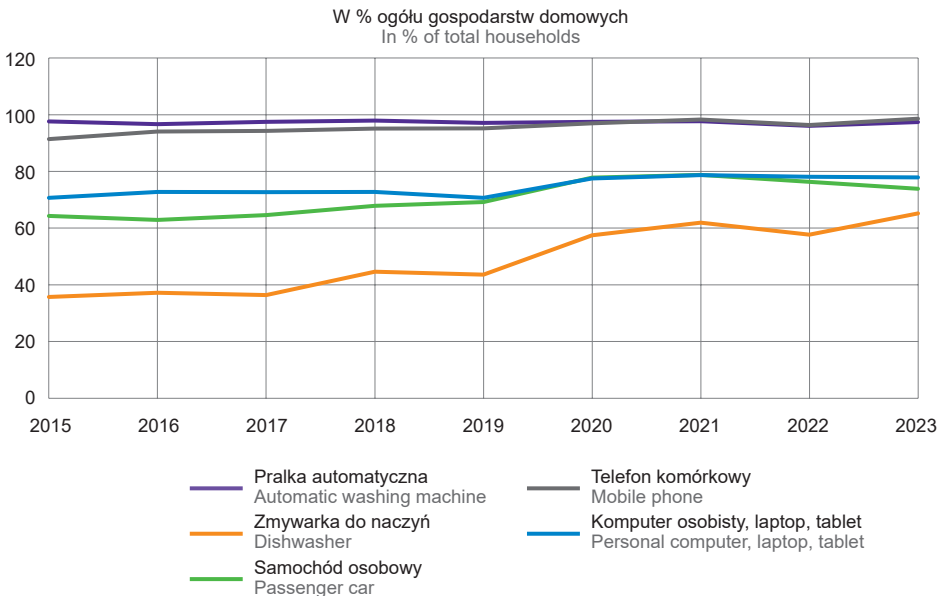
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna	97,6	97,5	96,1	97,4	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	35,7	57,5	57,7	65,2	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	63,8	69,9	75,4	74,9	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	18,9	26,7	36,0	–	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	73,0	57,3	62,5	63,3	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	97,8	98,3	95,6	94,5	Television set
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	66,3	67,6	62,4	67,1	Satellite or cable television equipment
Telefon komórkowy	91,4	97,0	96,4	98,6	Mobile phone
Smartfon	44,2	78,5	85,0	92,3	Smartphone
Zestaw kina domowego	11,4	6,8	13,6	–	Home theatre system
Komputer osobisty, laptop, tablet	70,7	77,5	78,1	77,9	Personal computer, laptop, tablet
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	68,6	85,7	87,8	91,2	Device with access to the Internet ^c
Drukarka, urządzenie wielofunkcyjne	34,3	43,5	42,2	43,8	Printer, multifunction device
Rower (bez dziecięcego)	77,1	79,5	76,6	79,0	Bicycle (excluding children's bike)
Motocykl, skuter, motorower	9,7	4,7	7,5	8,2	Motorcycle, scooter, motorbike
Samochód osobowy	64,3	77,8	76,3	73,9	Passenger car

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. c Personal computers, laptops, tablets, television sets, smartphones, others with access to the Internet.

WYKRES 3 (36). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**

CHART 3 (36). **HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS**

TABL. 5 (48). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	6,28	5,45	5,25	5,01	Bread and cereal products in kg
w tym pieczywo ^a	4,02	3,03	2,83	2,77	of which bread ^a
Mięso w kg	5,25	5,10	5,03	4,83	Meat in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	3,05	2,90	2,82	2,80	raw meat
w tym drób	1,64	1,56	1,42	1,52	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^b	1,98	1,98	1,94	1,82	cured meat and other meat preparations ^b
Ryby i owoce morza ^c w kg	0,27	0,24	0,21	0,20	Fish and seafood ^c in kg
Mleko ^d w l	3,15	3,15	2,85	2,69	Milk ^d in l
Jogurty w kg	0,46	0,57	0,58	0,62	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^e w kg	0,83	0,95	1,00	1,02	Cheese and curd cheese ^e in kg
Jaja w szt.	12,51	12,39	12,88	12,36	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,29	1,15	1,11	1,05	Oils and fats in kg
w tym masło	0,30	0,37	0,34	0,37	of which butter
Owoce w kg	3,72	3,85	3,59	3,85	Fruit in kg
Warzywa w kg	9,28	8,33	7,37	6,72	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	3,80	2,92	2,27	2,29	of which potatoes
Cukier w kg	1,06	0,70	0,81	0,58	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,22	0,23	0,24	0,23	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	5,53	7,35	6,89	7,03	Mineral or spring water in l
Soki owocowe i warzywne w l	0,78	1,19	1,17	1,10	Fruit and vegetable juices in l

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. b Łącznie z wyrobami gotowymi, bez przetworów podrobowych. c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów gotowych i panierowanych, bez konserw rybnych. d Bez zagęszczanego i w proszku. e Bez słodkich serków.

a Excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. b Including ready-to-serve meat products, excluding offal preparations. c Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve products including coated food products and excluding canned fish. d Excluding condensed and powdered milk. e Excluding sweet cottage cheese.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna
Dwellings. Municipal infrastructure

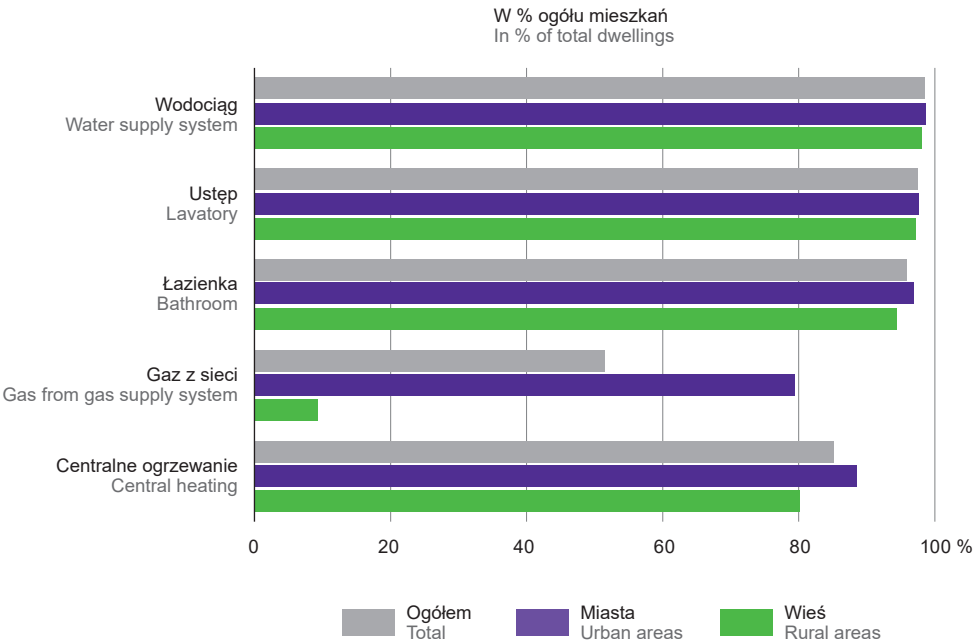
TABL. 6 (49). ZASOBY MIESZKANIOWE^a
Stan w dniu 31 grudnia
DWELLING STOCKS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Mieszkania w tys.	351,8	360,4	365,7	368,6	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	1472,8	1505,3	1527,5	1539,6	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	28319,4	29431,5	29976,1	30268,5	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:					Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	4,19	4,18	4,18	4,18	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					useful floor area in m ² :
1 mieszkania	80,5	81,7	82,0	82,1	per dwelling
na 1 osobę	28	31	32	32	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	2,83	2,65	2,58	2,54	per dwelling
1 izbę	0,68	0,63	0,62	0,61	per room

^a Na podstawie bilansów.
^a Based on balances.

WYKRES 4 (37). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia
CHART 4 (37). DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2023
As of 31 December

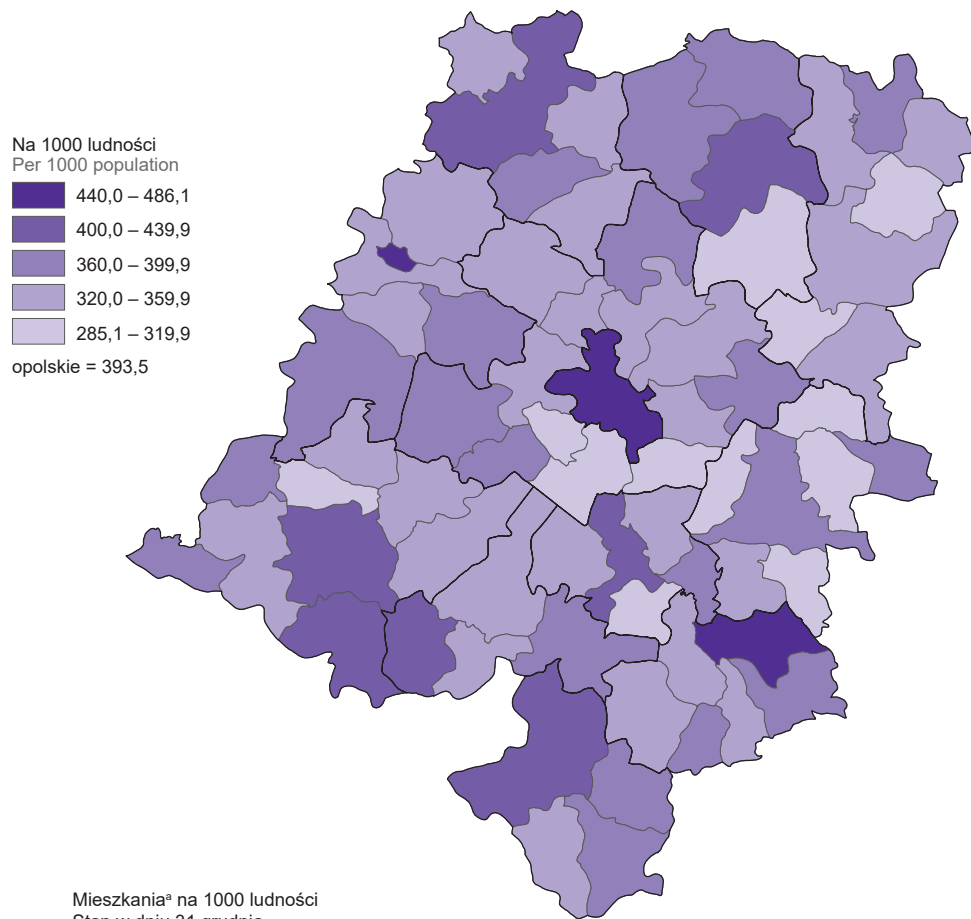
^a Na podstawie bilansów.
^a Based on balances.

MAPA 1 (15). **MIESZKANIA^a W 2023 R.**

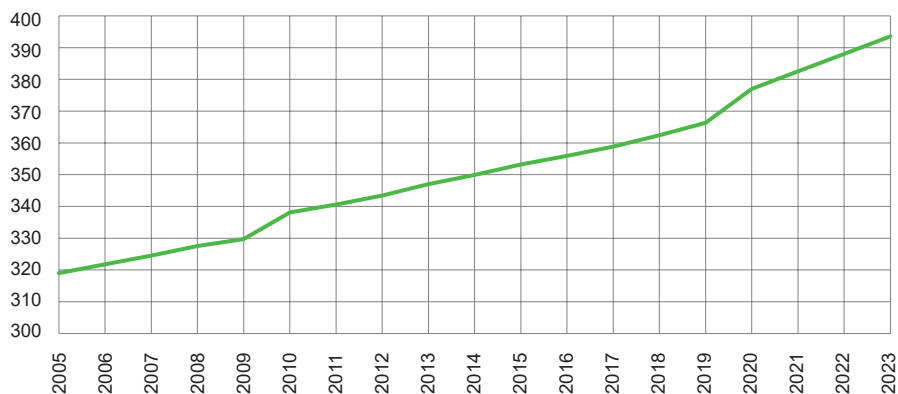
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (15). **DWELLINGS^a IN 2023**

As of 31 December

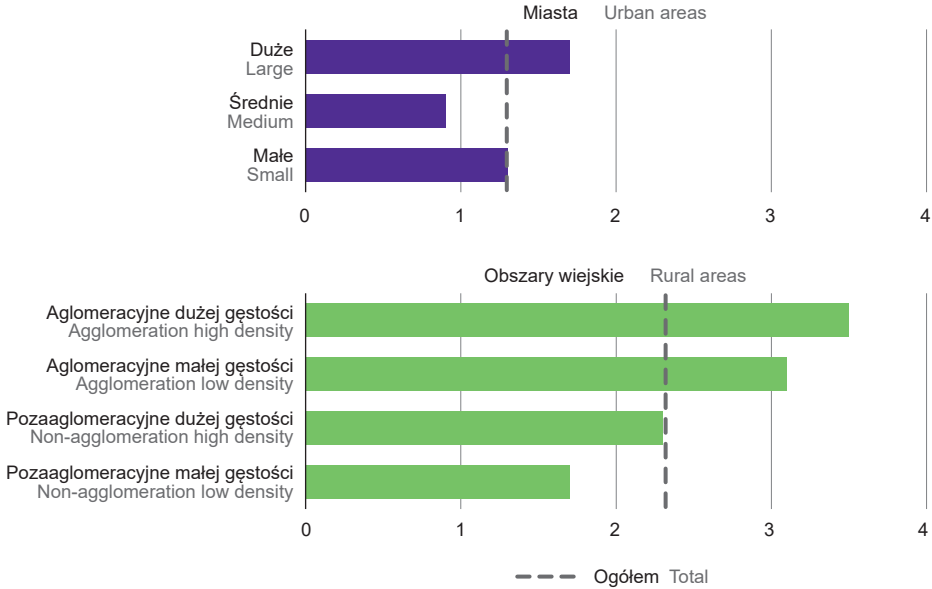

Mieszkania^a na 1000 ludności
Stan w dniu 31 grudnia
Dwellings^a per 1000 population
As of 31 December

^a Na podstawie bilansów.
^a Based on balances.

WYKRES 5 (38). **NOWE BUDYNKI MIESZKALNE NA 1000 LUDNOŚCI W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**
 CHART 5 (38). **NEW RESIDENTIAL BUILDINGS PER 1000 POPULATION IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**

TABL. 7 (50). **MIESZKANIA, NA BUDOWĘ KTÓRYCH WYDANO POZWOLENIA LUB DOKONANO ZGŁOSZENIA Z PROJEKTEM BUDOWLANYM**
 DWELLINGS FOR WHICH PERMITS HAVE BEEN GRANTED OR REGISTERED WITH A CONSTRUCTION PROJECT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1773	3975	4248	3317	T O T A L
W nowych budynkach mieszkalnych ^a	1663	3885	4074	3092	In new residential buildings ^a
jednorodzinnych ^b	1199	2277	2610	1850	single-family ^b
wielorodzinnych ^c	464	1608	1464	1242	multi-family ^c
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	6	–	1	–	In new residences for communities and non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy ^d i przebudowy ^e	104	90	173	225	Created as a result of enlarging ^d and adapting ^e

a Bez budynków zbiorowego zamieszkania. b O jednym lub dwóch mieszkaniach. c O trzech lub więcej mieszkaniach. d Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. e Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.
 a Excluding residences for communities. b With one or two dwellings. c With three or more dwellings. d Of residential and non-residential buildings. e Of dwellings and non-residential spaces.

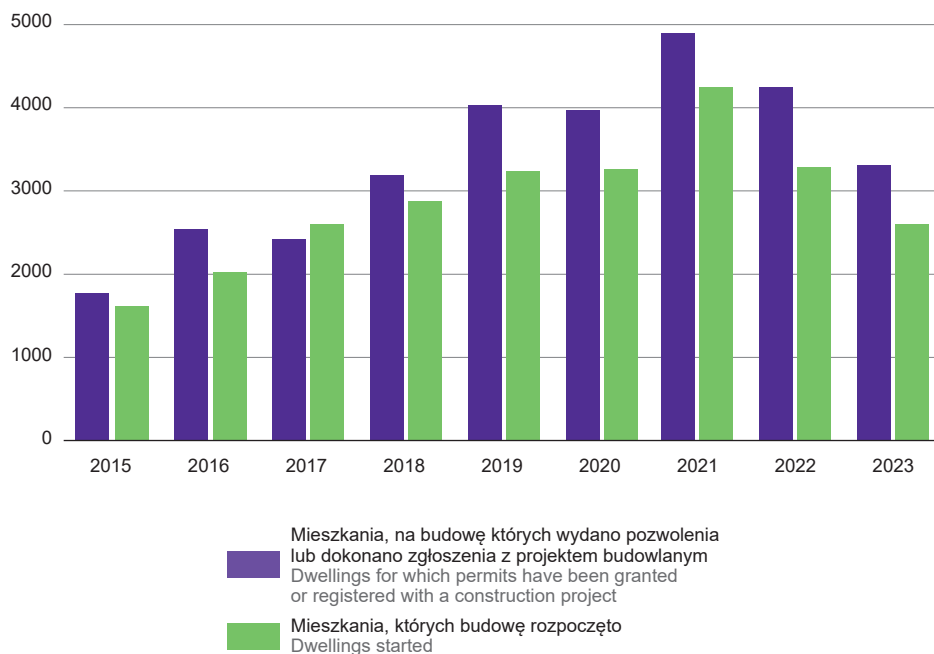
TABL. 8 (51). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1613	3261	3288	2602	TOTAL
Indywidualne ^a	1292	1731	1568	1212	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a	321	1528	1708	1381	For sale or rent ^a
Spółdzielcze	–	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	–	2	12	9	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	–	–	–	Public building society
Zakładowe	–	–	–	–	Company

a Zmiana metodologiczna od 2018 r., patrz uwagi do działu, ust. 5 na str. 192.

a Methodological change since 2018, see notes to the chapter, item 5 on page 192.

WYKRES 6 (39). **MIESZKANIA (POZWOLENIA, ROZPOCZĘTE BUDOWY)**
CHART 6 (39). DWELLINGS (PERMITS, CONSTRUCTION IN PROGRESS)

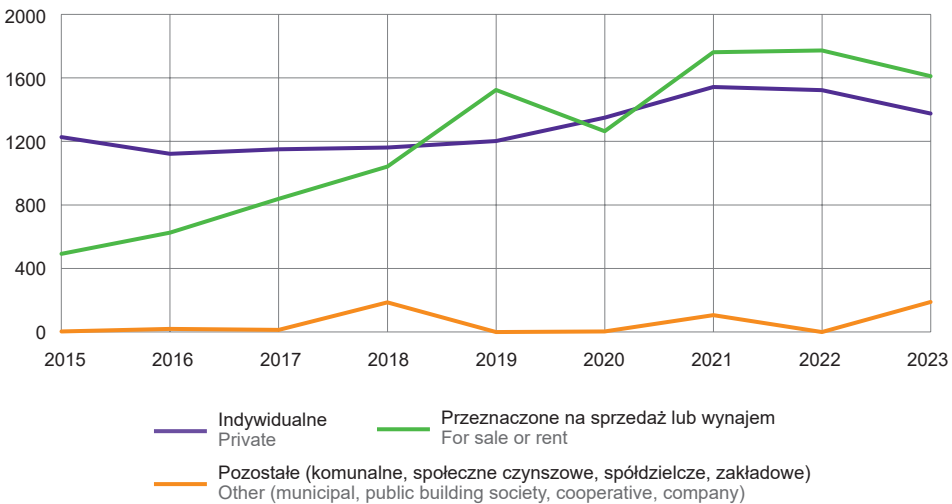

TABL. 9 (52). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Mieszkania	1723	2616	3296	3174	Dwellings
miasta	809	1589	2030	1924	urban areas
wieś	914	1027	1266	1250	rural areas
Indywidualne ^a	1227	1349	1523	1375	Private ^a
miasta	380	430	483	418	urban areas
wieś	847	919	1040	957	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a	492	1264	1773	1610	For sale or rent ^a
Spółdzielcze	–	–	–	2	Cooperative
Komunalne (gminne)	4	3	–	28	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	–	–	159	Public building society
Zakładowe	–	–	–	–	Company
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	130,8	115,2	106,0	102,7	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	106,6	92,2	85,3	81,6	urban areas
wieś	152,3	150,7	139,3	135,3	rural areas
Indywidualne ^a	155,4	155,7	149,3	152,7	Private ^a
miasta	155,4	153,0	150,6	157,2	urban areas
wieś	155,4	156,9	148,7	150,8	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a	70,2	72,1	68,9	66,4	For sale or rent ^a
Spółdzielcze	–	–	–	33,5	Cooperative
Komunalne (gminne)	40,0	55,0	–	48,2	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	–	–	48,7	Public building society
Zakładowe	–	–	–	–	Company

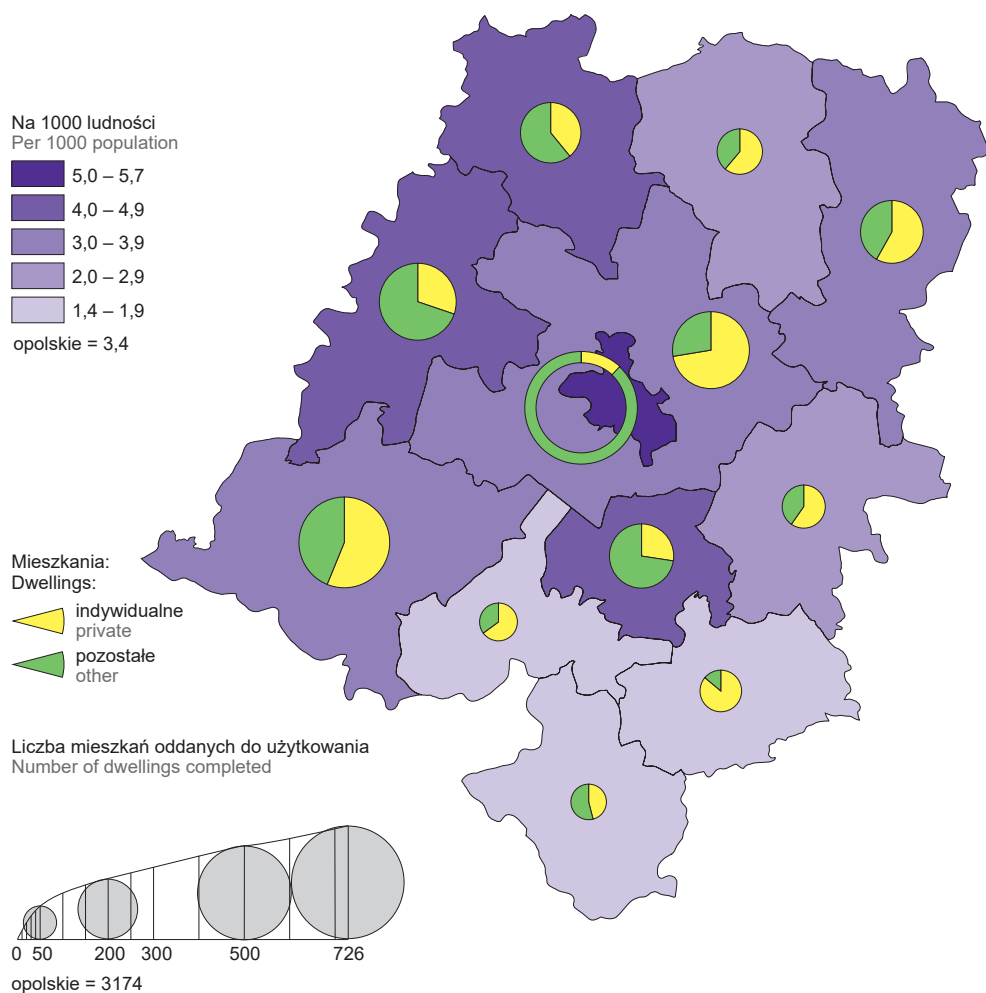
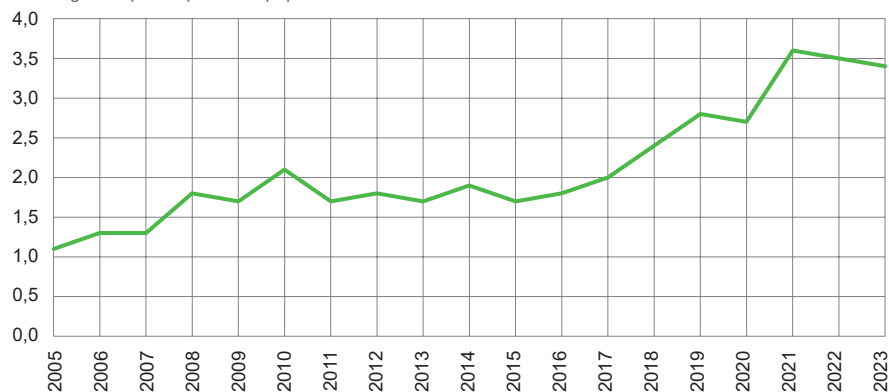
a Zmiana metodologiczna od 2018 r., patrz uwagi do działu, ust. 5 na str. 192.
a Methodological change since 2018, see notes to the chapter, item 5 on page 192.

WYKRES 7 (40). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA**
CHART 7 (40). DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

MAPA 2 (16). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2023 R.

MAP 2 (16). DWELLINGS COMPLETED IN 2023

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności
Dwellings completed per 1000 population

TABL. 10 (53). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA NA 1000 LUDNOŚCI W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
DWELLINGS COMPLETED PER 1000 POPULATION IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS

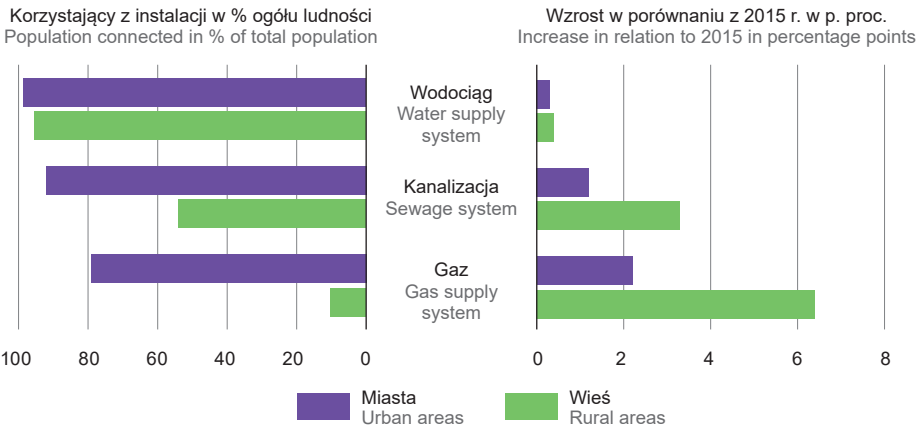
WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta ogółem	3,9	Total urban areas
Duże	5,7	Large
Średnie	3,6	Medium
Małe	3,0	Small
Obszary wiejskie ogółem	2,8	Total rural areas
Aglomeracyjne dużej gęstości	3,6	Agglomeration high density
Aglomeracyjne małej gęstości	3,4	Agglomeration low density
Pozaaglomeracyjne dużej gęstości	2,6	Non-agglomeration high density
Pozaaglomeracyjne małej gęstości	2,5	Non-agglomeration low density

TABL. 11 (54). **WODOCIAGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 December

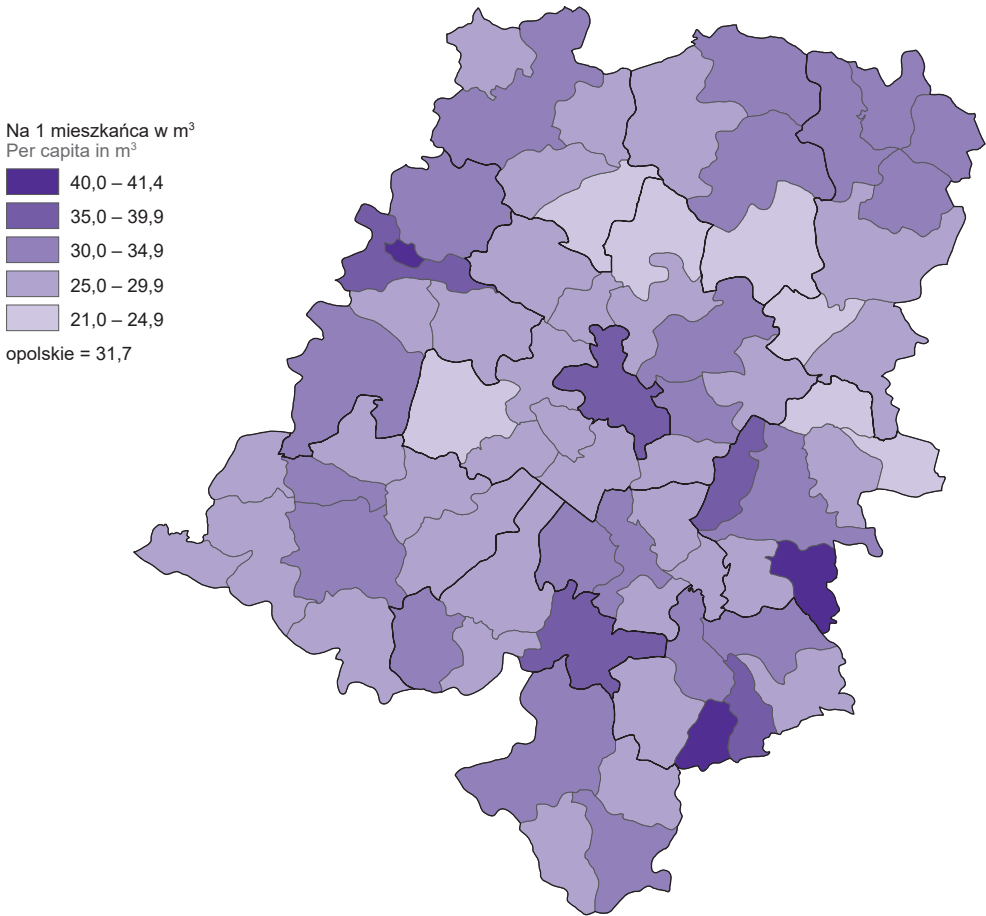
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć w km:					Network in km:
Wodociągowa	8228,6	8665,0	8741,0	8825,9	Water supply
miasta	1767,7	2049,3	2074,9	2080,9	urban areas
wieś	6460,9	6615,7	6666,1	6745,0	rural areas
Kanalizacyjna ^a	4749,4	5325,7	5487,3	5522,9	Sewage ^a
miasta	1446,1	1745,9	1779,1	1801,1	urban areas
wieś	3303,3	3579,8	3708,2	3721,8	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³					Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
na 1 mieszkańca w m ³	30,0	31,1	29,8	29,8	per capita in m ³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	17,2	18,0	17,1	17,0	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	33,1	35,3	34,1	34,2	per capita in m ³
Wieś:					Rural areas:
w hm ³	12,8	13,1	12,7	12,8	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	26,7	29,1	28,5	28,8	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	30,7	32,4	32,6	33,5	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	30,7	32,4	32,6	33,5	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

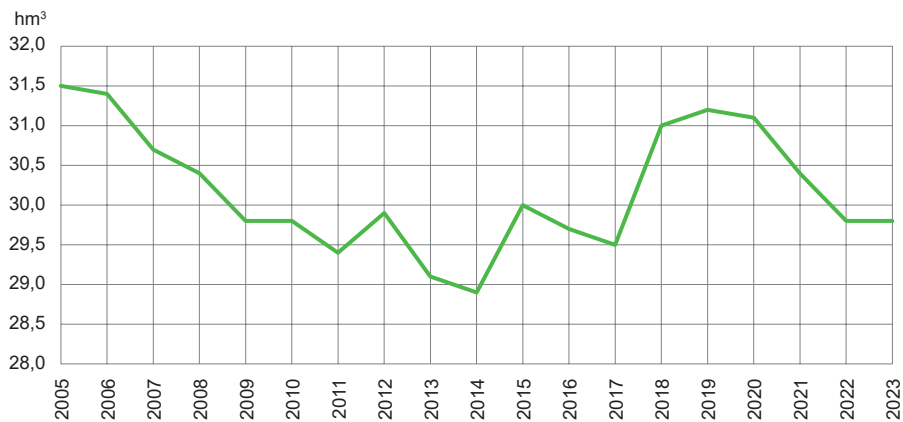
WYKRES 8 (41). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIAĞOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W 2023 R.**
CHART 8 (41). **POPULATION CONNECTED TO WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEM IN 2023**

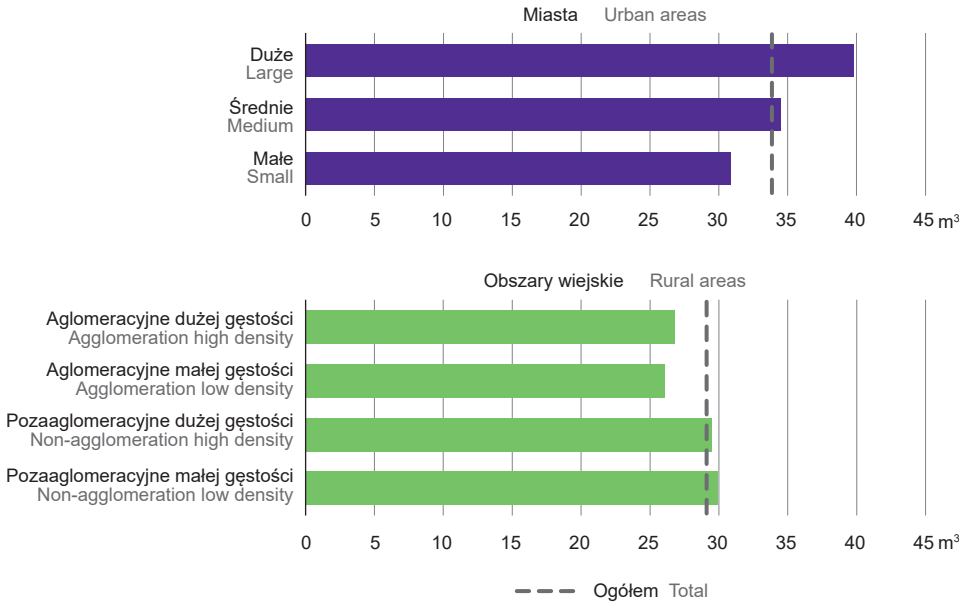
MAPA 3 (17). **ZUŻYCIE WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2023 R.**
 MAP 3 (17). **CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS IN 2023**

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych
 Consumption of water from water supply systems in households

WYKRES 9 (42). **ZUŻYCIE WODY Z SIECI WODOCIAĞOWEJ NA 1 MIESZKAŃCA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**
 CHART 9 (42). **WATER CONSUMPTION FROM WATER SUPPLY SYSTEM PER CAPITA IN HOUSEHOLDS IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**

TABL. 12 (55). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
 CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31.12.) w tys.	391,0	407,4	412,7	408,3	Consumers (as of 31.12.) in thousands
Miasta	222,5	238,8	243,0	240,1	Urban areas
Wieś	168,5	168,7	169,6	168,2	Rural areas
Zużycie:					Consumption:
W GWh	781,3	844,5	799,9	802,7	In GWh
miasta	380,1	416,4	397,1	396,5	urban areas
wieś	401,1	428,0	402,8	406,2	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	732	815	793	799	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1708	1744	1634	1651	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2381	2538	2375	2415	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Climate and Environment.

TABL. 13 (56). SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCI GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
Stan w dniu 31 grudnia
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	2548,4	2963,6	3284,2	3342,8	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa ^a	841,4	846,9	672,6	672,6	of which transmission ^a
miasta	169,5	183,6	136,0	136,0	urban areas
wieś	671,9	663,3	536,6	536,6	rural areas
Miasta	1491,0	1740,9	1836,8	1857,2	Urban areas
Wieś	1057,5	1222,7	1447,5	1485,6	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^b w tys.	155,5	172,8	183,1	187,6	Consumers of gas from gas supply system^b in thousands
Miasta	149,8	162,9	170,2	173,5	Urban areas
Wieś	5,7	9,9	12,9	14,1	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system (during the year):
W GWh	691,2	848,7	1003,4	984,5	In GWh
miasta	638,1	761,5	872,8	851,2	urban areas
wieś	53,0	87,2	130,6	133,3	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh	692	884	1062	1048	Per capita in kWh
miasta	1229	1490	1743	1715	urban areas
wieś	111	194	294	301	rural areas

a Do 2020 r. łącznie z siecią rozdzielczą o ciśnieniu wyższym niż 0,5 MPa. b Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Until 2020 including distribution network with a pressure of more than 0,5 MPa. b Including consumers using collective gas meters.

TABL. 14 (57). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI GAZOWEJ W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH
POPULATION CONNECTED TO GAS SUPPLY SYSTEM IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023		SPECIFICATION
	w %	in %	
Miasta ogółem	79,2		Total urban areas
Duże	74,9		Large
Średnie	88,8		Medium
Małe	74,9		Small
Obszary wiejskie ogółem	10,3		Total rural areas
Aglomeracyjne dużej gęstości	23,3		Agglomeration high density
Aglomeracyjne małej gęstości	12,6		Agglomeration low density
Pozaaglomeracyjne dużej gęstości	11,2		Non-agglomeration high density
Pozaaglomeracyjne małej gęstości	3,3		Non-agglomeration low density

TABL. 15 (58). OGRZEWNICTWO
Stan w dniu 31 grudnia
HEATING
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła przesyłowa i rozdzielcza w km	430,1	439,6	441,4	442,7	402,0	40,7	Heating transmission and distribution network in km
Kotłownie	863	1257	1282	1257	978	279	Boiler rooms
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	3518,5	3647,2	3680,8	3348,4	3219,1	129,3	Sale of heating energy (during the year) in TJ

Dział VIII. Edukacja i wychowanie Chapter VIII. Education

TABL. 1 (59). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE ^a PRE-PRIMARY EDUCATION ^a				
Placówki	496	501	504	Establishments
w tym na wsi	281	282	284	of which in rural areas
w tym:				of which:
Przedszkola	390	394	398	Nursery schools
w tym specjalne	8	8	8	of which special
w tym na wsi	196	198	200	of which in rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	90	89	91	Pre-primary sections in primary schools
SZKOŁY SCHOOLS				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	402	399	397	primary
w tym na wsi	264	261	259	of which in rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	21	21	21	special job-training
branżowe I stopnia	45	48	48	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	4	10	11	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	45	47	47	general secondary
technika	51	51	50	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne ^b	4	2	2	general art ^b
policealne	46	35	30	post-secondary
dla dorosłych	41	31	28	for adults
Uczelnie	5	5	5	Higher education institutions
NAUCZYCIELE ^c TEACHERS ^c				
Szkoły:				Schools:
podstawowe	6468	6231	5965	primary
w tym na wsi	2850	2713	2649	of which in rural areas
branżowe I stopnia ^d	486	447	480	stage I sectoral vocational ^d
branżowe II stopnia	2	11	10	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	987	976	1015	general secondary
technika ^e	1365	1435	1465	technical secondary ^e
policealne	78	48	47	post-secondary
Uczelnie	1468	1534	1535	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS				
Wychowanie przedszkolne:				Pre-primary education:
dzieci w wieku 6 lat	8478	9012	9413	6-year-old children
w tym w przedszkolach	7582	7978	8347	of which in nursery schools
Szkoły:				Schools:
podstawowe	68885	69402	66140	primary
w tym na wsi	26427	26277	25339	of which in rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	301	320	335	special job-training
branżowe I stopnia	5642	5637	6562	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	76	407	412	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	11382	12822	14252	general secondary
technika	16480	17941	19427	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne ^b	331	395	415	general art ^b
policealne	4846	5358	5218	post-secondary
dla dorosłych	3389	2522	2963	for adults
Uczelnie	18398	18179	17389	Higher education institutions

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne. b Dające uprawnienia zawodowe. c-e Łącznie ze szkołami: c – dla dorosłych; d – specjalnymi przysposabiającymi do pracy; e – ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b Leading to professional certification. c-e Including schools: c – for adults; d – special job-training schools; e – general art schools leading to professional certification.

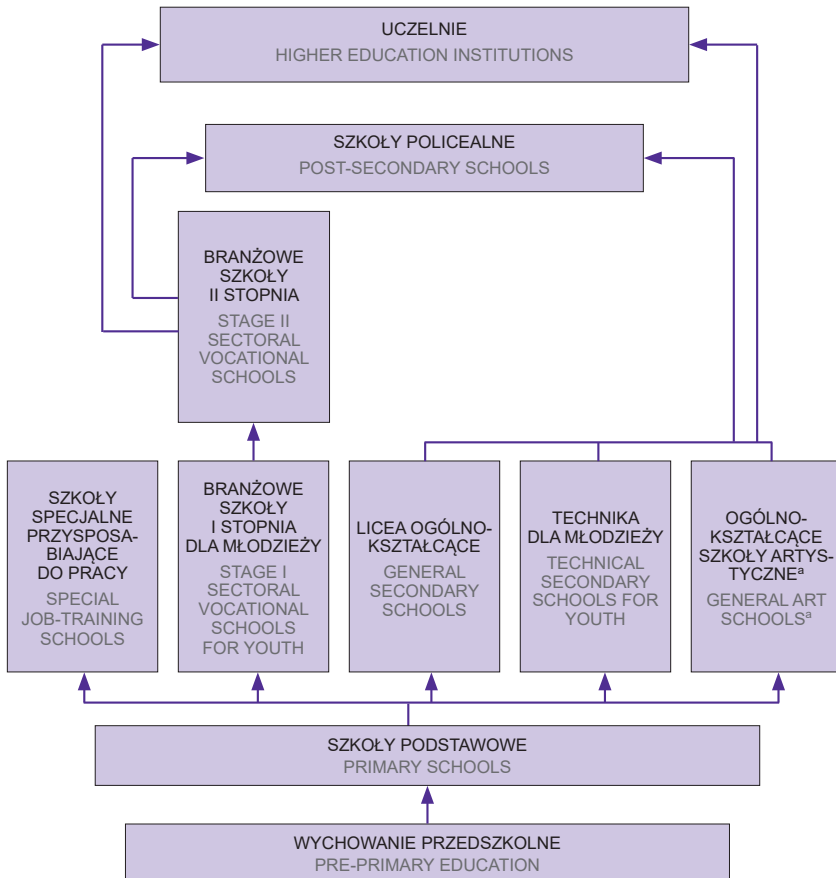
TABL. 1 (59). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVELS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
ABSOLWENCI		GRADUATES		
Szkoły:				Schools:
podstawowe	8126	12111	.	primary
specjalne przysposabiające do pracy	69	53	.	special job-training
branżowe I stopnia	1118	1273	.	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	–	69	.	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	2836	2774	.	general secondary
technika	2988	2963	.	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne ^a	53	49	.	general art ^a
policealne	1467	1671	.	post-secondary
dla dorosłych	1203	213	.	for adults
Uczelnie	4608	4043	.	Higher education institutions

a Dające uprawnienia zawodowe.

a Leading to professional certification.

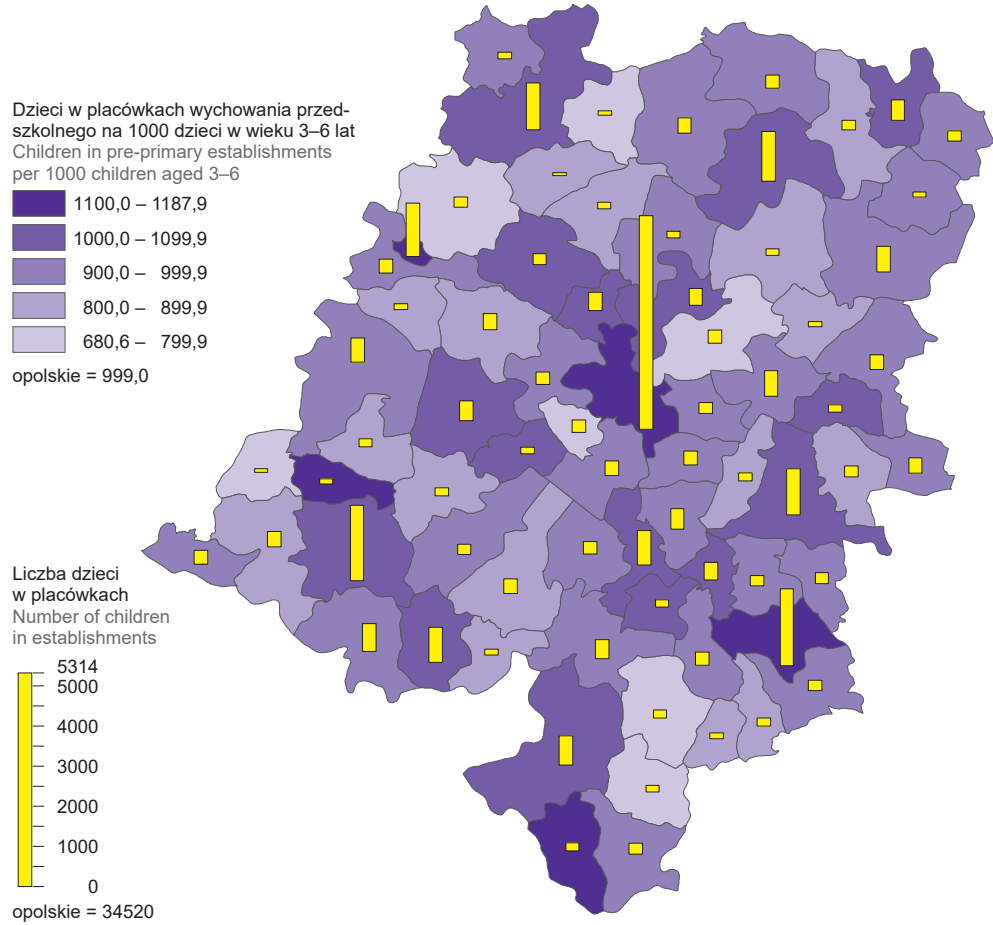
EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2023/24
EDUCATION BY LEVELS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

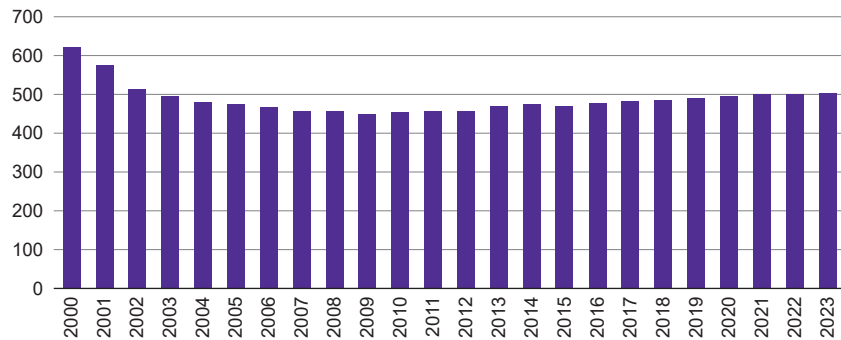
a Dające uprawnienia zawodowe.

a Leading to professional certification.

MAPA 1 (18). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a W ROKU SZKOLNYM 2023/24**
MAP 1 (18). **PRE-PRIMARY EDUCATION^a IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR**

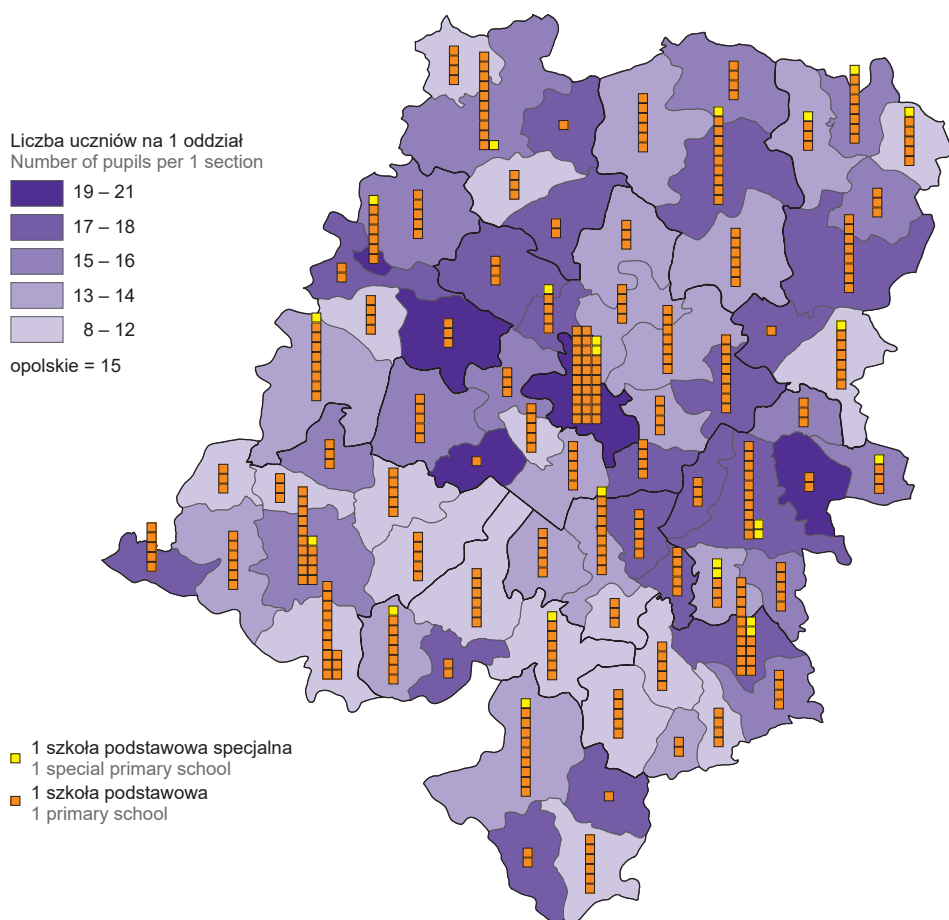

Liczba placówek
Number of establishments

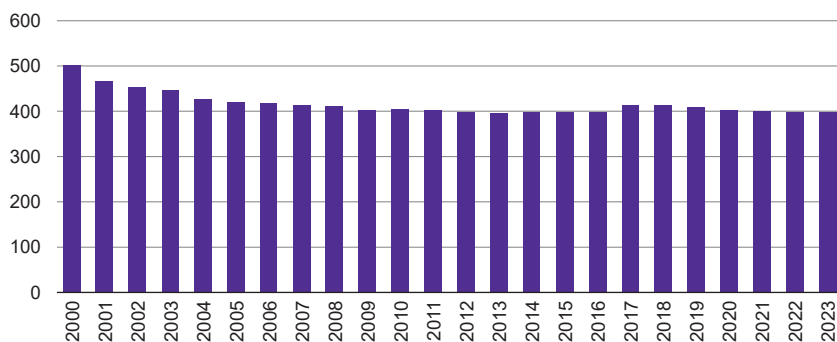

^a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i punkty przedszkolne.
^a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools and pre-primary centres.

MAPA 2 (19). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2023/24**
 MAP 2 (19). **PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR**

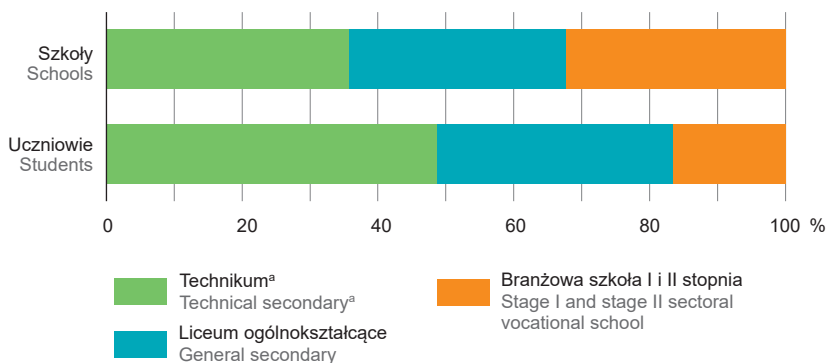
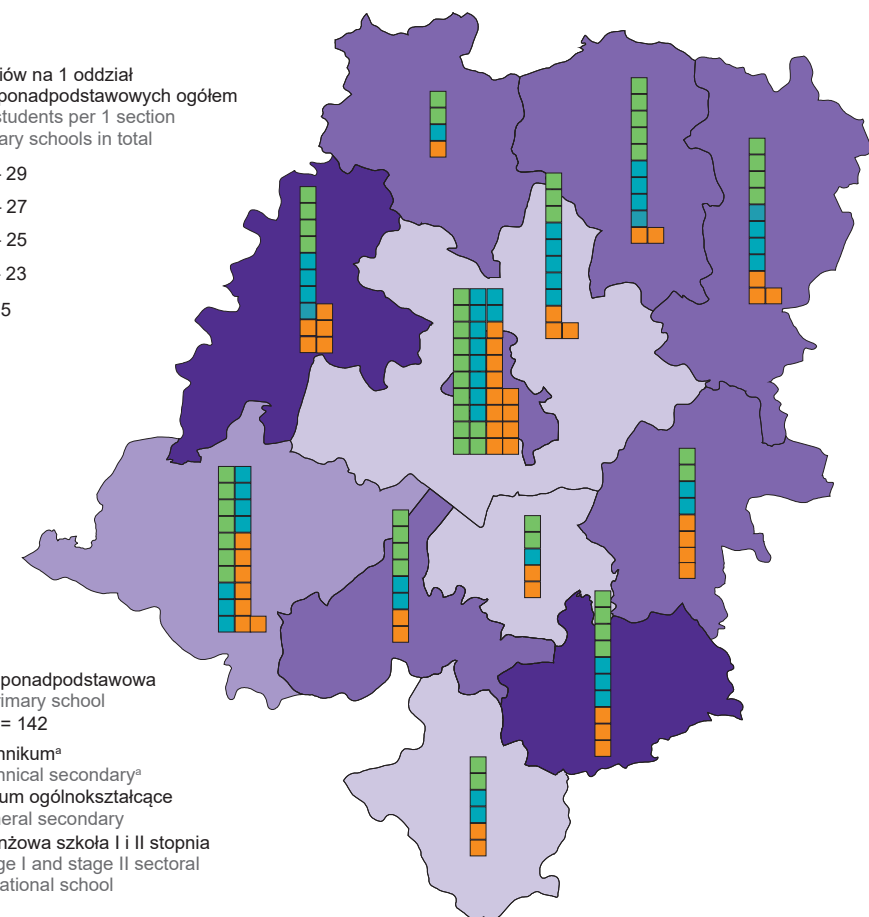
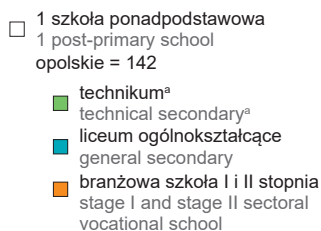
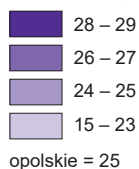

Liczba szkół podstawowych
Number of primary schools

MAPA 3 (20). **SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
W ROKU SZKOLNYM 2023/24
 MAP 3 (20). **POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)**
IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

Liczba uczniów na 1 oddział
 w szkołach ponadpodstawowych ogółem
 Number of students per 1 section
 in post-primary schools in total

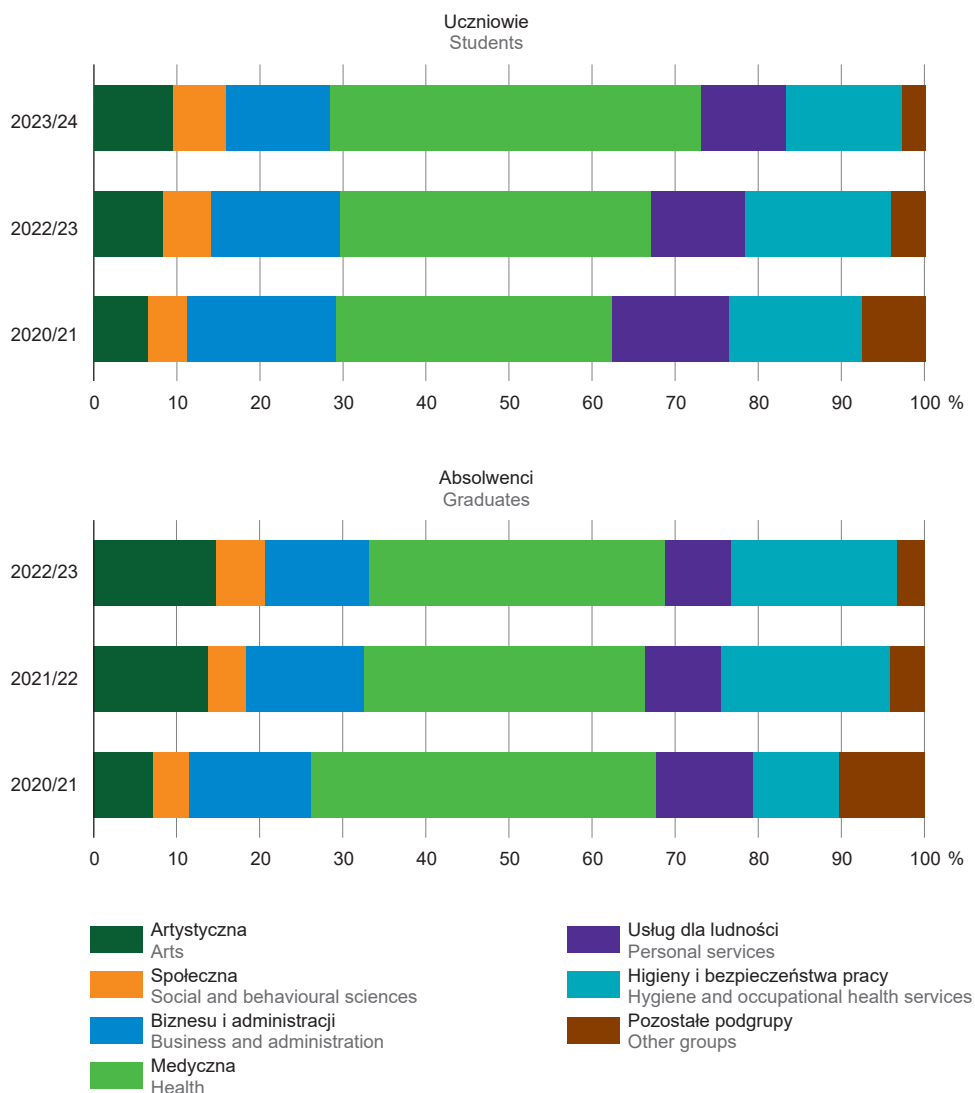
^a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
^a Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (60). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

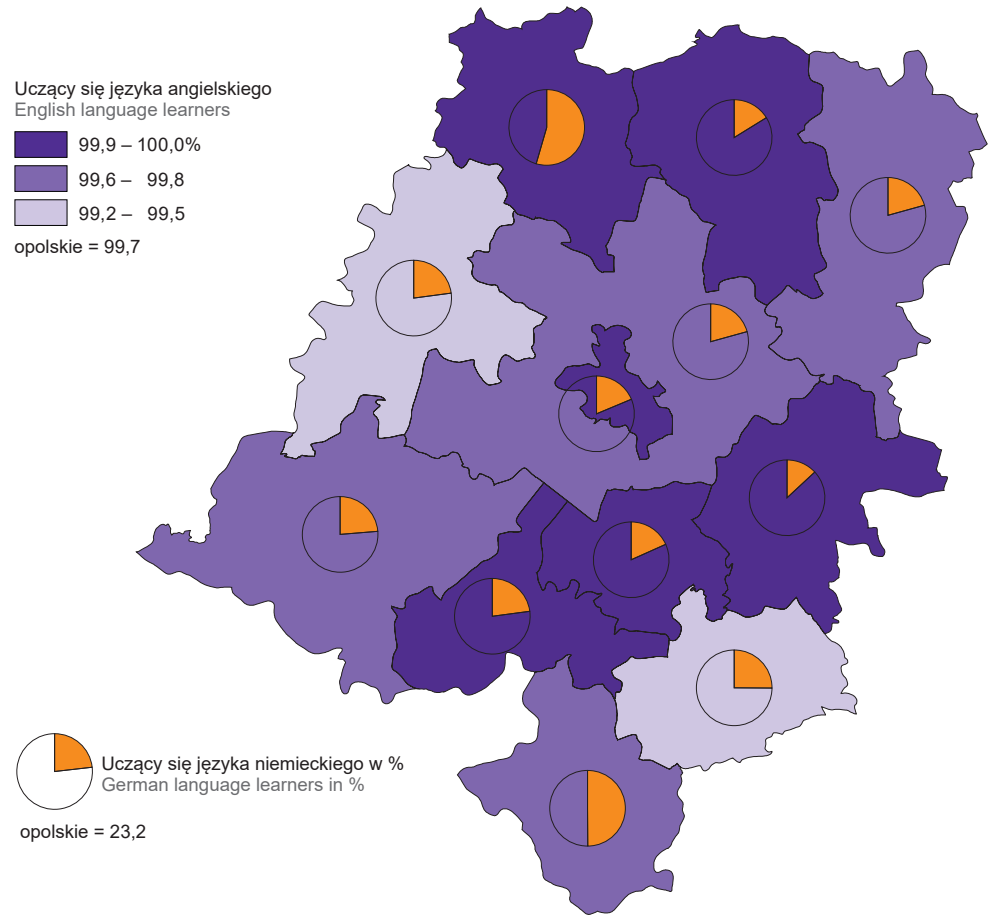
WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
Szkoły	46	35	30	Schools
Oddziały	250	233	223	Sections
Uczniowie	4846	5358	5218	Students
w tym kobiety	3501	3935	3946	of which women
Absolwenci	1467	1671	.	Graduates
w tym kobiety	1188	1273	.	of which women

WYKRES 1 (43). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

CHART 1 (43). **STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS**
(excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

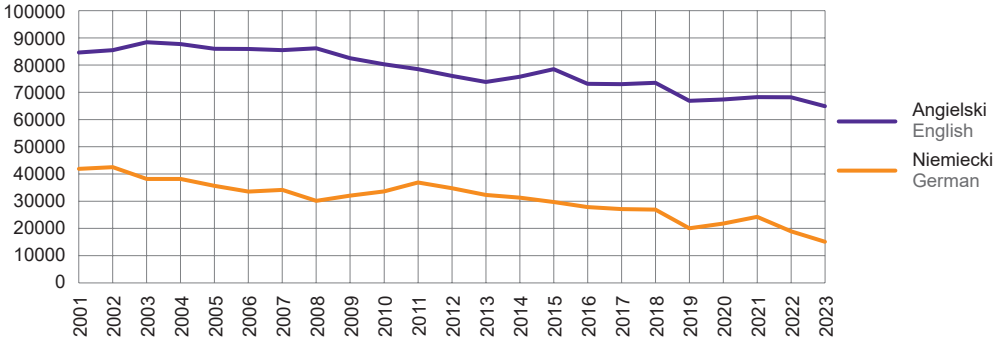

MAPA 4 (21). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) W ROKU SZKOLNYM 2023/24**
 MAP 4 (21). **PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOLS (excluding special schools) IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR**

W szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży
In primary schools and lower secondary schools for children and youth

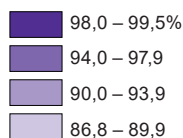
osoby
persons

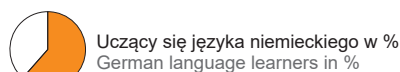
MAPA 5 (22). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) W ROKU SZKOLNYM 2023/24**

MAP 5 (22). **PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR**

Uczący się języka angielskiego
English language learners

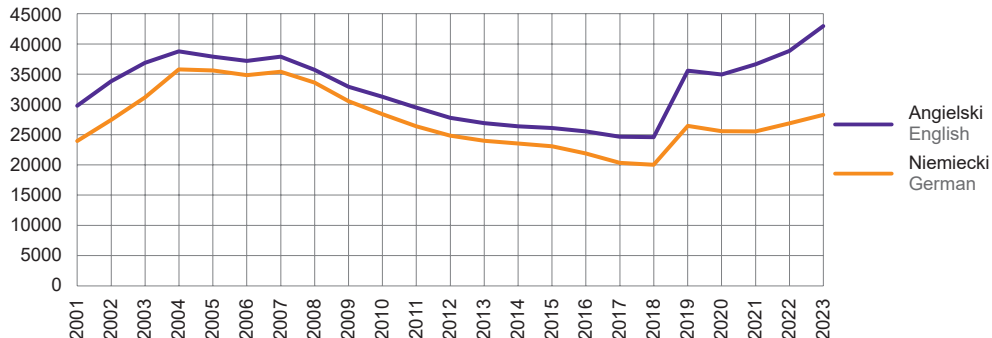
opolskie = 93,4

opolskie = 61,5

W szkołach ponadpodstawowych dla młodzieży i szkołach policealnych
In post-primary schools for youth and in post-secondary schools

osoby
persons

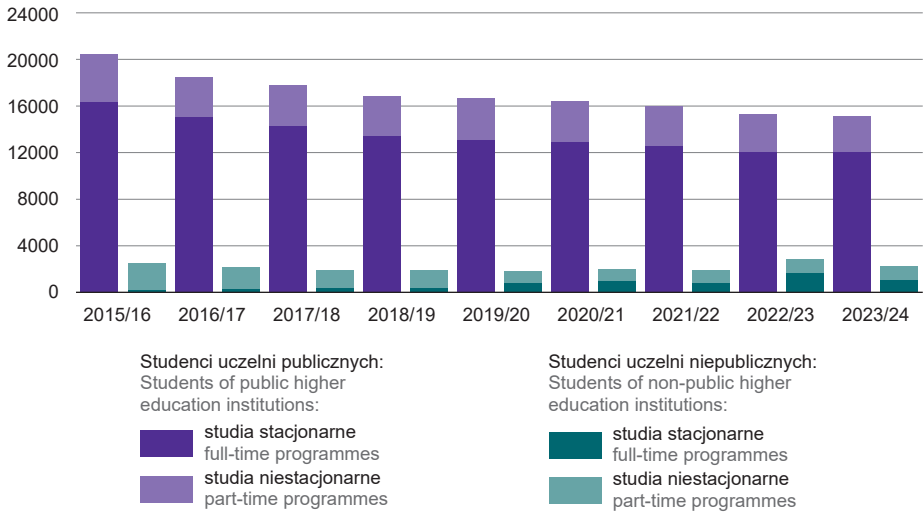

TABL. 3 (61). **UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2023/24**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2023/24 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students			Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
			ogółem total	w tym na studiach stacjonarnych of which full-time programmes	w tym cudzoziemcy of which foreigners		
O G Ó Ł E M	5	1535	17389	13138	2344	4043	TOTAL
W tym nadzorowane przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego	5	1535	17389	13138	2344	4043	Of which supervised by the minister responsible for higher education

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b Osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.
a Full-time and part-time employed expressed in full-time equivalents, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b Persons who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2023.

WYKRES 2 (44). **STUDENCI UCZELNI**
CHART 2 (44). STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

TABL. 4 (62). **UCZESTNICY STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI**
NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMME STUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Uczestnicy studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students				SPECIFICATION
				na studiach doktoranckich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools		
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
O G Ó Ł E M	2020/21	3519	3094	271	143	58	23	TOTAL
	2022/23	2708	2413	67	32	125	45	
	2023/24	3812	3338	18	9	169	67	

Dział IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Chapter IX. Health care and social welfare

TABL. 1 (63). **OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE**
Stan w dniu 31 grudnia
BASIC DATA ON HEALTH CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI MEDICAL PERSONNEL					
Lekarze ^a	.	2264	2338	2404	Doctors ^a
Lekarze dentyści ^a	.	654	661	674	Dentists ^a
Pielęgniarki i położne ^a	.	5745	5838	5814	Nurses and midwives ^a
Fizjoterapeuci ^a	.	.	1750	1669	Physiotherapists ^a
Diagności laboratoryjni	244	212	205	213	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	572	602	661	620	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA OUTPATIENT HEALTH CARE					
Przychodnie	538	532	551	579	Outpatient departments
miasta	387	395	424	455	urban areas
wieś	151	137	127	124	rural areas
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyстів ^b	255	215	173	161	Practices of doctors and dentists ^b
miasta	201	171	138	131	urban areas
wieś	54	44	35	30	rural areas
Porady udzielone ^{cd} w ciągu roku w tys.	7258,0	6332,9	6964,1	7273,7	Consultations provided ^{cd} during the year in thousands
lekarskie ^{cd}	6608,8	5838,3	6420,2	6664,2	medical ^{cd}
w tym w opiece zdrowotnej:					of which in health care:
podstawowej ^c	4214,1	3816,1	4106,3	4195,6	primary ^c
specjalistycznej	2255,6	1926,1	2213,5	2358,9	specialised
stomatologiczne	649,2	494,6	543,9	609,4	dental
SZPITALA HOSPITALS					
Szpitala ogólne	28	29	30	29	General hospitals
łóżka	4604	4022	4222	4030	Beds
Leczeni ^e w ciągu roku na:					Inpatients ^e during the year per:
10 tys. ludności	1658,8	1198,4	1554,0	1645,5	10 thousand population
1 łóżko ^f	38	30	36	40	bed ^f

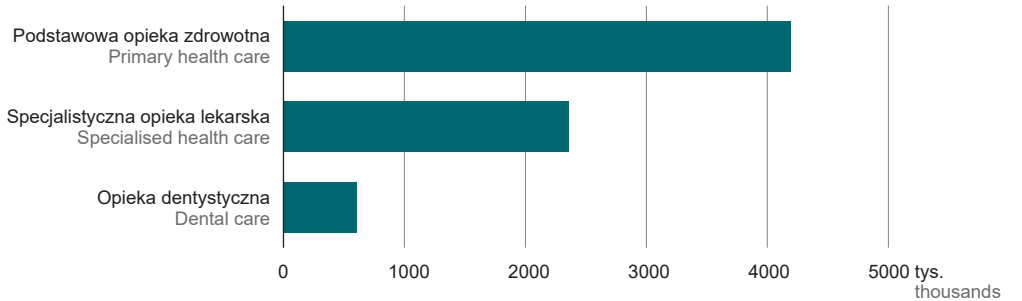
a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych; patrz uwagi do działu, ust. 2 na str. 193. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. f Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną miesięczną liczbę łóżek w roku.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources; see notes to the chapter, item 2 on page 193. b Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or outpatient departments. c Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. d Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalised patients. e Excluding interward patient transfer. f Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards; for calculating of indice the average monthly number of beds in year was used.

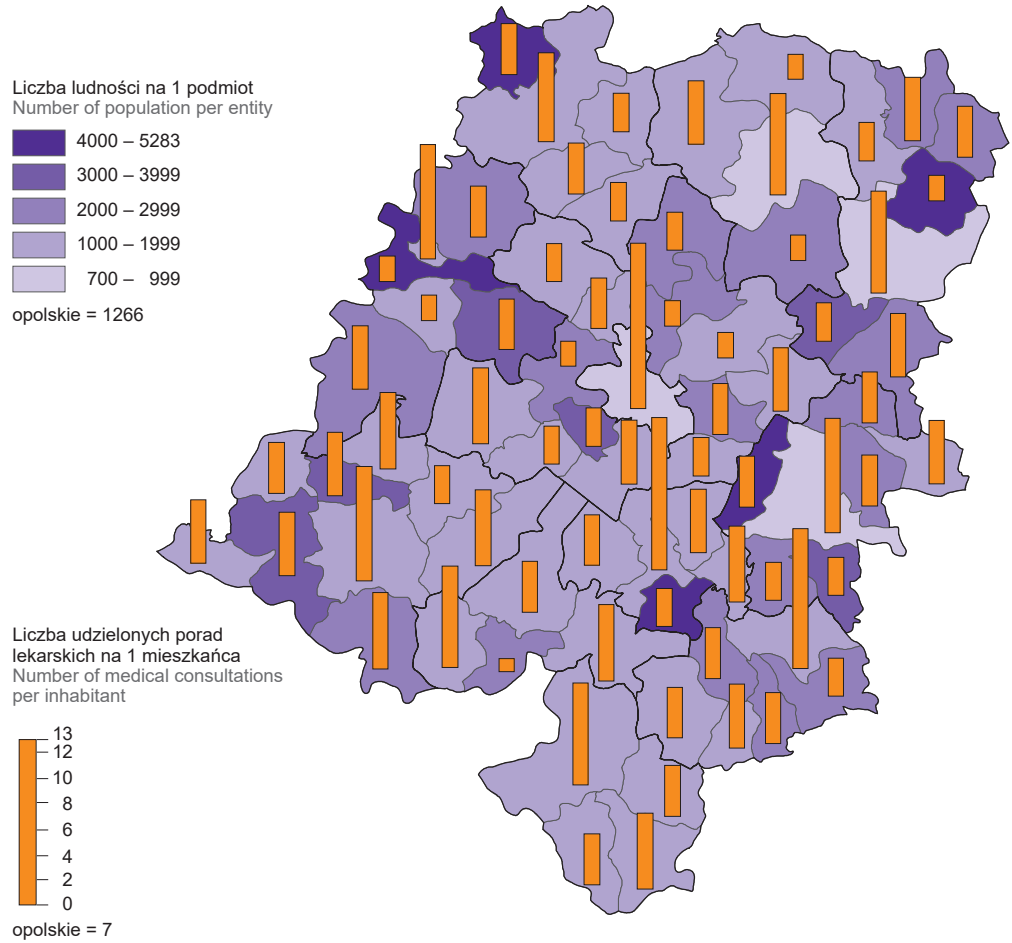
Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

WYKRES 1 (45). **PORADY AMBULATORYJNE W 2023 R.**
CHART 1 (45). **OUTPATIENT CONSULTATIONS IN 2023**

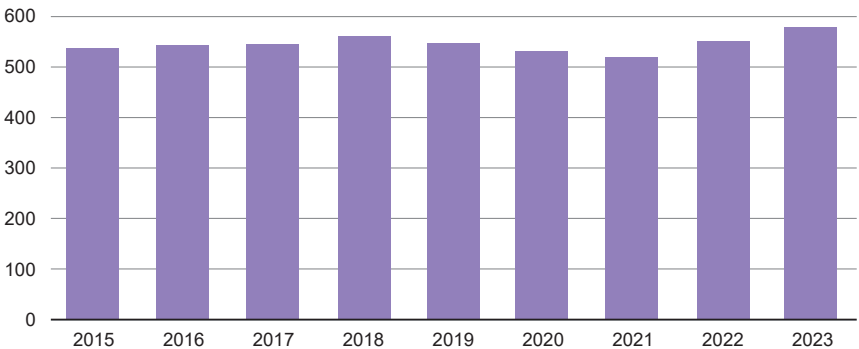

MAPA 1 (23). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2023 R.**

MAP 1 (23). OUTPATIENT HEALTH CARE IN 2023

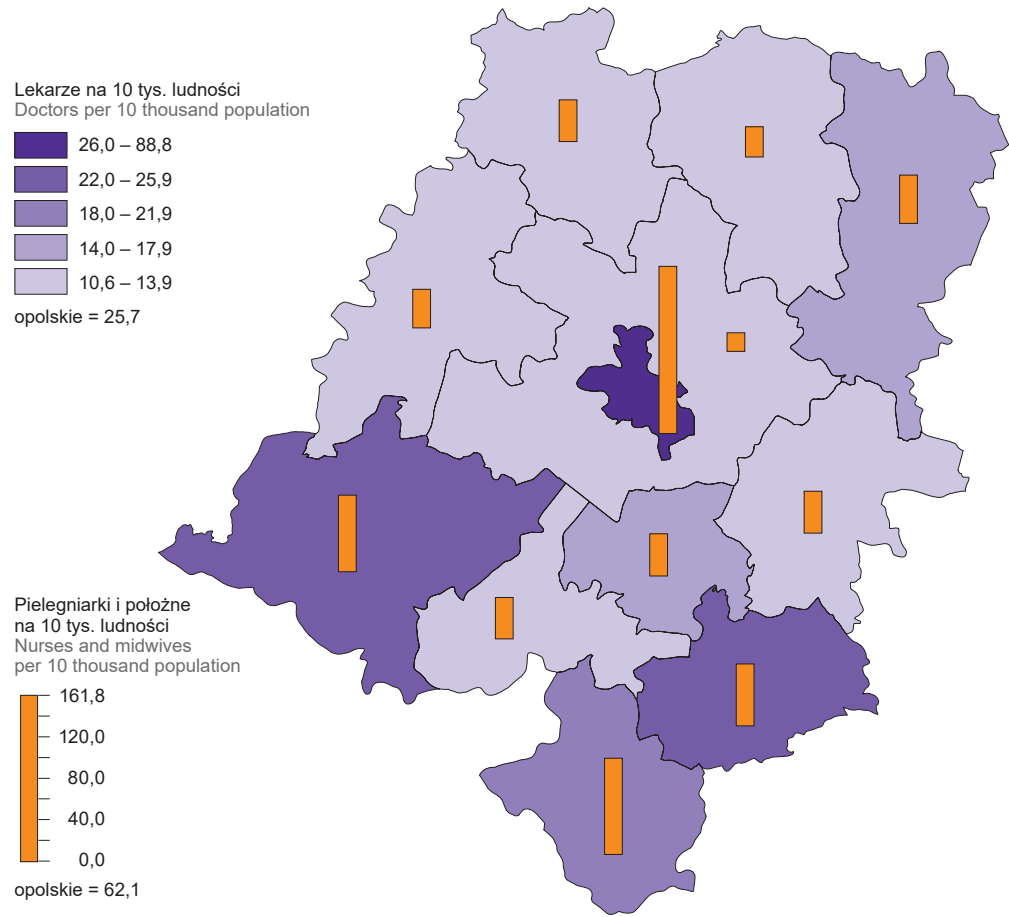

Przychodnie
Stan w dniu 31 grudnia
Outpatient departments
As of 31 December

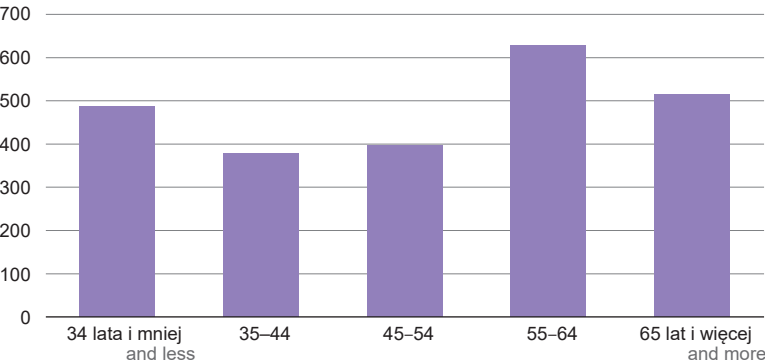

MAPA 2 (24). PRACOWNICY MEDYCZNI W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia
 MAP 2 (24). MEDICAL PERSONNEL IN 2023
 As of 31 December

Lekarze według grup wieku w 2023 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Doctors by age groups in 2023
 As of 31 December

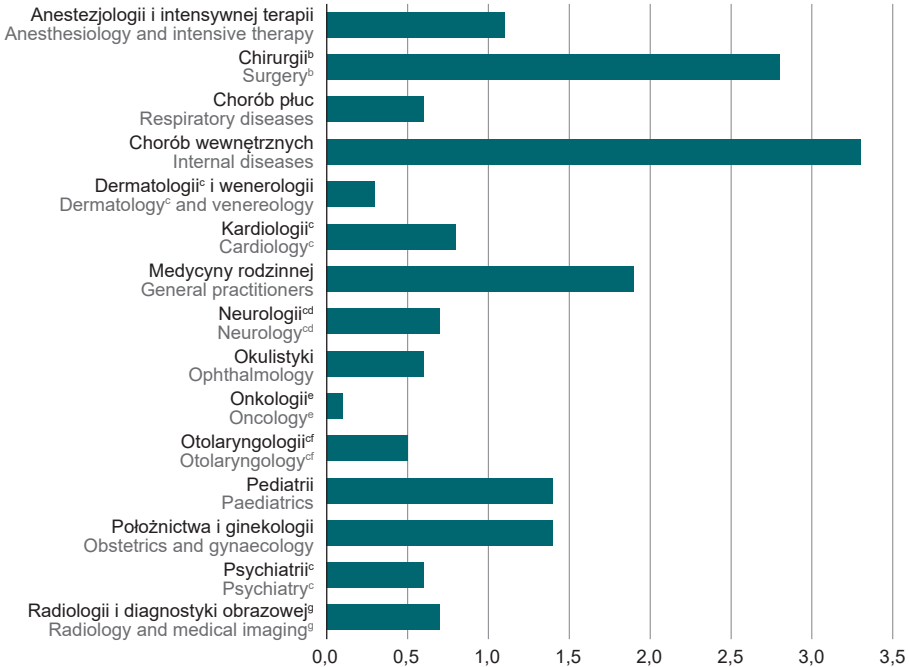

TABL. 2 (64). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**
Stan w dniu 31 grudnia
MEDICAL SPECIALISTS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Lekarze specjaliści	1604	1607	1582	Medical specialists
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	98	109	106	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	274	262	259	Surgery ^b
Chorób płuc	65	65	60	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	312	316	305	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	29	28	32	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	74	77	77	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	185	186	175	General practitioners
Neurologii ^{cd}	70	71	69	Neurology ^{cd}
Okulistyki	54	60	59	Ophthalmology
Onkologii ^e	10	12	12	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{ef}	42	43	43	Otolaryngology ^{ef}
Pediatrici	122	122	127	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	130	128	133	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^f	68	61	57	Psychiatry ^f
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	59	66	67	Radiology and medical imaging ^g

WYKRES 2 (46). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI NA 10 TYS. LUDNOŚCI W 2023 R.**

CHART 2 (46). **MEDICAL SPECIALISTS^a BY SELECTED SPECIALISATION PER 10 THOUSAND POPULATION IN 2023**
As of 31 December

a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych; patrz uwagi do działu ust. 2 na str. 193. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii oraz chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d–g Także: d – neuropatologii, e – onkologii i hematologii dziecięcej, f – otorynolaryngologii, g – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

U w a g a. Suma liczby posiadanych specjalizacji jest większa niż łączna liczba lekarzy specjalistów z uwagi na możliwość posiadania większej liczby specjalizacji przez jedną osobę.

a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources; see notes to the chapter, item 2 on page 193. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as vascular surgery and urology. c Including children's specialists. d–g Also: d – neuropathology, e – children's oncology and haematology, f – otorynolaryngology, g – oncological radiotherapy and children's radiology.

N o t e. The sum of the number of specialisations is greater than the total number of medical specialist due to the possibility of having more specializations by one person.

TABL. 3 (65). SZPITALA OGÓLNE
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Leczeni ^a w tys.	193,3	133,9	165,2	178,9	Inpatients ^a in thousands
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,7	5,7	5,6	5,3	Average patient stay in days
Łóżka ^b	4604	4022	4222	4030	Beds ^b
w tym na oddziałach:					of which in wards:
chorób wewnętrznych	743	631	766	720	internal diseases
kardiologicznych ^c	175	158	158	246	cardiological ^c
chirurgicznych	1074	765	834	827	surgical
pediatrycznych	293	183	194	174	paediatric
ginekologiczno-położniczych	464	366	368	335	gynaecological-obstetric
onkologicznych	94	45	45	45	oncological
intensywnej terapii	80	105	86	86	intensive therapy
zakaźnych	55	223	182	46	communicable
gruźlicy i chorób płuc	281	218	230	230	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	38	30	30	28	dermatological
neurologicznych	80	63	74	74	neurological
psychiatrycznych	82	83	55	55	psychiatric

a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Inpatients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 4 (66). POMOC DORAŻNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE
Stan w dniu 31 grudnia
FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
Zespoły ratownictwa medycznego	42	44	44	44	Emergency rescue teams
podstawowe	24	32	32	32	basic
specjalistyczne	18	12	12	12	specialists
Lotniczy zespół ratownictwa medycznego	–	1	1	1	Medical air rescue team
Szpitalne oddziały ratunkowe	7	7	7	7	Hospital emergency wards
Wyjazdy na miejsca zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	65,9	65,4	72,7	67,3	in thousands
na 1000 ludności	66,0	68,1	76,9	71,6	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health service at the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	66,2	65,5	73,0	67,5	in thousands
na 1000 ludności	66,3	68,3	77,2	71,8	per 1000 population

TABL. 5 (67). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Regionalne centra ^b	1	1	1	1	Regional centres ^b
Oddziały terenowe ^b	4	4	4	4	Local branches ^b
Krwiodawcy w tys.	13,8	12,0	14,5	14,5	Blood donors in thousands
w tym honorowi	13,8	12,0	14,5	14,5	of which voluntary
Liczba donacji ^c krwi pełnej w tys.	28,7	26,3	32,1	33,0	Number of collected donations ^c of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	28,5	26,8	35,1	36,6	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thousands

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Stan w dniu 31 grudnia. c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. b As of 31 December. c Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. d One unit of fresh frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

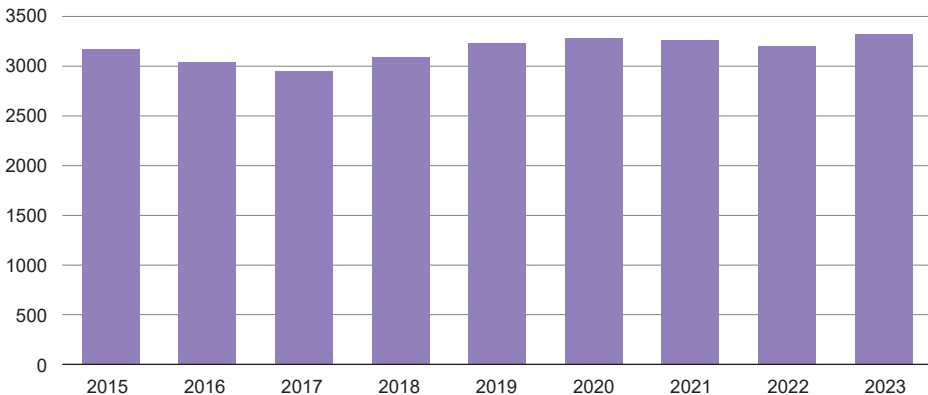
S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 6 (68). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE**
Stan w dniu 31 grudnia
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Apteki	314	291	294	282	Pharmacies
w tym na wsi	48	41	42	39	of which in rural areas
Punkty apteczne	47	37	30	28	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	47	36	30	28	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	2759	2914	2909	3022	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5040	5808	6166	6607	of which in rural areas
1 aptekę	3172	3285	3206	3322	pharmacy
w tym na wsi	9976	10908	10571	11351	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	530	553	546	559	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

WYKRES 3 (47). **LICZBA LUDNOŚCI NA 1 APTEKĘ OGÓLNODOSTĘPNĄ**
Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (47). **POPULATION PER GENERALLY AVAILABLE PHARMACY**
As of 31 December

TABL. 7 (69). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA NA 100 TYS. LUDNOŚCI**
INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS PER
100 THOUSAND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Gruźlica	16,5	8,5	9,6	11,9	Tuberculosis
Tężec	0,1	–	–	–	Tetanus
Krztusiec	6,2	2,1	1,0	4,3	Whooping cough
Odra	0,1	–	–	0,1	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	0,1	0,2	1,3	2,8	type A
typ B	8,0	2,8	3,3	8,4	type B
typ C	8,8	2,5	5,9	8,7	type C
Różyczka	4,8	0,3	0,1	–	Rubella
AIDS ^a	0,4	0,3	0,3	0,3	AIDS ^a
Salmonellozy	19,0	14,2	16,3	21,8	Salmonellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	1,3	–	0,1	0,3	Other bacterial food poisonings
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	602,3	200,2	452,0	370,7	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b
Szkarlatyna (płonica)	66,7	19,8	26,7	140,4	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2,3	0,9	1,8	1,4	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	3,8	0,9	1,6	4,0	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	0,6	0,2	1,1	1,1	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	7,1	1,6	1,6	2,8	Mumps
Grypa ^c	6543,8	3977,7	6334,2	4531,4	Influenza ^c
Szczepieni przeciw wściekliznie	8,9	5,3	10,9	.	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań; w 2023 r. dane dotyczą wyłącznie 1 półrocza.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

a Insufficient data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness; in 2023, the data concern exclusively the first half.

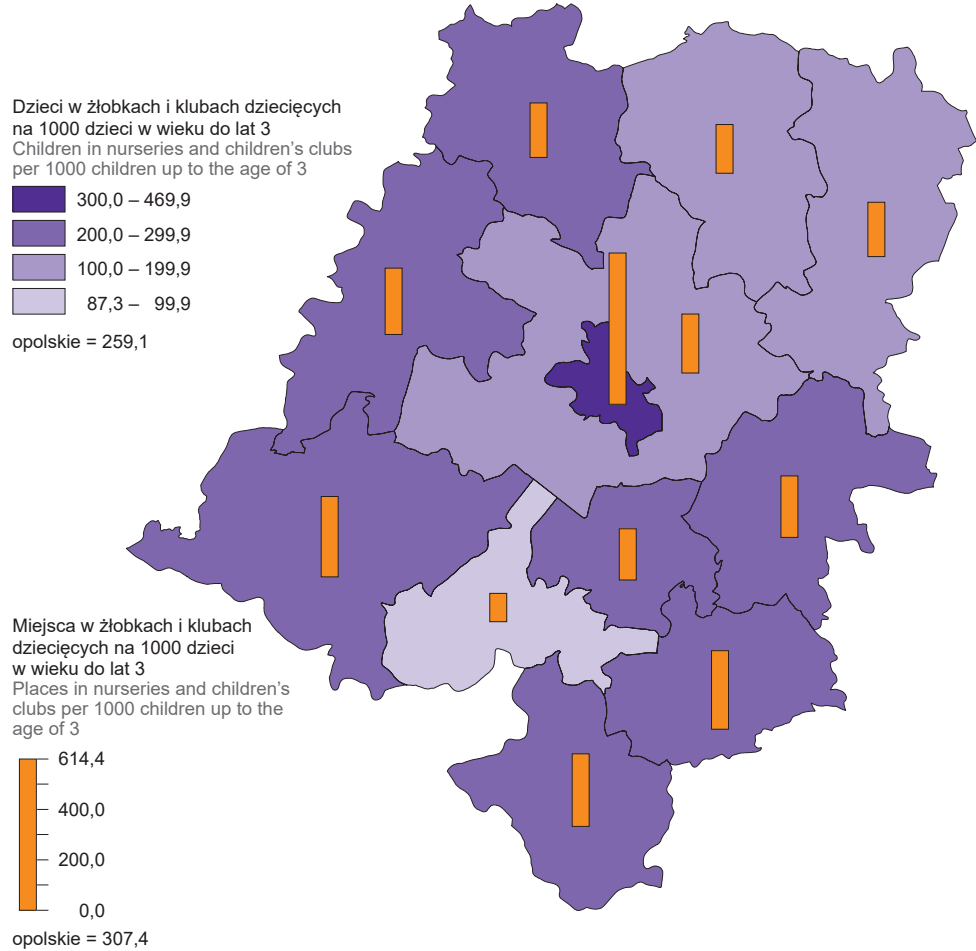
S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene (based on the register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

MAPA 3 (25). ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 3 (25). NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS IN 2023

As of 31 December

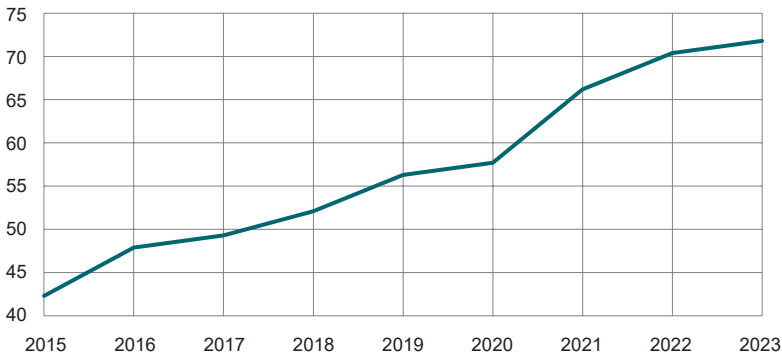
Odsetek gmin, w których znajduje się przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3

Stan w dniu 31 grudnia

Percentage of gminas with at least one childcare centre for children up to the age of 3

As of 31 December

%

TABL. 8 (70). OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3^{ab}
Stan w dniu 31 grudnia
CHILDCARE FOR CHILDREN UP TO THE AGE OF 3^{ab}
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Żłobki	57	99	120	120	Nurseries
w tym publiczne	25	37	46	.	of which public
Oddziały żłobkowe	5	4	.	.	Nursery wards
Kluby dziecięce	8	7	8	9	Children's clubs
w tym publiczne	–	1	3	.	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	2834	5171	6024	6081	in nurseries
w klubach dziecięcych	112	103	117	128	in children's clubs
Dzieci:					Children:
w żłobkach	2695	4284	5224	5128	in nurseries
w klubach dziecięcych	92	96	115	106	in children's clubs
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	112,1	175,6	243,7	259,1	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	95	83	87	84	per 100 places

a Do 2020 r. miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Ponadto w 2023 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 4 dziennych opiekunów opiekujących się 15 dziećmi i 27 niań zarejestrowanych w ZUS.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a Until 2020 places and children staying in nurseries including nursery sections. b Moreover, in 2023, childcare was provided for 15 children by 4 day carers and 27 nannies registered in the SIL.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 9 (71). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA
Stan w dniu 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	987	957	953	969	Foster families
Spokrewnione	635	594	598	605	Related
dzieci ^a	802	763	772	783	children ^a
Niezawodowe	314	304	298	307	Non-professional
dzieci ^a	423	418	392	404	children ^a
Zawodowe ogółem	38	59	57	57	Professional total
dzieci ^a	121	190	196	191	children ^a
Rodzinne domy dziecka	19	18	27	26	Foster homes
dzieci ^a	126	114	183	212	children ^a

a W wieku 0–24 lata.

a At the age of 0–24.

TABL. 10 (72). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**

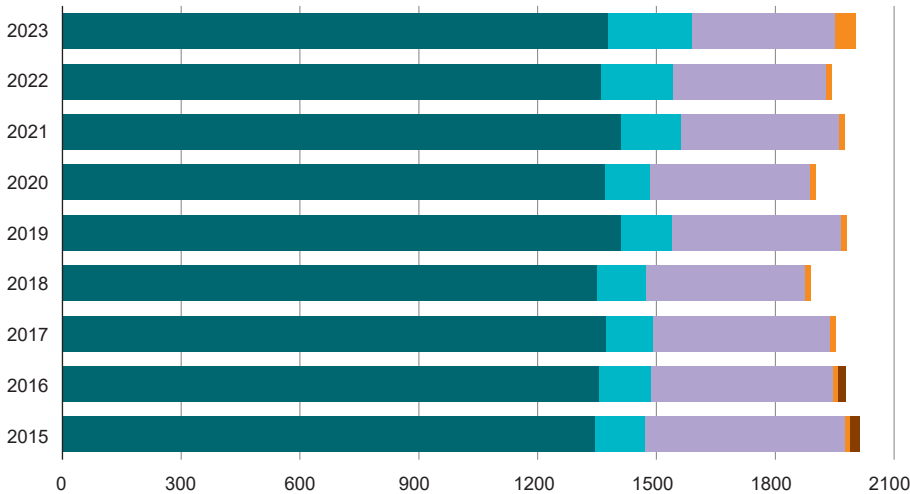
Stan w dniu 31 grudnia
INSTITUTIONAL FOSTER CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	placówki		centres		wychowankowie		residents		
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	24	25	27	29	540	432	420	412	Care and education centres
w tym:									of which:
interwencyjne	1	1	1	4	13	14	14	51	intervention
socjalizacyjne	22	23	25	25	504	403	386	361	socialisation
inne ^a	–	1	1	–	–	15	20	–	others ^a

a Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych.
a Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres.

WYKRES 4 (48). **DZIECI (WYCHOWANKOWIE) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Stan w dniu 31 grudnia
CHILDREN (RESIDENTS) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE
As of 31 December

W pieczy rodzinnej:

In family care:

■ w rodzinach zastępczych
in foster families ■ w rodzinnych domach dziecka
in foster homes

W pieczy instytucjonalnej

In institutional care

w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:
in care and education centres:

■ socjalizacyjnych
socialisation ■ interwencyjnych
intervention ■ specjalistyczno-terapeutycznych
specialist therapy

TABL. 11 (73). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA
Stan w dniu 31 grudnia
STATIONARY SOCIAL WELFARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	49	62	78	76	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	3916	4283	4877	4914	total
na 10 tys. ludności	39,3	44,8	51,7	52,5	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	3711	3926	4404	4485	total
na 10 tys. ludności	37,3	41,1	46,7	47,9	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	181	455	275	308	Persons awaiting a place

TABL. 12 (74). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający ^a Beneficiaries ^a	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousands PLN	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2015	37239	93701,9	T O T A L
	2020	24247	87622,0	
	2022	20262	86873,1	
	2023	20120	89840,1	
Pomoc pieniężna		17938	49594,1	Monetary benefits
w tym:				of which:
Zasiłek stały		3721	22437,7	Permanent benefit
Zasiłek okresowy		5481	15494,3	Temporary benefit
Zasiłek celowy		8615	10990,9	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki		8	24,0	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna		10979	40246,0	Non-monetary benefits
w tym:				of which:
Schronienie		790	7283,1	Shelter
Posiłek		6756	9315,9	Meal
Ubranie		–	–	Clothing
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		3292	23316,6	Care services and specialised care services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		21	11,0	Assistance in obtaining adequate housing conditions and employment as well as installation allowance

a Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

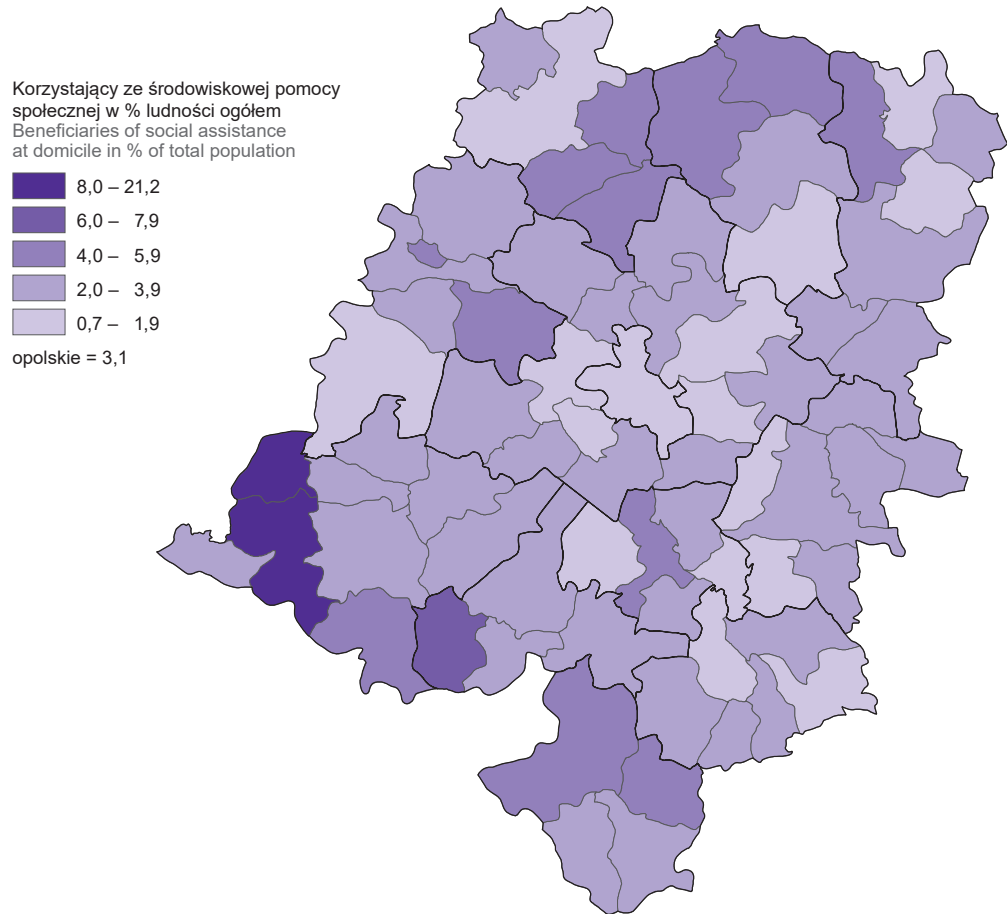
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a Persons awarded the benefit by the decision; under the item benefits, recipients may be shown several times.

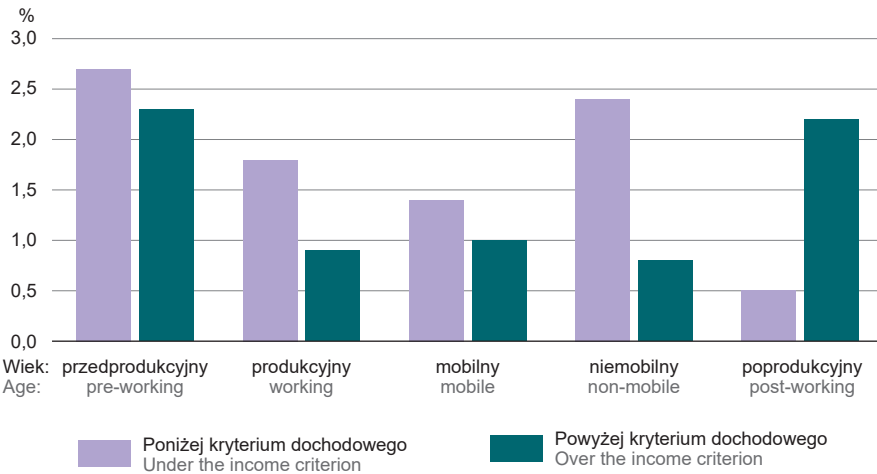
S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 4 (26). BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2023 R.

MAP 4 (26). BENEFICIARIES OF SOCIAL ASSISTANCE AT DOMICILE IN 2023

Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego w 2023 r.
Percentage of beneficiaries of social assistance at domicile by income criterion in 2023

Dział X. Kultura. Turystyka. Sport
Chapter X. Culture. Tourism. Sport

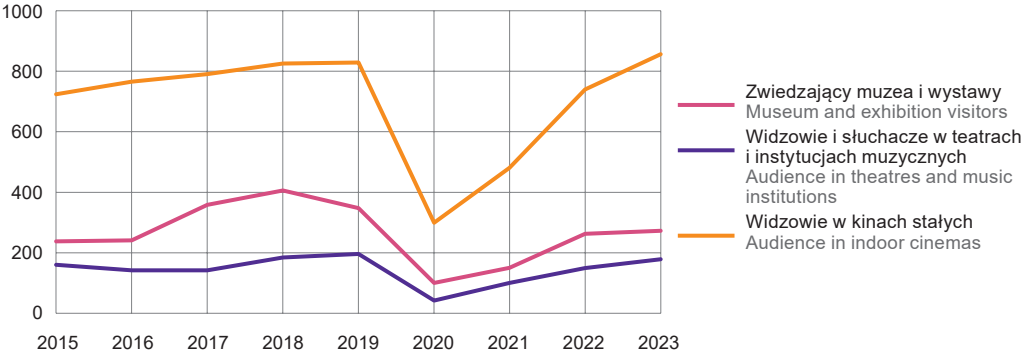
Kultura
Culture

TABL. 1 (75). DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA – TYTUŁY
PUBLISHING ACTIVITY – TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	liczba tytułów	number of titles			
Książki i broszury	295	301	228	236	Books and brochures
Wydawnictwa naukowe	146	107	64	81	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	6	15	5	4	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	10	5	4	6	Professional publications
Podręczniki szkolne	9	4	2	10	School textbooks
Wydawnictwa popularne	86	143	120	113	Popular publications
Literatura piękna	38	27	33	22	Belles-lettres
w tym dla dzieci	3	5	4	6	of which for children
Gazety i czasopisma	125	92	83	91	Newspapers and magazines

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.
Source: data of the National Library.

WYKRES 1 (49). KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY NA 1000 LUDNOŚCI
CHART 1 (49). CULTURAL PARTICIPATION PER 1000 POPULATION

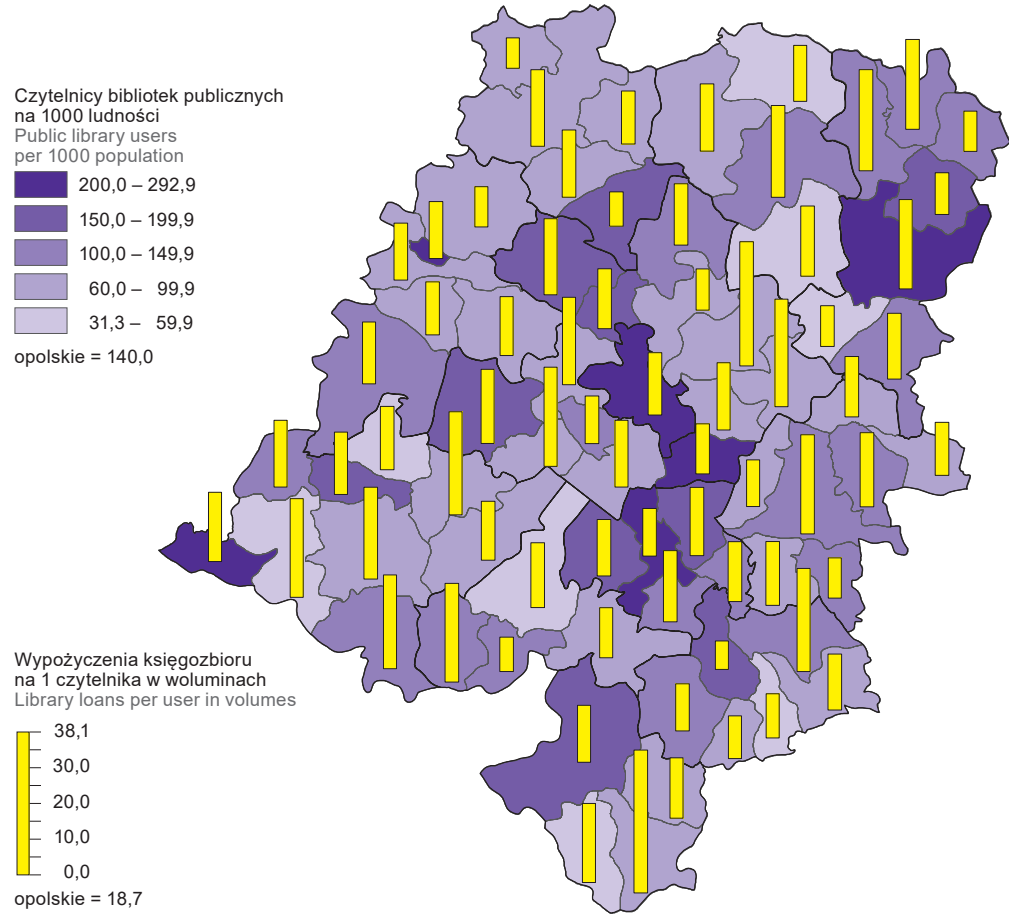
TABL. 2 (76). BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31.12.)	315	302	301	300	Libraries (as of 31.12.)
w tym na wsi	239	226	225	224	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31.12.)	15	13	17	14	Library service points (as of 31.12.)
w tym na wsi	6	6	5	2	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31.12.)					Collection (as of 31.12.)
w tys. wol.	3844,3	3628,4	3666,1	3652,1	in thousand volumes
w tym na wsi	1818,9	1591,5	1578,1	1557,0	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	156,4	121,6	126,4	131,5	Library users ^a in thousands
w tym na wsi	45,8	34,5	36,6	37,5	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tys. wol.	2941,0	1982,0	2388,5	2459,8	in thousand volumes
w tym na wsi	830,5	502,2	580,9	579,7	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	18,8	16,3	18,9	18,7	per library user in volumes
w tym na wsi	18,1	14,6	15,9	15,4	of which in rural areas

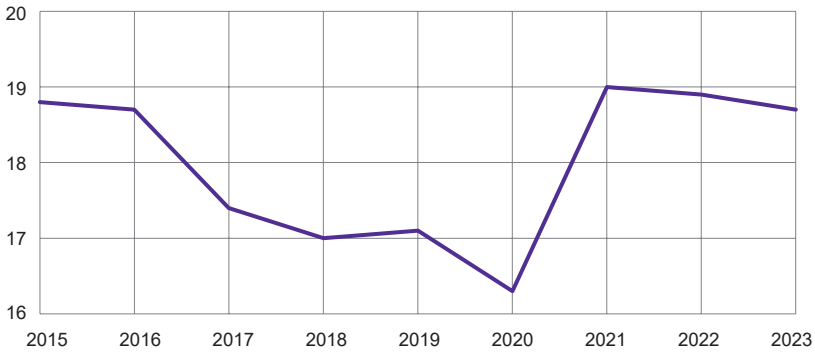
a W ciągu roku; łącznie z punktami bibliotecznymi. b Z wypożyczeniami międzybibliotecznymi.
a During the year; including library service points. b With interlibrary lendings.

MAPA 1 (27). BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2023 R.

MAP 1 (27). PUBLIC LIBRARIES IN 2023

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Library loans per user in volumes

TABL. 3 (77). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31.12.)	16	18	20	20	Museums with branches (as of 31.12.)
Muzealia (stan w dniu 31.12.) w tys. szt.	.	253,2	271,0	284,4	Museum exhibits (as of 31.12.) in thousand pieces
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne ^a	67	27	63	50	own ^a
wypożyczone ^{bc}	81	22	48	59	borrowed ^{bc}
współorganizowane	.	28	22	33	co-organised
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	237,2	95,9	248,7	256,2	Museum and exhibition visitors in thousands
w tym młodzież szkolna ^d	60,0	11,8	43,6	48,6	of which primary and secondary school students ^d

a W kraju. b Krajowe i z zagranicy. c W 2015 r. wystawy obce. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a In Poland. b Domestic and from abroad. c In 2015 external exhibitions. d Visiting museums in organised groups.

TABL. 4 (78). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thousands	SPECIFICATION	
Teatry i instytucje muzyczne^c	2015	3	2048	806	160,1	Theatres and music institutions^c
	2020	5	2451	322	40,4	
	2022	4	2311	726	141,2	
	2023	4	2286	905	167,6	
Teatry		3	1571	756	106,2	Theatres
dramatyczne		2	1228	385	71,8	dramatic
lalkowe		1	343	371	34,5	puppet
Teatry muzyczne		–	–	–	–	Music theatres
Filharmonie		1	715	149	61,4	Philharmonic halls
Orkiestry, chóry		–	–	–	–	Orchestras, choirs
Zespoły pieśni i tańca		–	–	–	–	Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa estradowe	2015	1	–	124	11,7	Entertainment enterprises
	2020	–	–	–	–	
	2022	–	–	–	–	
	2023	1	140	30	4,0	

a Stan w dniu 31 grudnia. b Według siedziby; łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze. c Posiadające własny zespół artystyczny.

a As of 31 December. b By locality; including outdoor events. c With their own artistic ensemble.

TABL. 5 (79). **KINA STAŁE**
INDOOR CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31.12.)	11	12	14 ^a	14 ^a	Cinemas (as of 31.12.)
Miejsca na widownię (stan w dniu 31.12.)	4701	4233	5211	5178	Seats (as of 31.12.)
Seanse	26466	14423	38262	38329	Screenings
na 1 kino	2406	1202	2733	2738	per cinema
Widzowie	723450	287367	698943	804339	Audience
na 1 kino	65768	23947	49925	57453	per cinema
na 1 seans	27	20	18	21	per screening

a W tym 4 miniplexy.

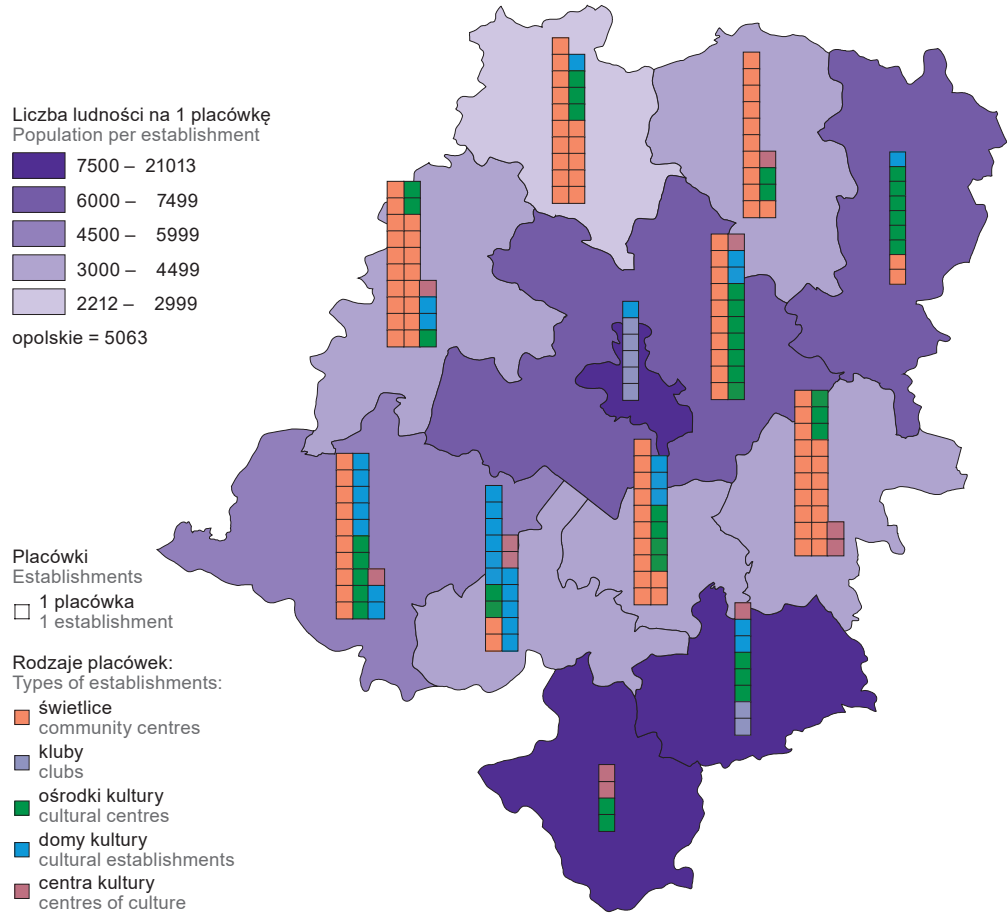
a Of which 4 miniplexes.

MAPA 2 (28). **PLACÓWKI KULTURY W 2023 R.**

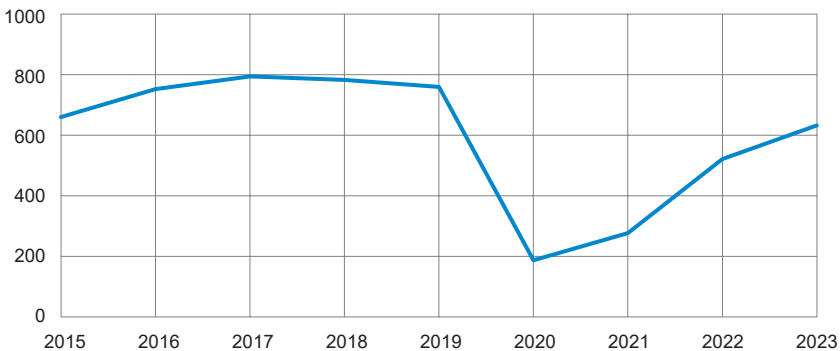
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 2 (28). **CULTURAL CENTRES IN 2023**

As of 31 December

Liczba uczestników imprez na 1000 ludności
Number of event participants per 1000 population

Turystyka
Tourism
TABL. 6 (80). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31.07.)	168	138	120	109	Establishments (as of 31.07.)
w tym całoroczne	130	114	102	96	of which open all year
Obiekty hotelowe	83	73	69	64	Hotels and similar establishments
hotele	58	57	51	47	hotels
motele	2	2	2	2	motels
pensjonaty	5	2	1	1	boarding houses
inne obiekty hotelowe	18	12	15	14	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	85	65	51	45	Other establishments
szkolne schroniska młodzieżowe ^b	14	10	7	7	school youth shelters ^b
kempingi	5	5	4	3	camping sites
pola biwakowe	3	2	1	1	tent camp sites
ośrodki wczasowe	12	7	6	4	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	4	3	3	2	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	7	5	5	3	complexes of tourist cottages
hostele	–	1	–	–	hostels
pokoje gościnne	13	14	10	9	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	16	10	7	8	agrotourism lodgings
inne obiekty	11	8	8	8	miscellaneous establishments
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31.07.)	9401	7699	6849	6441	Bed places (as of 31.07.)
w tym całoroczne	6916	6465	5823	5644	of which open all year
Obiekty hotelowe	4170	3947	3965	3917	Hotels and similar establishments
hotele	3248	3287	3208	3168	hotels
motele	70	83	67	68	motels
pensjonaty	171	53	17	17	boarding houses
inne obiekty hotelowe	681	524	673	664	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	5231	3752	2884	2524	Other facilities
szkolne schroniska młodzieżowe ^b	645	469	349	406	school youth shelters ^b
kempingi	562	460	260	180	camping sites
pola biwakowe	778	39	30	30	tent camp sites
ośrodki wczasowe	861	733	638	608	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	520	205	205	130	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	395	323	298	171	complexes of tourist cottages ^c
hostele	–	28	–	–	hostels
pokoje gościnne	198	352	207	186	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	220	164	115	135	agrotourism lodgings
inne obiekty	1052	979	782	678	miscellaneous establishments
Korzystający z noclegów	329056	213303	336781	344997	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	39378	22632	32169	34177	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	224016	162748	272588	274935	Hotels and similar establishments
hotele	190904	141209	235274	239125	hotels
motele	.	.	.	.	motels
pensjonaty	.	.	.	.	boarding houses
inne obiekty hotelowe	24994	18925	35039	33566	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	105040	50555	64193	70062	Other establishments
szkolne schroniska młodzieżowe ^b	20283	10948	9779	8138	school youth shelters ^b
kempingi i pola biwakowe	12267	5485	5993	3409	camping sites and tent camp sites
ośrodki wczasowe	13645	6883	11228	13916	holiday centres
zespoły domków turystycznych ^c	4715	6492	3590	2898	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	1592	1436	2092	2818	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	3032	1028	1182	2052	agrotourism lodgings
inne obiekty	49506	18283	30329	36831	miscellaneous establishments

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane od 2020 r. opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b W 2015 r. łącznie ze schroniskami i schroniskami młodzieżowymi, w 2020 r. i w 2022 r. łącznie ze schroniskami. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concerns establishments with 10 or more bed places. Data since 2020 were compiled taking into account imputations for units, which refused to participate in the survey. b In 2015 including shelters and youth shelters, in 2020 and in 2022 including shelters. c Including camping sites if located within the complex.

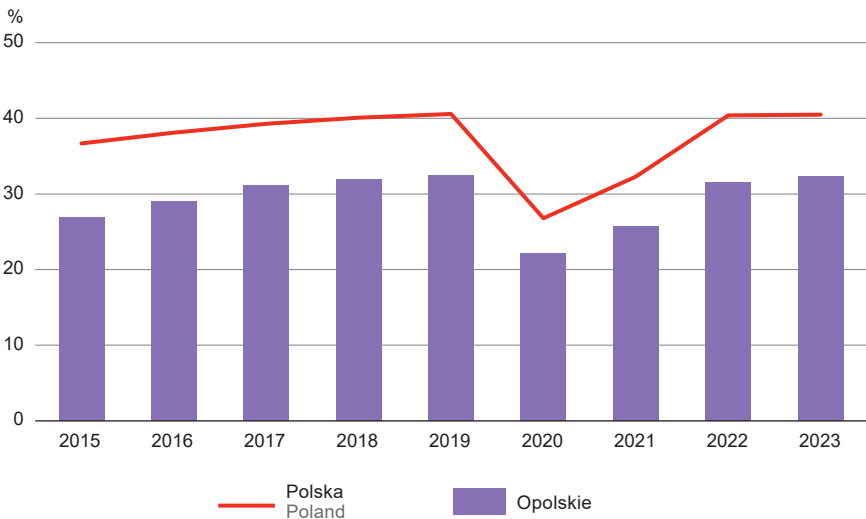
TABL. 6 (80). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	730094	467323	717966	707654	Nights spent (overnight stays)
w tym turystom zagranicznym	90800	55186	82209	83704	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	406133	312151	502715	491492	Hotels and similar establishments
hotele	330939	259331	420424	414870	hotels
motele	.	.	.	.	motels
pensjonaty	.	.	.	.	boarding houses
inne obiekty hotelowe	56853	43867	69909	66270	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	323961	155172	215251	216162	Other establishments
szkolne schroniska młodzieżowe ^b	44236	21605	22399	18058	school youth shelters ^b
kempingi i pola biwakowe	30827	11990	11857	6316	camping sites and tent camp sites
ośrodki wczasowe	50636	32159	54215	63055	holiday centres
zespoły domków turystycznych ^c	15785	11913	9279	5849	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	6239	9321	10050	6654	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	9634	4208	4314	6480	agrotourism lodgings
inne obiekty	166604	63976	103137	109750	miscellaneous establishments

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane od 2020 r. opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b W 2015 r. łącznie ze schroniskami i schroniskami młodzieżowymi, w 2020 r. i w 2022 r. łącznie ze schroniskami. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concerns establishments with 10 or more bed places. Data since 2020 were compiled taking into account imputations for units, which refused to participate in the survey. b In 2015 including shelters and youth shelters, in 2020 and in 2022 including shelters. c Including camping sites if located within the complex.

WYKRES 2 (50). **STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a**
CHART 2 (50). **OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a**

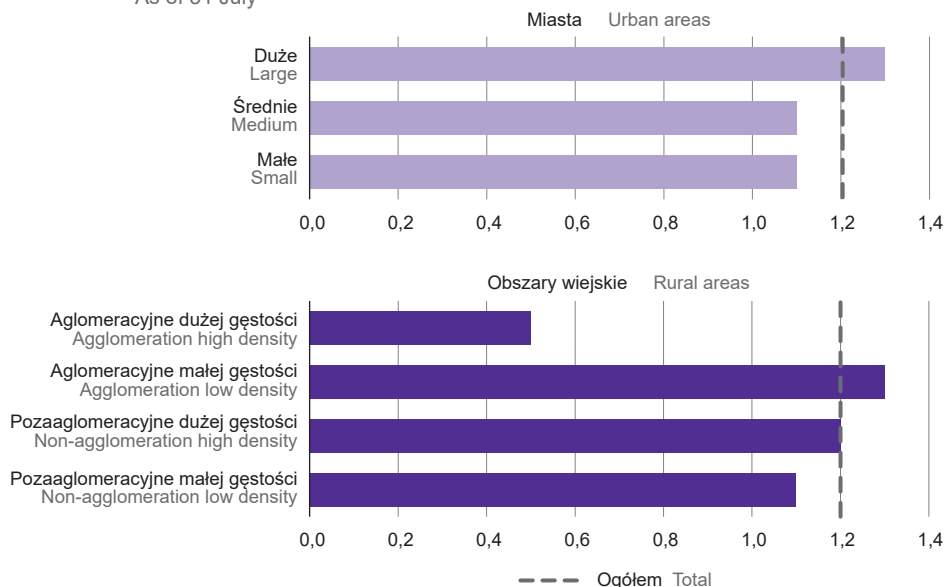

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych.
a Concerns establishments with 10 or more bed places.

WYKRES 3 (51). **TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE NA 10 TYS. LUDNOŚCI W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**

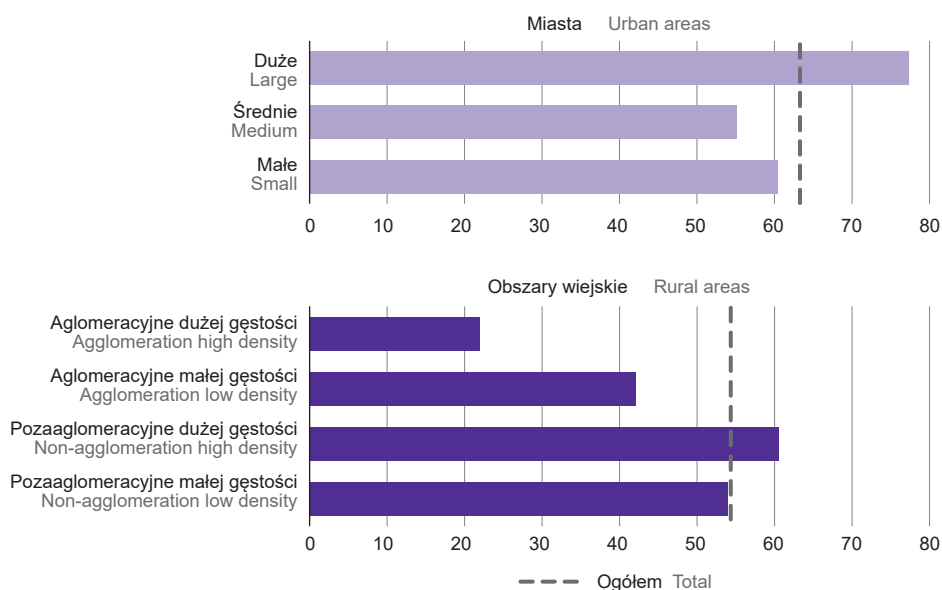
Stan w dniu 31 lipca

CHART 3 (51). **TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS PER 10 THOUSAND POPULATION IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**
As of 31 July

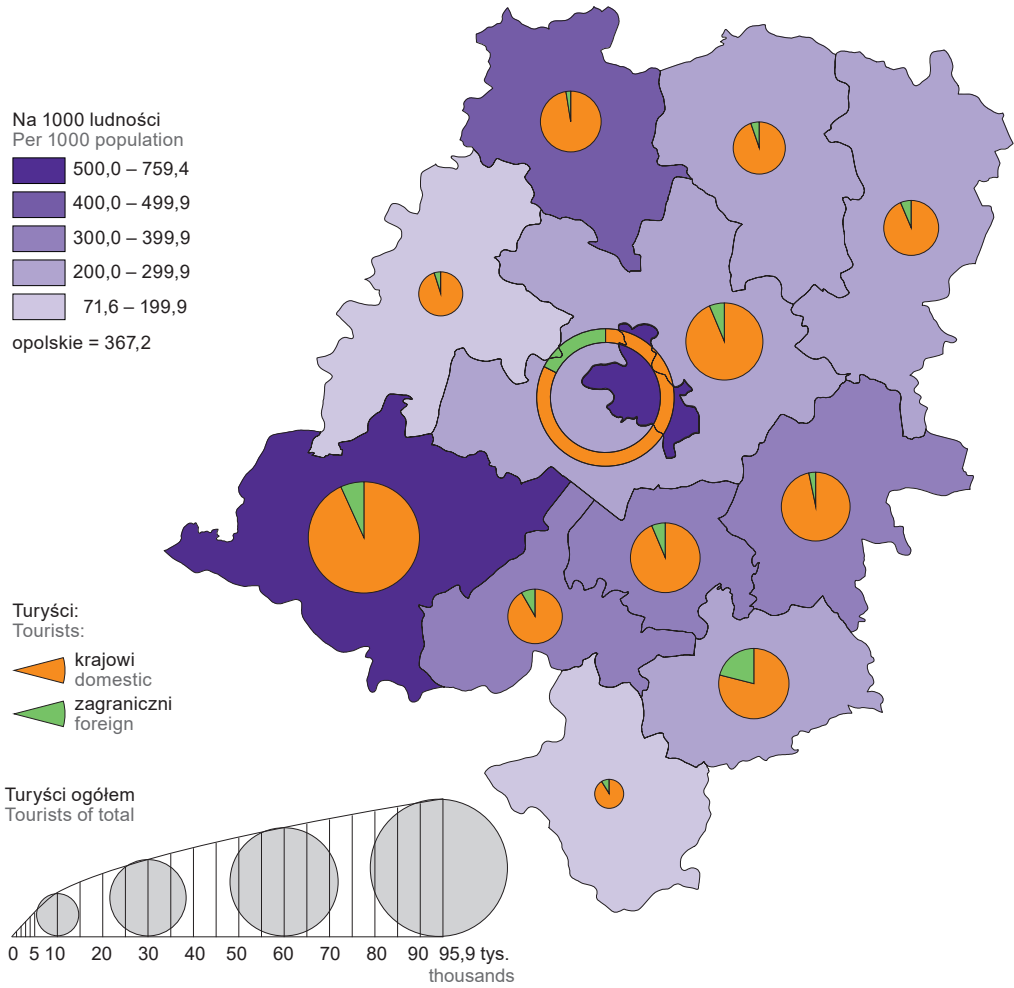
WYKRES 4 (52). **PRZECIĘTNA LICZBA MIEJSC NOCLEGOWYCH W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH NOCLEGOWYCH W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**

CHART 4 (52). **AVERAGE NUMBER OF BED PLACES IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**

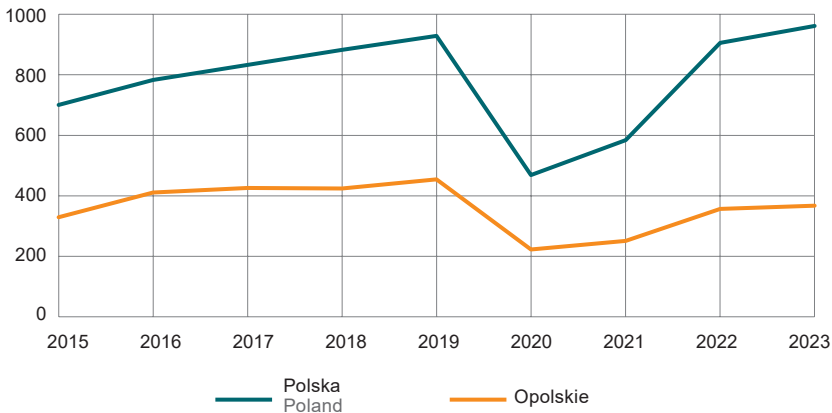

MAPA 3 (29). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2023 R.

MAP 3 (29). OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2023

Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności
Tourists accommodated per 1000 population

Sport
Sport

TABL. 7 (81). ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE
Stan w dniu 31 grudnia
PHYSICAL EDUCATION ORGANISATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2018	2020	2022	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANISATIONS					
Jednostki organizacyjne	334	184	181	177	Organisational units
Członkowie	13390	9015	7834	9089	Members
Ćwiczący ^a	11178	7599	6902	8682	Person practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE ^b SPORTS CLUBS ^b					
Jednostki organizacyjne	486	545	526	515	Organisational units
Członkowie	29755	34711	32001	29040	Members
Ćwiczący	27455	31328	30347	31618	Person practising sports
mężczyźni	22689	25086	24027	24513	males
kobiety	4766	6242	6320	7105	females
w tym w wieku do 18 lat	15900	19048	18631	19686	of which aged up to 18 years
Sekcje sportowe	782	822	772	720	Sports sections
Trenerzy	532	1043	1067	1181	Coaches
Instruktorzy sportowi	684	483	413	396	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	393	264	182	170	Other persons giving sports classes

a Dane szacunkowe. b Dane dotyczące klubów sportowych na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata. Dane od 2018 r. opracowano wykorzystując estymację bezpośrednią z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

a Estimated data. b Data on sports clubs on the basis of periodic survey conducted every two years. Data since 2018 were compiled using direct estimation including imputation for units which refused to participate in the survey.

TABL. 8 (82). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2022 R.
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2022
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący	Person practising sports		Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total number				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	2	149	119	145	4	1	Acrobatics ^a
Badminton	10	332	137	183	7	12	Badminton
Boks	2	13	1	10	1	–	Boxing
Brydż sportowy	3	39	3	5	–	3	Bridge
Gimnastyka artystyczna	2	188	188	188	–	3	Rhythmic gymnastics
Gimnastyka sportowa	3	175	112	172	6	9	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	1	22	–	–	1	–	Ice hockey
Jeździectwo ^a	21	253	214	144	18	26	Equestrian sports ^a
Judo	9	1125	281	1105	16	13	Judo
Kajakarstwo klasyczne	3	59	27	33	3	1	Classic canoeing
Karate ^a	24	1668	624	1302	22	44	Karate ^a
Kick-boxing	2	240	134	130	1	3	Kick-boxing
Kolarstwo górskie	8	179	44	134	–	8	Mountain biking
Kolarstwo szosowe	7	136	42	61	2	4	Road cycling

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A field of sport (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 8 (82). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2022 R. (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2022 (cont.)
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący	Person practising sports		Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total number				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Koszykówka	24	1194	400	1027	46	7	Basketball
Lekkoatletyka	27	1056	526	878	45	19	Athletics
Łucznictwo	2	61	32	35	2	1	Archery
Łyżwiarstwo figurowe	1	39	38	36	2	3	Figure skating
Narciarstwo alpejskie	1	14	4	–	1	–	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne	1	4	2	–	–	2	Nordic skiing
Piłka nożna	308	17013	1094	10227	771	57	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	10	265	100	123	12	4	Indoor football
Piłka ręczna	21	1045	357	879	38	21	Handball
Piłka siatkowa	39	1613	1001	1231	65	17	Volleyball
Pływanie	22	867	399	686	35	23	Swimming
Podnoszenie ciężarów	4	54	–	26	8	2	Weightlifting
Sport motorowy ^a	6	151	13	26	2	6	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	14	1876	220	67	17	19	Sport shooting ^a
Szachy	11	193	31	104	2	8	Chess
Szermierka	3	53	25	48	3	2	Fencing
Tenis	9	375	134	165	7	3	Tennis
Tenis stołowy	24	397	93	220	15	14	Table tennis
Zapasy styl klasyczny	1	30	2	2	–	2	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny	4	235	67	197	4	8	Freestyle wrestling
Żeglarstwo ^a	5	95	31	48	3	8	Sailing ^a

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A field of sport (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 9 (83). KLUBY SPORTOWE W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH
Stan w dniu 31 grudnia
SPORTS CLUBS IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2022	SPECIFICATION
Miasta ogółem	252	Total urban areas
Duże	64	Large
Średnie	64	Medium
Małe	124	Small
Obszary wiejskie ogółem	263	Total rural areas
Aglomeracyjne dużej gęstości	11	Agglomeration high density
Aglomeracyjne małej gęstości	48	Agglomeration low density
Pozaaglomeracyjne dużej gęstości	147	Non-agglomeration high density
Pozaaglomeracyjne małej gęstości	57	Non-agglomeration low density

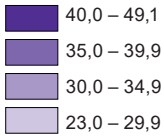
MAPA 4 (30). KLUBY SPORTOWE W 2022 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 4 (30). SPORTS CLUBS IN 2022

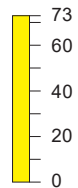
As of 31 December

Ćwiczący na 1000 ludności
Person practising sports
per 1000 population

opolskie = 33,5

Kluby
Clubs

opolskie = 515

Ćwiczący według płci w klubach sportowych

Stan w dniu 31 grudnia

Person practising sports by sex in sports clubs

As of 31 December

tys.

thousands

30

25

20

15

10

5

0

2014

2016

2018

2020

2022

■ Mężczyźni
Males

■ Kobiety
Females

TABL. 10 (84). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2022 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2022

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepeł- nosprawnych osób ćwiczących Of which adapted to the needs of person practising sports with disabilities	SPECIFICATION
Stadiony ogółem^b	72	27	Stadiums total^b
w tym piłkarskie	44	13	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	374	101	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	374	101	of which football
Boiska do gier małych ^c	120	46	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	29	12	basketball
piłki ręcznej	8	3	handball
piłki siatkowej	27	11	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	107	42	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	73	28	Tennis courts
Hale sportowe	40	28	Sports halls
Sale gimnastyczne ^d	35	11	Gyms ^d
Pływalnie	41	28	Swimming pools
Tory sportowe	8	4	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	11	2	Ice skating rinks

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni. c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.

a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.

Dział XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne Chapter XI. Science and technology. Information society

Nauka i technika Science and technology

TABL. 1 (85). **PODMIOTY, STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ
ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT
AND EXPENDITURE IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^a ENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	101	121	142	137	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	12	8	8	6	of which R&D dedicated entities
w tym uczelnie ^b	4	3	3	3	of which higher education institutions ^b
w tym:					of which:
Przemysł	68	76	96	90	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	65	.	.	.	of which manufacturing
Usługi ^c	28	41	42	43	Services ^c

B. STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R^a DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % in %				
O G Ó Ł E M	48,8	56,9	55,2	58,1	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowa- ne badawczo	54,5	67,3	72,3	82,3	of which R&D dedicated entities
w tym uczelnie ^b	67,2	54,8	70,4	77,2	of which higher education institutions ^b
w tym:					of which:
Przemysł	21,8	36,5	45,4	36,3	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	21,8	36,5	48,7	36,3	of which manufacturing
Usługi ^c	53,2	63,5	61,1	70,4	Services ^c

C. NAKŁADY^d NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ EXPENDITURE^d ON RESEARCH AND DEVELOPMENT

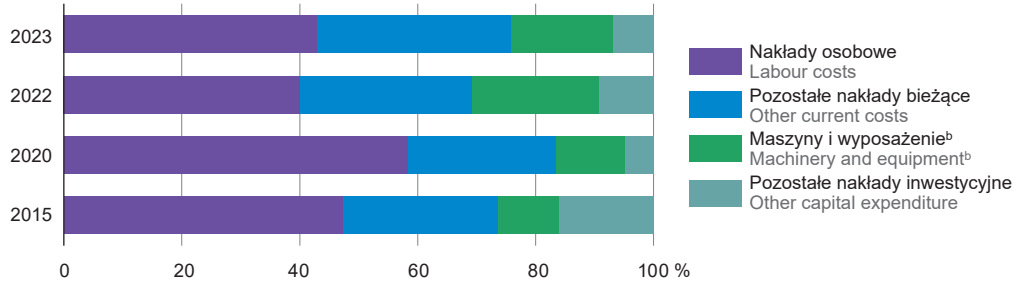
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	121,2	256,5	487,9	521,7	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowa- ne badawczo	71,1	117,5	178,9	.	of which R&D dedicated entities
w tym uczelnie ^b	51,9	96,0	.	171,0	of which higher education institutions ^b
w tym:					of which:
Przemysł	42,2	107,1	256,6	286,1	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	41,1	.	249,9	284,0	of which manufacturing
Usługi ^c	77,2	145,1	227,9	230,1	Services ^c

a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 196. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a As of 31 December. b See notes to the chapter, item 1 on page 196. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 1 (53). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓW**

CHART 1 (53). **EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS**

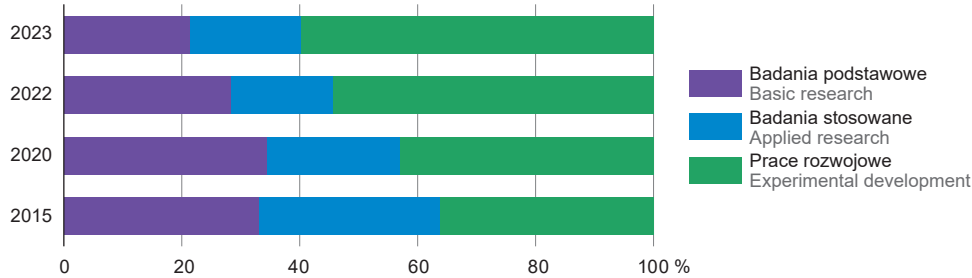

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KŚT).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to the Classification of Fixed Assets).

WYKRES 2 (54). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R**

CHART 2 (54). **EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D**

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 2 (86). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)**

EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D (current prices)

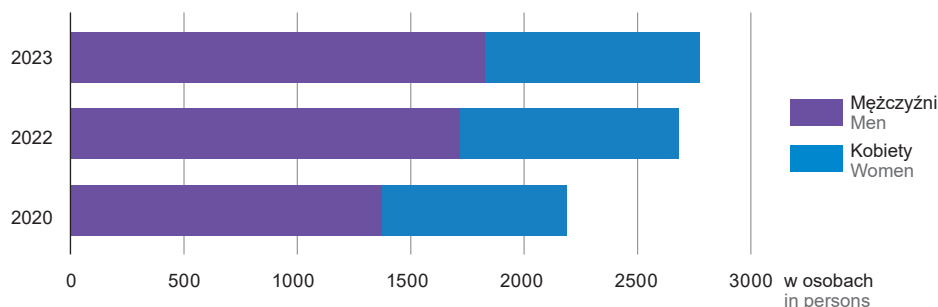
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł	in million PLN			
O G Ó Ł E M	121,2	256,5	487,9	521,7	T O T A L
w dziedzinie:					in the field of:
Nauk przyrodniczych	13,6	31,5	91,9	67,7	Natural sciences
Nauk inżynierskich i technicznych	84,0	168,7	279,9	345,7	Engineering and technology
Nauk medycznych i nauk o zdrowiu	.	9,0	49,1	.	Medical and health sciences
Nauk rolniczych i weterynaryjnych	7,7	7,0	19,2	13,0	Agricultural and veterinary sciences
Nauk społecznych	8,3	.	.	.	Social sciences
Nauk humanistycznych i sztuki	.	.	.	.	Humanities and the arts

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 3 (55). **PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI**

CHART 3 (55). **INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX**

a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.

a Including all persons who allocated a minimum 10% of their total working time to R&D in a given year or their contribution to R&D was very significant.

TABL. 3 (87). **PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education					SPECIFICATION	
		wyższym tertiary			pozostali others	pozosta- łym other		
		z tytułem profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of					
			doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^b (HD)	doktora doctor (PhD)				
O G Ó Ł E M	2020	2186	123	316	543	926	278	TOTAL
	2022	2683	131	315	651	1205	381	
	2023	2776	129	299	633	1239	476	
w tym podmioty wyspe- cjalizowane badawczo		.	.	.	.	248	.	of which R&D dedicated entities
w tym uczelnie ^c	1108	116	284	550	.	.	.	of which higher edu- cation institutions ^c
w tym:								of which:
Przemysł	1253	4	4	33	819	393		Industry
w tym przetwórstwo prze- mysłowe		.	.	4	.	809	393	of which manufacturing
Usługi ^d	1490	125	295	598	403		69	Services ^d

a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 196. d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In persons; including all persons who allocated a minimum 10% of their total working time to R&D in a given year or their contribution to R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c See notes to the chapter, item 1 on page 196. d Other kinds of activity (sections G–U).

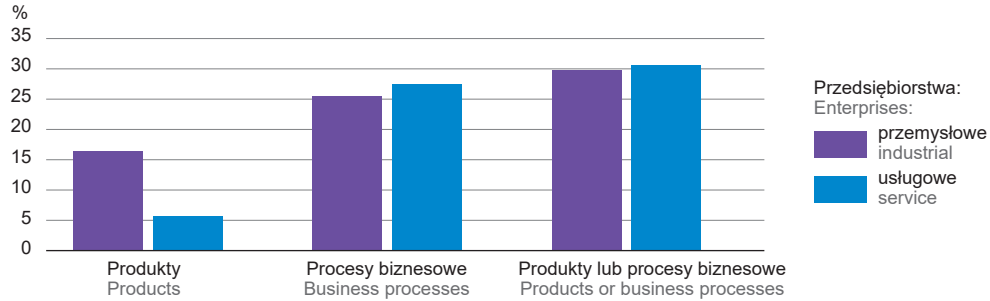
TABL. 4 (88). **PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI**
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023				SPECIFICATION
	ogółem total		badacze resear- chers	technicy i pracowni- cy równo- rzędni techni- cians and equivalent staff	pozostały personel pomocni- czy other sup- porting staff		
OGÓŁEM	1422,6	1792,7	1866,9	1381,3	349,2	136,4	TOTAL
w tym podmioty wyspe- cjalizowane badawczo	711,2	825,8	.	.	59,6	15,6	of which R&D dedicated entities
w tym uczelnie ^b	.	.	676,1	.	.	.	of which higher educa- tion institutions ^b
w tym:							of which:
Przemysł	481,1	794,1	915,2	565,7	.	.	Industry
w tym przetwórstwo prze- mysłowe	470,5	783,8	.	.	.	.	of which manufacturing
Usługi ^c	890,5	.	926,6	799,0	102,8	24,8	Services ^c

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 196. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).
a In full-time equivalents (FTE). b See notes to the chapter, item 1 on page 196. c Other kinds of activity (sections G–U).

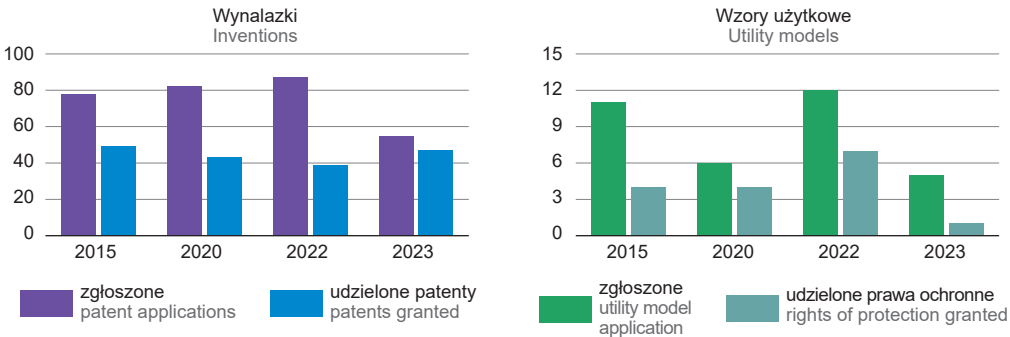
WYKRES 4 (56). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a INNOWACYJNE W LATACH 2020–2022 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI^b**

CHART 4 (56). **INNOVATIVE ENTERPRISES^a IN 2020–2022 BY INNOVATION TYPES^b**

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób. b W % liczby przedsiębiorstw ogółem.
a Data concern entities employing 10 and more persons. b As a % of total number of enterprises.

WYKRES 5 (57). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
CHART 5 (57). **DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a**

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne Information society

TABL. 5 (89). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

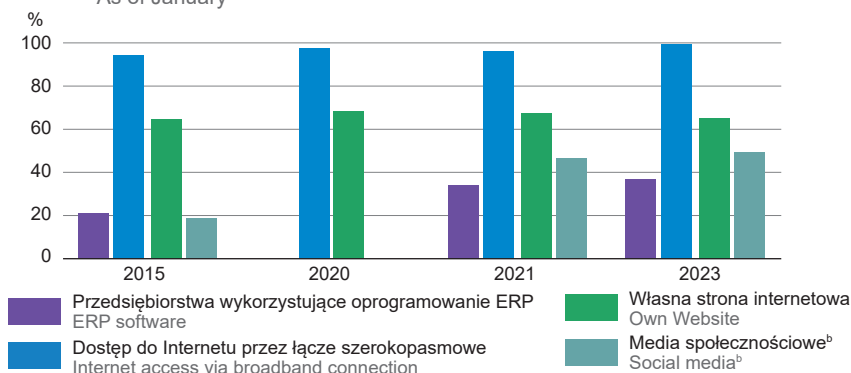
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	7,3	19,6	.	56,8	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa posiadające stałe łącze szerokopasmowe o prędkości przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mbit/s	14,4	27,7	25,5	29,2	Enterprises having fixed broadband Internet connection which speed is more than 30 but less than 100 Mbit/s
Przedsiębiorstwa korzystające z otwartych danych publicznych	.	11,6	15,5	17,6	Enterprises using open data

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób.
a Data concern entities employing 10 and more persons.

WYKRES 6 (58). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE

Stan w styczniu

CHART 6 (58). ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
As of January

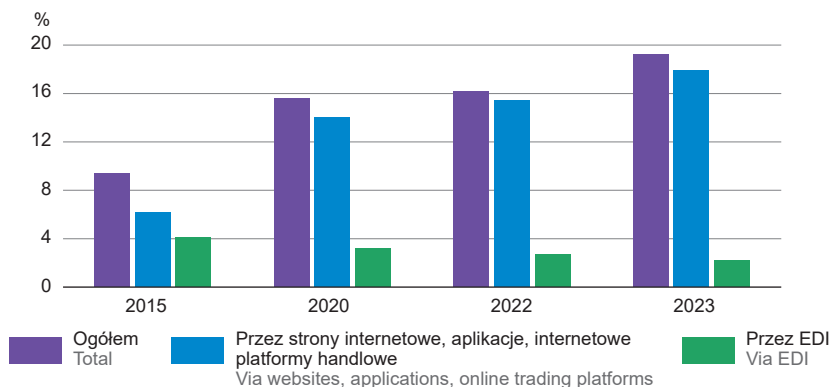

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób. b Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multi-mediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

a Data concern entities employing 10 and more persons. b Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

WYKRES 7 (59). PRZEDSIĘBIORSTWA^a PROWADZĄCE SPRZEDAŻ ELEKTRONICZNĄ

CHART 7 (59). ENTERPRISES^a CONDUCTING E-SALES

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób.
a Data concern entities employing 10 and more persons.

Dział XII. Rolnictwo
Chapter XII. Agriculture

TABL. 1 (90). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
		w tys. ha in thousand ha		
O G Ó Ł E M	2015	496,6	373,3	T O T A L
	2020 ^b	518,3	395,8	
	2023 ^c	509,6	404,9	
W dobrej kulturze rolnej		508,1	403,9	In good agricultural condition
Pod zasiewami		462,2	362,9	Sown area
Grunty ugorowane		2,1	1,8	Fallow land
Uprawy trwałe		1,5	1,5	Permanent crops
Ogrody przydomowe		0,3	0,3	Kitchen gardens
Łąki trwałe		38,9	35,3	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		3,0	2,2	Permanent pastures
Pozostałe		1,5	1,0	Others

a Według siedziby użytkownika. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dane wstępne.
U w a g a. W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a By Residence of the holder. b Data of the Agricultural Census. c Preliminary data.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 2 (91). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS
As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thousands	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		

OGÓŁEM TOTAL

2016	26,9	2,4	16,4	26,6	18,2	11,5	5,8	12,7	6,3	19,80	18,94
2020 ^a	25,5	1,9	15,2	28,6	18,7	9,7	5,6	12,7	7,6	21,22	20,34
2023 ^b	23,9	1,8	16,7	24,7	19,8	8,8	6,2	13,6	8,5	22,27	21,36

W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS

2016	26,7	2,5	16,5	26,8	18,3	11,6	5,8	12,8	5,6	15,14	14,48
2020 ^a	25,2	1,9	15,4	28,9	18,9	9,7	5,6	12,7	6,9	16,41	15,72
2023 ^b	23,6	1,8	16,8	24,9	19,9	8,9	6,2	13,7	7,8	17,94	17,16

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dane wstępne.
U w a g a. W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a Data of the Agricultural Census. b Preliminary data.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 3 (92). EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie konwersji Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land area in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land area in ha
2015	58	2234	9	808
2020	50	3005	12	319
2022	48	1753	26	870
2023	59	1882	16	809

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data of the Main Inspectorate of Trade Quality of Agricultural and Food Products.

TABL. 4 (93). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2015	2020 ^a	2022	2023	CROPS
	w tys. ha in thousand ha				
O G Ó Ł E M	449,7	468,1	465,5	476,1	T O T A L
w tym:					of which:
Zboża	322,0	336,1	325,5	332,6	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	254,2	263,4	250,7	252,8	basic cereals
pszenica	149,2	152,5	154,9	155,5	wheat
żyto	7,5	12,3	8,2	9,8	rye
jęczmień	59,9	58,9	51,3	51,4	barley
owies	4,9	6,4	5,7	6,6	oats
pszenżyto	32,8	33,2	30,6	29,4	triticale
mieszanki zbożowe	13,8	10,6	4,3	3,7	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	53,8	61,4	69,8	75,2	maize for grain
Ziemniaki	6,9	5,9	4,9	5,2	Potatoes
Buraki cukrowe	10,4	15,2	11,9	14,8	Sugar beets
Rzepak i rzepik	75,3	77,5	77,7	80,6	Rape and turnip rape

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Data of the Agricultural Census.

TABL. 5 (94). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
PRODUCTION AND YIELDS OF SELECTED CROPS

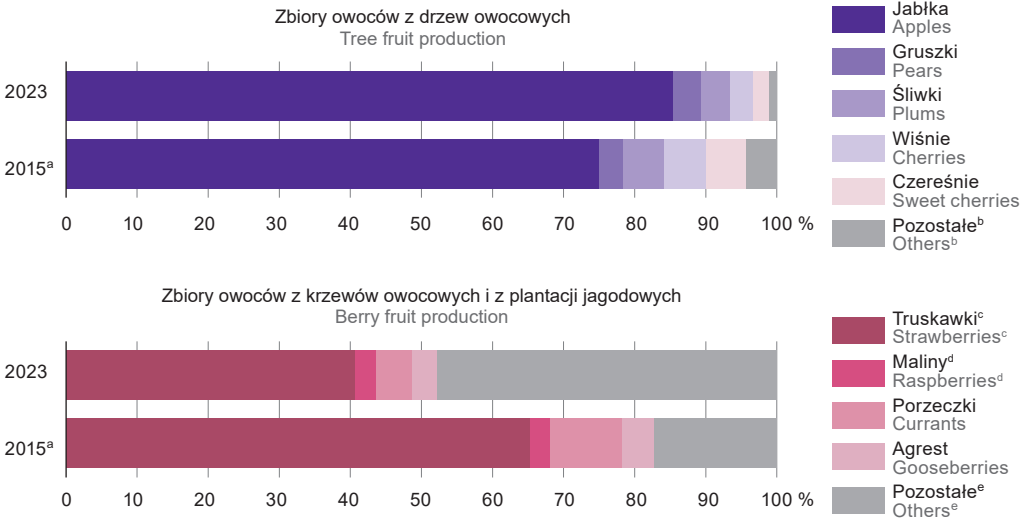
ZIEMIOPŁODY	2015	2020	2022	2023	CROPS
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
Zboża	1622775	2084257	2107279	2358116	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	1323837	1517602	1563921	1668321	basic cereals
pszenica	870705	945773	1052449	1107511	wheat
żyto	30623	53329	35188	45489	rye
jęczmień	262535	320001	290257	312485	barley
owies	15833	27093	22363	30067	oats
pszenżyto	144141	171406	163663	172768	triticale
mieszanki zbożowe	45925	44433	17264	15953	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	252701	520922	524451	671815	maize for grain
Ziemniaki	162114	205746	166445	141247	Potatoes
Buraki cukrowe	527051	1022447	798206	1078914	Sugar beets
Rzepak i rzepik	236192	244258	271554	292099	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	163450	199514	226751	247098	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per ha in decitonnes					
Zboża	50,4	62,2	64,7	70,9	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	52,1	57,9	62,4	66,0	basic cereals
pszenica	58,4	62,2	68,0	71,2	wheat
żyto	40,8	45,1	43,0	46,4	rye
jęczmień	43,8	54,3	56,6	60,8	barley
owies	32,6	42,3	39,3	45,4	oats
pszenżyto	44,0	51,6	53,4	58,7	triticale
mieszanki zbożowe	33,3	41,8	40,4	43,2	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	47,0	84,8	75,1	89,4	maize for grain
Ziemniaki	234	350	343	273	Potatoes
Buraki cukrowe	506	672	672	729	Sugar beets
Rzepak i rzepik	31,4	31,5	35,0	36,2	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	43,7	51,2	75,2	81,0	Meadow hay

TABL. 6 (95). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FIELD VEGETABLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015 ^a	2020	2022	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA w tys. ha – stan w czerwcu ^b AREA in thousand ha – as of June ^b					
O G Ó Ł E M	3,3	2,1	1,7	2,2	TOTAL
Kapusta	0,2	0,0	0,1	0,1	Cabbages
Kalafiory	0,0	0,0	0,0	0,0	Cauliflowers
Cebula	0,4	0,2	0,3	0,3	Onions
Marchew jadalna	0,2	0,2	0,1	0,1	Carrots
Buraki ówikłowe	0,1	0,1	0,1	0,1	Beetroots
Ogórki	0,1	0,0	0,0	0,0	Cucumbers
Pomidory	0,0	0,0	0,0	0,0	Tomatoes
Pozostałe ^c	2,2	1,6	1,2	1,6	Others ^c
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
O G Ó Ł E M	45097	28964	27786	34019	TOTAL
Kapusta	7848	2012	2269	1665	Cabbages
Kalafiory	153	15	8	7	Cauliflowers
Cebula	6802	4948	5334	7521	Onions
Marchew jadalna	5693	5110	2777	3288	Carrots
Buraki ówikłowe	3769	3401	2887	3271	Beetroots
Ogórki	1503	593	424	325	Cucumbers
Pomidory	728	209	37	315	Tomatoes
Pozostałe ^c	18600	12676	14050	17628	Others ^c
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per ha in decitonnes					
Kapusta	373	426	333	322	Cabbages
Kalafiory	205	232	182	170	Cauliflowers
Cebula	194	227	210	220	Onions
Marchew jadalna	282	302	261	267	Carrots
Buraki ówikłowe	278	300	312	346	Beetroots
Ogórki	153	348	284	254	Cucumbers
Pomidory	165	226	222	302	Tomatoes
Pozostałe ^c	83	82	119	113	Others ^c

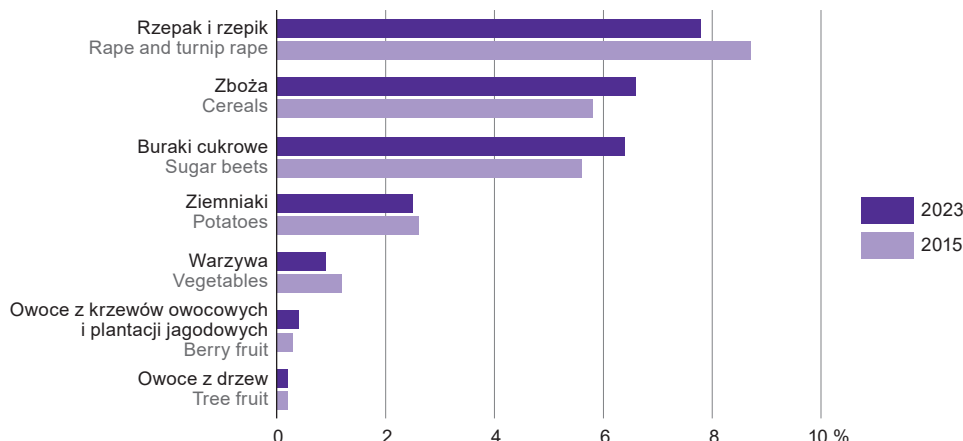
a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b W 2020 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
a Including kitchen gardens. b In 2020 data of the Agricultural Census. c Parsley, leeks, celeries, radish, lettuce, rhubarb etc.

WYKRES 1 (60). **ZBIORY OWOCÓW**
CHART 1 (60). **FRUIT PRODUCTION**

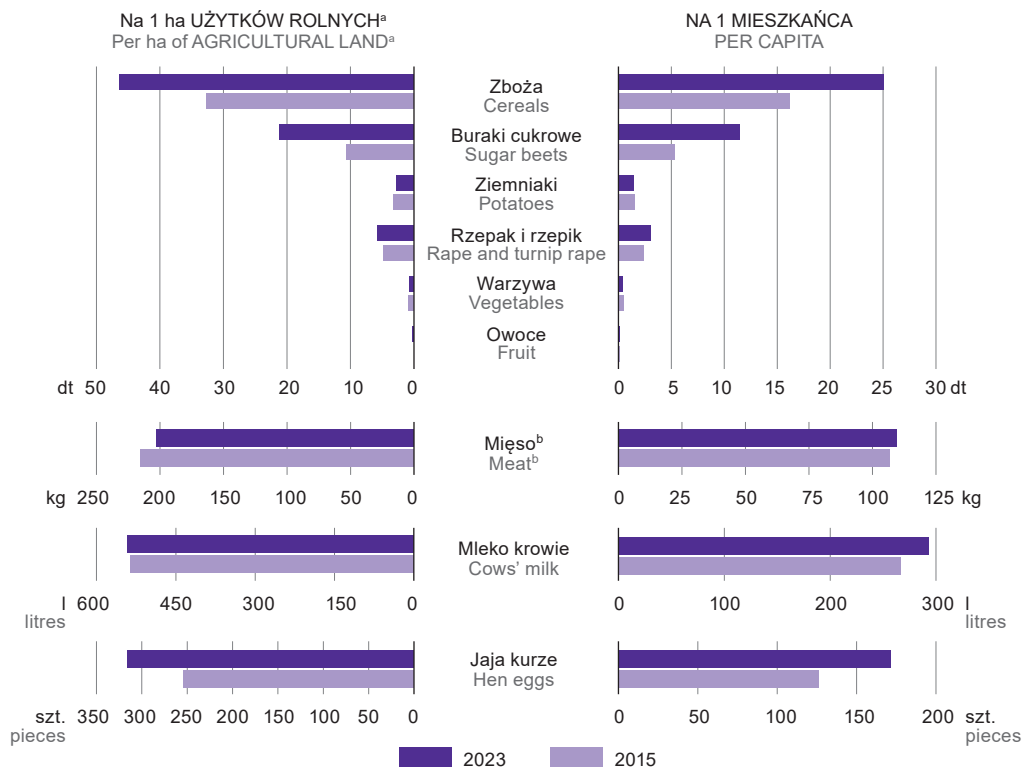

a Owoce zebrane w sadach i poza sadami. b Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. c Łącznie z poziomkami. d Łącznie z jeżyną bezkolcową.
e Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.
a Fruit harvested in orchards and outside. b Peaches, apricots, walnuts. c Including wild strawberries. d Including thornless blackberry. e Chokeberry, highbush blueberry, vine, hazel and others.

WYKRES 2 (61). **UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH**
 CHART 2 (61). **THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS**

WYKRES 3 (62). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
 CHART 3 (62). **PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS**

a W 2023 r. dane wstępne. b Wołowce, cielęce, wieprzowce, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podobami; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a In 2023 preliminary data. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 7 (96). BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, DRÓB I OWCE^a
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, POULTRY AND SHEEP^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS					
Bydło	116456	129949	136008	137699	Cattle
w tym krowy	42510	44707	42939	45493	of which cows
Trzoda chlewna	412422	328060	298419	312409	Pigs
w tym lochy	37718	31369	24575	29253	of which sows
Owce	2157	2744	3056	2977	Sheep
w tym maciorki	1406	865	1231	1172	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^b (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	157915	156361	156787	160232	In terms of large heads ^b (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób	4417703	5673623	3554636 ^c	3756643 ^c	Poultry
w tym kury nioski	872541	1135311	648534	619993	of which laying hens
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in heads					
Bydło	23,4	25,1	26,2	27,0	Cattle
w tym krowy	8,6	8,6	8,3	8,9	of which cows
Trzoda chlewna	83,0	63,3	57,6	61,3	Pigs
w tym lochy	7,6	6,1	4,7	5,7	of which sows
Owce	0,4	0,5	0,6	0,6	Sheep
w tym maciorki	0,3	0,2	0,2	0,2	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^b (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	31,8	30,2	30,2	31,4	In terms of large heads ^b (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób	889,6	1094,6	685,8	737,2	Poultry
w tym kury nioski	175,7	219,0	125,1	121,7	of which laying hens

a Od 2022 r. dane dotyczące pogłowia bydła i owiec pochodzą z ARIMR, uzupełnione szacunkami GUS. b W 2015 r. do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r., w 2022 r. – stan koni z 2020 r. c Stan w grudniu. d W 2023 r. dane wstępne.

a Since 2022 data on the cattle and sheep population come from the ARMA, supplemented with Statistics Poland estimates. b In 2015 for calculations horse stocks of 2013 were adopted, in 2022 – horses stocks of 2020. c As of December. d In 2023 preliminary data.

TABL. 8 (97). PRODUKCJA MIĘSA^a
PRODUCTION OF MEAT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	106,9	114,3	105,0	103,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	101,8	108,5	99,9	98,1	meat and fats
wołowe	5,5	9,3	6,1	5,5	beef
cielęce	0,1	0,0	-0,2	-0,1	veal
wieprzowe	53,3	52,5	48,3	47,2	pork
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	mutton
końskie	0,0	0,0	0,0	0,0	horseflesh
drobiowe	41,5	45,8	44,3	44,3	poultry
kozy i królicze ^b	1,4	0,9	1,4	1,3	goat and rabbit ^b
podroby	5,1	5,8	5,1	5,0	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER ha OF AGRICULTURAL LAND in kg					
O G Ó Ł E M	215	221	203	202^c	TOTAL

a W wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą. b Łącznie z dziczyzną. c Dane wstępne.

a In post-slaughter warm weight. Since 2018, data have not been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight. b Including game. c Preliminary data.

TABL. 9 (98). PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Produkcja mleka:					Milk production:
w milionach litrów	266,6	314,7	288,5	275,5	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	54	61	56	54 ^a	per 100 ha agricultural land in thousand litres
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	6346	7197	6736	6149	Average annual quantity of milk per cow in litres
Produkcja jaj w mln szt.	126,2	232,9	176,8	161,1	Egg production in million pieces
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	163	223	200	267	Average annual number of eggs per laying hen in pieces

a Dane wstępne.

a Preliminary data.

TABL. 10 (99). CIĄGNIKI WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
AGRICULTURAL TRACTORS

LATA YEARS	Ogółem Total	W tym w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych Of which in farms with agricultural land area of							
		do 1,00 ha włącznie up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more
		w tys. sztuk in thousand units							
2016	36,9	0,3	1,6	4,5	5,7	5,5	3,4	9,0	6,9
2020 ^a	34,8	0,2	1,3	4,5	5,9	4,5	3,1	8,4	6,9
2023 ^b	34,8	0,1	1,7	3,8	6,6	4,2	3,3	8,3	6,9

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dane wstępne.

a Data of the Agricultural Census. b Preliminary data.

TABL. 11 (100). NAKŁADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH^a
LABOUR INPUT ON AGRICULTURAL HOLDINGS^a

LATA YEARS	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which women	W gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie On private farms in agriculture				W gospodarstwach osób prawnych On farms of legal persons		
			razem total	w tym of which			razem total	w tym pracownicy najemni ^b of which paid employees ^b	
				rodzinna siła robocza ^c family labour force ^c	pracownicy najemni ^b paid employees ^b			stali permanent	dorywczy temporary
	w rocznych jednostkach pracy (AWU) w tys. in Annual Work Unit (AWU) in thousands								
2016	34,4	12,5	30,9	28,3	1,8	0,4	3,5	2,2	0,1
2020 ^d	29,9	10,5	26,4	24,9	0,9	0,2	3,6	2,2	0,1
2023 ^e	29,0	9,8	26,2	24,6	1,2	0,1	2,8	1,8	0,0

a Patrz uwagi do działu, ust. 8 na str. 199. b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). c Dotyczy właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin. d Dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Dane wstępne.

a See notes to the chapter, item 8 on page 199. b On the basis of employment agreement (written or verbal). c Concern owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers. d Data of the Agricultural Census. e Preliminary data.

TABL. 12 (101). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

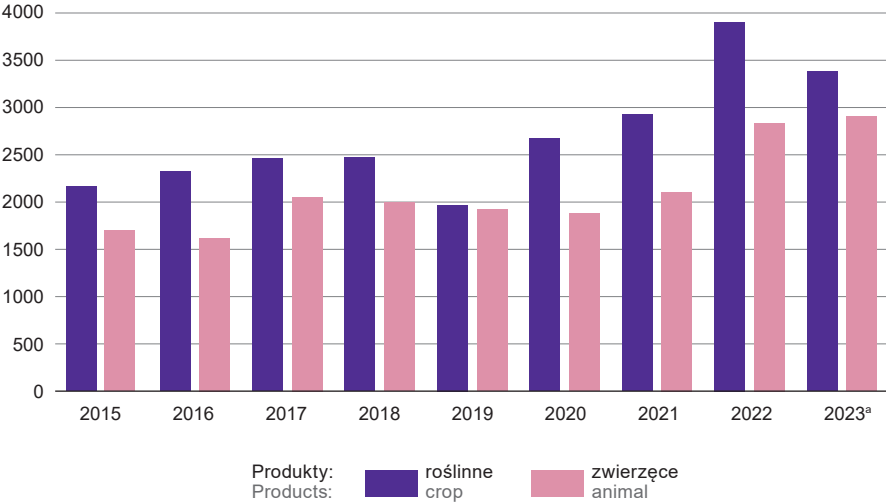
PRODUKTY ROLNE	2015	2020	2022	2023	AGRICULTURAL PRODUCTS
Zboża w t	1016163	1264064	998997	1234990	Cereals in tonnes
w tym zboża podstawowe	802848	956883	695036	902314	of which basic cereals
pszenica	682439	723186	534239	721532	wheat
żyto	12860	29561	9551	16388	rye
jęczmień	83937	142655	113955	121203	barley
owies i mieszanki zbożowe	1324	1455	1191	709	oats and cereal mixtures
pszenżyto	22288	60026	36100	42482	triticale
Ziemniaki w t	51864	49763	45917	59353	Potatoes in tonnes
Buraki cukrowe w t	781189	987668	859293	990458	Sugar beets in tonnes
Rzepak i rzepik w t	202197	254523	172069	221258	Rape and turnip rape in tonnes
Warzywa w t	12003	7657	5448	5907	Vegetables in tonnes
Owoce w t	125	1150	1639	1130	Fruit in tonnes
Żywiec rzeźny ^a w t	131397	129473	123460	115074	Animals for slaughter ^a in tonnes
bydło (bez cieląt)	8800	7607	6426	5307	cattle (excluding calves)
cielęta	13	43	14	13	calves
trzoda chlewna	68869	69947	68000	60196	pigs
owce	17	27	5	6	sheep
konie	34	8	3	11	horses
drób	53664	51841	49012	49541	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	95809	97448	93128	86921	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes
Mleko krowie w tys. l	247381	278801	290490	297521	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	99	–	4308	3318	Consumer hen eggs in thousand pieces

a W wadze żywej, b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a In live weight, b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018 data been not incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

WYKRES 4 (63). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)**
CHART 4 (63). **VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)**

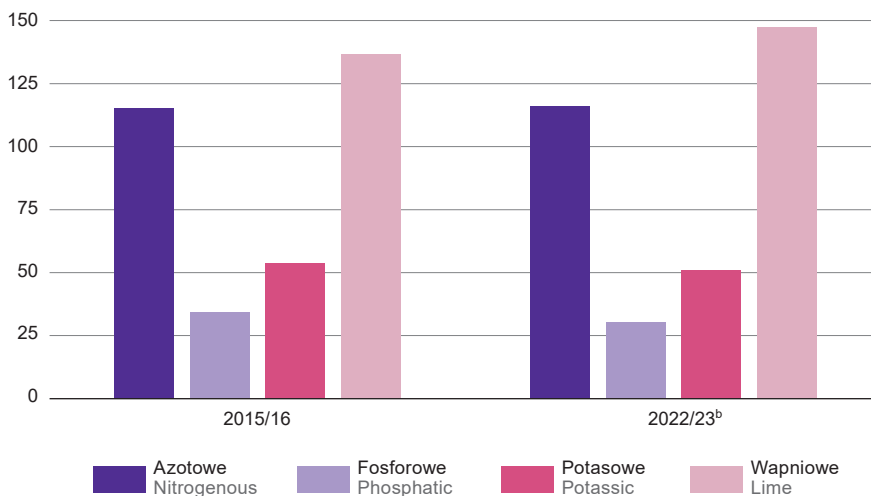
na 1 ha użytków rolnych w zł
per ha of agricultural land in PLN

a Dane wstępne.
a Preliminary data.

WYKRES 5 (64). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH^a ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
 CHART 5 (64). **CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL^a AND LIME FERTILISERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

na 1 ha użytków rolnych w kg
 per ha of agricultural land in kg

a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi. b Dane wstępne.
 a Including multicomponent fertilisers. b Preliminary data.

TABL. 13 (102). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe)**
 INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

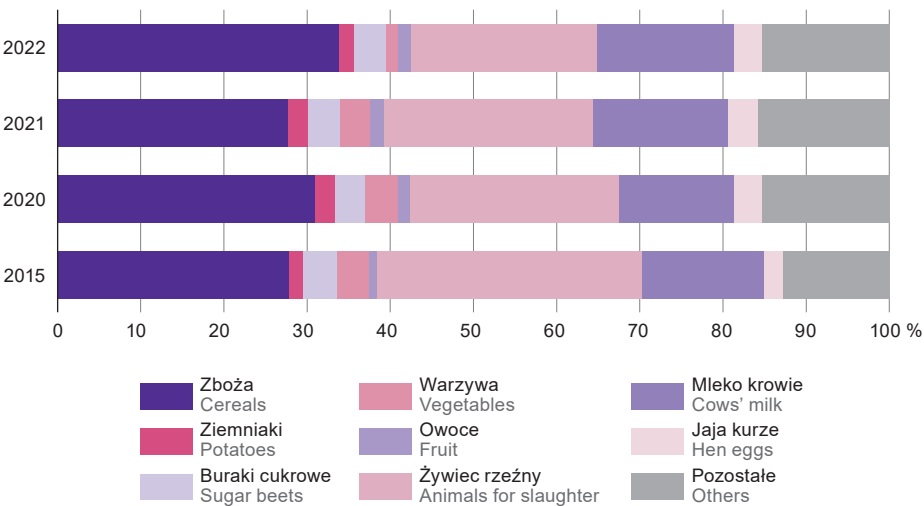
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	rok poprzedni=100		previous year=100		
Produkcja globalna	93,0	110,9	100,4	95,6	Gross output
roślinna	81,1	110,9	99,5	99,7	crop
zwierzęca	117,4	110,8	102,2	87,2	animal
Produkcja końcowa	99,7	104,2	102,0	93,5	Final output
roślinna	86,1	100,2	103,0	95,3	crop
zwierzęca	119,3	109,6	100,7	90,7	animal
Produkcja towarowa	98,3	117,7	93,7	87,3	Market output
roślinna	84,9	126,7	86,8	86,3	crop
zwierzęca	117,4	107,5	103,6	88,6	animal

TABL. 14 (103). **GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	58,7	64,1	65,0	70,1	Crop output
Zboża	32,6	36,7	35,0	43,0	Cereals
w tym zboża podstawowe	27,5	27,8	26,6	32,9	of which basic cereals
w tym: pszenica	19,0	18,1	18,1	23,7	of which: wheat
żyto	0,5	0,9	0,6	0,6	rye
jęczmień	5,1	5,6	4,9	5,2	barley
Ziemniaki	2,7	3,5	3,4	2,3	Potatoes
Przemysłowe	13,3	13,6	16,2	17,6	Industrial
w tym buraki cukrowe	3,2	2,9	2,9	2,5	of which sugar beets
Warzywa	3,6	3,5	3,0	1,2	Vegetables
Owoce	0,8	1,2	1,3	1,1	Fruit
Siano łąkowe	0,7	0,7	1,1	0,6	Meadow hay
Pozostałe	5,1	4,9	5,1	4,2	Others
Produkcja zwierzęca	41,3	35,9	35,0	29,9	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	25,6	19,9	18,5	15,8	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	2,1	3,1	2,3	1,9	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,3	0,2	0,2	calves
trzoda chlewna	10,6	9,9	10,5	7,7	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	12,8	6,5	5,4	5,9	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,4	0,4	-0,7	-0,1	Increase in herd (breeding and non-breeding)
Mleko krowie	12,1	11,6	12,6	10,8	Cows' milk
Jaja kurze	2,0	2,9	3,8	2,5	Hen eggs
Obornik	0,6	0,6	0,5	0,5	Manure
Pozostałe	0,5	0,4	0,3	0,3	Others

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 6 (65). **TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
CHART 6 (65). **MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)**

Dział XIII. Leśnictwo i łowiectwo
Chapter XIII. Forestry and hunting

TABL. 1 (104). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia
FOREST LAND
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	257295	257864	257890	257972	T O T A L in ha
Lasy	250436	251001	251140	251222	Forests
Publiczne	238027	238041	238177	238322	Public
własność Skarbu Państwa	234134	234144	234278	234423	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	232528	232913	233152	233263	managed by the State Forests
parki narodowe	-	-	-	-	national parks
własność gmin ^a	1495	1495	1498	1497	owned by gminas ^a
pozostałe	2399	2401	2401	2401	others
Prywatne	12409	12960	12963	12900	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	6859	6863	6749	6750	Land related to forest management
LESISTOŚĆ W %	26,6	26,7	26,7	26,7	FOREST COVER IN %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA W %	27,7	27,8	27,8	27,8	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP IN %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including gminas which are also cities with powiat status.

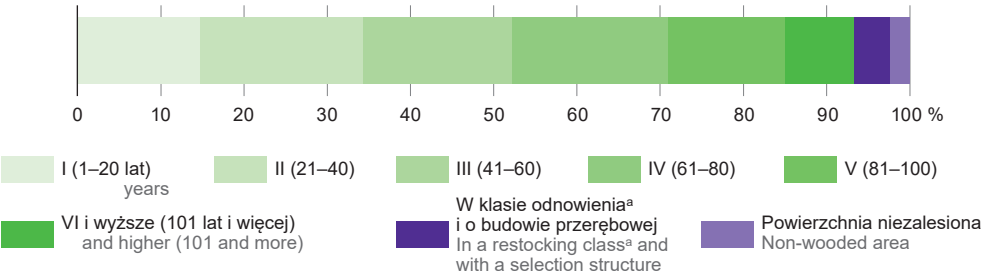
Uwaga do wykresów 1 (66) i 2 (67)

Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2019–2023 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to charts 1 (66) and 2 (67)

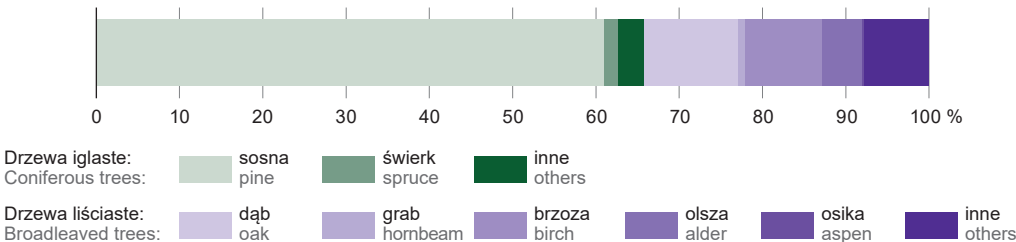
Data prepared on the basis of National Forest Inventory conducted in 2019–2023 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

WYKRES 1 (66). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW**
CHART 1 (66). **STRUCTURE OF FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS**

a Łącznie z klasą do odnowienia.
a Including a class for restocking.

WYKRES 2 (67). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**
CHART 2 (67). **STRUCTURE OF FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN TREE STANDS**

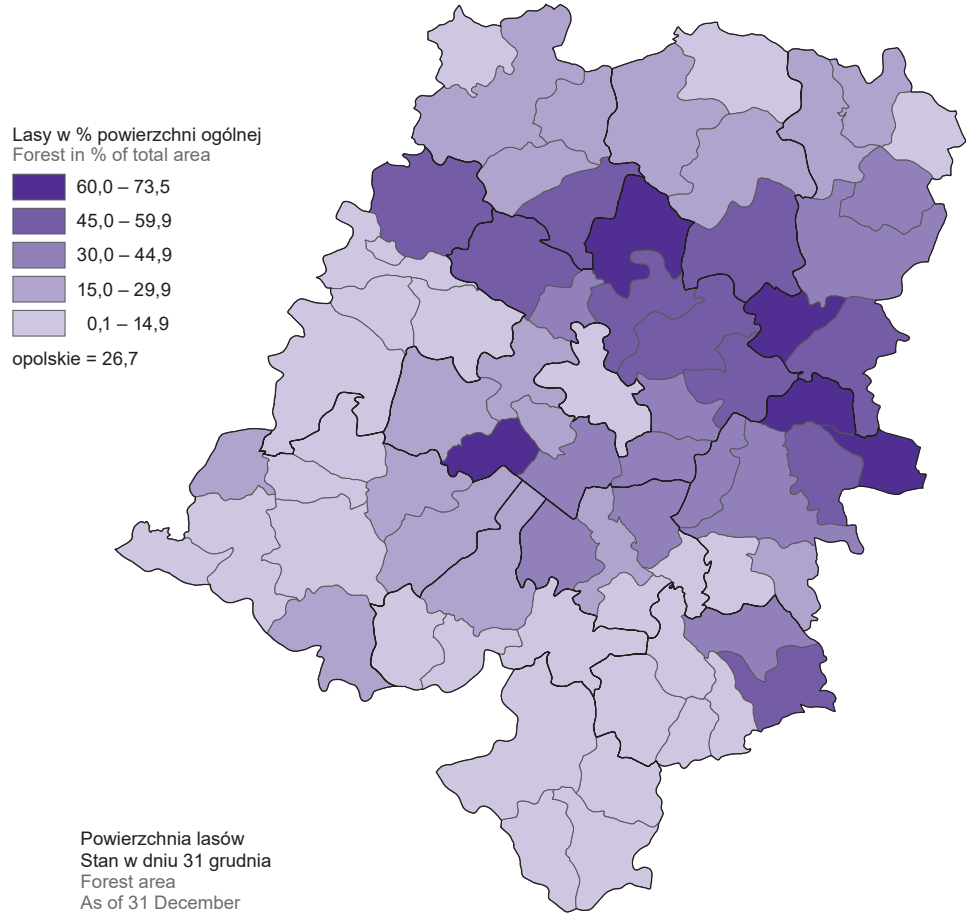

MAPA 1 (31). **LESISTOŚĆ W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

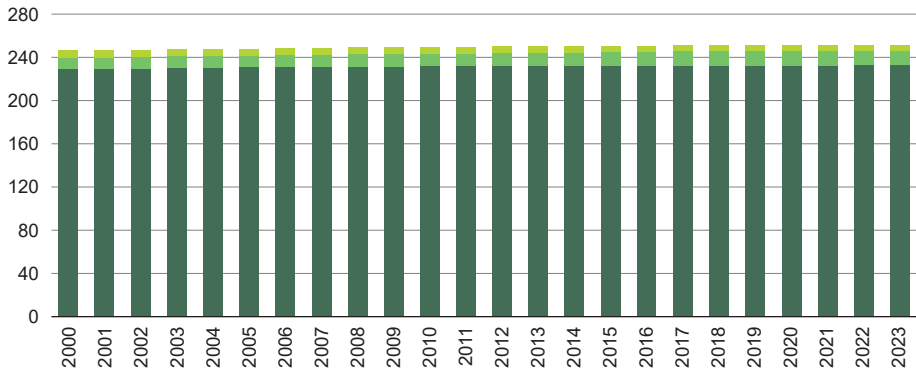
MAP 1 (31). **FOREST COVER IN 2023**

As of 31 December

Powierzchnia lasów
Stan w dniu 31 grudnia
Forest area
As of 31 December

tys. ha
thousand ha

Lasy:
Forests: w zarządzie Lasów Państwowych
managed by the State Forest

prywatne
private

pozostałe
other

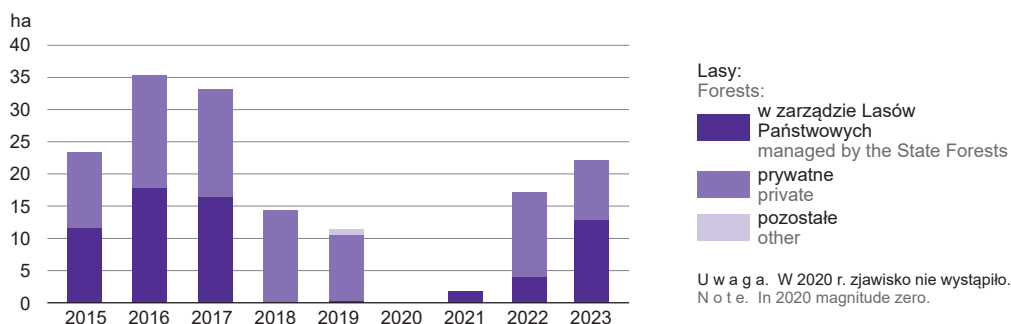
TABL. 2 (105). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE TREATMENT ACTIVITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy pry- watne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Odnowienia	2178	2034	2165	2364	2354	2329	10	Renewals
sztuczne	1969	1653	1582	1785	1776	1753	9	artificial
naturalne	209	382	583	579	578	576	1	natural
Zalesienia ^a	23	–	17	22	13	13	9	Afforestation ^a
Poprawki i uzupełnienia	207	123	132	116	109	103	7	Corrections and supple- ments
Pielęgnowanie lasu	11852	10140	10664	12059	11889	11667	170	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	13678	9510	15355	16669	16447	16370	222	Area covered by thinning cuts

a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.

a Wasteland, agricultural land not suitable by agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

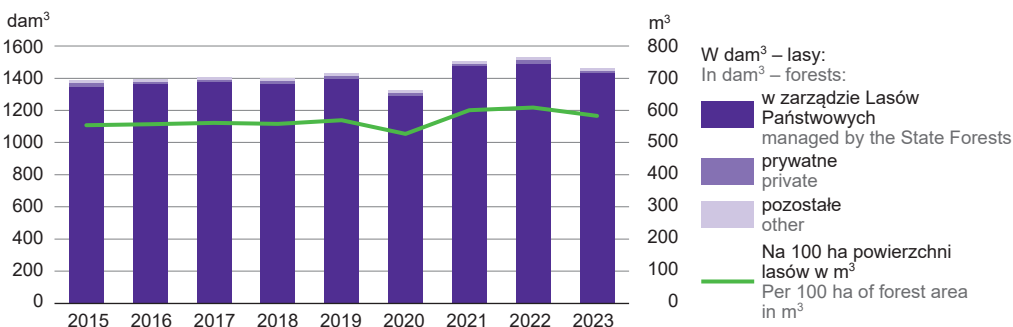
WYKRES 3 (68). **ZALESIENIA^a**
CHART 3 (68). **AFFORESTATION^a**

a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.

a Wasteland, agricultural land not suitable by agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

WYKRES 4 (69). **POZYSKANIE DREWNA^a (grubizny)**
CHART 4 (69). **TIMBER REMOVALS^a**

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny.

a Excluding timber removals from trees and shrubs outside the forest; excluding stump wood.

TABL. 3 (106). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³	1423,8	1347,0	1568,4	1496,2	1482,3	1468,1	13,9	T O T A L in dam³
Grubizna	1386,9	1323,3	1529,9	1463,4	1449,5	1436,6	13,9	Timber
Grubizna iglasta	1094,4	1030,1	1209,7	1145,5	1135,6	1128,9	9,9	Coniferous
w tym drewno wielkowy- miarowe	534,4	558,6	559,0	507,8	502,9	498,8	4,9	of which large-size wood
Grubizna liściasta	292,6	293,2	320,3	317,9	313,9	307,8	4,1	Non-coniferous
w tym drewno wielkowy- miarowe	66,7	67,5	69,4	69,0	67,5	65,4	1,5	of which large-size wood
Drewno małowymiarowe ^b	36,9	23,7	38,4	32,8	32,8	31,5	.	Slash ^b
Do przerobu przemysło- wego	0,1	–	–	–	–	–	.	Slash for industrial pur- poses
Opałowe	36,7	23,7	38,4	32,8	32,8	31,5	.	Fuelwood
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	554	527	609	583	608	613	108	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding timber removals from trees and shrubs outside the forest; excluding stump wood. b Exclusively in public forests.

TABL. 4 (107). **SKUP OWOCÓW LEŚNYCH^a ORAZ ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
PROCUREMENT OF FOREST FRUITS^a AS WELL AS GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION	
	w t in tonnes					Polska= =100 Poland= =100
Owoce leśne	3	–	–	–	.	Forest fruit
Zwierzęta łowne	667	403	635	643	5,7	Game animals

a Dane dotyczą owoców leśnych świeżych.

a Data concern fresh forest fruit.

TABL. 5 (108). **POŻARY W LASACH**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Liczba pożarów	258	82	176	85	Number of fires
w tym: podpalenia	134	23	46	30	of which: arsoners
nieostrożność dorosłych	47	25	56	32	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	116	13	43	38	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	47	3	15	5	of which: arsoners
nieostrożność dorosłych	13	7	8	28	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,45	0,15	0,24	0,45	Average forest area burned by a fire in ha

Ź r ó d ł o: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

S o u r c e: data from the National Forest Fire Information System maintained by the Forest Research Institute.

TABL. 6 (109). KOŁA, CZŁONKOWIE ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO
Stan w dniu 31 marca
CLUBS, MEMBERS AND HUNTING DISTRICTS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
As of 31 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	72	78	82	82	number ^a
członkowie ^b	3631	3850	3824	3819	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	147	130	147	147	number
powierzchnia w tys. ha	753,0	655,6	748,9	934,3	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	220,2	177,6	211,7	261,6	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of hunting club member.

Source: data of the Polish Hunting Association.

TABL. 7 (110). WYBRANE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a
Stan w dniu 10 marca
SELECTED GAME ANIMALS^a
As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015	2020	2022	2023	GAME ANIMALS
W SZTUKACH IN HEADS					
Daniele	1914	831	2490	2529	Fallow deer
Mufłony	24	5	44	44	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	9,6	5,9	12,4	12,2	Deer
Sarny	37,3	21,0	48,3	47,7	Roe deer
Dziki	10,4	1,1	2,2	1,9	Wild boars
Lisy	6,1	2,8	6,7	7,1	Foxes
Zające	9,7	6,2	12,6	12,7	Hares
Bażanty	14,9	7,2	15,6	14,5	Pheasants
Kuropatwy	4,7	2,4	4,5	4,6	Partridges

a Dane szacunkowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierząt.

a Estimated data.

Source: data of the General Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 8 (111). ODSTRZAŁ WYBRANYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH^a
SELECTED GAME ANIMALS SHOT^a

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015/16	2020/21	2022/23	2023/24	GAME ANIMALS
	w szt. in heads				
Daniele	791	760	929	1034	Fallow deer
Jelenie	5105	5530	5609	5824	Deer
Sarny	11706	11977	12598	11959	Roe deer
Dziki	15064	8817	9606	9301	Wild boars
Lisy	6093	6589	6824	7905	Foxes
Zające	30	–	55	43	Hares
Bażanty	4358	2719	2404	1902	Pheasants
Kuropatwy	–	58	–	15	Partridges

a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierząt.

a In a hunting year defined from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

Source: data of the General Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

Dział XIV. Przemysł i budownictwo
Chapter XIV. Industry and construction

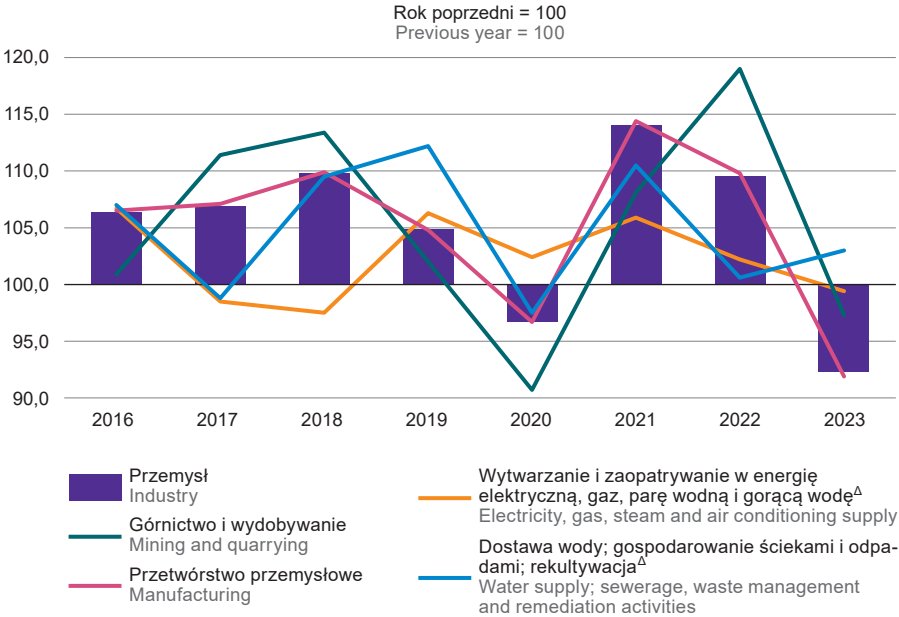
Przemysł
Industry

TABL. 1 (112). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
	w mln zł in million PLN				w odset- kach in percent	2022=100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices					
O G Ó Ł E M T O T A L	22383,4	30039,8	46993,5	43721,5	100,0	92,3
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	290,2	357,1	575,7	651,1	1,5	97,3
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	21213,9	28450,8	44799,2	41184,6	94,2	91,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	348,8	420,3	641,8	814,6	1,9	99,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	530,5	811,5	976,8	1071,2	2,5	103,0

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób.
a Data concern entities employing 10 and more persons.

WYKRES 1 (70). DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a WEDŁUG SEKCJI PKD
(ceny stałe^b)
CHART 1 (70). INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NACE SECTIONS
(constant prices^b)

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób. b Patrz uwagi do działu, ust. 3 na str. 200.
a Data concern entities employing 10 and more persons. b See notes to the chapter, item 3 on page 200.

TABL. 2 (113). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2015	2020	2022	2023		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domes- tic pro- duction in %	
Piaski naturalne ^b z wyłączeniem piasków krzemionkowych i kwarcowych w tys. t	.	4131,9	3889,2	3571,0	9,4	Natural sands ^b excluding silica sands and quartz sands in thousand tonnes
Mięso wieprzowe, świeże lub schłodzone w tys. t	7,9	4,4	20,2	4,9	0,3	Pork meat, fresh or chilled in thousand tonnes
Produkty uboju ^c trzody chlewnej wliczane do wydajności poubojowej w tys. t	7,1	1,9	1,8	1,9	0,1	Slaughter products ^c pigs included in post-slaughter capacity in thousand tonnes
Wędliny ^d (w tym kielbasy) w tys. t	1,1	0,8	0,9	2,3	0,3	Cured meat products ^d (including sausages) in thousand tonnes
Mleko płynne przetworzone ^e w tys. hl	961,3	228,8	.	.	.	Processed liquid milk ^e in thousand hectolitres
Sery i twarogi w tys. t	8,9	9,2	.	.	.	Cheese and curd in thousand tonnes
Mąka pszenna w tys. t	189,1	167,0	291,2	.	.	Wheat flour in thousand tonnes
Mebłe do siedzenia, o konstrukcji głównie drewnianej w tys. szt	161,0	235,0	210,6	173,4	1,2	Seats, primarily wooden frames in thousand units

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób. b Takie jak piaski ilaste, piaski kaolinowe, piaski feldspatyczne inne niż metalo-nośne. c Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej cieplej. d Bez drobiowych. e Łącznie z mlekiem przetworzonym do dalszej produkcji.

a Data concern entities employing 10 and more persons. b Such as clay sands, kaolinic sands, feldspatic sands other than metalbearing sands. c Including meat, fats, offal and non-edible parts (waste); industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. d Excluding cured poultry meat. e Including milk for further processing.

TABL. 3 (114). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	53780	58053	59877	59034	Average paid employment
Górnictwo i wydobywanie	806	816	926	932	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	48692	52413	54148	53457	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1055	1019	968	834	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3226	3806	3835	3811	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3786,85	5149,91	6157,34	6942,83	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Górnictwo i wydobywanie	5048,90	6493,15	7228,90	7642,95	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	3727,59	5127,69	6155,52	6938,48	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	5282,99	6695,86	7714,78	9743,65	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3877,94	4752,74	5531,14	6219,68	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern entities employing 10 and more persons; excluding persons employed abroad.

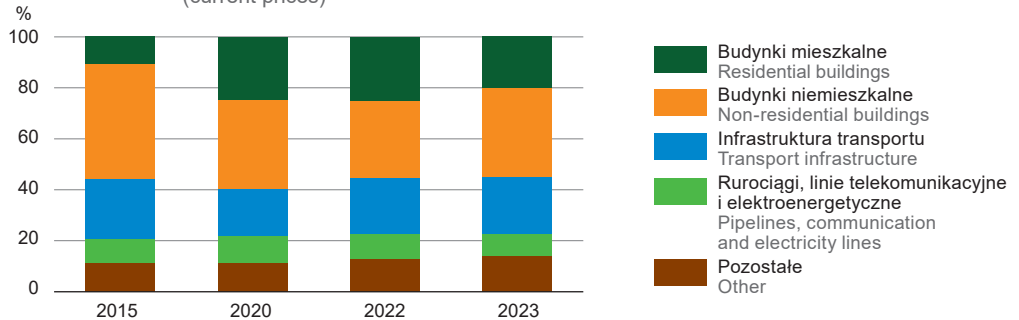
Budownictwo
Construction

TABL. 4 (115). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	2954,7	4581,8	6393,1	6378,0	T O T A L
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1537,8	2290,3	2826,7	2996,9	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^Δ	628,9	812,7	993,5	920,4	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	378,9	493,9	601,2	901,5	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	529,9	983,8	1232,1	1175,0	specialised construction activities

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).
a Realised by enterprises seated in Opolskie Voivodship, using own resources (without subcontractors).

WYKRES 2 (71). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)
CHART 2 (71). CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES OF CONSTRUCTION (current prices)

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób.
a Realised by enterprises seated in Opolskie Voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern entities employing 10 and more persons.

TABL. 5 (116). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES OF CONSTRUCTION (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe	SPECIFICATION
			Investment works	Restoration (renovation) and other works	
		w mln zł in million PLN			
O G Ó Ł E M	2015	1537,8	1035,9	501,9	T O T A L
	2020	2290,3	1914,1	376,3	
	2022	2826,7	2471,2	355,5	
	2023	2996,9	2258,2	738,7	
Budynki		1647,7	1446,9	200,8	Buildings
budynki mieszkalne		598,4	549,2	49,1	residential buildings
budynki niemieszkalne		1049,3	897,7	151,7	non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		1349,2	811,3	537,9	Civil engineering works
infrastruktura transportu		669,4	565,7	103,7	transport infrastructure
rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne		265,7	205,7	60,1	pipelines, communication and electricity lines
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych		365,1	27,2	338,0	complex structures on industrial sites
obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe		48,9	12,6	36,2	other civil engineering works

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób.
a Realised by enterprises seated in Opolskie Voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern entities employing 10 and more persons.

TABL. 6 (117). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Budynki^a	1799	2214	2443	2154	Buildings^a
miasta	590	902	969	812	urban areas
wieś	1209	1312	1474	1342	rural areas
Budynki mieszkalne	1288	1737	1972	1743	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	1249	1679	1910	1676	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	15	23	38	38	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	511	477	471	411	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	12	3	14	27	hotels and similar buildings
budynki biurowe	15	13	18	17	office buildings
budynki handlowo-usługowe	61	63	68	51	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	168	96	104	70	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	106	132	131	91	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	11	15	14	13	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	138	155	122	142	other non-residential buildings
Kubatura w dam³	3079,7	3750,6	3925,9	3774,1	Cubic volume in dam³
miasta	1312,3	1762,2	2068,5	2040,8	urban areas
wieś	1767,4	1988,4	1857,3	1733,3	rural areas
Budynki mieszkalne	1063,7	1493,6	1730,8	1652,5	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	921,7	1239,6	1422,4	1283,3	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	130,6	218,8	299,9	352,3	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	2016,0	2257,0	2195,0	2121,5	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	31,9	1,5	7,1	33,4	hotels and similar buildings
budynki biurowe	105,5	42,8	36,8	45,4	office buildings
budynki handlowo-usługowe	112,0	483,0	200,2	326,7	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	30,4	29,2	83,7	18,1	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	1393,1	1314,8	1575,9	1267,9	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	47,3	117,8	57,0	94,4	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	295,9	267,9	234,3	335,6	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez budynków nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding buildings not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

TABL. 7 (118). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA**
BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	8531	8708	8947	8526	Average paid employment
Budowa budynków ^Δ	3067	3220	3568	3199	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2310	1738	1815	1900	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	3154	3750	3563	3427	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3416,19	4554,01	5459,75	6091,14	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Budowa budynków ^Δ	2982,05	4585,55	5659,30	6310,02	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	3938,30	4235,22	5137,46	5741,28	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	3455,97	4674,68	5425,62	6080,80	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern entities employing 10 and more persons; excluding persons employed abroad.

Dział XV. Transport
Chapter XV. Transport

TABL. 1 (119). SIEĆ KOMUNIKACYJNA
Stan w dniu 31 grudnia
TRANSPORT INFRASTRUCTURE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w km		in km		
Linie kolejowe eksploatowane^a	749	786	784	825	Railway lines operated^a
w tym zelektryfikowane	432	433	435	440	of which electrified
jednotorowe	313	338	339	414	single track
dwu- i więcej torowe	436	448	445	411	double and more track
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	8,0	8,4	8,3	8,8	Per 100 km ² of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	8399,6	8521,8	8699,5	8715,9	Hard surface public roads
miejskie	1635,7	1754,8	1857,6	1872,5	urban
zamięskie	6763,9	6767,0	6841,9	6843,4	non urban
w tym: ekspresowe	–	–	–	24,3	of which: expressways
autostrady	88,1	88,1	88,1	88,1	motorways
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	89,2	90,5	92,4	92,6	Per 100 km ² of total area
Drogi rowerowe	306,3	556,8	641,5	669,2	Bike lanes
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	3,3	5,9	6,8	7,1	Per 100 km ² of total area

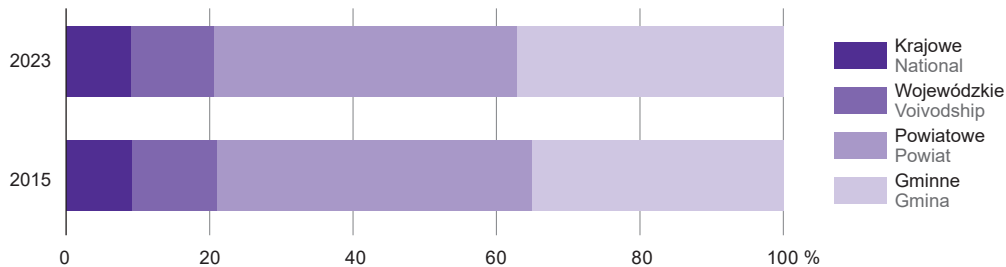
a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

Źródło: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are managers of railway infrastructure.

Source: in regard to public roads – data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (72). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI
CHART 1 (72). HARD SURFACE PUBLIC ROADS

TABL. 2 (120). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	739732	865486	906613	930563	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	581477	680866	710246	727739	Passenger cars
Autobusy	2634	2987	3110	3235	Buses
Samochody ciężarowe ^b	71571	81800	86371	88744	Lorries ^b
Ciągniki samochodowe i rolnicze	50848	55662	58428	60005	Road and agricultural tractors
Motocykle	28323	37914	41574	43636	Motorcycles

a Pojazdy zarejestrowane według Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

Źródło: dane Ministerstwa Cyfryzacji.

a Vehicles registered according to the Central Register of Vehicles and Drivers. b Including vans.

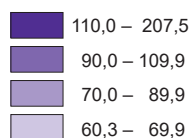
Source: data of the Ministry of Digital Affairs.

MAPA 1 (32). DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (32). GMINA AND POWIAT HARD SURFACE ROADS IN 2023

As of 31 December

 Na 100 km² w km
 Per 100 km² in km

opolskie = 73,5

 Nawierzchnia w %:
 Surface in %:

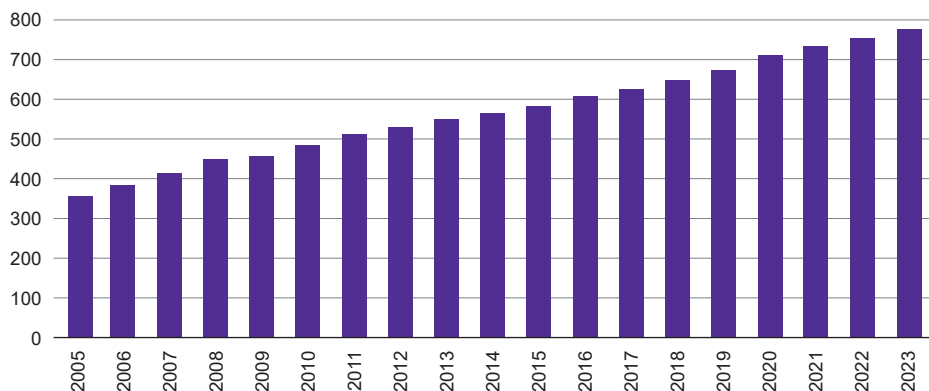

opolskie

Samochody osobowe na 1000 ludności

Stan w dniu 31 grudnia

Passenger cars per 1000 population

As of 31 December

TABL. 3 (121). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 grudnia
REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	412	502	522	486	National: number
długość w km	13346	13168	14466	13471	length in km
regionalne: liczba	69	13	11	11	regional: number
długość w km	3505	942	908	824	length in km
podmiejskie: liczba	333	479	504	462	suburban: number
długość w km	9771	12156	13488	12577	length in km
miejskie: liczba	10	10	7	13	urban: number
długość w km	70	70	70	70	length in km
Międzynarodowe: liczba	21	14	14	13	International: number
długość w km	36962	28132	28132	25500	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing 10 and more persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 4 (122). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**

COMMERCIAL ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa:					National communication:
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	10452,8	6222,8	8589,7	9532,9	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	24,0	22,7	25,7	25,7	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa:					International communication:
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	947,6	300,5	304,4	295,0	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1882,0	1936,5	1979,7	2038,5	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób. b Bez przewozów taboru komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing 10 and more persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 5 (123). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 grudnia
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna autobusowa – linie w km	692	776	777	784	Bus transport network – lines in km
Tabor autobusowy:					Fleet buses:
w sztukach	168	173	179	184	in units
liczba miejsc w tys.	16,2	17,3	17,7	18,1	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	25,4	16,1	23,5	26,6	Transport of passengers ^b (during the year) in millions

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących 10 i więcej osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies employing 10 and more persons. b Estimated data.

TABL. 6 (124). WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Wypadki	710	488	438	464	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	9,6	5,6	4,8	5,0	Per 10 thousand registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	910	603	577	559	Road casualties
Śmiertelne	102	65	64	49	Fatalities
na 100 tys. ludności	10,2	6,8	6,8	5,2	per 100 thousand population
Ranni	808	538	513	510	Injured
na 100 tys. ludności	80,9	56,1	54,3	54,3	per 100 thousand population

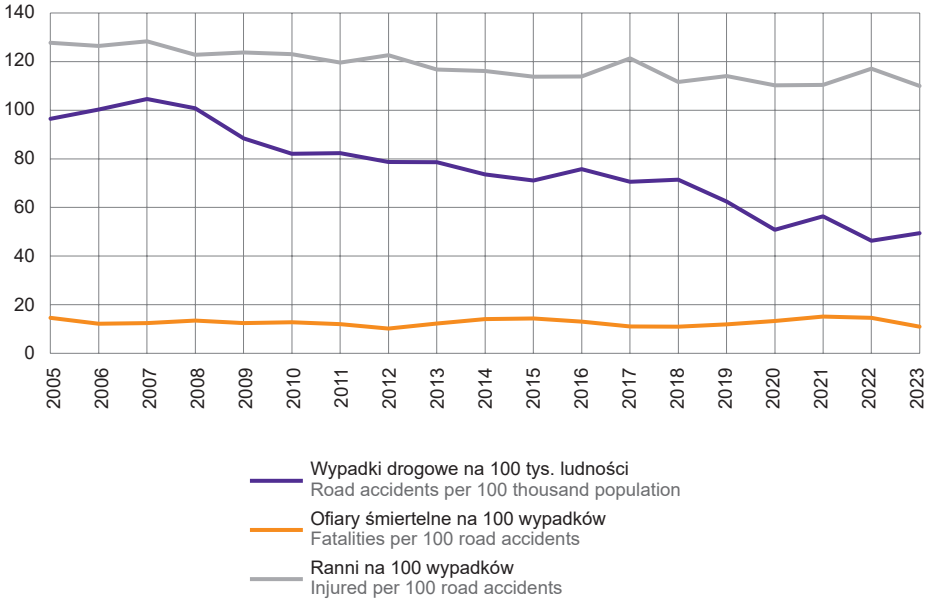
a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; pojazdy zarejestrowane według Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 December; vehicles registered according to the Central Register of Vehicles and Drivers.

Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 2 (73). WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY
CHART 2 (73). ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR CASUALTIES

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

Source: data of the National Police Headquarters.

Dział XVI. Handel. Ceny
Chapter XVI. Trade. Prices

Handel wewnętrzny
Domestic trade

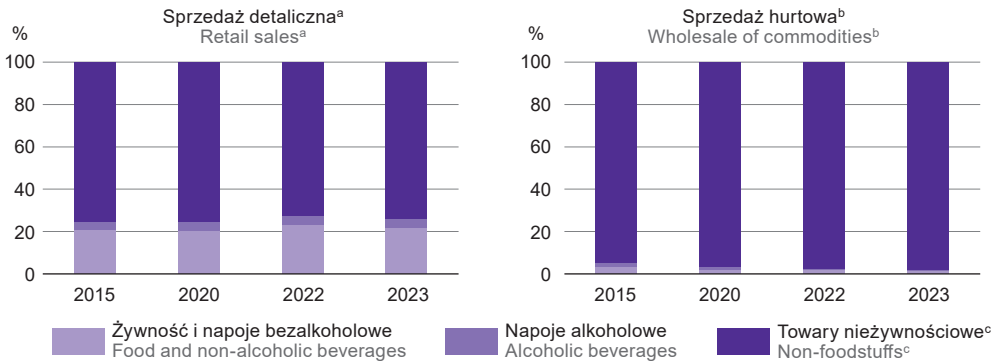
TABL. 1 (125). SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)
RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
O G Ó Ł E M w mln zł	8727,6	10770,3	12860,5	12591,9	T O T A L in million PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	1363,8	1672,4	1771,2	1826,8	in million PLN
w %	15,6	15,5	13,8	14,5	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	8737	11221	13606	13403	PER CAPITA in PLN
SPRZEDAŻ HURTOWA ^b WHOLESALE OF COMMODITIES ^b					
O G Ó Ł E M w mln zł	11199,0	22038,8	33892,5	32154,5	T O T A L in million PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons. b Data concern enterprises employing 10 and more persons.

WYKRES 1 (74). SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
CHART 1 (74). RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych) o liczbie pracujących 10 i więcej osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób. c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing 10 and more persons. b Data concern trade enterprises employing 10 and more persons. c Consumer and non-consumer goods.

TABL. 2 (126). SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a
Stan w dniu 31 grudnia
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sklepy	8850	7266	6250	6315	Shops
Domy towarowe	–	–	–	–	Department stores
Domy handlowe	6	4	4	5	Trade stores
Supermarkety	206	243	282	298	Supermarkets
Hipermarkety	20	17	16	16	Hypermarkets
Sklepy powszechne	219	146	139	148	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	835	789	840	863	Specialised shops
Pozostałe sklepy ^b	7564	6067	4969	4985	Other shops ^b
Stacje paliw	225	195	184	191	Petrol stations

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Data are compiled by location of shops/petrol stations. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including generally available pharmacies.

TABL. 3 (127). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31.12.)	296	264	284	316	Number of catering establishments (as of 31.12.)
Restauracje	124	116	114	129	Restaurants
Bary	80	56	54	66	Bars
Stołówki	29	21	45	41	Canteens
Punkty gastronomiczne	63	71	71	80	Food stands
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	194589	151666	390679	437807	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
Produkcja gastronomiczna	151275	127799	332713	367445	Catering production
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	27077	16127	37078	43968	Alcoholic beverages and tobacco
Inne towary handlowe	16237	7740	20888	26394	Other trade commodities

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób.

a Data concern enterprises employing 10 and more persons.

TABL. 4 (128). **TARGOWISKA**
MARKETPLACES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan w dniu 31.12.):					Permanent marketplaces (as of 31.12.):
liczba	50	49	51	70	number
powierzchnia w tys. m ²	168,3	170,9	169,0	177,1	area in thousand m ²
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	2033	1713	1630	1542	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe^a	502	225	360	388	Seasonal marketplaces^a
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	4651,5	2848,7	3415,0	3277,5	Annual receipts from marketplace fee in thousand PLN

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

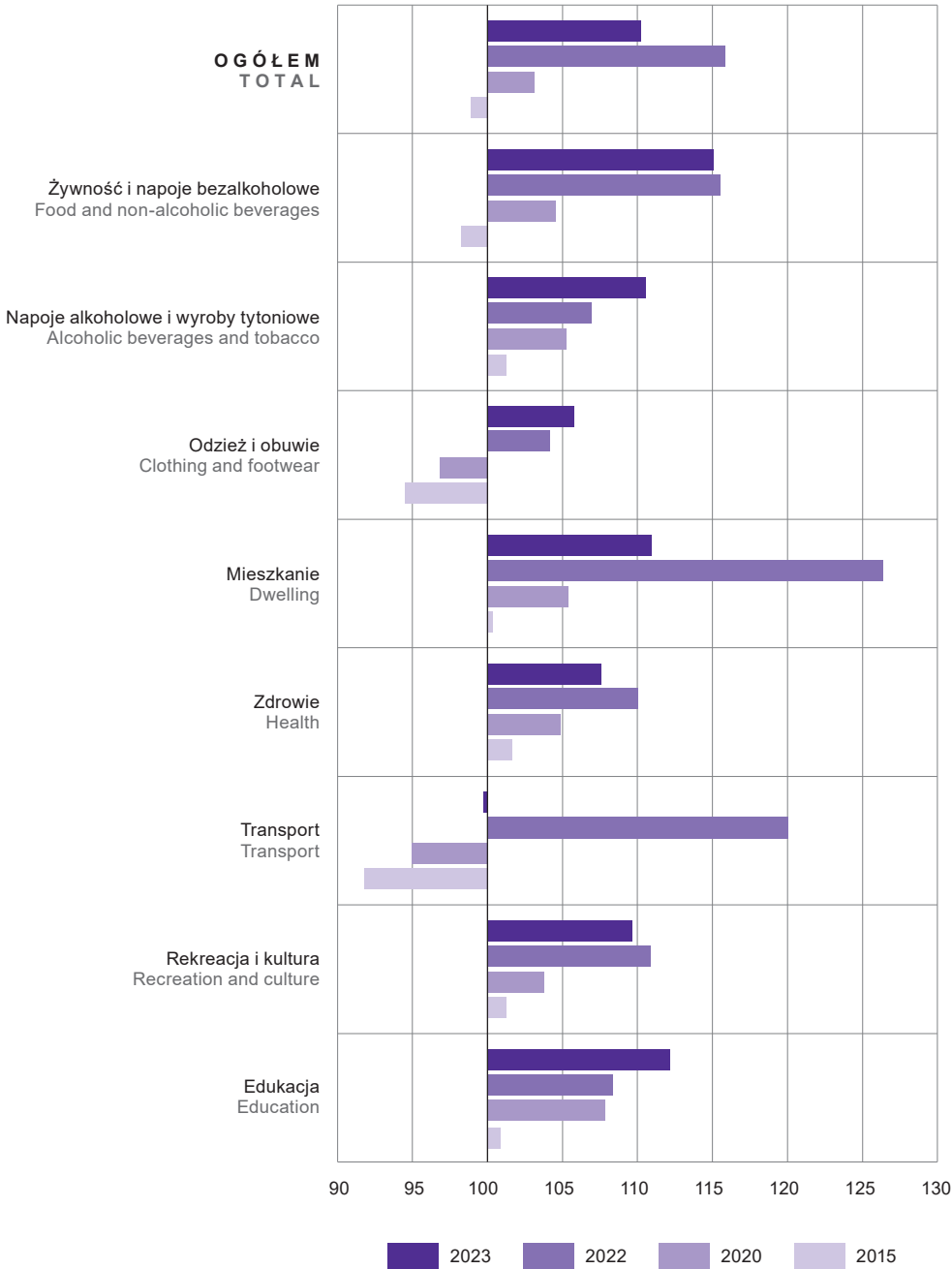
Ceny
Prices

WYKRES 2 (75). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

Rok poprzedni = 100

CHART 2 (75). PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

Previous year = 100

Dział XVII. Finanse przedsiębiorstw

Chapter XVII. Finances of enterprises

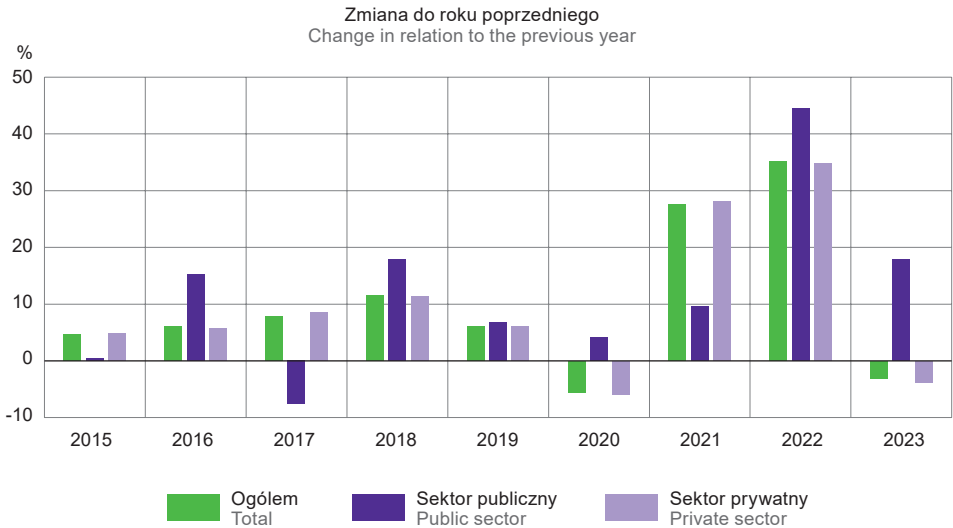
TABL. 1 (129). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
REVENUE, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
Przychody ogółem	46040,5	58865,0	101456,4	98291,9	Total revenue
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produk- tów (wyrobów i usług)	29844,2	37208,0	59894,4	59512,6	Net revenue from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	15229,4	20164,7	39673,3	36067,5	Net revenue from sale of goods and materials
Przychody finansowe	215,6	441,4	785,4	1159,6	Financial revenue
Koszty ogółem	43997,3	55986,6	95624,0	93397,5	Total costs
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	30149,8	37278,9	59187,8	59737,1	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i ma- teriałów	12975,7	17346,9	34158,2	31357,2	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	363,2	824,8	1272,7	1400,0	Financial costs
Wynik finansowy brutto^a	2047,6	2878,4	5832,4	4894,3	Gross financial result^a
Zysk brutto	2408,0	3469,5	6310,5	6086,8	Gross profit
Strata brutto	360,5	591,1	478,1	1192,5	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	335,8	466,7	944,8	765,1	Obligatory encumbrances on gross financial result
W tym podatek dochodowy	335,8	466,7	944,8	765,1	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1711,8	2411,7	4887,6	4129,2	Net financial result
Zysk netto	2072,1	2981,0	5371,2	5241,1	Net profit
Strata netto	360,3	569,3	483,7	1111,9	Net loss

a W 2015 r. skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (4,3 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przy-
chodów/kosztów operacyjnych.

a In 2015 corrected by extraordinary gains/losses (PLN 4.3 million); since 2016 extraordinary gains/losses have been classified as other operating
revenue/costs.

WYKRES 1 (76). PRZYCHODY OGÓŁEM PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
CHART 1 (76). TOTAL REVENUE OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

TABL. 2 (130). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUE, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES BY SECTIONS

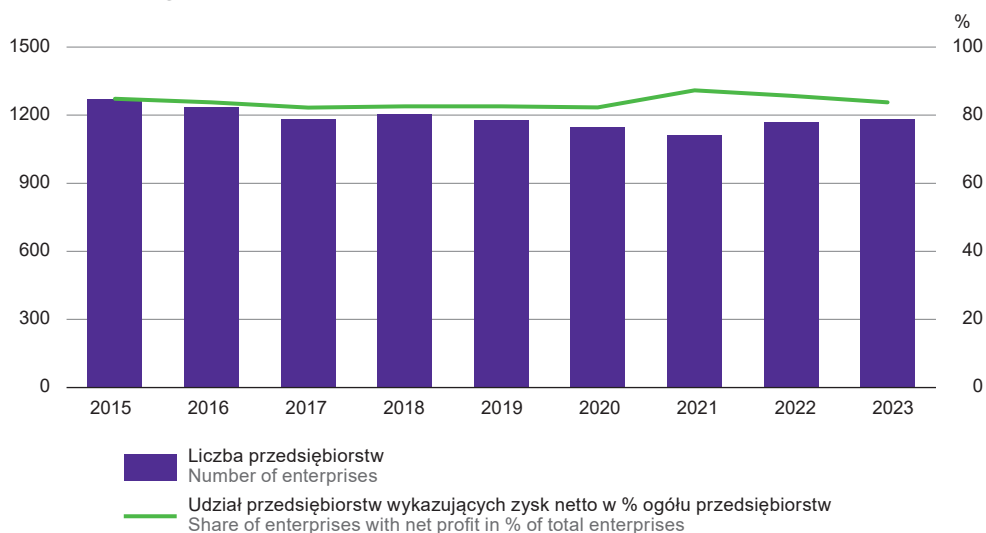
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenue	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto ^a Gross finan- cial result ^a	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2015	46040,5	43997,3	2047,6	335,8	1711,8
TOTAL	2020	58865,0	55986,6	2878,4	466,7	2411,7
	2022	101456,4	95624,0	5832,4	944,8	4887,6
	2023	98291,9	93397,5	4894,3	765,1	4129,2
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		2095,8	1821,4	274,4	9,8	264,7
Przemysł Industry		45929,6	43584,8	2344,8	404,1	1940,7
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		674,0	593,1	80,9	11,7	69,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		43029,5	40766,3	2263,2	370,9	1892,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		1113,8	1045,6	68,2	9,8	58,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1112,3	1179,8	-67,6	11,8	-79,4
Budownictwo Construction		5315,3	5001,3	314,0	66,6	247,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		33018,0	31879,3	1138,7	143,8	994,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		3705,0	3398,6	306,4	45,9	260,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		208,8	197,2	11,6	0,9	10,7
Informacja i komunikacja Information and communication		273,2	260,7	12,5	6,9	5,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		681,2	625,0	56,1	9,9	46,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		529,1	486,7	42,4	2,3	40,1
Edukacja Education		22,7	20,6	2,1	0,2	1,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		968,8	935,2	33,6	6,0	27,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		24,0	17,9	6,1	1,3	4,8

a Patrz notka do tablicy 1.

a See footnote to table 1.

WYKRES 2 (77). UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO
W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW

CHART 2 (77). PERCENTAGE OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT IN THE TOTAL NUMBER
OF ENTERPRISES

TABL. 3 (131). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Wskaźnik – w % – rentowności obrotu Turnover – in % – profitability indicator		SPECIFICATION
		brutto gross	netto net	
OGÓŁEM	2015	4,4	3,7	TOTAL
	2020	4,9	4,1	
	2022	5,7	4,8	
	2023	5,0	4,2	
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		13,1	12,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		5,1	4,2	Industry
górnictwo i wydobywanie		12,0	10,3	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		5,3	4,4	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		6,1	5,3	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		-6,1	-7,1	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		5,9	4,7	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3,4	3,0	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		8,3	7,0	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		5,6	5,1	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		4,6	2,0	Information and communication
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		8,2	6,8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		8,0	7,6	Professional, scientific and technical activities
Edukacja		9,1	8,3	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3,5	2,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		25,3	19,8	Arts, entertainment and recreation

TABL. 4 (132). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 grudnia
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 December

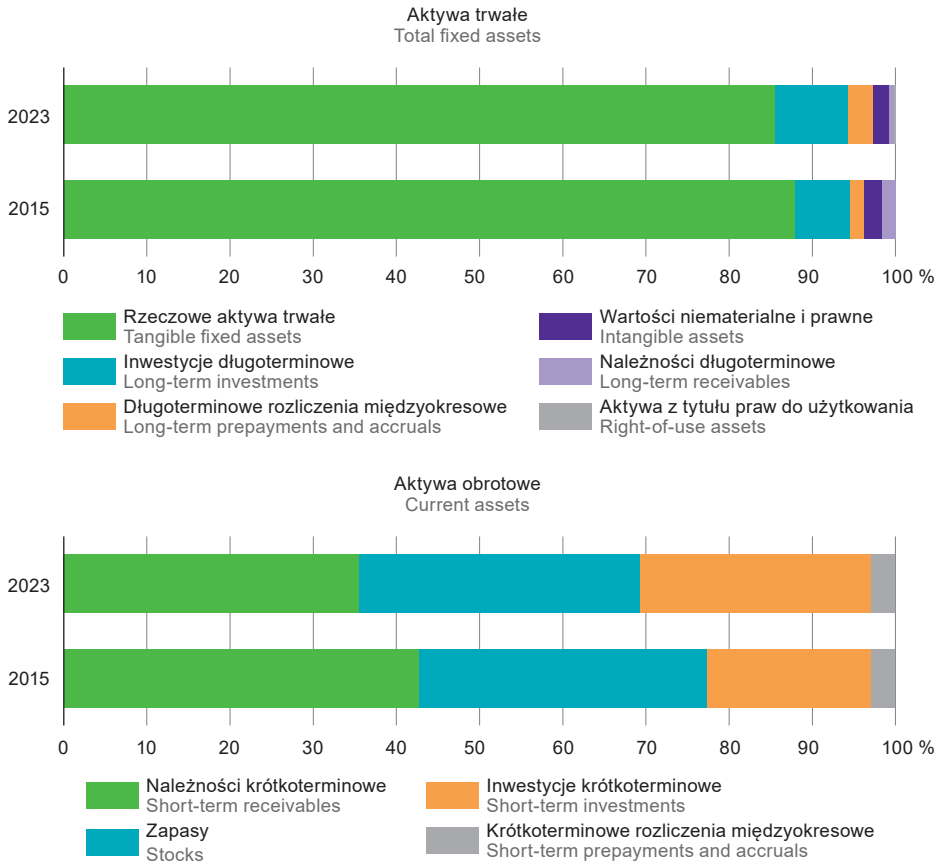
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkotermini- nowe Short-term investments	Krótkoter- minowe rozliczenia między- okresowe Short-term prepay- ments and accruals
				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deli- veries and services		
					w mln zł in million PLN		
OGÓŁEM	2015	13759,4	4761,3	5869,4	4997,4	2729,8	398,8
TOTAL	2020	21282,9	6535,2	8205,7	6890,5	5897,4	644,6
	2022	31524,0	11426,1	11283,1	9297,9	8031,5	783,3
	2023	31081,8	10512,9	11037,5	8833,7	8629,0	902,4
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1082,7	460,6	219,9	141,5	391,3	11,0
Przemysł Industry		17604,8	6114,1	5884,6	4727,5	5400,4	205,7
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		290,3	32,8	69,5	60,7	168,4	19,6
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		16596,5	5968,8	5415,1	4339,6	5041,1	171,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektrycz- ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		339,3	86,5	226,4	198,6	23,4	3,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		378,7	26,0	173,6	128,6	167,5	11,6
Budownictwo Construction		1738,5	220,0	907,2	727,7	376,5	234,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		7713,3	3526,3	2823,8	2294,3	1274,5	88,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		971,0	75,1	597,0	462,6	261,7	37,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		55,9	6,5	18,0	11,2	31,1	0,3
Informacja i komunikacja Information and communication		175,3	12,6	38,4	26,8	121,8	2,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		340,2	6,5	53,8	39,9	181,6	98,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		177,5	46,3	82,5	68,4	41,6	7,0
Edukacja Education		4,1	0,5	2,0	0,9	1,6	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		188,7	12,5	88,6	83,2	86,2	1,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		9,7	0,1	1,8	1,6	7,7	0,1

WYKRES 3 (78). AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (78). TOTAL FIXED AND CURRENT ASSETS

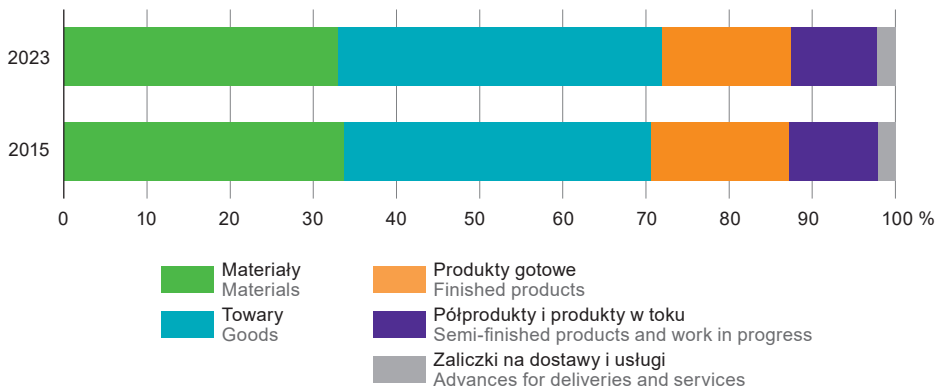
As of 31 December

WYKRES 4 (79). ZAPASY

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 4 (79). STOCKS

As of 31 December

TABL. 5 (133). **KAPITAŁY (fundusze) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW^a**

Stan w dniu 31 grudnia

SHARE EQUITY (funds) OF ENTERPRISES^a

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubie- głych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM	2015	16400,6	6924,5	5860,3	-543,6	1691,9
TOTAL	2020	22783,0	8088,1	8187,0	-481,7	2432,4
	2022	31325,9	10065,1	11392,6	-248,0	4885,0
	2023	34451,8	10430,2	13385,6	629,2	4028,3
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1785,4	562,1	770,6	12,5	264,7
Przemysł Industry		22763,0	7108,3	8859,1	139,5	1820,0
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		460,6	86,4	130,8	-1,8	69,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		20191,3	5230,5	8494,5	178,4	1771,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektrycz- ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		450,2	257,8	58,4	-7,3	58,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1660,8	1533,6	175,3	-29,8	-79,4
Budownictwo Construction		992,4	173,8	449,1	69,2	250,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		5301,5	918,4	2060,5	570,6	995,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		887,8	250,3	370,2	2,9	260,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		125,5	55,4	48,6	5,3	10,7
Informacja i komunikacja Information and communication		252,5	41,0	231,3	-31,5	5,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		899,7	687,6	151,5	-17,5	46,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		311,3	197,8	100,1	-41,5	40,1
Edukacja Education		11,9	1,1	0,1	8,5	1,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		330,8	214,5	96,3	-36,1	27,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		-13,5	3,8	-	-24,8	4,8

a Patrz uwagi do działu, ust. 10 na str. 203.

a See notes to the chapter, item 10 on page 203.

TABL. 6 (134). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW
Stan w dniu 31 grudnia
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
				w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM	2015	12235,5	3316,2	2765,6	8919,3	2592,9	4528,4
TOTAL	2020	17717,7	4861,1	4004,3	12856,6	2915,1	6198,2
	2022	23066,4	4878,0	3741,7	18188,4	4059,8	8648,2
	2023	22615,1	4935,7	3412,1	17679,4	3863,9	8482,3
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		458,4	156,4	116,6	302,0	56,8	108,5
Przemysł Industry		13655,0	3230,4	2557,6	10424,6	2191,1	4946,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		131,1	33,4	27,3	97,7	6,0	39,6
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		12688,2	2835,7	2234,9	9852,6	2045,3	4718,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektrycz- ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		405,7	170,8	120,7	234,9	80,3	108,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		430,0	190,6	174,7	239,4	59,5	80,0
Budownictwo Construction		1184,7	247,8	119,4	936,8	147,3	448,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		5326,3	879,2	387,6	4447,1	1202,6	2334,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		703,2	157,1	48,3	546,1	70,5	285,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		88,4	41,3	36,2	47,2	12,5	24,9
Informacja i komunikacja Information and communication		146,1	6,1	5,3	140,0	97,3	19,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		256,7	50,4	40,6	206,3	11,6	91,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		140,7	8,7	2,6	132,1	22,4	74,0
Edukacja Education		7,3	4,6	–	2,7	0,3	2,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		136,5	15,3	13,8	121,2	7,2	48,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		45,2	19,3	16,5	25,8	11,1	0,3

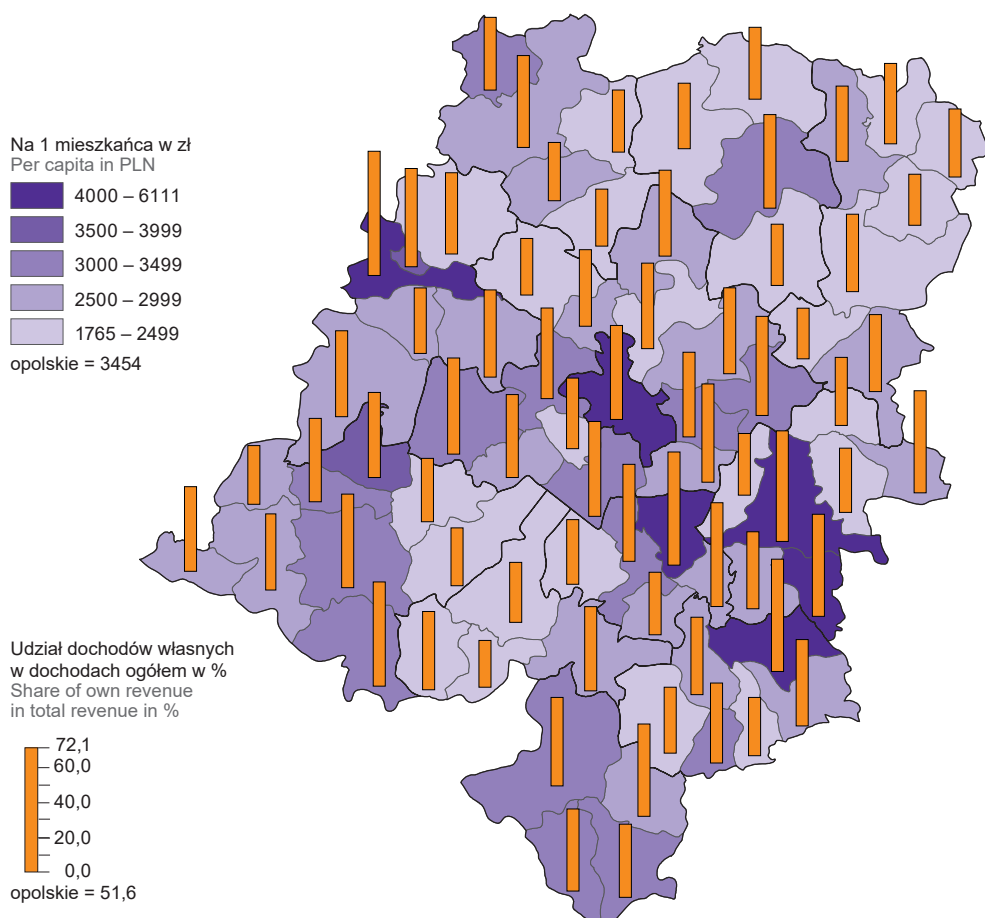
Dział XVIII. Finanse publiczne
Chapter XVIII. Public finance

TABL. 1 (135). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
REVENUE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

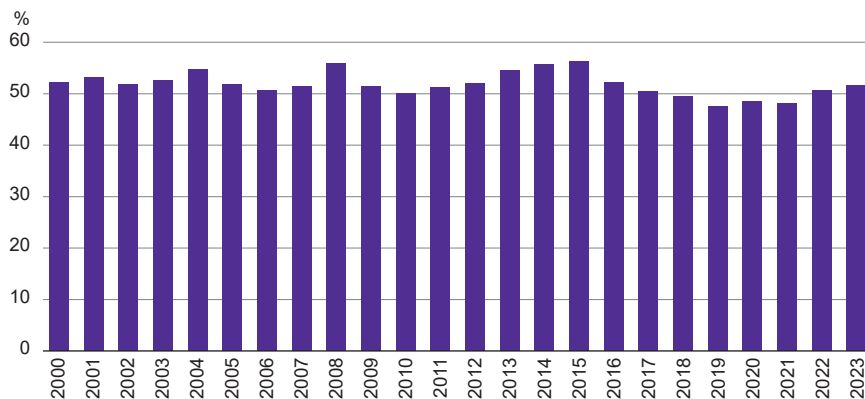
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with po- wiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM	2015	4564487,6	2726677,5	647865,1	764910,9	425034,1
TOTAL	2020	7324513,5	4363441,1	1286647,0	1042826,5	631598,9
	2022	8143565,6	5099385,0	1229296,5	1139681,7	675202,3
	2023	8510275,0	4884845,3	1409846,2	1345976,3	869607,1
Dochody własne		4032852,3	2473333,3	771862,7	441740,0	345916,2
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym		1390310,3	696337,6	256629,5	182125,5	255217,7
Share in income tax						
od osób prawnych		343906,4	64269,9	44327,6	13409,5	221899,4
corporate income tax						
od osób fizycznych		1046403,8	632067,6	212301,9	168716,0	33318,3
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		884047,9	685740,8	198307,2	.	.
Tax on real estate						
Podatek rolny		97080,9	96390,0	690,9	.	.
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		33034,8	26363,2	6671,6	.	.
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		59301,8	45747,1	13554,7	.	.
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbowa		11937,6	6134,7	5802,9	.	.
Stamp duty						
Dochody z majątku		239006,1	168328,3	56490,0	12872,8	1315,0
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów						
o podobnym charakterze		112209,8	70843,7	33593,1	7664,9	108,2
of which income from renting and tenancy as well as						
agreements of a similar type						
Wpływy z usług		236212,5	75773,8	49944,7	109146,3	1347,7
Services revenue						
Dotacje		1937613,2	1048193,1	291425,3	341211,0	256783,7
Grants						
Dotacje celowe		1532826,0	939610,7	196428,6	300622,8	96163,7
Targeted grants						
w tym: of which:						
z budżetu państwa		817931,7	517480,7	83844,3	168782,4	47824,3
from the state budget						
na zadania: for tasks:						
z zakresu administracji rządowej		635416,7	399276,4	66602,3	122782,1	46755,9
government administration tasks						
własne		175647,3	115788,0	16061,8	43176,8	620,6
own tasks						
realizowane na podstawie porozumień z organami admini- stracji rządowej		6867,8	2416,3	1180,3	2823,4	447,8
realised on the basis of agreements with government admini- stration bodies						
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego		32011,1	14539,7	4931,3	12416,5	123,5
for tasks realised on the basis of agreements between local government units						
otrzymane z państwowych funduszy celowych		45036,7	9726,2	34524,2	786,3	-
received from state appropriated funds						
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań		14842,4	5820,2	-	6512,4	2509,9
for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks						
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b		404787,2	108582,4	94996,7	40588,2	160619,9
Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 ^b						
Subwencja ogólna z budżetu państwa		2539809,6	1363318,9	346558,2	563025,3	266907,3
General subvention from the state budget						
W tym część oświatowa		1513728,6	838983,3	270544,3	388233,8	15967,2
Of which educational part						

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
a Excluding revenue of gmina which is also city with powiat status. b Of the classification of budgetary revenue and expenditure.

MAPA 1 (33). **DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2023 R.**
 MAP 1 (33). **OWN REVENUE OF GMINAS' BUDGETS^a IN 2023**

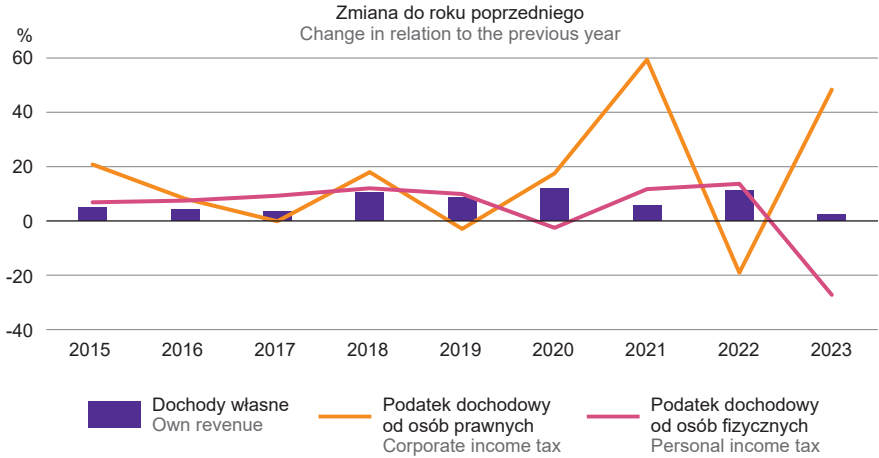

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem
Share of own revenue in total revenue

a Łącznie z dochodami gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.
 a Including revenue of gmina which is also city with powiat status.

WYKRES 1 (80). **WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
 CHART 1 (80). **SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS**

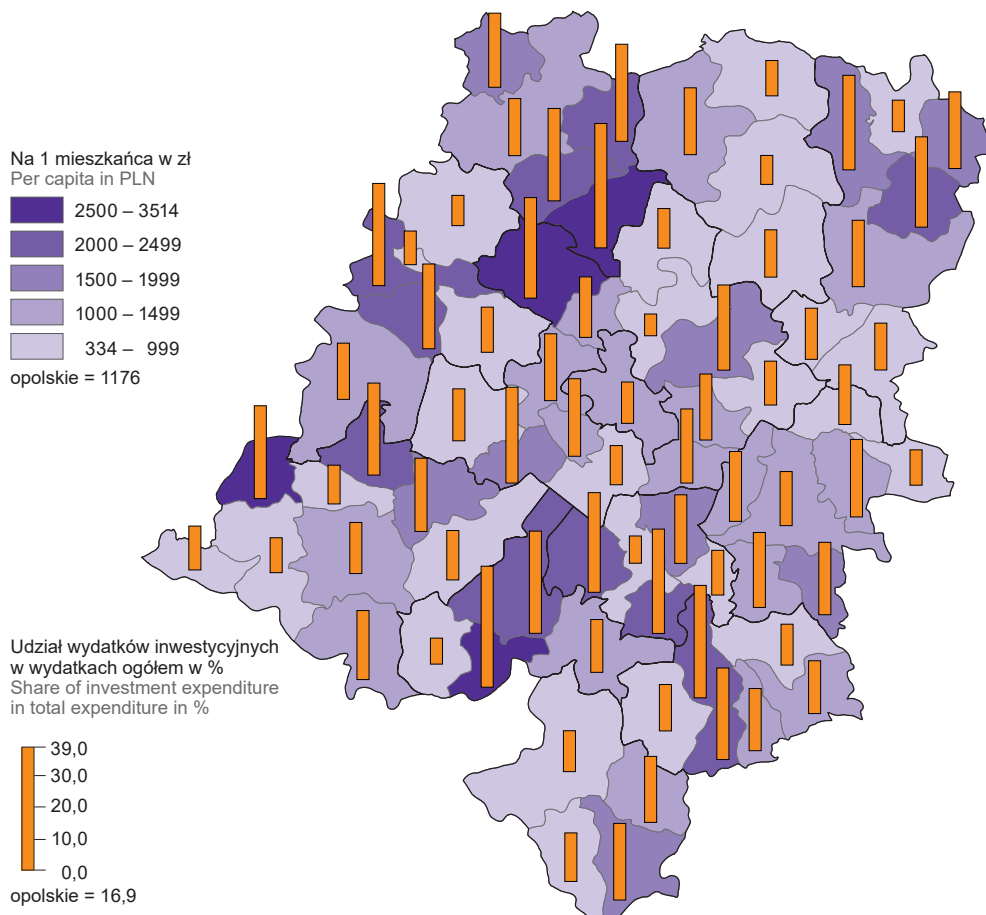

TABL. 2 (136). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
 EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY TYPE

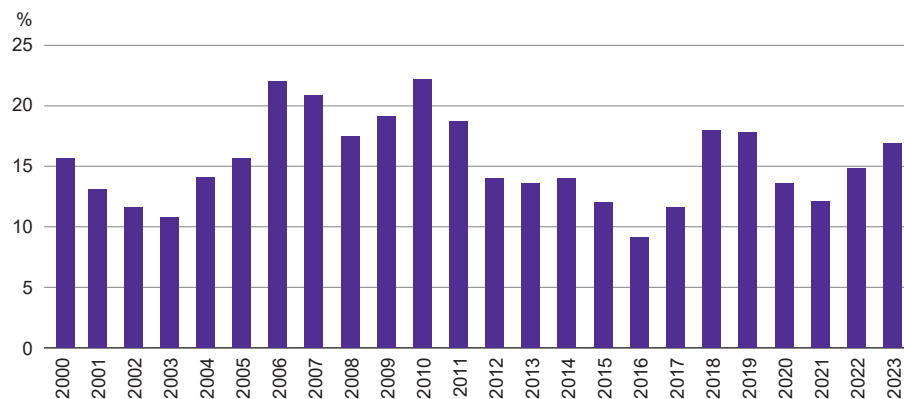
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM	2015	4470761,0	2679092,5	640242,7	759916,7	391509,1
TOTAL	2020	6940296,2	4155224,3	1251838,1	986282,5	546951,4
	2022	8366061,7	5203372,4	1314587,1	1167948,9	680153,3
	2023	8742654,0	5110343,5	1445297,9	1359638,0	827374,6
Wydatki bieżące		6913164,2	4087140,6	1148075,6	1140813,3	537134,7
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		794146,4	338569,3	121970,6	77329,6	256276,8
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		5127,2	5127,2	—	—	—
of which for local government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		535816,1	424949,9	59530,9	39258,6	12076,7
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		5454775,7	3253123,1	929493,6	1006852,2	265306,7
Current expenditure of budgetary units						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		2814550,2	1571821,2	466680,1	650816,4	125232,5
wages and salaries						
pochodne od wynagrodzeń ^b		521976,5	308392,0	84959,6	105234,6	23390,3
wages and salaries related expenditure ^b						
zakup materiałów i usług		1779843,8	1136208,2	333308,5	213674,8	96652,2
purchase of materials and services						
Obsługa długu publicznego		128426,0	70498,3	37080,4	17372,9	3474,5
Public debt servicing						
Wydatki majątkowe		1829489,8	1023202,8	297222,3	218824,7	290239,9
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		1607773,3	917666,7	187234,6	215819,5	287052,6
Of which investment expenditure ^c						

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na: ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gmina which is also city with powiat status. b These include: social security contributions, the Labour Fund and the Solidarity Fund as well as the contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (34). WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2023 R.MAP 2 (34). INVESTMENT EXPENDITURE OF GMINAS' BUDGETS^a IN 2023

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem
Share of investment expenditure in total expenditure

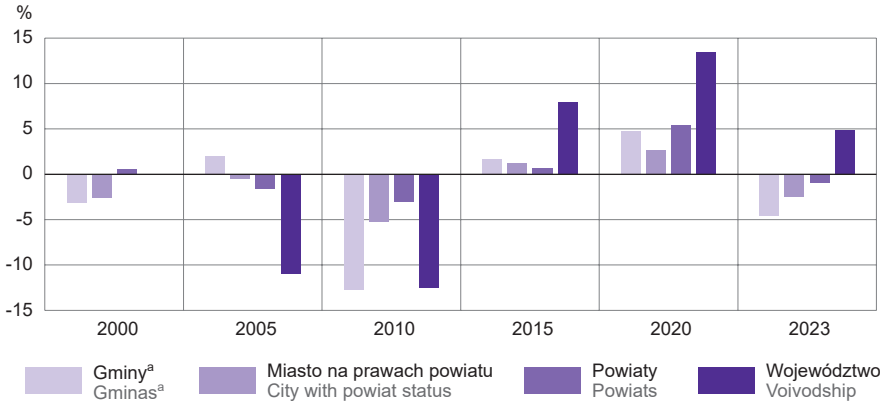
^a Łącznie z wydatkami gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.
a Including expenditure of gmina which is also city with powiat status.

TABL. 3 (137). **STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2023 R.**
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY DIVISION IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with po- wiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
	w odsetkach		in percent		
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	2,2	3,3	0,1	0,3	1,7
Transport i łączność Transport and communication	12,8	7,9	10,3	12,4	48,2
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	3,4	3,8	5,5	1,2	0,4
Administracja publiczna Public administration	10,5	10,6	7,1	11,9	13,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	2,4	1,4	2,3	7,6	0,3
Oświata i wychowanie Education	31,8	34,9	33,9	33,6	6,5
Ochrona zdrowia Health care	1,3	0,6	0,1	1,3	7,5
Pomoc społeczna Social assistance	7,2	6,7	6,8	12,8	1,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in the sphere of social policy	1,7	0,9	2,2	3,2	3,4
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	1,2	0,2	1,8	5,1	0,1
Rodzina Family	5,9	7,2	4,9	5,7	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	8,2	11,7	7,1	0,3	0,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	3,9	4,4	1,9	0,6	9,5
Kultura fizyczna Physical education	3,6	3,4	8,3	0,6	1,2

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding expenditure of gmina which is also city with powiat status.

WYKRES 2 (81). **RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM**
CHART 2 (81). RELATION OF RESULTS OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS TO TOTAL REVENUE

a Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gmina which is also city with powiat status.

Dział XIX. Inwestycje. Środki trwałe
Chapter XIX. Investments. Fixed assets

Inwestycje
Investments

TABL. 1 (138). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

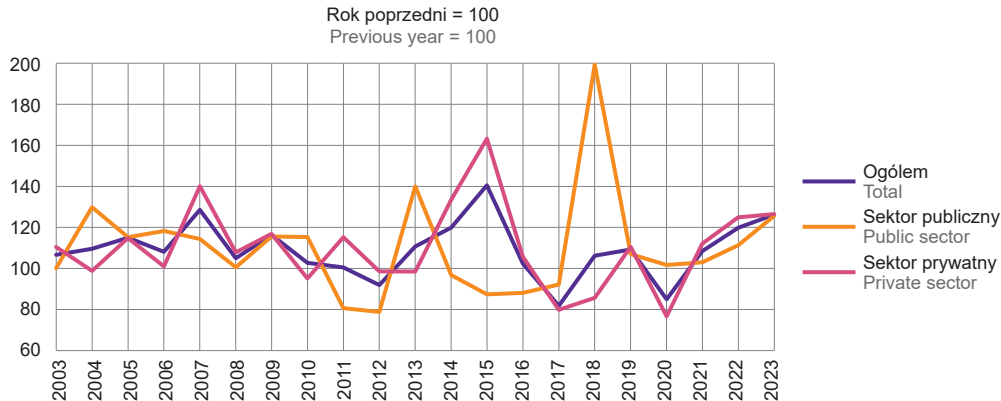
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	8052,6	6660,2	8655,9	10922,5	T O T A L
sektor publiczny	1498,3	2639,2	3026,7	3802,3	public sector
sektor prywatny	6554,3	4021,0	5629,2	7120,2	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	223,4	260,0	330,2	351,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	5412,3	2921,5	3995,0	5367,2	Industry
górnictwo i wydobywanie	11,3	20,3	41,8	37,9	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2092,6	2030,8	3148,9	4363,0	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3040,3	593,3	490,7	585,6	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	268,0	277,1	313,6	380,7	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	143,5	143,4	148,8	116,0	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	291,7	332,9	606,7	697,7	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	613,5	1504,5	1611,3	1661,6	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	40,1	27,8	33,8	44,5	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	28,8	22,8	31,2	26,6	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	23,6	12,2	19,2	22,2	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	564,1	531,3	733,7	743,9	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	21,7	47,0	69,8	66,9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	77,4	75,1	89,1	118,5	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	302,2	202,8	449,5	913,8	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	97,5	127,9	152,2	265,1	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	118,5	270,8	224,7	286,6	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	80,0	173,7	152,4	225,2	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	14,4	6,4	8,2	15,1	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a By investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

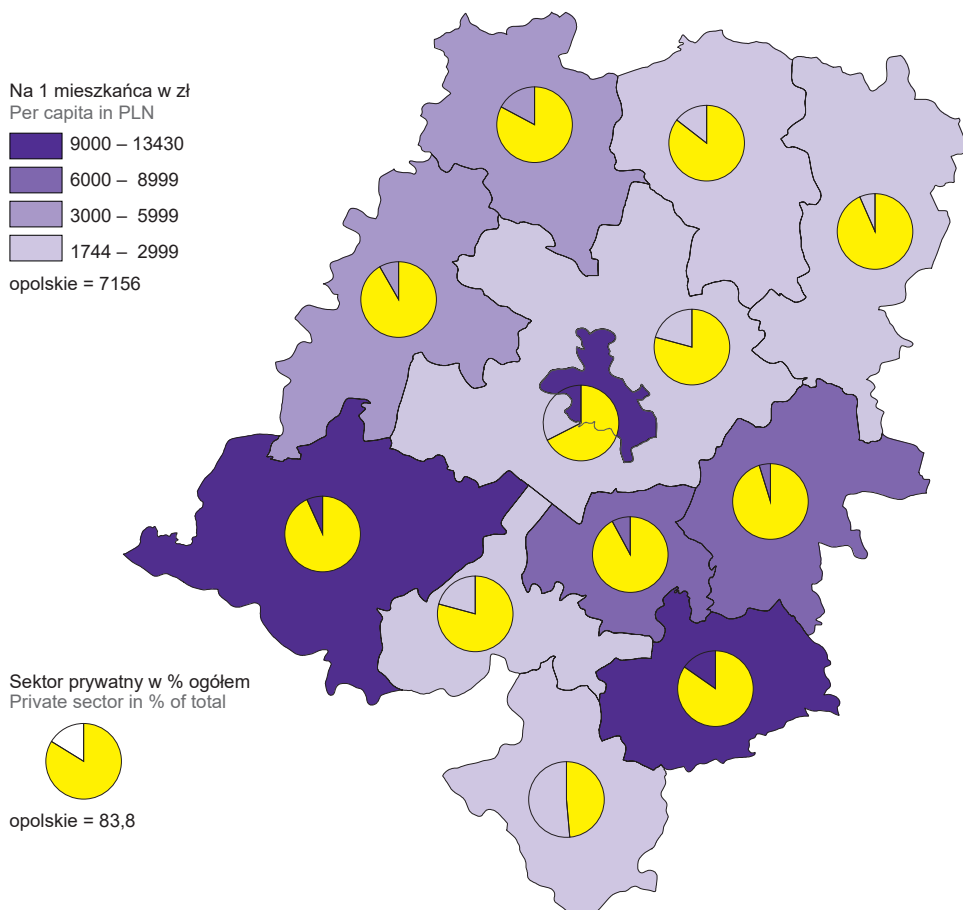
WYKRES 1 (82). DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)

CHART 1 (82). INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

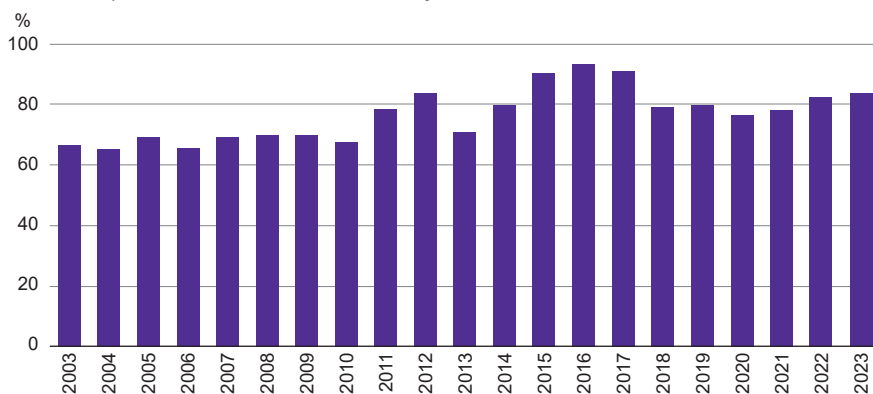

a Według lokalizacji inwestycji.

a By investment location.

MAPA 1 (35). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2023 R. (ceny bieżące)MAP 1 (35). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2023 (current prices)

Udział sektora prywatnego w nakładach inwestycyjnych ogółem
Share of the private sector in total investment outlays

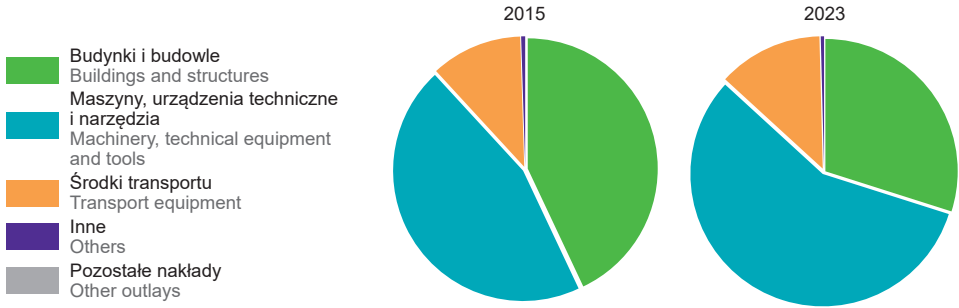

^a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern entities employing 10 and more persons; by investment location.

TABL. 2 (139). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP**
(ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł in million PLN		
O G Ó Ł E M	2015	2196,3	945,6	995,3	250,6
T O T A L	2020	2039,2	795,6	1008,3	230,0
	2022	4081,8	1629,6	2015,7	415,8
	2023	4856,9	1453,0	2764,9	622,6
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		105,4	34,0	51,7	19,3
Przemysł Industry		3538,6	1016,3	2375,8	133,9
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		41,6	7,6	23,7	10,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		3222,3	809,3	2298,0	103,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		36,9	9,1	27,0	0,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities		237,8	190,3	27,1	19,6
Budownictwo Construction		85,4	33,4	27,6	24,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		496,5	191,2	101,4	203,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		211,8	26,1	13,7	170,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		23,3	19,1	3,1	1,1
Informacja i komunikacja Information and communication		15,6	5,5	10,0	0,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		14,6	2,9	10,4	1,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		18,1	13,7	4,3	0,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		39,3	9,6	20,6	9,1
Edukacja Education		5,1	3,4	0,7	0,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		195,2	80,7	110,2	4,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		25,4	14,9	10,1	0,5

^a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern entities employing 10 and more persons; by investor's seat.

WYKRES 2 (83). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)**CHART 2 (83). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY TYPE (current prices)**

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób; według siedziby inwestora.
 a Data concern entities employing 10 and more persons; by investor's seat.

**Środki trwałe
Fixed assets**

TABL. 3 (140). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 grudnia
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	81693,6	109214,5	122210,0	129582,7	T O T A L
sektor publiczny	28459,6	35257,1	39322,9	42714,4	public sector
sektor prywatny	53234,0	73957,4	82887,2	86868,3	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5561,3	6327,5	6611,1	7066,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	32292,9	48295,2	55615,0	59016,9	Industry
górnictwo i wydobywanie	443,5	418,2	557,3	564,3	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	19759,0	24840,4	29958,9	33151,5	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7616,6	17566,1	19291,6	19276,5	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4473,9	5470,6	5807,2	6024,5	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	2145,5	2044,9	2082,8	2199,7	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3757,5	5625,1	5245,9	5616,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	14222,9	18092,2	19834,1	21719,3	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	754,9	775,0	911,9	997,5	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1241,1	1384,3	2229,5	1264,6	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	421,4	415,8	422,6	428,1	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	12121,7	14311,8	15598,6	16505,8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	589,5	811,7	1078,3	1065,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	536,9	674,0	717,8	821,6	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2196,6	2698,7	3071,7	3372,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2298,4	2926,2	3213,9	3495,0	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1807,1	2506,7	2938,6	3168,0	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1531,1	2104,8	2404,0	2602,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	214,5	220,5	234,5	242,6	Other service activities

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartościami dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by PKD 2007 sections was made according to the seat of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.

Dział XX. Rachunki regionalne

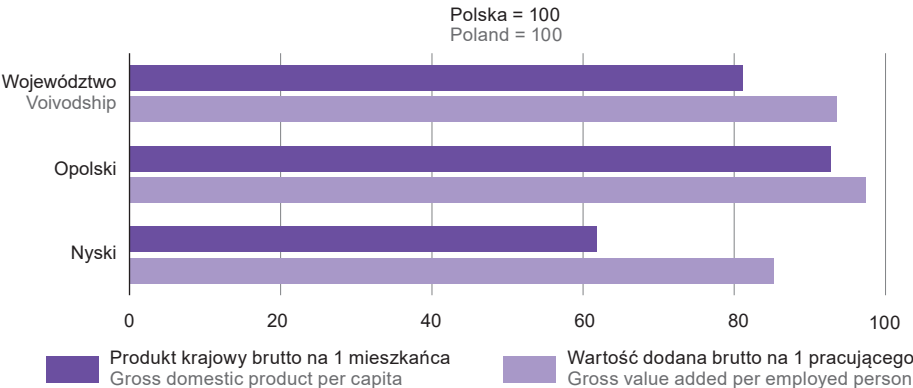
Chapter XX. Regional accounts

TABL. 1 (141). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	w mln zł	in million PLN		w odsetkach	in percent	
O G Ó Ł E M T O T A L	47174	54539	61409	.	.	.
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	41622	47549	54782	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	20948	25721	29806	50,3	54,1	54,4
instytucji rządowych i samorządowych general government	7275	7904	8783	17,5	16,6	16,0
gospodarstw domowych households	12357	12916	14616	29,7	27,2	26,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1266	1365	2038	3,0	2,9	3,7
Przemysł Industry	13254	16234	18247	31,8	34,1	33,3
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	10762	13630	15010	25,9	28,7	27,4
Budownictwo Construction	3854	3810	4236	9,3	8,0	7,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	9170	10460	12520	22,0	22,0	22,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	3568	3778	4552	8,6	7,9	8,3
Pozostałe usługi Other services	10510	11902	13189	25,3	25,0	24,1
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	51572	60138	66678	.	.	.

a W złotych; patrz uwagi do działu, ust. 14 na str. 206.
a In PLN; see notes to the chapter, item 14 on page 206.

WYKRES 1 (84). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA I WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH W 2022 R. (ceny bieżące)**
CHART 1 (84). **GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA AND GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS IN 2022 (current prices)**

TABL. 2 (142). WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M ^a	134422	151525	172821	T O T A L ^a
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^a	40775	44146	66287	Agriculture, forestry and fishing ^a
Przemysł	170552	204277	226430	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	153887	190262	206614	of which manufacturing
Budownictwo	137500	134437	146290	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	129426	146910	175060	Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	438526	477612	586281	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	111964	124021	135382	Other services

a Patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy”, ust. 7 na str. 187.

a See general notes to the chapter „Labour market”, item 7 on page 187.

TABL. 3 (143). PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	97142	118561	149885	Gross output
Zużycie pośrednie	55520	71013	95102	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	41622	47549	54782	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	19662	21256	23937	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	23355	26370	30284	Gross operating surplus

TABL. 4 (144). NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	34514	36475	41566	in million PLN
na 1 mieszkańca ^a w zł	37732	40220	45132	per capita ^a in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	34496	35720	40718	in million PLN
na 1 mieszkańca ^a w zł	37712	39386	44211	per capita ^a in PLN

a Patrz uwagi do działu, ust. 14 na str. 206.

a See notes to the chapter, item 14 on page 206.

Dział XXI. Podmioty gospodarki narodowej

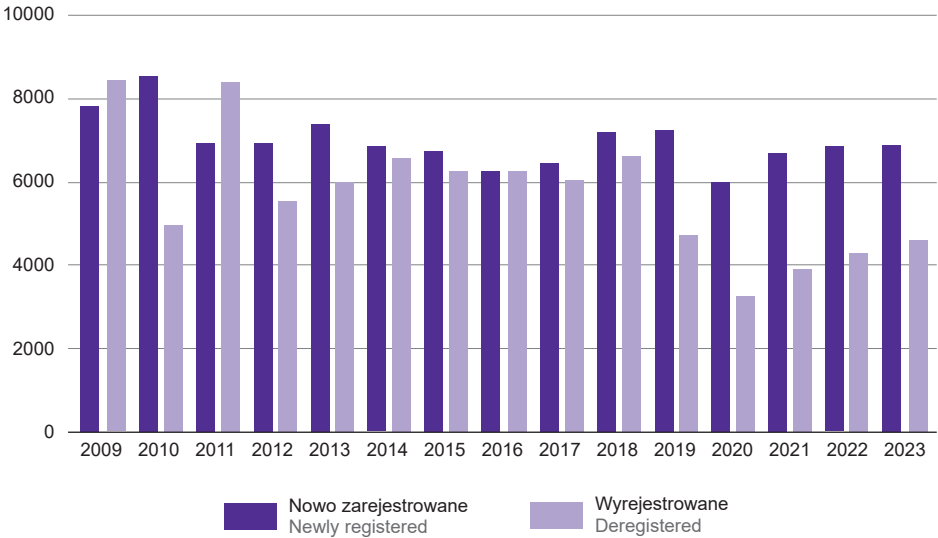
Chapter XXI. Entities of the national economy

TABL. 1 (145). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	100432	105694	110508	112573	T O T A L
sektor publiczny	4192	3927	3930	3904	public sector
sektor prywatny	95819	100715	105169	107213	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	2	1	1	1	State owned enterprises
Spółki	13673	14083	14953	15207	Companies
w tym:					of which:
handlowe	7079	7358	8241	8536	commercial
cywilne	6530	6662	6649	6608	civil law partnership
Spółdzielnie	492	373	354	343	Cooperatives
Fundacje	248	417	474	513	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	3088	3385	3543	3851	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	71483	75931	79345	80681	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
a Excluding persons tending private farms in agriculture; in division by ownership sectors – excluding entities, for which information on ownership form does not exist in the REGON register.

WYKRES 1 (85). **PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE W REJESTRZE REGON^a**
CHART 1 (85). **NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES IN THE REGON REGISTER^a**

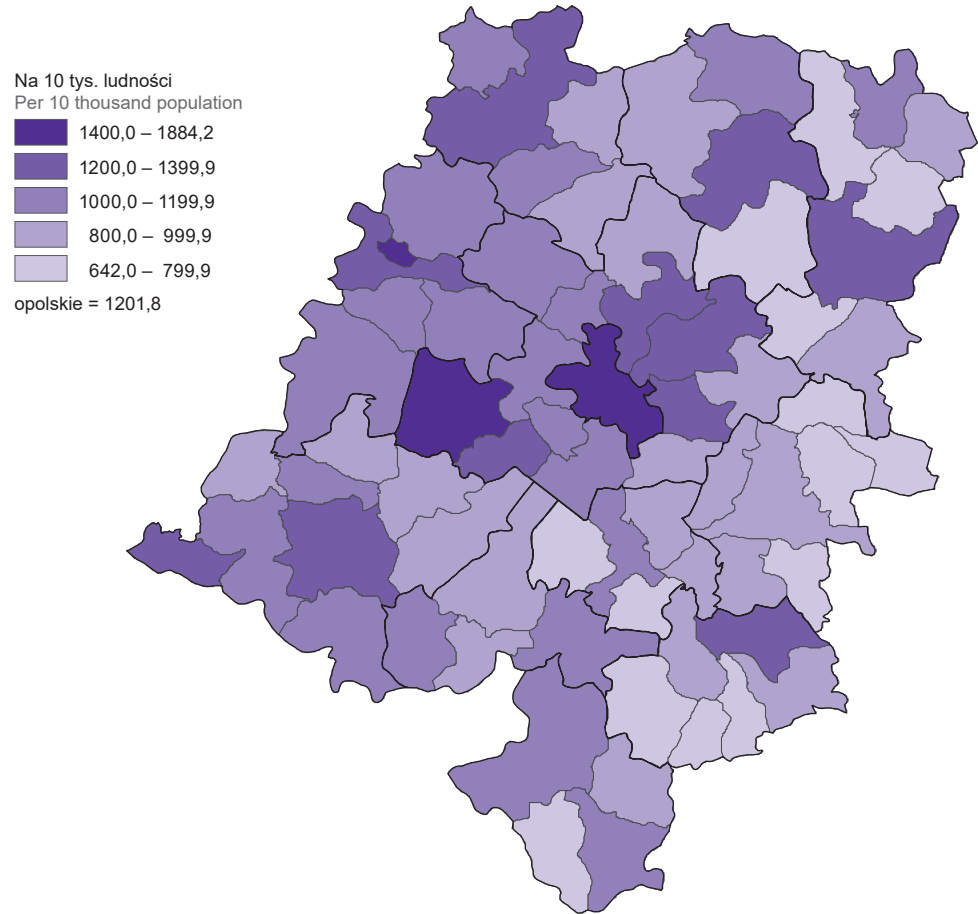
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (36). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

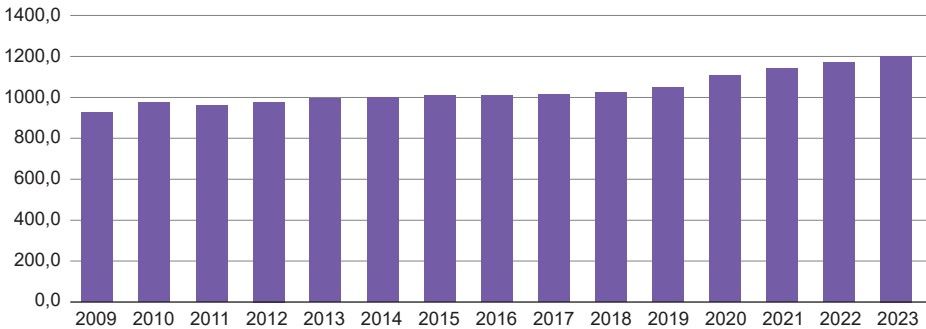
MAP 1 (36). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER IN 2023**

As of 31 December

Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 10 tys. ludności

Entities of the national economy^a in the REGON register per 10 thousand population

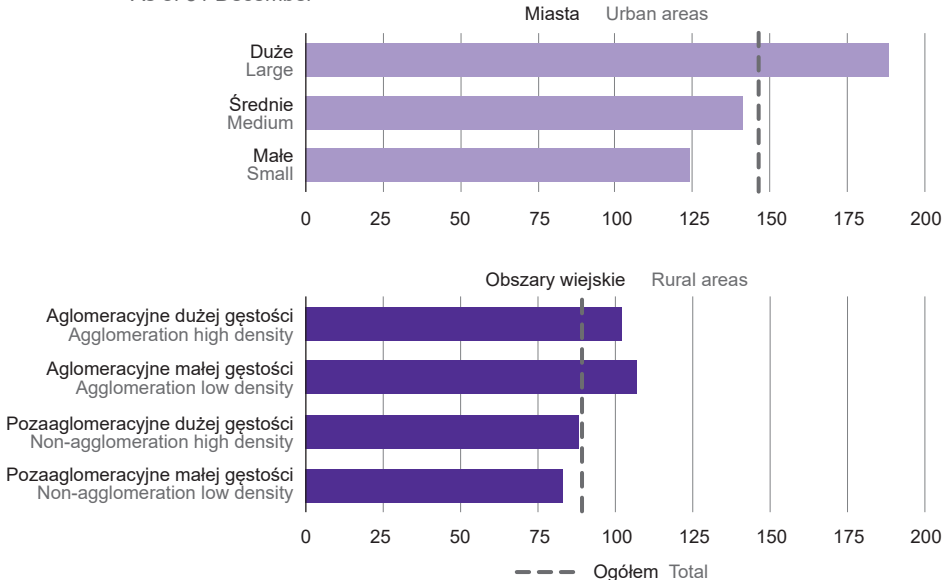
^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

WYKRES 2 (86). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON NA 1000 LUDNOŚCI W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

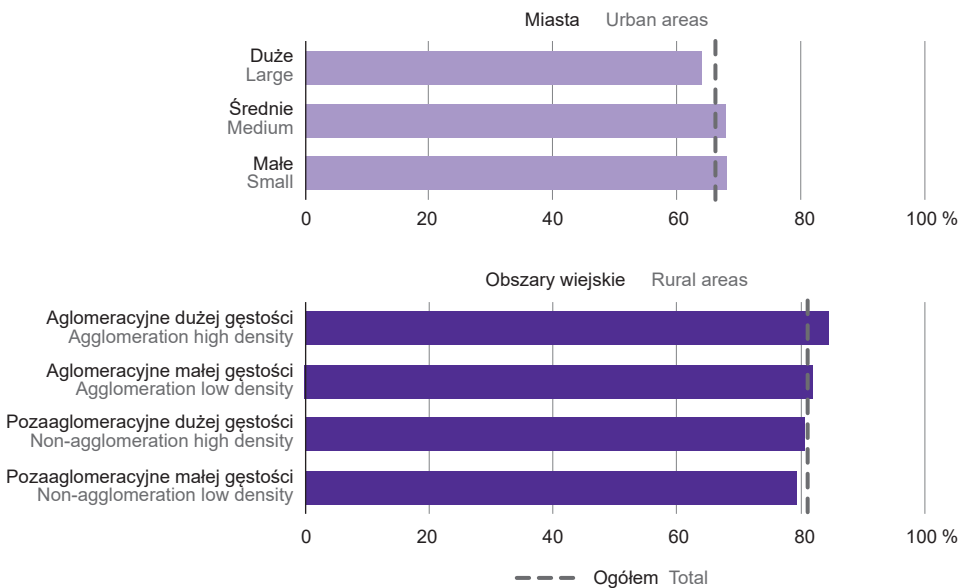
CHART 2 (86). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER PER 1000 POPULATION IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**
As of 31 December

WYKRES 3 (87). **OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (87). **NATURAL PERSONS CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023**
As of 31 December

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R.

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo opolskie Opolskie Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan w dniu 31.12. AREA. LOCAL GOVERNMENT – as of 31.12.

Powierzchnia w km ²	313931	9411	3,0	Area in km ²
Powiaty	314	11	3,5	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	1	1,5	Cities with powiat status
Gminy	2477	71	2,9	Gminas
Miasta	979	36	3,7	Towns
Miejscowości wiejskie	52451	1158	2,2	Rural localities
Sołectwa	40812	1020	2,5	Village administrator's offices

OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	16,0	0,8	5,2	particulate
gazowych	172771,3	14820,2	8,6	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31.12.)	3249	78	2,4	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31.12.)
w tym: biologiczne	2433	50	2,1	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	810	28	3,5	with increased biogene removal
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	109309,2	1619,9	1,5	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne wytworzone ^b (w ciągu roku) w tys. t	13447,9	360,8	2,7	Municipal wastegenerated ^b (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	18213,7	586,8	3,2	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	5,4	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	4311,5	496,4	11,5	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,9	4,5	.	in % of total investment outlays

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI JUSTICE

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^c :				Crimes ascertained by the Police in completed preparatory proceedings ^c :
w liczbach bezwzględnych	792014	15461	2,0	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	210,1	164,6	.	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %	71,5	70,7	.	Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police ^c in %

LUDNOŚĆ POPULATION

Ludność (stan w dniu 31.12.) w tys.	37636,5	936,7	2,5	Population (as of 31.12.) in thousands
miasta	22376,5	494,0	2,2	urban areas
wieś	15260,0	442,7	2,9	rural areas
w tym kobiety	19454,1	484,2	2,5	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31.12.)	120	100	.	Population per 1 km ² of total area (as of 31.12.)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31.12.)	71	70	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31.12.)

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a Working on sewage network. b Estimate includes waste collected from all property owners and considered to be waste generated. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)**I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo opolskie Opolskie Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)				
Przyrost naturalny na 1000 ludności	−3,6	−4,7	.	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagra- nicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,18	−1,38	.	Internal and international net migra- tion for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31.12.) w tys.	15142,5	342,9	2,3	Employed persons ^{ab} (as of 31.12.) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	7199,22	6629,61	92,1	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31.12.) w tys.	788,2	20,3	2,6	Registered unemployed persons (as of 31.12.) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31.12.) w %	5,1	5,9	.	Registered unemployment rate ^b (as of 31.12.) in %
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA DWELLINGS. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE				
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31.12.):				Dwelling stocks ^c (as of 31.12.):
mieszkania: w tysiącach	15779,2	368,6	2,3	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	419,3	393,5	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	221,3	3,2	1,4	in thousands
na 1000 ludności	5,9	3,4	.	per 1000 population
Długość sieci (stan w dniu 31.12.) w km:				Network (as of 31.12.) in km:
wodociągowej	341149,1	8825,9	2,6	water supply
kanalizacyjnej ^d	181521,6	5522,9	3,0	sewage ^d
gazowej	174257,4	3342,8	1,9	gas supply
EDUKACJA I WYCHOWANIE ^e – stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^e – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^f w tys.:				Pupils and students in schools ^f in thousands:
podstawowych	3007,4	66,1	2,2	primary
branżowych I stopnia ^g	230,0	6,9	3,0	stage I sectoral vocational ^g
branżowych II stopnia	13,0	0,4	3,2	stage II sectoral vocational
liceach ogólnokształcących	806,1	14,3	1,8	general secondary
technikach	755,2	19,4	2,6	technical secondary
ogólnokształcących artystycznych ^h	14,7	0,4	2,8	general art ^h
policealnych	243,1	5,2	2,1	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ⁱ :				Children attending pre-primary education establishments ⁱ :
w tysiącach	1512,0	34,5	2,3	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	986,4	999,0	.	per 1000 children aged 3–6

a Według miejsca zamieszkania, bez zagranicy. b Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych na podstawie administracyjnych źródeł danych. c Na podstawie bilansów. d Łącznie z kolektorami. e Patrz uwagi do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 na str. 192. f Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. g Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. h Dających uprawnienia zawodowe. i Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By place of residence, without abroad. b The number of employed persons, including data on persons employed on private farms estimated on the basis of administrative data sources, was used in calculations. c Based on balances. d Including collectors. e See notes to the chapter “Education”, item 1 on page 192. f Excluding schools for adult, except post-secondary schools. g Including students of special job-training schools. h Leading to professional certification. i Including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo opolskie Opolskie Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
OCHRONA ZDROWIA ^a – stan w dniu 31.12. HEALTH CARE ^a – as of 31.12.				
Pracownicy medyczni ^b :				Medical personnel ^b :
lekarze	141452	2404	1,7	doctors
lekarze dentyści	36877	674	1,8	dentists
pielęgniarki ^c	216086	5191	2,4	nurses ^c
Przychodnie	23460	579	2,5	Outpatients departments
Szpitala ogólne	894	29	3,2	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	161,2	4,0	2,5	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne ^d	11473	282	2,5	Generally available pharmacies ^d
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31.12.)	7570	300	4,0	Public libraries (including branches; as of 31.12.)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	18,4	18,7	101,6	Loans per library user in volumes
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31.12.)	974	20	2,1	Museums with branches (as of 31.12.)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	42321,9	256,2	0,6	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan w dniu 31.12.)	535	14	2,6	Indoor cinemas (as of 31.12.)
Widzowie w kinach stałych w tys.	49741,3	804,3	1,6	Audience in indoor cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki ^e :				Tourist accommodation establish- ments ^e :
miejsca noclegowe (stan w dniu 31.07.) w tys.	793,1	6,4	0,8	bed places (as of 31.07.) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	36239,2	345,0	1,0	tourists accommodated in thousands
ROLNICTWO AGRICULTURE				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej ^f (stan w czerwcu) w tys. ha	14580,4	508,1	3,5	Agricultural land in good agricultural condition ^f (as of June) in thousand ha
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	11025,0	476,1	4,3	Sown area (as of June) in thousand ha
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	35850,8	2358,1	6,6	cereals
ziemniaki	5590,0	141,2	2,5	potatoes
warzywa gruntowe ^g	3833,2	34,0	0,9	field vegetables ^g
Plony z 1 ha w dt:				Yields per ha in decitonnes:
zboża	49,9	70,9	142,1	cereals
ziemniaki	296	273	92,2	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. Patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 193. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 7 na str. 194. e Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. f Dane wstępne. g Łącznie z ogrodami przydomowymi; dane według szacunków.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Data concern those working directly with a patient, i.e., excluding persons whose primary workplace is university, a unit of state or local government administration or the National Health Fund. See notes to the chapter „Health care and social welfare”, item 2 on page 193. c Including masters of nursery. d See notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 7 on page 194. e Data concern establishments with 10 or more bed places. Data were compiled taking into account imputation for units, which refused to participate in the survey. f Preliminary data. g Including kitchen gardens; data based on estimation.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)**I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo opolskie Opolskie Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
LEŚNICTWO FORESTRY				
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31.12.) w tys. ha	9283,8	251,2	2,7	Forest area (as of 31.12.) in thousand ha
Lesistość w %	29,6	26,7	.	Forest cover in %
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	2557278,3	49004,3	1,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	67835	52162	76,9	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-mon- tazowej ^a (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	348844,9	7215,1	2,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9254	7680	83,0	per capita in PLN
TRANSPORT. POCZTA – stan w dniu 31.12. TRANSPORT. POST – as of 31.12.				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	319936,9	8715,9	2,7	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane ^b w tys. szt.	27227,7	727,7	2,7	Registered passenger cars ^b in thousand units
Placówki pocztowe ^c	7620	220	2,9	Postal offices ^c
HANDEL – stan w dniu 31.12. TRADE – as of 31.12.				
Sklepy	326662	6315	1,9	Shops
Targowiska stałe	2560	70	2,7	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^d				Budgets of gminas ^d
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	170256,7	4884,8	2,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	6714	6007	89,5	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	180989,0	5110,3	2,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7137	6284	88,1	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	114342,0	1409,8	1,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9266	11163	120,5	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	125395,6	1445,3	1,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	10162	11443	112,6	per capita in PLN

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Realised by construction entities – by place of performing works. b Including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. c Data concern operators of the public telecommunication network. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (dok.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo opolskie Opolskie Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

FINANSE PUBLICZNE (dok.)

PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	45275,5	1346,0	3,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1785	1655	92,7	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	46836,2	1359,6	2,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1847	1672	90,5	per capita in PLN
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	32141,1	869,6	2,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	853	926	108,6	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	31734,4	827,4	2,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	842	881	104,6	per capita in PLN

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				Investment outlays ^a (current prices):
w milionach złotych	461944,7	10922,5	2,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	12254	11626	94,9	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31.12.; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets ^b (as of 31.12.; current book-keeping prices):
w milionach złotych	5401289,4	129582,7	2,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	143512	138336	96,4	per capita in PLN

RACHUNKI REGIONALNE W 2022 R.

REGIONAL ACCOUNTS IN 2022

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	3100850	61409	2,0	in million PLN
na 1 mieszkańca ^c w zł	82079	66678	81,2	per capita ^c in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bie- żące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	2766246	54782	2,0	in million PLN
na 1 pracującego ^d w zł	184700	172821	93,6	per employed person ^d in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1796740	40718	2,3	in million PLN
na 1 mieszkańca ^e w zł	47559	44211	93,0	per capita ^e in PLN

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^e (stan w dniu 31.12.)	5150034	112573	2,2	Entities of the national economy in the REGON register ^e (as of 31.12.)
sektor publiczny	111929	3904	3,5	public sector
sektor prywatny	4913263	107213	2,2	private sector

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Dane na 1 mieszkańca przeliczono według liczby ludności spełniającej kryterium rezydencji zgodnie z Rozporządzeniem ESA 2010; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 14 na str. 206. d Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a By investment location. b By seat of a local kind-of-activity unit. c Data calculated for the population meeting the residence criterion according to the ESA 2010 Regulation; see general notes to the chapter „Regional accounts”, item 14 on page 206. d The average number of employed persons was used in calculations. e Excluding persons tending private farms in agriculture; in divisions by ownership sectors – excluding entities, for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

II. MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31.12.)	9412	9412	9412	9411	Area in km ² (as of 31.12.)
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	32,4	34,1	32,0	32,6	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	36,9	39,7	37,2	38,5	exploitation of water supply network ^b
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	15	12	13	12	Consumption of water for the needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
w tym do produkcji przemysłowej	5	4	4	4	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,9	83,0	98,4	99,9	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,3	2,0	0,1	0,0	untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	49,4	66,1	74,5	79,6	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	7,7	2,7	1,5	0,8	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	57,5	66,2	47,4	36,1	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	99,2	99,9	99,9	100,0	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	63,4	71,2	71,6	72,9	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31.12.):					Area of special nature value under legal protection (as of 31.12.):
w % powierzchni ogólnej	27,1	27,2	27,2	27,6	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	2351	2519	2573	2771	per capita in m ²
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km ² w t	267	91	180	172	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km ² in tonnes
Odpady komunalne wytworzone ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	311	255	279	384	Municipal waste generated ^e (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	5,4	7,0	5,1	5,4	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	4,4	1,5	3,0	4,5	in water management

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2015 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone, ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data have not been comparable with data for previous years due to a change in the methodology of municipal wastewater survey. d Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2015, data have included waste collected from all property owners and are considered waste generated due to the inclusion of all property owners into the municipal waste management system, implemented by gminas since 1 July 2013.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

II. MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI JUSTICE					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^a w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Crimes ascertained by the Police ^a in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	30549	30575	19927	15461	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	284,8	300,2	199,5	164,6	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^a w %	59,2	73,0	65,8	70,7	Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police ^a in %
LUDNOŚĆ ^b POPULATION ^b					
Ludność (stan w dniu 31.12.)	1070598	1017241	996011	936725	Population (as of 31.12.)
miasta	563579	532927	517177	494029	urban areas
wieś	507019	484314	478834	442696	rural areas
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31.12.)	114	108	106	100	Population per 1 km ² of total area (as of 31.12.)
Ludność w wieku (stan w dniu 31.12.):					Population of age (as of 31.12.):
przedprodukcyjnym	257549	174257	159393	154619	pre-working
produkcyjnym	658071	666937	635551	552484	working
poprodukcyjnym	154978	176047	201067	229622	post-working
Małżeństwa na 1000 ludności	4,8	5,6	4,9	3,4	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	1,2	1,5	1,7	1,4	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,7	9,0	8,3	6,6	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	8,7	9,7	10,5	11,3	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,0	-0,7	-2,2	-4,7	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	6,0	5,2	4,1	2,8	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-3,48	-1,76	-2,38 ^c	-1,38	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	70,7	73,0	73,8	75,3	males
kobiety	78,2	80,4	81,4	82,3	females
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^{de} (stan w dniu 31.12.):					Employed persons ^{de} (as of 31.12.):
w tysiącach	372,0	311,0	321,6	342,9	in thousands
w tym kobiety	178,2	142,8	150,0	159,5	of which women
na 1000 ludności	347,4	305,7	322,9	366,1	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	.	62,8	58,1	63,7	in thousands
na 1000 ludności	.	61,7	58,1	67,8	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	.	15,9	16,5	18,7	in thousands
na 1000 ludności	.	15,7	16,5	19,9	per 1000 population

a Do 2010 r. – łącznie z prokuraturą; od 2015 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. b Patrz uwagi do działu „Ludność”, ust. 1 i 2 na str. 185. c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. d Do 2015 r. według faktycznego miejsca pracy; w 2023 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania, bez zagranicy. e Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: dla 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, dla 2010 r. i 2015 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, dla 2023 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a Until 2010 – including prosecutor's office; since 2015 excluding punishable acts committed by juveniles. b See notes to the chapter „Population”, item 1 and 2 on page 185. c Net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014. d Until 2015 by actual workplace; in 2023 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence without data from abroad. e Data are compiled taking into account persons employed on private farms in agriculture estimated using the results: for 2000 – of the Agricultural Census 1996, for 2010 and 2015 – of the Agricultural Census 2010, for 2023 – data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**II. MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31.12.) w tys.	69,3	48,8	36,2	20,3	Registered unemployed persons (as of 31.12.) in thousands
2000=100	.	70,4	52,2	29,3	2000=100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31.12.):					In % of registered unemployed persons (as of 31.12.):
kobiety	58,1	52,9	54,6	54,7	women
w wieku 24 lata i mniej	28,6	22,2	14,0	11,8	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,4	24,0	34,4	39,0	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31.12.) na 1 ofertę pracy	707	46	22	15	Registered unemployed persons (as of 31.12.) per a job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31.12.) w %	15,7	13,6	10,1	5,9	Registered unemployment rate ^a (as of 31.12.) in %
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1731,65	2946,59	3565,04	6629,61	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000=100	.	170,2	205,9	382,8	2000=100
w tym: w przemyśle	.	3041,07	3679,97	6769,22	of which: in industry
w budownictwie	.	2319,46	2939,73	5326,64	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	218,0	215,6	201,8	208,8	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	175,1	184,9	176,2	189,5	receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	42,9	30,7	25,5	19,3	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	835,93	1560,14	1948,36	3233,65	paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	641,26	1017,25	1245,08	1886,05	farmers
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA DWELLINGS. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe ^b (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31.12.):					Dwelling stocks ^b (in 2000 – inhabited; as of 31.12.):
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	321,8	343,9	351,8	368,6	in thousands
na 1000 ludności	300,6	338,1	353,2	393,5	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	71,7	79,4	80,5	82,1	average useful floor area of dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	1,1	2,1	1,7	3,2	in thousands
na 1000 ludności	1,0	2,1	1,7	3,4	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	95,4	113,9	130,8	102,7	average useful floor area of dwelling in m ²
Długość sieci (stan w dniu 31.12.) w km:					Network (as of 31.12.) in km:
wodociągowej	6936,9	7778,0	8228,6	8825,9	water supply
kanalizacyjnej ^c	1154,3	3043,4	4749,4	5522,9	sewage ^c

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: dla 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, dla 2010 r. i 2015 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, dla 2023 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych. b Na podstawie bilansów. c Łącznie z kolektorami.

a The number of employed persons, including estimated data on persons employed on private farms in agriculture was used in calculations, using the results: for 2000 – of the Agricultural Census 1996, for 2010 and 2015 – of the Agricultural Census 2010, for 2023 – data are presented on the basis of administrative data sources. b Based on balances. c Including collectors.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

II. MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA (dok.) DWELLINGS. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE (cont.)					
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	36,0	29,8	30,0	29,8	in cubic hectometres
na 1 mieszkańca w m ³	33,6	29,2	30,0	31,7	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach ^a :					electricity in urban areas ^a :
w gigawatogodzinach	384,6	470,2	380,1	396,5	in gigawatt hours
na 1 mieszkańca w kWh	681	881	732	799	per capita in kWh
EDUKACJA I WYCHOWANIE EDUCATION					
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools ^b (as of beginning of the school year) in thousands:
podstawowych ^c	85,3	52,3	55,7	66,1	primary ^c
branżowych I stopnia ^{de}	16,9	7,3	5,7	6,9	stage I sectoral vocational ^{de}
branżowych II stopnia	.	.	.	0,4	stage II sectoral vocational
liceach ogólnokształcących ^f	21,3	13,4	9,7	14,3	general secondary ^f
liceach profilowanych	.	0,7	.	.	specialised secondary
technikach ^g	25,0	14,7	13,7	19,4	technical secondary ^g
ogólnokształcących artystycznych ^h	0,2	0,2	0,3	0,4	general art ^h
policealnych	4,5	6,2	5,1	5,2	post-secondary
Absolwenci branżowych szkół I stopnia ^d , branżowych II stopnia, liceów ogólnokształcących, techników oraz ogólnokształcących artystycznych dających uprawnienia zawodowe ^{efgik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	13,8	11,3	8,5	7,7	Graduates of stage I sectoral vocational ^d , stage II sectoral vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{efgik} (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni ⁱ (stan w dniu 31.12; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30.11.) w tys.	31,8	39,7	24,1	18,6	Students of higher education institutions ⁱ (as of 31.12.; in years 2000–2017 – as of 30.11.) in thousands
Absolwenci uczelni ^{im} w tys.	5,9	11,0	8,3	4,8	Graduates of higher education institutions ^{im} in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	9,8	8,9	5,3	3,0	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych ⁱ w tys.	2,6	2,5	2,0	0,2	Graduates of schools for adults ⁱ in thousands

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. e–g Łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), g – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci). h Dające uprawnienia zawodowe. i Z poprzedniego roku szkolnego. k Łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. l Łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem opolskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. m W latach 2005–2018 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. i od 2019 r. – z roku kalendarzowego.

a In 2000, excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. e–g Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), g – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). h Leading to professional certification. i From the previous school year. k Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. l Including branches of higher education institutions seated outside the territory of Opolskie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. m 2005–2018 – from the previous academic year, and in 2000 and since 2019 – from the calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

II. MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION (cont.)					
Wychowanie przedszkolne (stan na początek roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	32,0	28,1	28,4	.	places in nursery schools in thousands
dzieci ^a w tys.	28,6	28,6	26,7	34,5	children ^a in thousands
w przedszkolach	27,1	25,7	24,0	31,0	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	1,5	2,8	2,5	3,2	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początek roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^b	591,1	739,3	893,9	897,9	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^b
OCHRONA ZDROWIA ^c I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE ^c AND SOCIAL WELFARE					
Pracownicy medyczni ^d (stan w dniu 31.12.):					Medical personnel ^d (as of 31.12.):
lekarze	.	.	.	2404	doctors
lekarze dentyści	.	.	.	674	dentists
pielęgniarki ^e	.	.	.	5191	nurses ^e
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f (stan w dniu 31.12.) na 10 tys. ludności	46,7	43,1	46,2	43,0	Beds in general hospitals ^f (as of 31.12.) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzydziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1441,1	1714,6	1658,8	1645,5	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan w dniu 31.12.)	233	433	538	579	Outpatient departments (as of 31.12.)
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31.12.)	192	279	314	282	Generally available pharmacies (as of 31.12.)
Liczba ludności (stan w dniu 31.12.) na 1 aptekę ogólnodostępną	5576	3646	3172	3322	Population (as of 31.12.) per generally available pharmacy
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of outpatient health care per capita:
lekarskie	4,8	6,1	6,6	7,1	medical
stomatologiczne	0,5	0,5	0,6	0,6	dental
Dzieci w żłobkach ^g i klubach dziecięcych ^h (stan w dniu 31.12.) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	33,6	42,9	112,1	259,1	Children in nurseries ^g and children's clubs ^h (as of 31.12.) per 1000 children up to age 3
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31.12.)	337	318	315	300	Public libraries (including branches; as of 31.12.)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ⁱ w wol.:					Public library loans ⁱ in volumes:
na 1000 ludności	3220,3	3070,1	2944,2	2618,3	per 1000 population
na 1 czytelnika	18,1	20,2	18,8	18,7	per library user
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31.12.) na 1000 ludności	1,5	1,7	2,1	2,4	Seats in theatres and music institutions (as of 31.12.) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^k na 1000 ludności	192,7	151,2	160,3	178,4	Audience in theatres and music institutions ^k per 1000 population

a Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). b W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat. c Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortowi obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. d Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. Patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str.193. e łącznie z magistratami pielęgniarstwa. f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. g Do 2015 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi. W 2023 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych. h Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. i Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. k łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2008, including pre-primary education groups and pre-primary points not listed in division by type of establishments. Including the children attending for all school year in the units performing health care activities (until 2011 defined as health care institution). b In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c Since 2012, data have included health care of: the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as until 2011 the Internal Security Agency. d Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. See notes to the chapter „Health care and social welfare”, item 2 on page 193. e Including masters of nursery. f Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. g Until 2015 including nursery wards. In 2023 data are presented on the basis of administrative data sources. h Until 2010, excluding children's clubs. i Since 2015, including interlibrary lending. k Including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

II. MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)					
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31.12.)	13	13	16	20	Museums with branches (as of 31.12.)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	191,5	177,1	237,4	272,7	Museum and exhibition visitors per 1000 population
Kina stałe (stan w dniu 31.12.)	21	9	11	14	Indoor cinemas (as of 31.12.)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31.12.) na 1000 ludności	6,2	3,5	4,7	5,5	Seats in indoor cinemas (as of 31.12.) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	279,5	550,5	724,3	856,2	Audience in indoor cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31.12.) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31.12.) per 1000 population:
radiowi	227,1	189,9	192,2	146,2	radio
telewizyjni	223,3	184,9	186,2	140,6	television
Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31.07.)	104	111	168	109	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31.07.)
w tym hotele	22	29	58	47	of which hotels
Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31.07.) na 10 tys. ludności	59,6	76,2	94,1	68,6	Bed places ^a (as of 31.07.) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	132,8	220,4	329,4	367,2	Tourists accommodated ^a per 1000 population
ROLNICTWO AGRICULTURE					
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	574,7	513,1 ^b	496,6	509,6 ^c	Agricultural land (as of June) in thousand ha
w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	99,0 ^b	99,4	99,7	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	473,3	453,2 ^b	449,7	476,1	Sown area (as of June) in thousand ha
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	66,1	61,5 ^b	59,6	53,9	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	5,5	1,9 ^b	1,5	1,1	potatoes
buraki cukrowe	5,0	3,2 ^b	2,3	3,1	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1197,9	1357,8	1369,8	1684,3	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	572,0	222,6	162,1	141,2	potatoes
buraki cukrowe	1128,2	722,1	527,1	1078,9	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per ha in decitonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	38,3	48,7	51,1	65,7	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	219	259	234	273	potatoes
buraki cukrowe	475	499	506	729	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt.:					Livestock (as of June) per 100 ha of agricultural land in heads:
bydło	25,2	23,9 ^b	23,4	27,0 ^c	cattle
trzoda chlewna (w 2000 r. – stan w końcu lipca)	119,9	117,2 ^b	83,0	61,3 ^c	pigs (in 2000 – as of the end of July)
Produkcja na 1 ha użytków rolnych:					Production per ha of agricultural land:
żywna rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg	185	238	215	202	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d in kg
mleka krowiego w l	475	565	537	541	of cows' milk in litres

a Od 2015 r. dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. W 2023 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Dane wstępne. d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. W 2023 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą. U w a g a. W latach międzyspisywanych dane dla użytków rolnych na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Since 2015, concern establishments 10 or more bed places. In 2023, data have been compiled taking into account imputation for units, which refused to participate in the survey. b Data of the Agricultural Census 2010. c Preliminary data. d Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. In 2023, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

N o t e. In the intercensal years data for agricultural land on the basis of periodic survey conducted every three years.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**II. MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)					
Ciągniki rolnicze w tys. szt. (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31.12.)	44,1	37,5 ^a	.	34,8 ^b	Agricultural tractors in thousand units (as of June; in 2000 – as of 31.12.)
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg:					Consumption of fertilisers in terms of pure ingredient per ha of agricultural land in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	127,1	183,5 ^a	199,8	197,3 ^b	mineral or chemical (including mixed fertilisers)
wapniowych	189,1	103,9 ^a	94,3	147,5 ^b	lime
LEŚNICTWO FORESTRY					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31.12.) w tys. ha	252,9	256,4	257,3	258,0	Forest land (as of 31.12.) in thousand ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31.12.):					Forest areas (as of 31.12.):
w tysiącach hektarów	246,6	249,3	250,4	251,2	in thousand ha
na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,2	0,3	0,3	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31.12.) w %	26,2	26,5	26,6	26,7	Forest cover (as of 31.12.) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	361	476	554	583	Timber removals per 100 ha of forest area in m ³
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	18673,6	24092,2	49004,3	in million PLN (current prices)
rok poprzedni=100 (ceny stałe)	.	90,4	109,5	95,4	previous year=100 (constant prices)
2005=100 (ceny stałe)	.	98,9	115,0	175,4	2005=100 (constant prices)
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	298968	415312	771551	per employee in PLN (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	18334	24119	52162	per capita in PLN (current prices)
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^c (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production ^c (current prices):
w milionach złotych	.	3151,5	3381,1	7215,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	3094	3385	7680	per capita in PLN
TRANSPORT. POCZTA – stan w dniu 31.12. TRANSPORT. POST – as of 31.12.					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^d :					Railway lines operated – standard gauge ^d :
w kilometrach	896	868	749	825	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	9,5	9,2	8,0	8,8	per 100 km ² of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	8460	8615	8400	8716	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	89,9	91,5	89,2	92,6	per 100 km ² of total area in km

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Dane wstępne. c Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. d Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

U w a g a. W latach międzyspisowych dane dla ciągników rolniczych i zużycia nawozów na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census 2010. b Preliminary data. c Realised by construction units – by place of performing works. d Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure.

N o t e. In the intercensal years data for agricultural tractors and fertiliser consumption on the basis of periodic survey conducted every three years.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

II. MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
TRANSPORT. POCZTA – stan w dniu 31.12. (dok.) TRANSPORT. POST – as of 31.12. (cont.)					
Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					Registered passenger cars ^a :
w tysiącach sztuk	287,1	493,4	581,5	727,7	in thousand units
na 1000 ludności	268,1	485,0	583,8	776,9	per 1000 population
Placówki pocztowe ^b :					Postal service offices ^b :
na 100 tys. ludności	27,8	24,4	21,1	23,5	per 100 thousand population
HANDEL TRADE					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					Retail sales (current prices):
w milionach złotych	6618,4	8314,8	8727,6	12591,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	6091	8163	8737	13403	per capita in PLN
Sklepy (stan w dniu 31.12.)	10673 ^c	8652	8850	6315	Shops (as of 31.12.)
Liczba ludności na 1 sklep (stan w dniu 31.12.)	102 ^c	118	113	148	Population per shop (as of 31.12.)
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^d					Budgets of gminas^d
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1091,8	2364,9	2726,7	4884,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1159	2640	3101	6007	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1127,0	2665,3	2679,1	5110,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1197	2975	3046	6284	per capita in PLN
Budżet miasta na prawach powiatu					Budget of city with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	301,6	540,6	647,9	1409,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2305	4407	5423	11163	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	309,5	568,8	640,2	1445,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2365	4637	5359	11443	per capita in PLN
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	443,7	726,3	764,9	1346,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	471	811	870	1655	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	441,0	748,0	759,9	1359,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	468	835	864	1672	per capita in PLN
Budżet województwa					Budget of the voivodship
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	93,7	493,2	425,0	869,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	87	484	426	926	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	93,8	555,0	391,5	827,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	87	545	392	881	per capita in PLN

a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

a Since 2011, including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. b Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. d Excluding revenue and expenditure of gmina which is also city with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

II. MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a					
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące):					Investment outlays ^b (current prices):
w milionach złotych	2624,9	4675,3	8052,6	10922,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2447	4590	8062	11626	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31.12.; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets ^c (as of 31.12.; current book-keeping prices):
w milionach złotych	43155,2	67939,0	81693,6	129582,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	40309	66787	82021	138336	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE ^{de} REGIONAL ACCOUNTS ^{de}					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	17476	31082	37828	61409	in million PLN
na 1 mieszkańca ^f w zł	16294	30516	37870	66678	per capita ^f in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni=100	.	102,2	102,5	102,5	Gross domestic product (constant prices) – previous year=100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	15511	27315	33556	54782	in million PLN
na 1 mieszkańca ^f w zł	14462	26818	33594	59483	per capita ^f in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	12256	21423	24917	40718	in million PLN
na 1 mieszkańca ^f w zł	11427	21033	24944	44211	per capita ^f in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni=100	.	101,8	104,2	98,4	Gross real disposable income in the households sector – previous year=100
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^g – stan w dniu 31.12. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER ^g – as of 31.12.					
Ogółem: w tysiącach	76,9	99,1	100,4	112,6	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	718,3	974,4	1008,3	1201,8	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational entities without legal personality:
w tysiącach	18,3	25,3	28,9	31,9	in thousands
2000=100	.	138,4	158,1	174,2	2000=100
w tym:					of which:
spółdzielnie	0,6	0,5	0,5	0,3	cooperatives
spółki handlowe	3,1	5,4	7,1	8,5	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,0	1,4	1,5	0,9	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	6,9	6,4	6,5	6,6	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	58,6	73,8	71,5	80,7	in thousands
2000=100	.	125,9	122,0	137,7	2000=100
na 10 tys. ludności	547,2	725,2	717,7	861,3	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d W rubryce dla 2023 r. dane dotyczą 2022 r. e Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 206. f Dane na 1 mieszkańca przeliczono według liczby ludności spełniającej kryterium rezydencji zgodnie z Rozporządzeniem ESA 2010; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 14 na str. 206. g Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of The Accounting Act. b By investment location. c By seat of a local kind-of-activity unit. d In the column for 2023, data concern 2022. e See general notes to the chapter „Regional accounts”, item 13 on page 206. f Data calculated for the population meeting the residence criterion according to the ESA 2010 Regulation; see general notes to the chapter „Regional accounts”, item 14 on page 206. g Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w Roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane prezentowane są w układzie klasyfikacji **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Od 1 stycznia 2021 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2019/1755 z dnia 8 sierpnia 2019 r.

Polska podzielona jest na 3 poziomy NUTS:

- NUTS 1 – **makroregiony** (grupujące województwa) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – **regiony** (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – **podregiony** (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

3. Prezentowane dane, jeśli nie zaznaczono inaczej, dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i, jeśli nie zaznaczono inaczej, obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określa się głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

6. Dane, jeśli nie zaznaczono inaczej, opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano, jeśli nie zaznaczono inaczej, tzw. metodą przedsiębiorstw

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

General notes

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003. Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. From 1 January 2021 there are changes applied by Commission Regulation (EU) 2019/1755 of 8 August 2019.

Poland is divided into 3 levels of NUTS:

- NUTS 1 – **macroregions** (grouping voivodships) – 7 units,
- NUTS 2 – **regions** (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – **subregions** (grouping powiaty) – 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the Regulation the Council of Ministers of 24 December 2007.

The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,
- **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Do ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należą:

- 1) **Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług – PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;
- 2) **Klasyfikacja Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 3) **Polska Klasyfikacja Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r.;
- 4) **Klasyfikacja Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r., w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach oraz na mapach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych), do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmują się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
 - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) dla lat 2016–2021,
 - ceny stałe 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.) od 2022 r.

12. Liczby **względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności, jeśli nie zaznaczono inaczej, przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 czerwca.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; PKWiU 2015 compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 January 2016 by the Regulation of the Council of Ministers, dated 4 September 2015 replacing the PKWiU 2008 classification which was in force until 31 December 2015;
- 2) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditure on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 3) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 January 2000 by the Regulation of the Council of Ministers of 30 December 1999;
- 4) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1 January 2017 by the Regulation of the Council of Ministers of 3 October 2016, replacing the classification which was in force until 31 December 2016.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables as well as maps and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax on goods and services – VAT (on domestic and imported products), taxes and customs duties on imports (including excise tax), as well as other taxes on products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) solid production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
 - 2015 constant prices (2015 average current prices) for 2016–2021,
 - 2021 constant prices (2021 average current prices) since 2022.

12. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing per capita data (per 1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g. vital statistics, production) – as of 30 June.

The population number adopted for calculations was compiled:

- for the years 2000–2009 on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002, but for 2000–2001 by the administrative division in force as of 31 December 2002;

- Przyjęta do przeliczeń liczbę ludności opracowano:
- dla lat 2000–2009 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000–2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r.;
 - dla lat 2010–2019 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.;
 - od 2020 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, przy czym dla lat 2020–2021 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2021 r.
14. Dane, jeśli nie zaznaczono inaczej, nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.
15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.
16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza statystyki publicznej opatrzone odpowiednimi notami.
18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

- for the years 2010–2019 on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2011, but for 2010 by the administrative division in force as of 31 December 2011;
 - since 2020 on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021, but for 2020–2021 by the administrative division in force as of 31 December 2021.
14. Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.
15. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.
16. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".
17. Statistical information derived from sources other than the statistical public is indicated in the appropriate notes.
18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motor-cycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

* * *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w uwagach do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w zakładce „Metainformacje” na stronie Głównego Urzędu Statystycznego, w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in the “Metainformation” tab on Statistic Poland website, in thematic publication as well as in the series “Statistical Research Methodology”.

Delimitacja obszarów wiejskich

1. Delimitacja Obszarów Wiejskich (DOW) do celów statystycznych została opracowana przez Główny Urząd Statystyczny

2. Celem DOW jest zapewnienie jednolitej prezentacji wyników badań statystycznych statystyki publicznej, dotyczących obszarów wiejskich. Zastosowanie Delimitacji umożliwi szczegółowe prezentowanie danych na temat obszarów wiejskich, z podkreśleniem ich różnorodności.

3. DOW opracowana jest z wykorzystaniem typologii Funkcjonalnych Obszarów Miejskich (FUA; ang. Functional Urban Areas), wprowadzonej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2391 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 w odniesieniu do typologii terytorialnych (Tercet).

FUA obejmują miasta i ich strefy dojazdów do pracy.

Podziału gmin wiejskich (gmin wiejskich oraz obszarów wiejskich w gminach miejsko-wiejskich – symbol rodzaju jednostki TERYT, odpowiednio 2 i 5) dokonano z uwzględnieniem oddziaływania na nie dużych miast.

4. Delimitacja obejmuje: poziom 1, który odnosi się do lokalizacji obszaru względem FUA miast liczących co najmniej 150 tys. mieszkańców lub FUA miast wojewódzkich; poziom 2, który odnosi się do wartości gęstości zaludnienia obszarów wiejskich.

Poziom 1	Poziom 2
Aglomeracyjne	dużej gęstości
	małej gęstości
Pozaaglomeracyjne	dużej gęstości
	małej gęstości

5. W nowej delimitacji wyróżniono następujące grupy obszarów:

- 1) **aglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się w granicach FUA miast wojewódzkich lub w granicach FUA pozostałych miast, liczących co najmniej 150 tys. mieszkańców:
 - **aglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia większej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski;
 - **aglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski;
- 2) **pozaaglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się poza granicami FUA miast wojewódzkich lub poza granicami FUA pozostałych miast liczących co najmniej 150 tys. mieszkańców:
 - **pozaaglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia większej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski;
 - **pozaaglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski.

6. Do grupy miast powyżej 150 tys. mieszkańców zakwalifikowano 25 ośrodków. Średnia gęstość zaludnienia w 2023 r. (Bank Danych Lokalnych GUS) wynosiła 120 osób/km², a próg 1/3 średniej gęstości zaludnienia przyjęto na poziomie 40 osób/km².

7. W bieżącej edycji Rocznika przedstawiono jedynie wybrane zagadnienia według Delimitacji Obszarów Wiejskich. W pracach rozwojowych przewidziana jest prezentacja zjawisk w ww. układzie w systemach, bazach oraz opracowaniach i analizach statystycznych.

Delimitation of rural areas

1. The Delimitation of Rural Areas (DOW) for statistical purposes developed by the Statistics Poland.

2. The purpose of the DOW is to ensure a consistent presentation of the results of statistical surveys on rural areas. The use of the DOW will enable detailed presentation of data on rural areas, emphasising their diversity.

3. The DOW is developed using the typology of Functional Urban Areas (FUA), introduced by Regulation (EU) 2017/2391 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 amending Regulation (EC) No 1059/2003 as regards territorial typologies (Tercet).

The FUA include cities and their commuting zones.

The delimitation of rural areas (rural gminas and rural areas in urban-rural gminas – symbol of the type unit TERYT, 2 and 5 respectively) have been taking into account the impact of large cities.

4. The delimitation includes: level 1, which refers to the location of the area in relation to the FUA of cities of at least 150,000 persons or the FUA of voivodship cities; level 2, which refers to the value of the population density of rural areas.

Level 1	Level 2
Agglomeration areas	high density
	low density
Non-agglomeration areas	high density
	low density

5. The new delimitation distinguishes the following groups of areas:

- 1) **agglomeration** – rural areas located within the FUA of voivodship cities or within the FUA of other cities with at least 150,000 persons:
 - **agglomeration high density** – meet both criteria: they are in agglomeration areas and have population density higher than the average population density for Poland;
 - **agglomeration low density** – they are in agglomeration areas and have population density equal to or lower than the average population density for Poland;
- 2) **non-agglomeration** – rural areas located outside the FUA of voivodship cities or outside the FUA of other cities with at least 150,000 persons:
 - **non-agglomeration high density** – they are located outside of the FUA, and have population density higher than 1/3 of the population density for Poland;
 - **non-agglomeration low density** – they are located outside of the FUA, and have population density equal to or lower than 1/3 of the population density for Poland.

6. The group of cities with more than 150,000 persons includes 25 cities. Average population density in 2023 (Statistics Poland Local Data Bank; BDL) was 120 persons/km² and the 1/3 threshold of the average population density was assumed at 40 persons/km².

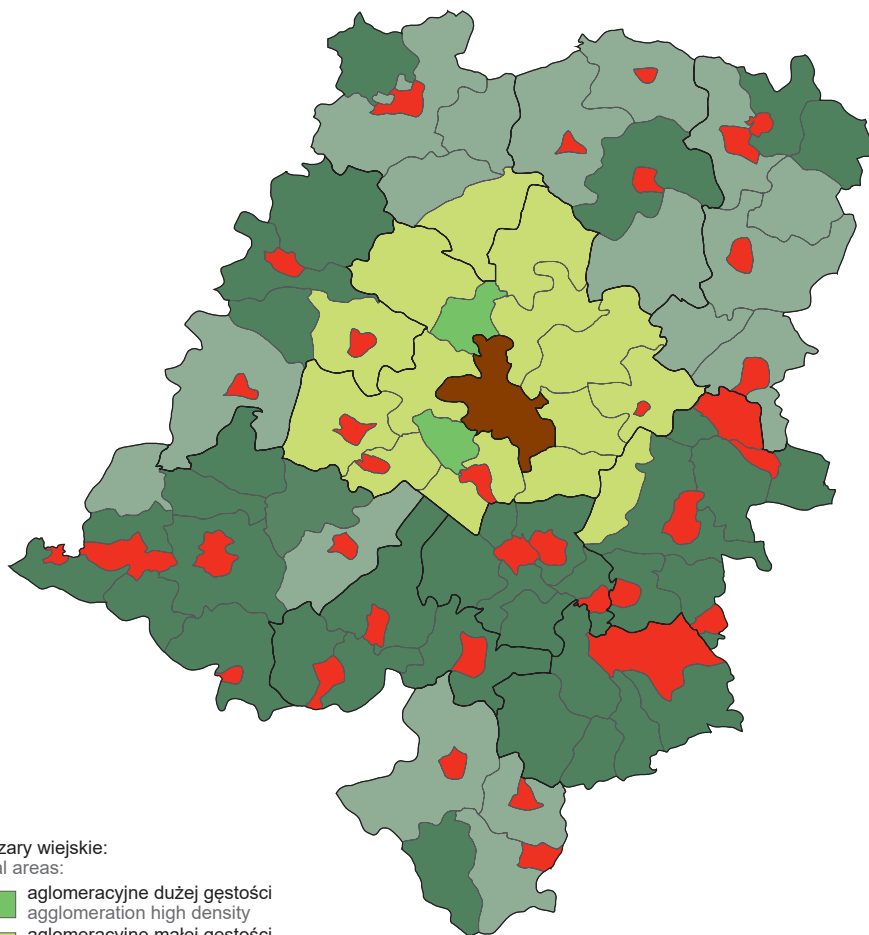
7. The current edition of the Yearbook presents only selected issues according to the Delimitation of Rural Areas (DOW). In the development work it is planned to present the phenomena in the above mentioned arrangement in systems, databases and statistical studies and analyses.

DELIMITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.

Stan w dniu 1 stycznia

DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023

As of 1 January

Obszary wiejskie:

Rural areas:

- aglomeracyjne dużej gęstości
agglomeration high density
- aglomeracyjne małej gęstości
agglomeration low density
- pozaaglomeracyjne dużej gęstości
non-agglomeration high density
- pozaaglomeracyjne małej gęstości
non-agglomeration low density

Miasta:

Urban areas:

- miasto wojewódzkie
voivodship city
- pozostałe miasta
other cities

Warunki naturalne i ochrona środowiska

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowanych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, wcześniej – Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które całkowicie utraciły wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntem zdegradowanym lub zdewastowanemu wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odwrócenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

3. **Zużycie wody** obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek.

4. Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

5. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o **stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku, z hał produkcyjnych itp.).

6. **Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

7. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbysza się, zamierza pozbyć się lub do których pozbyscia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowano w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

9. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Environment and environmental protection

1. Information regarding the **geodesic status and directions of voivodship land use** is classified according to ownership and register groups, of land included in the land register introduced by the Regulation of the Minister of Development, Labour and Technology of 27 July 2021 on the register of land and buildings, formerly – of the Minister of Regional Development and Construction of 29 March 2001.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land with declined utility value due to worsening of natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists of the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. **Water consumption** consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities.

4. **Wastewater requiring treatment** is understood as water discharged by network of canals or open ditch systems directly into waters, into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

5. Information regarding **emission and reduction of air pollutants** from plants of significant nuisance to air quality as well as **the systems reducing such pollutants and the effects of their utilisation** concerns units established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it.

Data regarding particulate and gas emission include organised emission (from technological and heating facilities) and non-organised emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

6. **Nature protection** consists of maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection.

7. **Waste** means any substance or object, which the holder discards, intends to discard or is required to discard.

Data on waste have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on Waste.

8. Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which, because of its character or composition, is similar to waste from households.

9. Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999. This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

Samorząd terytorialny

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

3. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządzie terytorialnym oraz w samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby administracji skarbowej, urzędy skarbowe i celno-skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutycznej, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materialowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Wymiar sprawiedliwości

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych podano według klasyfikacji Kodeksu karnego, obowiązującego od 1 września 1998 r. (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.), Kodeksu karnego skarbowego, obowiązującego od 17 października 1999 r. (ustawa z dnia 10 września 1999 r.) lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły kodeksu karnego dotyczące rodzajów przestępstw wymienionych w tablicy 1 (13) na str. 26:

- przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162,
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180,
- przeciwko wolności, wolności sumienia i wznianą – art. 189–196,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205,
- przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211,
- przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217,
- przeciwko mieniu – art. 278–295,
- przeciwko wiarygodności dokumentów – kradzież lub przywłaszczenie dokumentu tożsamości – art. 275 § 1.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem

Local government

1. On January 1, 1999, pursuant to the Act of July 24, 1998 on the introduction of the basic three-tier territorial division of the state a new fundamental three-tier territorial division of the country was introduced, the units of which are: gminas, powiats and voivodships.

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organisation and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Information presented concerning **public administration** involves paid employment and wages and salaries in public administration, local government administration and local government appeal councils and covers units included, in accordance with NACE Rev. 2, in the "Public administration and economic and social policy" group in the "Public administration and defence; compulsory social security" section.

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - territorial organs of non-combined government administration (e.g. revenue administration, tax and tax control offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service units (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
- 3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary units of state administration with regional units.

Local government administration comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
 - gmina offices and auxiliary service units (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
 - offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
- 2) powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service units (e.g., labour offices, public road boards);
- 3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship local government organisational units (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).

4. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

Justice

1. Data concerning crimes ascertained are given according to the classification of the Criminal Code in force since 1 September 1998 (the Act of 6 June 1997), the Fiscal Penal Code, in force since 17 October 1999 (the Act of 10 September 1999) or other specific acts.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 (13) on page 26:

- against life and health – Art. 148–162,
- against public safety and safety in transport – Art. 163–180,
- against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196,
- against sexual freedom and morals – Art. 197–205,
- against the family and guardianship – Art. 206–211,
- against good name and personal integrity – Art. 212–217,
- against property – Art. 278–295,
- against the reliability of documents – theft or appropriation of identification – Art. 275 § 1.

2. **Crime ascertained** is an event that after the completion of preparatory proceedings, was confirmed that it is a crime. Under the Criminal Code crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public or private accusation, under the Fiscal Penal Code – is a fiscal offence.

karnym – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z tym dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych do stwierdzonych w danym roku (łącznie z przestępstwami z lat poprzednich we wzniesionych postępowaniach).

4. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

5. Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

6. Do dnia 31 sierpnia 2022 r. tryb postępowania wobec **nieletnich** przed sądem wynikał z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu wobec nieletnich. Po zmianach w 2014 r., sąd prowadził postępowanie i orzekał w sprawach, w których zachodziło podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego. Z dniem 1 września 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Ludność

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,
- 2) rejestrów Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały oraz pobyt czasowy,
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
- 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.

2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 czerwca i 31 grudnia) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2000–2009 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla lat 2000–2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r.,
- dla lat 2010–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.,
- od 2020 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, z tym że dla 2020 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2021 r.

3. Przez ludność w **wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w **wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w **wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w **wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w **wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano: małżeństwa – według miejsca zamieszkania męża przed ślubem, a jeśli mąż mieszkał na stałe za granicą – według miejsca zamieszkania żony w Polsce przed zawarciem

A crime ascertained in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

Data on crimes ascertained since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. This data are not fully comparable with the data for previous years.

Information on crimes ascertained and rates of detectability of delinquents in crimes ascertained has been prepared on the basis of police information systems.

3. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of crimes detected to crimes ascertained in a given year (including crimes from previous years in resumed proceedings).

4. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organisational structure of common courts.

5. Resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved in previous years.

6. Until 31 August 2022 court proceedings towards **juveniles** was governed by Act of 26 October 1982 on Proceedings Involving Juveniles. Since 2014, the court conducted the proceedings and adjudged cases in which there was a suspicion of demoralisation or committing of punishable act by a juvenile. On 1 September 2022, the Act of 9 June 2022 on the support and social rehabilitation of juveniles entered into force.

Population

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census,
- 2) the registers of the Chancellery of the Prime Minister – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence,
- 3) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths,
- 4) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for divorces and separations.

2. Data on population (as of 30 June and 31 December) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:

- for 2000–2009 – of the results of the National Population and Housing Census 2002, for 2002–2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002,
- for 2010–2019 – of the results of the National Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011,
- since 2020 – of the results of the National Population and Housing Census 2021, for 2020 by the administrative division valid as of 31 December 2021.

3. The **working age population** refers to males aged 18–64, and females aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

5. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows: marriages – according to the husband's place of permanent residence before contracting of a marriage or by the wife's place of residence in Poland if her husband stayed permanently abroad before contracting of a marriage; divorces – according to the plaintiff's place

związku małżeńskiego; rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo; urodzenia – według miejsca zamieszkania na pobyt stały matki noworodka; zgony – według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

6. Współczynnik reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częstotliwości współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzic z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

7. Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

8. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności o okresie, dla którego opracowano tablice trwania życia.

9. Prognoza ludności do 2060 r. została opracowana w 2023 r. na podstawie stanu i struktury ludności z dnia 31 grudnia 2022 r. oraz założeń dotyczących tendencji zmian w płodności, umieralności i migracjach zagranicznych na pobyt stały.

10. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

11. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

12. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

of residence; births – according to the mother's place of permanent residence; deaths – according to the place of residence of the deceased.

6. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e. assuming that age specific fertility rates for this period are constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that the woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

7. Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

8. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age of x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

9. Population projection until 2060 was calculated in 2023 on the basis of population number and structure as of 31 December 2022 as well as assumptions on fertility, mortality and international migration for permanent residence.

10. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

11. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

12. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

Rynek pracy

1. Dane na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) obejmują osoby w wieku 15–89 lat. Wyniki BAEL opracowywane są dla kategorii ludności rezydującej i odnoszą się do osób przebywających lub zamierzających przebywać na terenie kraju co najmniej 12 miesięcy, zamieszkałych w prywatnych gospodarstwach domowych. Badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności i opracowane na podstawie NSP 2021.

Od 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo.

Od 2023 r. do uogólniania wyników BAEL na populację generalną zastosowano dane o ludności rezydującej Polski pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Prezentowane dane za lata 2019–2022 zostały przeliczone zgodnie z nową podstawą uogólniania wyników, w związku z czym różnią się od prezentowanych we wcześniejszych edycjach Rocznika.

Labour market

1. Data on the basis of the Labour Force Survey (LFS) include household members aged 15–89. The LFS results are compiled for the category of residence population and refer to persons staying or intending to stay in the country for at least 12 months, living in private households. The survey does not cover the homeless and persons absent from a household for 12 months and longer. The survey has been carried out with the appliance of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter. The LFS results have been generalised based on population balances compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2021.

Since 2021, methodological changes have been introduced in the LFS resulting from the implementation of the framework regulation for social statistics, i.e. Regulation (EU) 2019/1700 of the European Parliament and of the Council of 10 October 2019. Changes concerned, i.a. subjective range of the survey (the core survey covers persons aged 15–89, until 2020 inclusive, they were persons aged 15 and more) and the definition and the way of specification of particular populations on the labour market, i.e. the employed, the unemployed and economically inactive persons.

Since 2023 data on the resident population of Poland from the balances developed based on the results of the 2021 National Census of Population and Housing have been applied for generalising the LFS results to the total population. The presented data for 2019–2022 were recalculated in line with the new generalisation basis, therefore they differ from those presented in previous editions of the Yearbook.

2. Do aktywnych zawodowo zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia:
 - a) wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - b) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
 - z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
 - z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Podziału na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonano na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według powyższej definicji),
 - aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

3. Ludność bierna zawodowo, tzn. pozostająca poza siłą roboczą, są to wszystkie osoby w wieku 15–89 lat, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne.

4. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo.

5. Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Od 2022 r. dane o pracujących opracowano na podstawie administracyjnych źródeł danych, a za lata wcześniejsze – na podstawie sprawozdań podmiotów gospodarki narodowej.

6. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 grudnia podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w głównym miejscu pracy.

7. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 grudnia 2020 r. wyszacowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (dane dla lat poprzednich wyszacowane są z wykorzystaniem ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010 i 1996). Według PSR 2020 badanie pracujących w rolnictwie indywidualnym odbywa się na innej zbiorowości gospodarstw indywidualnych, tj. do gospodarstw rolnych nie są zaliczane jednostki o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych i jednocześnie niespełniające odpowiednich progów dla prowadzenia działalności rolniczej.

Dane o pracujących od 2020 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

8. Dane o przeciętnym zatrudnieniu dotyczą pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

9. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

2. The economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **the employed** are all persons aged 15–89 who during the reference week:
 - a) performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income, i.e. were employed in a public company/institution or by a private employer, worked on their own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture, assisted (without pay) in work on family agricultural farm or in conducting family economic activity outside agriculture,
 - b) had work but did not perform it:
 - due to sickness, vacation, parenthood related leave (maternity leave, childcare leave, paternity leave or parental leave), working time arrangement (work system or compensation for overtime hours), training related to the performed work,
 - due to a seasonal nature of work if they continue to regularly perform tasks and duties for the job or business off-season (excluding fulfilment of legal or administrative obligations),
 - for other reasons if the break in employment does not exceed 3 months.

The division into full-time and part-time employed persons is based on the declaration of the surveyed person in reference to the main workplace;

- 2) **the unemployed** are persons aged 15–74 who simultaneously fulfilled three conditions:
 - in the reference week were not employed (as defined above),
 - were looking for work, i.e. had carried out activities in the four-week period ending with the reference week to seek paid employment,
 - were available to take up work within two weeks from the end of the reference week.

Unemployed persons also include those who were not seeking work because they had already found a job and were waiting to start it within a period of no more than 3 months, and were ready to take up the job.

3. The economically inactive population, i.e. the population staying outside the labour force, are all persons aged 15–89 who were not classified as employed or unemployed persons.

4. Activity rate is calculated as the share of economically active persons in population.

Employment rate is calculated as the share of employed persons in population.

Unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons in the economically active population.

5. Data regarding employment concern persons performing work providing earnings or income. Since 2022, data on the employed persons are presented on the basis of administrative data sources, and for previous years – based on reports of national economy entities.

6. Data concerning employment as of 31 December are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the main workplace.

7. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 December 2020 were estimated on the basis of the Agricultural Census 2020 (data for previous years were estimated on the basis of the final results of the Agricultural Census 2010 and 1996). According to the Agricultural Census 2020, the study of employed persons on private farms in agriculture is conducted on a different group of private farms, i.e. units with an area of less than 1 ha of agricultural land and at the same time not meeting the relevant thresholds for conducting agricultural activity are not classified as agricultural farms.

Data regarding employed persons since 2020 are not fully comparable to those for previous years.

8. Data on average paid employment concern full-time employees (including seasonal and occasional workers) and part-time employees converted into full-time equivalent employees.

9. Information regarding labour turnover concerns full-time employees (including seasonal and occasional workers). These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from childcare leaves (or the number of terminations less the number

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

10. Źródłem informacji o wolnych miejscach pracy jest badanie popytu na pracę. **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- w dniu sprawozdawczym miejsca pracy były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

11. Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r., określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły oraz uczącą się w branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej, prowadzącej kształcenie w formie stacjonarnej lub zaocznej) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

12. Stope bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stope bezrobocia podaje się w ujęciu procentowym pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych: dla 2000 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 1996, dla lat 2010–2019 – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010, dla lat 2020–2021 – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Od 2022 r. dane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

13. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia opracowano na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy realizowanego metodą reprezentacyjną, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach lokalnych o liczbie pracujących wynoszącej 10 i więcej osób, zaliczanych do wybranych sekcji PKD (bardziej szczegółowe informacje dostępne w publikacji „Warunki pracy w 2023 r.”)
- 2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, drgania mechaniczne (wibracje), mikroklimat itp.), związanego z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

14. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku przy pracy”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

of persons granted childcare leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 December from the year preceding the surveyed year.

10. The labour demand survey is the source of **information on job vacancies**. **Job vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- the employer made efforts to find people willing to take up the job;
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would be ready to hire them immediately.

Newly created jobs are jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

11. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Act of 20 April 2004 on Employment Promotion and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 are classified as unemployed.

Unemployed person is a person aged 18 and more, who has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or if he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school, with the exception of schools for adults (or taking an external examination covering the curriculum of this school as well as those studying at the stage II sectoral vocational school and post-secondary school, providing full-time, evening or weekend education) or tertiary schools in part-time programme, registered in the local labour office appropriate for their (permanent or temporary) place of residence, and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the Act.

12. Registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of the national defence and public safety.

The unemployment rate is given including persons working on private farms in agriculture (comprising a part of the economically active civilian population) estimated: for 2000 – on the basis of the Agricultural Census 1996, for 2010–2019 – on the basis of the Agricultural Census 2010, for 2020–2021 – on the basis of the Agricultural Census 2020. Since 2022, data on the basis of the administrative data sources.

13. Information regarding persons exposed to risk factors at work is compiled on the basis of an annual report on working conditions conducted using the sampling method, wherein:

- 1) data concern persons employed in local units employing 10 persons and more, included in selected sections of NACE (more detailed information available in the publication “Working conditions in 2023”).
- 2) data concern employed persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, microclimates, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery.

14. Information on accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents considered equivalent to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of the national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from the “Statistical report of an accident at work”.

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents in respect for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

15. Data according to sections of the NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

16. Accident at work is understood as a sudden incident, caused by an external factor, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities carried out or the superiors’ instructions by the employee and activities on behalf of the employer, even without instructions;

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

15. Dane według sekcji PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

16. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

17. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodznej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale, istotne zespócenie lub zniekształcenie ciała.

18. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku.

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane prezentowane w dziale nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za pracę wynikającą z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programom radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the employer's premises and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is considered **equivalent to an accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the act on social insurance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:

- during a business trip;
- during a training within the scope of the national self-defence;
- when performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer's.

17. **Serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e.: loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in an incurable or life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or partial incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

18. **Fatal accident at work** is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident within 6 months of the accident.

Wages and salaries. Social benefits

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data presented in this chapter do not include wages and salaries of employees in budgetary units conducting activity within the scope of the national defence and public safety.

Wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere units, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of job vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad;
- payments from profit and balance surplus in co-operatives;
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere units;
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data on wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income tax and also employee's contributions to compulsory social security (retirement and other pensions and sickness insurance) paid by the insured employee.

Świadczenia społeczne

1. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. – w przypadku emerytur – ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytura oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

8. Świadczenie wychowawcze z programu „Rodzina 500+” od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę. Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wypłacane jest także na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej (do 31 maja 2022 r. były to dodatki w kwocie równej/odpowiadającej wysokości świadczenia wychowawczego).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

Gospodarstwa domowe. Mieszkania

Budżety gospodarstw domowych

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałe, użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie budżetów gospodarstw domowych. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego

Social benefits

1. Information on retirement and other pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1 January 2009 to 30 June 2014 – in the case of retirement pensions – from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding retirement and other pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorised to receive benefits from those systems simultaneously.

2. The following persons (including members of their families) are authorised to receive retirement and other pensions, among others:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. Retirement and other pension benefits do not include the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

5. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement and other pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes.

8. Since 1 April 2016 the child-raising benefit from the "Family 500+" programme has been granted to persons authorised on the basis of the Act of 11 February 2016 on State Aid in Raising Children. Since 1 July 2019 the child-raising benefit has been granted to every child until up to 18 years of age, regardless of family income. From June 1, 2022, child-raising benefit is also paid to children placed in foster care (to 31 May 2022, these were supplements in the amount equal to child-raising benefit).

The benefit is financed from the state budget.

Households. Dwellings

Household budgets

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e. the level and structure of available income, expenditures, consumption, equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative household budget survey. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic

państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim również biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości, a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2021 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, z uwzględnieniem, jak we wcześniejszych latach, struktury gospodarstw domowych według ich wielkości z podziałem na miasto i wieś. Jednak w odróżnieniu od wcześniejszej praktyki, dodatkowo wzięto pod uwagę strukturę ludności według wieku i płci (z wykorzystaniem corocznych wyników bieżących badań demograficznych). Z tego względu dane za 2022 r. różnią się od wcześniej publikowanych. Dane za lata 2021–2023 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata wcześniejsze.

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przystosowanie do życia.

W 2023 r. uzyskano zbyt małą liczbę odpowiedzi dotyczącą uzyskiwanych dochodów, by podać ich wartość.

4. **Wydatki** obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łącność”.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracownicze, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, baraków, statków, wagonów i in.).

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie:

- 1) ostatecznych wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 marca 2011 r. i 2021 r.;
- 2) bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla 2015 r. przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2011, od 2020 r. – wyniki spisu 2021), przyjmując za

corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language have also participated in the survey.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2021 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the National Population and Housing Census 2021, taking into account, as in previous years, the structure of households according to their size, divided into urban and rural areas. However, unlike previous practices, the population structure by age and gender was additionally taken into account (using annual results of current demographic surveys). Therefore, data for 2022 differ from those previously published. Data for years 2021–2023 are not fully comparable with the ones for preceding years.

2. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e. households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e. consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding pre-payments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding compulsory social insurance contributions (retirement and other pensions, sickness insurance) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

In 2023 too few answers regarding income were received to provide the value.

4. **Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in “miscellaneous goods and services” item and expenditures on Internet services under “communication” item.

Dwellings. Municipal infrastructure

1. Information on **dwelling stocks and dwellings completed** concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of:

- 1) the final results of the National Population and Housing Census as of 31 March 2011 and 2021;
- 2) the balance of dwelling stocks, as of 31 December, in each administrative division.

3. **Balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for 2015 the basis constituted the results of 2011 census, since 2020 – the results of 2021 census), assuming inhabited

podstawę mieszkanka zamieszkane i niezamieszkane, uwzględniając zmiany w podziale terytorialnym oraz przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. Dane o **mieszkaniach**, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym, mieszkaniach których budowę rozpoczęto, a także o **mieszkaniach** oraz **powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

5. W związku ze **zmianą metodologiczną**, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkaniach** oraz **powierzchni użytkowej** przeliczono zgodnie z nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto**, ze względu na **brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz** zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla 2015 r. zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

6. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

7. Informacje o **długości sieci wodociągowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Dane o **długości sieci gazowej** dotyczą sieci dystrybucyjnej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych) oraz sieci przesyłowej, tj. przewodów doprowadzających gaz do sieci dystrybucyjnej.

8. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazowe z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

9. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych w miastach, od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

10. Informacje o **energii cieplnej** dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji.

and uninhabited dwellings as a basis, changes in the territorial division as well as considering increases and decreases in dwelling stocks.

4. Data on **dwellings** for which permits have been granted or which have been registered with a construction project, dwellings in which construction has begun as well as on **dwellings and useful floor area of dwellings completed** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging buildings (the enlarged part) and adapting non-residential spaces.

5. Due to **methodological change**, since 2018, data regarding effects of „private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on **dwellings and useful floor area** are recalculated according to the new methodology. Data on **dwellings in which construction has begun**, due to the **impossibility of recalculating data back**, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for 2015 are presented according to methodology valid until 2017.

6. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern operative installations.

7. Information regarding the **length of the water supply network** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

Data on the **length of the gas supply network** concern the distribution network (excluding connections leading to residential and non-residential buildings) and the transmission network, i.e. conduits providing gas to the distribution network.

8. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

9. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity**, concern households of urban areas, from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **number of consumers using gas** include consumers using collective gas meters.

Data regarding the **consumption of gas**, concern households.

Consumption of electricity and gas from the gas supply system in households is established on the basis of an advance system of payments.

10. Information on **heating energy** concern residential buildings, public authorities and institutions.

Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe, ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Po reformie edukacji od 1 września 2017 r. funkcjonują 8-letnie szkoły podstawowe, 4-letnie licea ogólnokształcące, 5-letnie technika, 3-letnie branżowe szkoły I stopnia, 2-letnie branżowe szkoły II stopnia.

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - a) podstawowe
 - b) ponadpodstawowe, w tym policealne;
- 3) uczelnie.

Education

1. The education system in Poland functions according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education, the Act of 7 September 1991 on the Education System and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Sciences.

Following the education reform of 1 September 2017, the education system comprises 8-year primary schools, 4-year general secondary schools, 5-year technical secondary schools, 3-year stage I sectoral vocational schools, and 2-year stage II sectoral vocational schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
 - a) primary schools,
 - b) post-primary schools, including post-secondary schools;
- 3) higher education institutions.

3. Uczelnie realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w filiach polskich uczelni za granicą);
- 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w filiach polskich uczelni za granicą); Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami.

4. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytucjach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub instytut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. Szkoła doktorska – zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje uczestnika do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

8. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelnie – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada), studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą osób, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

9. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

3. Higher education institutions offer full-time and part-time study programmes. Data on higher education institutions:

- 1) Include foreigners studying in Poland (including students at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad);
- 2) do not include Poles studying abroad (except persons at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad);

Data on students and graduates are presented according to the seats of higher education institutions including their branches.

4. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including religion teachers) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding school daycare teachers and librarians solely engaged in extra-curricular activities, etc.

Data on teachers concern both full-time and part-time employees, expressed in full-time equivalents.

5. Non-degree postgraduate programmes – a level of education open to holders of a minimum first-cycle qualification, offered by higher education institutions or institutes, leading to the award of postgraduate qualifications.

6. Doctoral studies (third-cycle programmes), conducted by an authorised organisational unit of a higher education institution or institute, open to holders of a second-cycle qualification and leading upon successful completion to the award of a third-cycle qualification.

7. Doctoral school – an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least 2 disciplines, in operation since the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. Data regarding:

- 1) pre-primary education and schools (excluding higher education institutions) are presented as of the beginning of the school year; data on graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November), with students counted as many times as many courses they are enrolled in; data on graduates concern persons who obtained higher education diplomas between 1 January 2023 and 31 December 2023.

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled on the Educational Information System administered by the minister responsible for school education.

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions, excluding data on some higher schools run by churches and other religious associations, have been compiled based on POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the minister responsible for higher education and science.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Od 2019 r. dane dotyczące lekarzy, lekarzy dentystrów, pielęgniarek i położnych oraz od 2022 r. dane dotyczące fizjoterapeutów opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystrów, pielęgniarek i położnych oraz fizjoterapeutów),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika, opartymi o metodę sprawozdawczości.

Health care and social welfare

1. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration; excluding health care in prisons.

2. Information on medical personnel concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Since 2019, data on doctors, dentists, nurses and midwives as well as since 2022 data on physiotherapists have been compiled based on administrative sources, including registers:

- of licensed to practice (doctors and dentists, nurses and midwives as well as physiotherapists),
- of SII contribution payers,
- of entities performing medical activity,
- of medical practices,
- of nursing and midwifery practices.

Data concern persons working directly with a patient, irrespective of the primary workplace. Due to the transition to a new source, the data are incomparable with the data published in the previous editions of the Yearbook, based on reporting method.

Dane dotyczące farmaceutów i diagnostów laboratoryjnych opracowywane są na podstawie sprawozdawczości. Dane prezentowane są według głównego miejsca pracy. Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze przekraczającym pełny etat oraz niepełnozatrudnione w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów.

4. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsce dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. w sprawie systemu resortowych kodów identyfikacyjnych oraz szczegółowego sposobu ich nadawania. Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiologię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmą działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe) oraz jednostek organizacyjnych szpitala wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego (np. izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego.

7. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

8. Dane o **zachorowaniach i szczepieniach** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

9. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r., na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianie. Od 2023 r. dane pochodzą z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

10. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w sprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

11. Dane o **placówkach i świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Data on pharmacists and laboratory diagnosticians have been compiled based on reports. Data are presented according to the primary workplace. Data concern persons working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

Data include full-time, over-time as well as part-time employed persons in relation to working time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including trainees.

3. Data on **doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialisation and with specialist title in proper medicine domains in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 29 March 2019 on medical and dental specialties.

4. **Consultations provided by doctors and dentists** in the scope of outpatient health care are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical experts), also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3), are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health of 17 May 2012 on the system of identification codes for health care providers and detailed rules of assigning them. Data regarding beds in:

- surgical wards include general surgery, paediatric surgery, maxillofacial surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, cardiosurgery, urology as well as other surgical wards;
- communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards;
- tubercular and pulmonary wards – beds in pulmonology wards.

6. Data on **emergency medical services and first-aid** concern units covered by the State Emergency Medical Services system (emergency rescue teams, medical air rescue teams, hospital emergency wards) and organisational units of a hospital, specialised in providing emergency medical services (e. g. admission rooms).

Hospital emergency wards operate on the basis of Regulation of the Minister of Health of 27 June 2019 on hospital emergency wards.

7. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and which are mainly in rural areas.

8. Data on **incidence and vaccinations** are presented based to the Act of 5 December 2008 on Preventing and Combating Infections and Infectious Diseases in Humans.

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

9. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the Act of 4 February 2011 on the basis of which childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny. Since 2023, the source of data is Ministry of Family, Labour and Social Policy.

10. Data concerning **family support and foster care** are presented according to the Act of 9 June 2011 on Family Support and Foster Care System.

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day-support centre or a specialist guidance.

11. Data concerning **social welfare facilities and social assistance benefits** are presented according to the Act of 12 March 2004 on Social Assistance.

Kultura. Turystyka. Sport

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający) to użytkownicy zarejestrowani, którzy wypożyczali na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

2. Od 2020 r. do **muzeów** zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wydrebnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

4. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: **miniplexy** – posiadające od 3 do 7 sal projekcyjnych i **multiplexy** – posiadające 8 sal projekcyjnych i więcej.

Turystyka

1. Termin **turystyka**, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. oznaczają czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmują obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań kategoryzacyjnych dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościniec);
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych rozumie się sumę miejsc noclegowych przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Krajowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach: ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej oraz ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, posiada licencje bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

Culture. Tourism. Sport

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Library users (actively borrowing users) are registered users who have borrowed at least one volume during the year.

2. Starting from 2020, **museums** include only museums operating on the basis of a statute or regulation agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums.

3. Information regarding on **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment units conducting regular performances.

The number of theatres includes units that are legal, distinguished in terms of their legally, organisationally, economically and financially distinct, conducting uniform theatrical activities, regardless of the number of stages possessed.

4. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e. those established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive or magnetic tape or a digital carrier). Among indoor cinemas one can distinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 or more bed places).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but provide hotel services (e.g. road houses, inns);
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. **Occupancy rate of bed places** is a relation of the number of overnight stays in a given year to the nominal number of bed places in a given year. The nominal number of bed places shall mean total bed places prepared for tourists each day of a facility's operation.

Sport

1. Data on **physical education organisations** include selected organisations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled “Start”, the Society for Promotion of Physical Education, the Rural Sports Teams National Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled “Start” – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

2. In the categories: persons practising sports in physical education organisations as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports field and kind of sport in sports clubs one person may be shown multiple times if he/she practises has a licence or runs classes in several kinds of sport.

Persons practising sports are classified either as juniors or seniors depending on the age; various age groups are applied for individual sports.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Działalność ta obejmuje:

- badania podstawowe, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- badania stosowane (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- prace rozwojowe, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Prezentowane informacje dotyczące działalności B+R obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
 - a) **instytuty**, do których zalicza się instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych oraz instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz, działającej na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz,
 - b) **uczelnie**, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce; w prezentowanych statystykach B+R termin „uczelnie” obejmuje wszystkie uniwersytety, uczelnie techniczne itp., ale nie obejmuje innych instytucji szkolnictwa wyższego, uniwersyteckich instytutów lub ośrodków badawczych, szpitali i klinik uniwersyteckich oraz organizacji badawczych, których działalność B+R jest kontrolowana przez sektor szkolnictwa wyższego,
 - c) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

2. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R, do których zalicza się:

- 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
- 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
- 3) **pozostały personel pomocniczy**, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

Dane o **personelu wewnętrznym B+R** obejmują pracujących w działalności B+R, tj. zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (wykres 3, tabl. 3) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 4).

Science and technology. Information society

Science and technology

Research and experimental development (R&D) comprises all activities aimed at conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge about humans, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

It includes:

- basic research, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- applied research, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
- experimental development, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Presented information regarding R&D covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:
 - a) **institutes**, including scientific institutes of the Polish Academy of Sciences, operating on the basis of the Act of 30 April 2010 on the Polish Academy of Sciences, research institutes, operating on the basis of the Act of 30 April 2010 on the Research Institutes, as well as institutes of the Łukasiewicz Research Network, operating on the basis of the Act of 21 February 2019 on the Łukasiewicz Research Network,
 - b) **higher education institutions**, operating under the Act of 20 July 2018, the Law on Higher Education and Science; in presented R&D statistics the term “higher education institutions” comprises all universities, higher schools of technology, etc., but it does not include other tertiary level education institutions, university research institutes or centres, university hospitals or clinics and research organisations, the R&D of which is controlled by the higher education sector,
 - c) **others**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” as well as other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;
- 2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”) which apart from their main activity perform or fund research and development.

2. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D activities, which include:

- 1) **researchers**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;
- 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

Data on **internal R&D personnel** cover employed persons in R&D, i.e. persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (out-work) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons (chart 3, table 3) and in full-time equivalents (table 4).

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

3. Ekwivalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświadczony wyłącznie na działalność B+R.

4. Statystyki dotyczące nakładów na B+R zazwyczaj przedstawiają **nakłady wewnętrzne**, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe, łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. Od 2016 r. obejmują one także m.in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe wykorzystywane w działalności B+R przez okres dłuższy niż 1 rok, które do 2015 r. zaliczano do nakładów bieżących.

5. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawowych dziedzin B+R: nauki przyrodnicze, nauki inżynierskie i techniczne, nauki medyczne i nauki o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuki.

6. Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania rozwojowe, finansowe i komercyjne podejmowane przez przedsiębiorstwo, mające na celu doprowadzenie do powstania innowacji dla przedsiębiorstwa. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle oraz usługach i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wytrobów, usług) – **innowacja produktowa** oraz wprowadzenia nowych lub ulepszenia procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – **innowacja w procesie biznesowym**.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wytrobu lub usługi), znacznie różniące się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.

Innowacja w procesie biznesowym to wprowadzenie nowego lub ulepszenie procesu biznesowego w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, który znacząco zmienia dotychczas stosowane procesy biznesowe.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania do wdrożenia innowacji (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji i dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing).

Produkt nowy lub ulepszony to wyrób lub usługa, które znacząco różnią się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują: jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – to nowe rozwiązanie posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), przeprowadzonych metodą reprezentacyjną, według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób, zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

3. Full-time equivalents (FTE) are conversion units used to determine the number of persons actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Statistics on R&D expenditure usually present **intramural expenditure**, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by its own research facilities, regardless of their sources of financing.

Capital R&D expenditure includes expenditure on fixed assets, together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project. Since 2016 it has included also, among others, expenditure on intangible fixed assets and computer software used in the performance of R&D for more than one year, which up to 2015 was included in the current expenditure.

5. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main **fields of R&D** are listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.

6. Innovation activity includes all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and services and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) – **product innovation** and bringing into use in the enterprise new or improved business process – **business process innovation**.

Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

Expenditure on innovation activity includes expenditure on: research and experimental development (R&D), own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditure on tangible and intangible fixed assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) as well as other preparations for introducing innovations (including product or service design, preparation of production or distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

New or improved product is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include: quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability and user friendliness.

7. Patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

8. Utility model eligible for protection is a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Information society

1. The presented information has been compiled on the basis of the generalised results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union countries according to the harmonised methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing 10 and more persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", "Water supply; sewerage and waste management and remediation activities",

układów klimatyzacyjnych", „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego). W 2023 r. w kraju badaniem objęto 20,0 tys. takich przedsiębiorstw (tj. 18,5% ich ogólnej liczby).

3. Sprzedaż prowadzona przez przedsiębiorstwa w ramach **handlu elektronicznego** dotyczy zamówień przyjmowanych za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML, posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych za pośrednictwem zwykłej poczty elektronicznej.

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

Dane, jeśli nie zaznaczono inaczej, prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

3. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych (nieużytkowanych i nieutrzymywanych w dobrej kulturze).

Dane o powierzchni użytków rolnych i liczbie gospodarstw rolnych są dostępne z badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

Do przeliczeń za 2022 r. wykorzystano użytki rolne z 2020 r., na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

4. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje **produkcję roślinną i produkcję zwierzęcą**.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

5. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny

“Construction”, “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”, “Transportation and storage”, “Accommodation and food service activities”, “Information and communication”, “Real estate activities”, “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Other service activities” (repair of computers and communication equipment).

In 2023 the survey in the country covered 20.0 thousand such enterprises (i.e. 18.5% of the total population).

3. Sales conducted by enterprises within the frames of **e-commerce** concern orders received by enterprise via web shop, web forms on an enterprise's website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML, with structure allowing for their automatic processing). Orders received through normal (manually typed) e-mail messages are not taken into account.

Agriculture

1. The information presented was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

2. **Farm** is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and **conducts agricultural activity**.

Private farm is a farm used by a natural person.

Since 2010, agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activity, and owners of less than 1 hectare of agricultural land who conduct agricultural activity on a small scale (below the specified thresholds).

3. **The agricultural land area** includes an area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land (which is not used and not maintained in a good condition).

Data on the agricultural land area and the number of farms are available every three years.

For calculations in 2022 agricultural land for 2020 was used, based on the Agricultural Census.

Sown area is the area of all crops sown and planted on the farm, excluding the area of crops classified as permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in kitchen gardens. Since 2013, data on strawberries have also included organic cultivation of this species.

Since 2014, data on the area under vegetables, fruit trees and bushes and strawberries have been estimated for the Voivodship level only according to the location of the land.

4. **Gross agricultural output** includes **crop output and animal output**.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, self-consumption of own agricultural production, the increase in inventories of plant and animal products and the increase in the value of the livestock population (livestock – breeding and non-breeding herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those own products that were utilised for production purposes, e.g. feed, seeds, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales in procurement centres and marketplaces.

In agricultural output (gross, final and market), the presented data do not include supplementary payments for particular crop areas (including: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

5. The current prices for the year preceding the surveyed year were adopted to calculate agricultural output in constant prices (for marketplace sales – prices received by farmers in marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji **żywna rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywna rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

7. Dane o **ciągnakach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

8. Dane o **nakładach pracy w gospodarstwach rolnych** uwzględniają osoby wykonujące pracę w gospodarstwie w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, nawet jeżeli była to praca w minimalnym wymiarze godzin.

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają:

- 1) w gospodarstwach indywidualnych: właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin (rodzinna siła robocza), pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych, pomoc sąsiedzką;
- 2) w gospodarstwach osób prawnych: pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych oraz pozostałe osoby (tj. członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby pracujące, w tym osoby duchowne w gospodarstwach prowadzonych przez zakony).

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w **umownych rocznych jednostkach pracy (AWU)**. Umowna jednostka pracy (AWU) jest ekwiwalentem czasu przepracowanego w ciągu roku w gospodarstwie rolnym przez 1 osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie. Jednocześnie zgodnie z metodologią Eurostatu zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 roczna jednostka pracy, nawet jeżeli w rzeczywistości pracuje ona dłużej.

9. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Prezentowane dane opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych, danych ze źródeł administracyjnych i szacunków.

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów według stanu w czerwcu, a w 2020 r. na podstawie powszechnego spisu rolnego (według stanu w dniu 1 czerwca).

12. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2022/23 oznacza okres od 1 lipca 2022 r. do 30 czerwca 2023 r.).

Leśnictwo i łowiectwo

1. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** – w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach – zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryte roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawione:

- a) przeznaczone do produkcji leśnej lub
- b) stanowiące rezerwat przyrody lub wchodzące w skład parku narodowego albo
- c) wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywanie dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywane na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

2. **Lesistość** (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa, powiatu, gminy.

3. Przez **odnowienia** rozumie się zakładanie lub powstawanie nowych drzewostanów, zajmujących miejsce dotychczasowych, ustępujących w toku użytkowania lub zniszczonych przez klęski naturalne, żer owadów itp.:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrosli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

6. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. The production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

7. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

8. Data on **labour input on farms** include persons performing any work on a farm in the period of 12 months preceding the survey, even if it was minimal volume of work.

The total labour input for the whole agriculture include:

- 1) on private farms in agriculture: owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers (family labour force), permanent employees and temporary employees, contracted workers, mutual aid;
- 2) on farms of legal persons: permanent employees and temporary employees, contracted workers as well as other persons (i.e.: members of agricultural producers' co-operatives, students working on school farms, persons working, including clergymen working on farms run by monasteries).

Because of the high share of part-time and seasonal employment of temporary employees, the labour input in agriculture was expressed in conventional **Annual Work Unit (AWU)**. The conventional Annual Work Unit means the equivalent of working time over a year on farms by 1 full-time employee in agriculture. In accordance with the Eurostat methodology the assumption is made that more than 1 AWU cannot be attributed to 1 person, even if the actual amount of work per person was higher.

9. **Procurement of agricultural products** concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

10. Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results, data from administrative sources and estimates.

11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area as of June – unless otherwise indicated, in 2020 on the basis of the agricultural census (as of 1 June).

12. **Farming years** cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2022/23 farming year covers the period from 1 July 2022 to 30 June 2023).

Forestry and hunting

1. **Forest land** comprises the area of forest as well as land related to forest management.

Forest area is land – within the meaning of the Act of 28 September 1991 on Forests – of contiguous area of at least 0.10 ha that is covered by forest vegetation (young forest cultures) – trees, bushes and ground cover – or temporarily devoid of thereof. This land:

- a) is designated for forest production or
- b) constitutes a nature reserve or comprises a part of a national park or
- c) is entered in the register of the monuments.

Land related to forest management is land occupied by objects such as buildings and structures, forest irrigation and drainage systems, forest spatial division lines, forest roads, land beneath power lines, forest nurseries, wood depot areas, as well as forest car parks and tourist infrastructure that are used for the purposes of forest management.

2. **Forest cover** (forest cover indicator) is calculated as the share of forest area to the total geodesic area of voivodship, powiat, gmina.

3. **Renewals** are understood as the establishment or formation of new tree stands that replace the hitherto existing ones, which are being removed in the course of forest use or damaged by natural disasters, insect feeding, etc.:

- artificial renewals are young forest cultures established through planting or sowing,
- natural renewals are young forest cultures formed on forest land through self-seeding and off-shoots, considered full-value, and covering at least 50% of the area.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni gruntów leśnych).

4. Obwód łowiecki stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni). Podstawą prawną regulującą gospodarkę łowiecką jest ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie.

Przemysł i budownictwo

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, a także „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 2 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007. Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji, wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych, zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej, wartość produktów w formie rozliczeń w naturze oraz produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **cen bazowych** podano w uwagach ogólnych do Rocznika.

Jako **cenę stałą** przyjęto:

- ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) dla lat 2016–2021,
- ceny stałe 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.) od 2022 r.

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość **pracy nakładczej**.

5. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007, do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleceńodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

Afforestation consists in establishing young forest cultures on land previously outside silviculture (not included in the area of forest land).

4. Hunting district is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in special cases hunting districts can cover a smaller area). The legal basis regulating game economy is the Act of 13 October 1995, the Law on Hunting.

Industry and construction

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Moreover, data in table 2 show industrial products manufactured by entities irrespective of the kind of their activity as classified according to NACE Rev. 2. Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services – PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location of production. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production, the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial, flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement, the value of products in the form of settlements in kind as well as products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented at basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook.

As **constant prices**, the following prices were adopted:

- 2015 constant prices (2015 average current prices) for 2016–2021,
- 2021 constant prices (2021 average current prices) since 2022.

4. Data concerning production include the value of **outwork**.

5. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Construction

1. Information economic entities included in accordance with NACE Rev. 2 in the “Construction” section.

2. Data were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment, restoration and maintenance character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities with their own resources on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowe oddane do użytkowania w całości lub jako część pierwsza,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii **kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzieli się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Drogi publiczne ze względu na rodzaj nawierzchni dzieli się na drogi o nawierzchni twardej oraz drogi o nawierzchni gruntowej. Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

3. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

4. **Transport samochodowy zarobkowy**, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

5. Informacje o **komunikacji miejskiej naziennej** dotyczą komunikacji **autobusowej** (łącznie z autobusami pospiesznymi) – łącznie z obsługą ruchu podmiejskiego i międzymiastowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie.

Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Autobusowej.

Linia komunikacyjna jest to połączenie komunikacyjne na sieci dróg publicznych wraz z oznaczonymi miejscami do wsiadania i wysiadania pasażerów na liniach komunikacyjnych, po których odbywa się publiczny transport zbiorowy, np. po określonej drodze między przystankami wskazanymi w rozkładzie jazdy, po której odbywają się regularne przewozy osób, oznaczone wspólnym numerem, znakiem literowym itp. Dane dotyczące długości linii komunikacyjnych stanowią sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

6. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Handel. Ceny

Handel wewnętrzny

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

5. Information on **buildings completed** (by all investors):

- within the scope of the number of buildings includes only new buildings, completed in full or as a first part,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded part).

6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The **railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 March 1985, into following categories: national, voivodship, powiat and gmina roads

The public roads are split by the surface type into hardsurfaced roads and unsurfaced roads. The hardsurfaced roads include improved hard surface roads (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam and cobbled surface).

3. A **bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. **Road transport for hire or reward** with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities conducting basic economic activity other than road transport.

5. Information on **urban ground transport** concerns **bus** (including express buses) communication – including the handling suburban and intercity service under the responsibility of public and private urban transport enterprises and companies serving some cities or specific lines.

Data do not include the activity of the National Motor Communication.

Transport line is a transport connection on a network of public roads with designated places for boarding and alighting passengers on transport lines along which public collective transport takes place, e.g. along a specific route between stops indicated in the timetable, along which regular passenger transport takes place, designated with a common number, letter sign, etc. Data on the length of the transport lines are the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

6. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Trade. Prices

Domestic trade

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified according to NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Dane o sprzedaży detalicznej obejmują:

- 1) sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

3. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

4. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Ceny

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1400–1800 w różnych latach).

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badania, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Finanse przedsiębiorstw

1. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 i więcej osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

2. **Przychody ogółem (kwoty otrzymane i należne)** obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

3. **Koszty ogółem** obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

4. **Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży** produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. **Wynik finansowy brutto** (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

2. Data concerning retail sales include:

- 1) sales of goods in quantities in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers;
- 2) sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification "non-foodstuff goods" are presented separately.

The division of goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages and tobacco as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

3. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realised on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realised by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by passing the warehouses which realise the delivery.

4. The division of **stores by organisational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Prices

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1400–1800 in various years).

Price indices of consumer goods and services were calculated applying the weight system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budgets survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the European Classification of Individual Consumption by Purpose (ECOICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

Finances of enterprises

1. **Financial results of non-financial enterprises** are adjusted to the Accounting Act of 29 September 1994.

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing 10 and more persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture as well as trade unions, religious and political organisations.

2. **Total revenues (sums received and due)** include: net revenues from sale of products (goods and services), net revenues from sale of goods and materials, other operating revenues (since 2016 including revenues from extraordinary events) and financial revenues.

3. **Total costs** include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold, other operating costs (since 2016 including losses from extraordinary events) and financial costs.

4. **Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials** which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The **gross financial result** (profit or loss) is the result on economic activity; until 2015, it was corrected by result on extraordinary events.

6. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

7. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. Wskaźnik rentowności obrotu obliczono następująco:

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

9. Aktywa obrotowe obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok i krótkoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu).

6. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted.

7. The net financial result (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. Turnover profitability indicator was calculated as follows:

- **gross** as the relation of the gross financial result to total revenues,
- **net** as the relation of the net financial result to total revenues.

9. Current assets include stocks and short-term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

10. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve capital (fund), other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015, it also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

11. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

12. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification).

Finanse publiczne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy i rozdziały – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Public finance

1. Public finance includes processes connected with the accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes is the Act of 27 August 2009 on the Public Finance and intertemporal provisions of the Act on the Public Finance. With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government, the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government, the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government and the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units.

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of the budgets of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on the Public Finance.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realised jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions in the Act on the Public Finance, i.e. they are grouped into divisions and chapters – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on the detailed classification of income, expense, revenue and expenditure, and funds from foreign sources.

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Inwestycje. Środki trwałe

Inwestycje

1. **Nakłady inwestycyjne** to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmując budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z klasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczeniami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieskalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r.,
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładowi poniesionemu na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych.

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realised in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

Investments. Fixed assets

Investments

1. **Investment outlays** are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990,
- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with Accounting Act of 29 September 1994.

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 January 1995 – as the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 January 1995 – as the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance, dated 20 January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets.

Rachunki regionalne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej.

2. W systemie rachunków regionalnych zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje: wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty na rzecz organu nadzoru nad rynkiem finansowym, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozyście Papierów Wartościowych). W zużyciu pośrednim uwzględnia się alokację produkcji banku centralnego oraz produkcji globalnej krajowych zakładów ubezpieczeń oraz oddziałów zagranicznych firm ubezpieczeniowych działających w Polsce. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniądze, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniądze) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

Regional accounts

1. Regional accounts were compiled according to the principles of "The European System of Accounts 2010 (ESA 2010)" introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union.

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between output and intermediate consumption and it is presented at basic prices.

5. Output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes: the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, fees payable to the financial market supervisory authority, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption also includes allocation of central bank output and domestic insurance companies output as well as output of foreign insurance units operating in Poland. Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional unit.

8. Gross primary income in the households sector is comprised of gross operating surplus jointly with gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by contributions to the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector are calculated by applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grouping regional accounts data according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora przedsiębiorstw niefinansowych;
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych;
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora instytucji rządowych i samorządowych;
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej.

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów i alkoholu, a także działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2020–2022 zostały zrewidowane w stosunku do wcześniej opublikowanych, w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych. Dane zostały zmienione ze względu na konieczność:

- implementacji rekomendacji Komisji Europejskiej (Eurostatu),
- wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych, w tym wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 (NSP2021),
- wdrożenia wytycznych zawartych w zaktualizowanym „Podręczniku ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych” (Manual on Government Deficit and Debt – MGDD),
- zachowania ciągłości i porównywalności szeregów danych.

Opis wprowadzonych zmian został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji benchmarkingowej w rachunkach narodowych w latach 1995–2022” z dnia 10 października 2024 r., dostępnej na stronie [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2022](#).

14. Do przeliczeń danych według liczby ludności przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od roku 2022 uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to non-financial corporations sector;
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector;
- 3) general government sector, which includes institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 methodology meet criteria for including in the general government sector;
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;
- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organisations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organisations.

12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity.

Within **illegal activities** there were included estimations concerning production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes and alcohol as well as activity of persons deriving profits from exploiting sexual services.

13. Data from regional accounts for the years 2020–2022 presented in this publication have been revised compared to those previously published, following a benchmarking revision in the annual national accounts. The data have been changed due to the necessity of:

- implementation of the European Commission (Eurostat) recommendations,
- applying of new and updating existing data sources, including the results of the National Population and Housing Census 2021,
- implementation of the guidelines contained in the updated “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD),
- maintenance of the continuity and comparability of data series.

Description of introduced changes is included in the “Information of the Central Statistical Office on the benchmarking revision in national accounts for the years 1995–2022” of 10 October 2024, available on the website [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2022](#).

14. When computing data according to the number of population, the population meeting the residence criterion as defined in Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (ESA2010) was adopted, which assumes a person's stay in the economic territory of a given country for one year or more. The number of population was calculated as of 30 June. Data on the number of resident population from 2022 include data on the Ukrainian population.

15. Dane z rachunków regionalnych będą podlegały rewizji, w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.

16. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym” dostępnej na stronie [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym](#).

15. Regional accounts data will be subject to review due to revision in annual national accounts, in accordance with the principles of the Harmonized European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union.

16. Information concerning regional accounts is included in the publication "Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown" available on website [Statistics Poland / Topics / National accounts / Regional accounts / Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown](#).

Podmioty gospodarki narodowej

Prezentowane dane dotyczą **podmiotów gospodarki narodowej** zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej, Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku.

Entities of the national economy

The presented data concern **entities of the national economy** recorded in the REGON register and include legal persons, organisational units without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Act of 29 June 1995 on Official Statistics and the Regulation of the Council of Ministers of 30 November 2015 on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register and templates for applications, surveys and certificates.

The basic function of the REGON register is the identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning unique identification numbers to them.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation.